

1697 Vintertinget med början den 22 februari

§ 16.

Kronans Länsman Jonas Bergner anklagade Soldaten Carl Gammal på Sixtorps ägor huruledes under Ransakningen är funnit hos honom uti brunnen ett halft lärft lakan som varit nedersänkt med någon nöt talg vilket lakan han stulit straxt efter Jacobsmässan hos hans Vördighet Capellanen Herr Johan Kilman i Gammalkil socken som hans Vördighet och dess Hustru nu inför Rätten vederkände, så och ett annat lakan av samma slag och 2 bredder uti a 8 alnar som med det förra var likt både till bredd och längd förutan andra persedlar för vilka han honom misstänker efter lakanet hos honom fanns; Sven Anka Soldat, intygade att han tog vatten ur källan samma gång och då på botten funnit lakanet med talgen instoppat uti en strumphålk. Frågades varföre Carl Gammals Hustru Margeta Nilsdotter lagt lakanet i brunnen R. att det varit uppå det en otjänlig fläck, och därför lagt det i blöt, men Nämde man Per Larsson i Skiesta nekade sig hava sett någon fläck när det blev uptagit ur brunnen som och dess Hustru Anna Simonsdotter det samma bevitnade, där till med har en sådan fläck intet kunnat vara synt, efter som hon då var havande och 1 månad där efter skall hava missfött barn som Soldatens Hustru Margeta Nilsdotter vill föregiva om de övriga persedlar kunde hans vördighet honom ej övertyga hava tagit; nock uppviste Länsmannen en silvsked som jämväl är funnen i hans hus och Hustruns kjortel säck som han från en piga Ingebor Håkansdotter nu från varande och då tjänande hos Salig Kyrkoherden Herr Per Kyhlman stulit vilken hon av sin fästeman drängen i Ullstorp Jon Börgesson bekommit och han inför Rätten nu det tillstod, sägandes sig hava berörde silv sked köpt för 6 år sedan i Permässan marknad uti Linköping och för den givit 9 daler kmt Gammal sade att han för 10 år sedan köpt skeden i Linköping på duken, mitt för Herr Rådman Alexander Bod. Länsmannen påstod att de kände igen skeden i Prästegården, uppå den utstuckne Rosen som är inuti skeden skickandes därpå bud till pigan som nu tjänar hos Nämde mannen Grels i Thuna vilken straxt vederkände skeden, och sagt att en ros var innan uti henne det samma Nämde mannen Grels i Thuna och Bengt i Bäck betygade, att pigan så förut sådant berättade. Nock uppviste Länsman 4 alnar smala linband som han jämväl hos Gammal funnit, vilka Salig Kyrkoherdens efterlatne Anka Hustru Elin Persdotter vederkände, och sade sig ett stycke a 51 alnar bortmist, vilka 4 alnar syntes efter Räkningen vara av lika tråder, eller 27 trådigt med det som Prästedottern burit på sitt huvud. En bytta smör a 17 mkr, är funnen nedersatt uti höet hos Gammal, och som Nämde man Per i Skiesta för Olsmässan emellan sön- och måndagen bortmist 4 u smör, och de d. 17 oktober där på funnit bemalte förborgade smör hos honom, har han fullkomligt honom misstänkt havandes också funnit gammalt smör uti en kanna, förutan ett litet fönster som Sven Persson i Drättinge var tillhörigt och ur dess Soldatetorp blivit bortstulit vilket fönster Gammal tillstod sig tagit. Per i Skiesta uppviste en Attest, given av Hustru Anna Nilsdotter i Vinberg d. 17 febr. 1697 att Carl Gammals Hustru vid Olsmässan tiden varit i Linköping, och velat söka 8 a 9 mkr. gohlt gammalt smör, som syntes lika som inpackat med en sked, och vid det hon hälsade uppå henne, släpte hon smör skålen neder till fötterna för häpenhet skul Carl Gammal och dess Hustru nekade inständigt till smör och banden, dem de sade sig hava själv vävit, och 2 mkr, smör tillstod sig i Linköping försålt fast det vägt hemma 3 mkr. Frågades varföre hon blev häpen däröver. R. nekade där till aldeles. Nämde man sade att det fanns 3 slags smör i byttan. Frågades varest hon fått det smöret ? sade sig hava själv mäst samkat och köpt 6 mkr av en bonde i Åtvid socken. Nock fått 3 askar smör av sin syster. R. huru långt emellan hon lagt smör i byttan ? sade otta dagar emellan. Länsmannen svarade att hon låp åt skogen när de funnit smöret. Länsmannen uppviste en Attest, given av drängen Jonas Andersson i Göttevik samt Ankan Hustru Anna Arvidsdotter uti Öjebro av dato d. 4 febr. 1697 uti vilken de intyga att Carl Gammal 1693 in decembri var uti Öjebro att mala, och sedan han utburit sin mald kom han straxt igen uti kvarnhuset och tager bort ½ tunna råg ibland säckarna och bar på sin släde och körde sin kos, därpå mjölnaren straxt saknade säcken vände efter honom och tog honom igen. Hindrik Persson uti Krångesta uppviste en fietterlås, som de och så funnit i hans hus och han tagit av foten på hans stod sistleden Permässan natt. Gammal förevände att han misstog sig om säcken efter som han då varit tämelig drucken och oförvarandes lagt honom in uti sin kapp; men låsen säger han sig hava funnit. Jöns

Larsson i Winneberg berättade sig varit och så i Öjebro och uti kvarnen när Gammal tog säcken. Således att när Corporalens dräng var ur kvarnen och Gammal tog sine 2ne påsar som malde voro tager han Corporalens drängs säck med omalen råg uti a ½ tunna. Laggandes den emellan sina posar, vilken Salig Mjölaren Nils Andersson tog från honom och tillbakars bar i kvarnen. Hindrik Persson i Ulfberg berättade, huruledes han för 2 år sedan på Norrköpings resan vid Mathismässetid stulit från honom en säck, den han lagt under sin sadel och i Linköping fått igen. Carl sade sig misstagit, men regerade Hindrik, att han i Norrköping stoppat alla lösa säckarna uti en säck. Jon i Stillinge tillstod så passerat vara, och nekade därhos sig haft några säckar att föra åt Gammal på resan. Per Månsson i Ludda framkom och sade huruledes han för fem år sedan mötte Carl Gammal, som hade ett embet lass med hö vid Juletiden, då han sig storligen förundrade varest han det fått och omsider när han dagen efter till sin lada i Kärret kom fann han spåren efter honom, därpå han tilltalte honom, vilken straxt det tillstod, och uppå dess trägen bön och begäran gav honom det till. Soldat Änka Hustru Sara Jönsdotter på Tollsta ägor, förekom och berättade, huruledes straxt efter hållen Ransakning i hans hus har Gammals Hustru Margeta bedit henne säga, som skulle hennes man Gammal fått gåshalvorna av henne, men är nu icke sant, vilket hon fuller gjorde och således bekänt för Nämndemannen Per i Skiesta som då av Rätten beskickad vart att undersöka, varest Gammal alla de i Protokollet på vinter Tinget anförde mat persedlar bekommit.

Hustru Margeta kunde intet neka, att hon vedertalt Hustru Sara så säga och vet fuller varest Gammal fått gåshalvorna, men försvurit sig intet skola det säga. Soldaten Måns Anka sade sig hava varit å några dagar hos Gammal förliden höst, vilken emellan d. 16 och 17 oktober gått bort om afton till Per i Frackstad efter en halv spann korn som han sade sig av honom skolat fått och 2ne timmar borta varit och haft kornet med sig hem. Gammal nekade sig det kornet tagit hos Per i Frackstad, utan på sin loge, och fuller så sagt att han skulle gå till Frackstad, men blivit mörkt straxt när han kom till Prästegården och där säger sig omvänt igen. Sist anklagade Länsmannen Carl Gammal för det han skolat missbrukat Guds heliga namn, efter en Attest, utgiven av Olof Fredriksson Ryss d. 18 december 1696 som lyder att han d. 3 december 1696 hört Carl Gammal säga uti Soldatens Oförtrutens stuga vid Gammalkil, att det voro lika mycket till vem han sätter sin tro antingen till Guds eller fanen.

Carl Gammals Rotebönder Hemming Ingesson och dess söner Inge Hemmingsson Ibidem och Ryttare Anders Hemmingsson i Snår och Soldaten Jon Iver på Vinäs ägor förekommo Exciperandes Gammal både emot Hemming och Inge, att de äro hans avundsmän, förmedelst det, att han lät för 6 år sedan utpanta hans lön igenom Länsmannen Dahn Halvardsson emot Ryttaren Anders sade sig ej hava att innevända, men emot Soldaten Iver, efter han fixerat hans Hustru att giva sig 1 carolin när Gammal satt fängslig på Linköping Slott lika som skulle Gammal hava sett Soldaten Iver till Hustrun efter pengar som ej i sanning varit vilken carolin han intet honom ännu betalt. Rätten fann emot de första icke något laga jäv fördenskull admitterades att vittna vilka avlade sin ed med händer å bok och berättades utav Hemming Ingesson av 70 år gammal att Gammal kom till honom St Andrea dag om morgonen och var något drucken /men vet intet var han druckit/ sägande här regerar fanen, han må bli här, och han är här, då sonen svarat, och sagt, bed Gud besvara sig, Gammal svarat, fanen det gör, varmed han Hemming gått ut från honom. Frågades vad han mente med det ordet här, sade sig ej veta. Inge Hemmigsson berättade att när han inkom St Andrea dag hos honom, begärade han först tobak av honom, och när han sade, att han intet hade, sade Gammal, jag har ett vit runstycke på mig fanen fare uti mig skall jag icke köpa tobak därför, jag må väl ha pengar efter jag har stulit så många ifrån dig, då han tillbakars svarat jag har intet beskyllt dig jo sade han Gammal, du har beskyllt mig, och du skall vara en tjuv till dess du beviser mig. Frågades om han någre peng-ar mist R. 18 daler koppmt och 4 st ostar, sedan begynt att svära, sägandes fanen nu bli här, och fanen regere här, då Inges Hustru Elin Persdotter svarat, han må bli i helvetet och icke här; Gammal sagt, ingen går och stjal, utan han har icke fanen med sig; Inges Hustru replicerat, sägandes, slå fanen vid örat, han går intet och stjal; Gammal sagt, den som begynner tjäna fanen han måste tjäna honom intill ändan då dess broder Anders bad honom bedja Gud bevare sig, nej sade Gammal, fanen tage mig jag det gör, gåendes sedan åt kyrkan, men när de dit kommit, ändades nästan Gudstjänsten. Ryttaren Anders Hemmingsson berättade sammaledes, som Bonden Inge

Hemmingsson, undantagandes sig ej kunna påminna om han sagt, den som begynner tjäna fanen måste tjäna honom till ändan. Elljest besvärade sig hans Vyr-dighet Herr Johan Kyhlman, över Soldaten att han sagt, det alla de som hava diktat brevet och skrivit hava varit skälmar; /menandes det brevet, som Comminister skrivit till Länsmannen om Soldatens Excerationer/ Producerandes drängen Anders Persson nu tjänande hos Nils i Krångesta, som edeligen intygade sig hava samma ord hört på Linköpings torg uti marknaden. Sammaledes sade Herr Johan, att Smeden Lars Håkansson nu frånvarande och så det hört. Men Exciperade Gammal emot honom, efter han skällt hans Hustru för slafsa, ty bör Smeden Lars Håkansson hitkomma för detta Soldat under Lif Garde Olof Fredriksson Ryss på Nykils Kyrkomark /emot vilken Gammal intet Excipera kunde/ avlade ed och utsade, att när han kom om en söndag efter predikan några veckor för Jul, in till Soldatens Oförtrutens Änka Hustru Kerstin vid Gammalkils kyrka, haver Carl Gammal varit där inne, som och Soldat Jon Iver, och Inge i Stillinge och Änkan Hustru Kerstin, och ibland sitt tal begynt säga jag måste gå med en riven rock efter jag har lånt bort min andra, då Inge i Stillinge, dess Rote Bonde svarat, ja du äst sönder också uti läppen, ja, Carl Gammal svarat, jag var häromdagen och skulle taga en soo vilken högg mig i läppen då Olof Ryss svarat, I tjäna Gud och Konungen och så god lön i behoven ej taga svin, han Gammal åter svarat; Jag tror det är lika got vem en tjänar, antingen Gud, Konungen eller fanen, så har han lika mycket där med Olof gått bort och ej mera hört. Inge Hemmingsson i Stillinge efter avlagd ed, sade sig intet hört detta tal, som Soldaten Ryss angivit, enär han samma gång var hos Oförtrutens Änka att köpa Tobak. Hustru Anna Nilsson dotter edeligen intygade att när hon vid Olsmässa tiden var i Linköping, och uti en Bagare bod medan för Petter Lind köpte några små kakor åt sina barn, var Carl Gammals Hustru där i boden för henne och såg henne hava smör gl. och om hon ville sälja smöret, hon själv intet där till utan Bodhustrun svarat, ja, där med släppte hon med fatet intill fötterne av häpenhet; frågades om Hustru Anna viste utav, att Per i Skiesta då mist något smör. R. nej sig det då ej vetat av.

Resolutio.

Rätten tog alltsammans i noga betänkande och prövade skäligt, att sakfälla Carl Gammal för silvskeden, som bör tillställas målsäganden igen vilken värderad för 9 daler kmt sedan pliktat han 3 dubbelt, som är.....daler 27:-

Nock 51 alnar linband 1 öre kmt gör 1 daler 19 öre och 3 dubbelt belöper.....daler 4:25

Ett fietterlås med slak 6 mkr 3 dubbeltdaler 4:16

1 lakan av 2ne bredder a 8 alnar a 16 öre gör 4 daler och 3 dubbelt belöper.....daler 12:-

En såta hö 16 öre 3 dubbelt gördaler 3:24

Summa daler 53:17 öre

Vad smöret och gåshalvorna vidkommer så anstår med det, efter Rätten intet har fullkomliga skäl och bevis, vem ägare därtill är; som och den $\frac{1}{4}$ tunna råg han stulit i Öjebro kvarn ifrån Corporalens dräng, remitteras till Vifolka Häradsting att utföras; Hans Vyr-dighet Johan Kyhlmans angivande, angående skälsorden så väl som om Guds försmädelse kan denne gången ej avdömmas, efter som allenast ett vittne över vardera målet kunnat bibringas.

§ 18. d. 23 februari.

Lars Jöransson i Torpet Mosshult i Gammalkils socken på Skränge ägor /Crono/ tilltalade Soldaten Per Jönsson uppå berörde ägor, vilken han fullkomligen sade sig hava misstänkt före, att hava från honom bortstulit ved Allhelgona tid om tisdags natten följande persedlar, nämligen 3 kr mjöl 3 kr korn 1 u kött, $\frac{1}{2}$ u tåger, 12 kakor bröd 3 mkr smör, 1 fåreskinns päls 1 ny lärft skjorta, 2 särkar, 1 ny säck, 1 par nya skor 1 par vantar, 4 st låågarn, $\frac{1}{2}$ val strömming. Inläggandes Hustru Elin Larsdotter Attest som nu närvarande var att Soldaten Per Jönsson Strång har tryskat hos henne och samma natt när stölden skedde icke där legat. Frågades om hon tillföre där tryskat ? svarades ja och sammaledes sig Absenterat den rätte tid, som varit en fredags natt. Andra gången har han tryskat hos henne om en måndag till aftonen, och då fått sent mat men likväl ej legat kvar, men kommit dit igen om morgon. Här till svarade Per Strång att han gått hem i den mening att laga sina skor, som han likväl ej gjort, inständigt nekandes till de ovannämde persedlar. Lars Jöransson tillstod sig hava gått dit med sin granne Håkan Håkansson Ibidem och frågade efter sådane persedlars avhändande, om

onsdagen därefter, men ej något funnit, och efter han har haft sin systerdotter Anna Håkansdotter hos sig, som den gången aktade hans hus medan han var uti ett gästebud i Önnerstad, därför upskjutes saken till dess hon hitkommer, medan hon förmenes ej vara trogen och redelig. Beklagandes sig Lars, att han intet förmår i saken utföra; ty skall Länsmannen framhava Anna Håkansdotter på nästa ting.

§ 30.

Soldaten Carl Syk besvärade sig över Nämndeman Per Larsson uti Skiesta, att han haft honom misstänkt för 4 u bortstulit smör, och därför påstår det han antingen måtte honom sådant bevisa eller och för sådan misstanke bliva befriat; här till svarade Per Larsson, att efter Sykens Hustru, Margeta sållade om smöret, /varföre hon sakfältes, sistledne höstting d. 6 oktober 1696 ½ 25/ blev och förorsakat till en sådan misstanke om honom men ville ej tillägga Syken fullkomligen att hava tagit detta smör såsom och uppviste härhos i Linköpings Rådstugu dom, av dato d. 22 december 1687, att han där för för tjuveri är bleven sakfält, jämväl och en Attest daterat d. 20 februari 1696: av Erik och Olof Erssöner uti Fiesta att han uppå en vintermarknad i Linköping har stulit från en Bergsman ett stycke av en järnstång, och sedan strax därpå sig understuckit ibland allmogen, i så måtto har Per Larsson haft fog, till att misstänka honom för smöret, och är nu ej pliktig att svara honom till Rätta, som lagligen för tjuveri tillförende pliktat haver, utan fast mera bör den nu uppviste Attesten insinueras hos Herr Borgmästaren i Linköping att han i det må vidare för järnstången lagsökas.

1697 sommaringet med början den 1 juni

§ 12.

Drängen Sven Mattsson i Krångesta uti Gamalkil socken tilltalte Soldaten Nils Lustig om en kviga av 2 ½ år som han för 2 år sedan ifrån hans moder Hustru Margeta Eriksdotter Ibidem skall hava stulit, och där till anförer efter följande skäl 1. utsade Måns Håkansson i Krångesta att han sett kvigan för 2 år sedan gå uppå vid Nils Lustig torp 2. han straxt därpå blivit tilltalt och då fuller nekat, aldrig sett, mindre stulit den kvigan, men likväl 3. några nekor där efter gjort bröllop åt sig själv i Torpet, och slaktat som elljest tillförende intet något hade att köpa före 4. vid den förrättade Ransakningen av Nils i Brogården Nils i Cronegården och Hindrik i Ödegården, samt Profossen Johan Hägerman är igenfunnit ett stycke smorläder av samma kviga som nu uppvistes för Rätten, uppå vilket fanns får som igenkändes av grannarna 5. haver Nils varit ovetalig i det han vid Ransakningen 1. sagt sig fått den huden av Ryttaren och Gårdsfogden på Lindevad Zacharias Persson, 2. nämt Carl Gammal och sedan sist velat vända på en dräng Nils Jönsson vid Lagerlunda som nu är frånvarande. Elljest klagas att soldaten slagit Fjärdingskarlen Anders Höök vid Ransakningen till vilket allt soldaten Lustig fuller nekade men för ovan nämde omständigheter skull kunde Rätten ej honon befria och därför pålägger att betala kvigan med 10 daler kopparmynt och sedan plikta tredubbelt, som gör 10 daler smt som och för det han överfalte Fjärdingsmannen Anders Höök /vilken varit utskickadt v Länsmannen/ 6 mkr smt; har pliktat Corporaliter för böterne, men betaler målsäganden 10 daler kmt.

1697 hösttinget med början den 30 september

§ 39.

Soldaten Samuel Andersson Bohm uti Gröndalen i Gammalkil socken besvarade sig över Torparen Sven Jönsson i Gluggen, det skall han hava misstänkt till honom att han ihjälslagit dess sugga, efter som en gosse av 13 år, Erik Håkansson benämnd sett honom och dess dotter utköra suggan om söndagen, som 8 dagar där efter är funnen död uti ett ödestorp straxt vid Gluggen; beropandes sig dessutan på unge Jöns i Ycke stugan som skall hört Sven tillstå att han utkört om söndagen dess sugga till vilket Sven nu nekade att han den dagen ej utkört hans svin, men väl tillförende; varföre som Jöns i Ycke nu intet är tillstädes så differeres detta till nästa ting 2. fordrar Soldaten Bohm för

gjord dikning vid torpet Gluggen 7 daler 16 öre kmt; Sven nekar aldeles till betalningen, efter det arbetet är gjort uti den förra åboens Anders Olssons tid, som den dikningen av honom betingat innan han dädan flytt; men förestältes Sven Jönsson, att han likväl haver gagn och nytta av hans gjorde arbete varföre befalte Rätten Sven Jönsson, att förlika Soldaten tagandes därpå avträde ifrån rätten.

1698 vintertinget med början d. 20 januari.

§ 16.

Cronans Länsman framlade för rätten en gift man, Crono skytten, Jöns Nilsson i Yckestugan uti Gammalkil socken, att han haver begått enfalt hor med en gift kvinsperson, Ingeborg Nilsdotter, derav hon är havande, skett å Högvälborne Fru Anna Lejonschiölds Frälsehemman Haneberg uti Nykil socken. Detta tillstår skytten frivilligen vara skett på Olsmesso dag sistlidne, beklagar sitt förfarande och att han intet har att böta med.

Resolution.

Efter egen bekännelse och Kongliga Straffordningens 1 Punct, skall Jöns Nilsson som medellös är, plikta med 6 gånger gatlopp nästkommande ting, efter kölden är nu så sträng, samt undergå vederhörig kyrkoplikt, och konan sedan hon fött, sammaledes plikta med risslitande. Här vid framkom Jöns Nilssons Hustru Lisbeta Månsdotter och sade sig vilja söka äktenskaps skillnad ifrån sin man, med hvilken hon avlat 3ne barn, emedan denna kona är så trägen efter honom, vilket remitteres till Ven. Consistoriumo. Men angav åter Länsmannen, att Jöns Nilsson skall ävenväl hava belägrat Pigan Ragnil Jonsdotter i Johlberg i Nykil socken å Crono, der till Jöns aldeles nekar, och konan är intet tillstädes, utan svag af födslen. Därför befaltes Länsman att hava henne fram å nästa ting till förhör emot denne Jöns Nilsson, såsom och de kvins personer, som varit tillstädes under födslen.

1698 sommartinget med början den 30 maj

§ 11.

Cronans Länsman stälte för Ragnil Jonsdotter i Johlbergh, och 22 åhr, som tillvite Cronoskytten Jöns Nilsson i Yckestugan, att hava åtta dagar för Valborgmässta sistledet år henne belägrat, var af hon dagen för tiugonedag Jul hava fött barn i Johlberg hos sin moder, vilket lever, och gör efter hennes berättelse 38 veckor och 2 dagar eller 8 ½ månad; Jöns Nilsson nekade inständigt därtill. Konan beropar sig uppå Bondehustrun Karin i Valvik i Kisa socken, samt inhyses kvinnan Hustru Kerstin i Haneberg i Nykils socken och hennes faster inhyses Hustru Ingell uti Gillesfall dito socken som varit hos henne under födseln, och skola hava hört hennes bekännelse om Jöns Nilsson. Hennes moder Anna Nilsdotter, sade att förleden vår begyntes deras umgänge och skytten alt stadigt gått der omkring med byssan, havandes intet haft några ärender dit: Skytten svarade, att han aldrig gått dit, med mindre hon skickat bud efter honom, till arbete för betalning; Vidare berättade Ragnill, att skytten henne ut i stora skogen, /medan hon gått vall med sin moders boskap/ besovit och föregivit det skulle intet skada henne; huru många gånger han haft sin vilja med henne 2ne gånger och alltid uti skogen, såsom och 8 dagar emellan var gång; säger och att han fuller sist tillbudit i höladan uti Jolberg /då han varit där i 2 dagar att hjälpa slå på ängen/ men hon det icke efterlåt, Ragnills halvbror Anders Jönsson refererade att en säng var samma gång upbudat uti en bod för Jöns Nilsson, och den andra Cronoskyttens Jöns Jönssons son, Lars Jönsson/ som nu är sjuk/ men han ej velat där ligga. Utan gått till höladan, der Ragnill och bemalte Anders Jönsson för honom uti höet legat, havandes hon då avvist honom med en grov ed, och hotat med en örfil; om han intet gingo ifrån henne, men han icke ändå velat gå utur ladan, utan där förblivit över natten, men om han henne på något olovligt vis rört, kan han ej veta; Ej heller beskyller konan honom för den natten; så hava och inga flere den gången, legat uti ladan än hon, Skytten, och hennes halvbroder; varför Jöns Nilsson icke velat ligga i boden? Att han gjort avtal med hennes halvbror om aftonen tillförende, att de om morgon bitida skulle gå åstad och fiska. Fördenskull han velat ligga i ladan hos honom, på

det de skulle kunna akta tiden dess bättre, och säger sig intet vetat att Ragnill där för honom var. Anders Jönsson berättade ännu, att lägermåls rycktet med henne har varit kunnigt emellan grannarna såsom Haneberg, Amnebo, inom det sista lägersmål med Ingeborg Nilsdotter uppenbarades. Framkom Jöns Nilssons Hustru Elisabeth Månsdotter och klagade nu som på förre tinget, att hon sedermera sökt att gå till Ingeborg Nilsdotter hos hennes fader i Haneberg, vilket är ett litet stycke ifrån Yckestugan; berättar och huru Ragnill om hösten 1696 givit hennes man en något hävdad grå vallmar kjortel till foder under sin jacka, varöver den andra Ingeborg Nilsdotter blivit otålig, så att hon sammaledes givit honom en gulfärgat vallmars kjortel, vilken under hans jacka finns, men den grå kjortelen har han bortgivit åt hennes syskonbarn drängen Lars Olsson i Gillesfall, med vilken han fordrat sin jacka; varför hon givit honom kjortelen? Att hans Hustru Lisbeta bedit honom om något foder till sin man, vilket Hustru Lisbeta tillstod; altså pliktade Jöns Nilsson allenast denna gången för konan Ingeborg Nilsdotter med 6 gånger gatlopp och konan blev hudstryken:

Men vad den andra beblandelsen med Ragnill Jonsdotter vidkommer /som dock äldre är/ så anstår där med till nästa ting, då hustrurna, som vid födslen varit, böra komma tillstädes. Omsider förekom åter Skyttens Hustru Lisbetha Månsdotter, sägandes sig vilja förlåta sin man dess brott och honom behålla, allenast den andra för vilken han nu pliktat, kunde skaffas ur vägen: Blivandes nu Ingeborg Nilsdotter remitterat till vanlig kyrkoplikt för enfalt hor, men med skyttens kyrkoplikt, samt Ragnill Jönsdotters, beror till nästa ting.

§ 25.

Lars Andersson Trägårdsmästare vid Vinäs uti Gammalkil socken klagade emot Torparen Nils Håkansson i Lila Ulfsberg, till vilken den 21 januari sistledne, gått på sin herres vägnar och förmant, att han skulle vara trogen, och intet sälja bort något av skogen, därpå han slagit honom mycket illa med en tistel över bägge dess armar, så att han måste hålla vid sängen i 5 veckors tid; Per Nilsson i Häggebo uti Nykil socken, som honom synt, intygade, att han hade 2 blodvitten och 3 blånader på bägge armarna; men som Nils hade här emot ingen ting att invända, ty pliktat han för vart blodvite 6 mkr och för varje blånad 3 mkr som gör till hopa 5 daler 8 öre smt, samt för tidsspillan, sveda och värk 10 daler kmt Item dom och stämmings penningar 3 mark smt.

1698 hösttinget med början från 10 oktober.

§ 13.

Cronans Länsman Jonas Bergner anklagade gift man Crono skytten Jöns Nilsson i Yckestugan uti Gammalkil socken för hordoms last med Ragnell Jonsdotter i Jolberg uti Nykil socken därav hon fött barn som är blivit dött för 14 dagar sedan. Jöns Nilsson nekar nu så väl som å sista tings till denna gärning varpå opplästes sistlidne Tings Ransakning, av den 30 maj 1698: sedan övervägde rätten de omständigheter som emot Jöns Nilsson funnes, såsom 1. Att konan tillägger Skytten hava begått denne gärning med henne 8 dagar för Valborg mässan 1697 hvarefter hon dagen för tjugonde dag jul sistlidne fött barn, var emellan är 38 veckor så att det allenast differerar 2 veckor uti tiden. 2. Har Skytten allt stadigt gått omkring gården Jolberg der konan var, icke kunnandes bevisa sig några andra ärende haft dit. 3. Har han icke velat ligga i Boo sängen som för honom blef uppbäddat när han var i Jolberg i 2 dagar och hjälpte till att slå på ängen, utan gått till höladan och där tillika med Ragnells halvbroder Anders Jönsson över natten legat, det han själv har tillstått då han. 4. Även väl tillbudit att främja sin vilja med henne. 5. Är Skytten kommen uti oppenbart rykte i Nykil socken för denne Ragnell innan hordomslasten med den senare konan Ingeborg Nilsdotter uppenbarades. 6. Har denne kona Ragnell om hösten 1696 givit skytten en hävdad grå vallmars kjortel till foder under sin jacka, som icke utan orsak skett är, efter han icke kan bevisa sig hava den på något annat sätt förnöjt. 7. Bär barn vittne. 8. Kan Skytten intet nämna någon annan som henne häfdat. 9. Är otvivelaktigt att om någon ogift person hade henne besovit så bekände hon fuller så gärna på den, som på denne Skytt som gift är och intet haver att böta varken för sig eller henne med så bleve och straffet för henne lindrigare så väl till kroppen som kyrkoplikten. 10. Har konan ingen annan nämnt

under födslepinan som ärlige hustrur hava åhört. 11. Är denne skytt på sista tings bleven dömd för tillståndet slik synd med en annan kona förbenämnde Ingeborg Nilsson varandes således. 12. Intet av den frägd och villkor att honom eden i denne sak efterlåtas må, vilket en domare noga och väl bör i akt taga som Kongelige Majt nådigste förordning av den 30 oktobris 1695 om edegångar innehåller, varföre kan Rätten intet värja Jöns Nilsson för begången hordoms last med denna kona Ragnell Jonsdotter, utan fäller honom till saken, att skola för det han andra gången bedrivit enfalt hor löpa 9 gånger gatulopp och konan hudstrykes för tingsdörren efter 1 punkten Kongelige Straffordningen Anno 1653 undergåendes bäge uppenbar skrift och kyrkopligt.

§ 43.

Jon i Örsätter uti Gammalkil socken angav huru som han misstänker Soldaten Lars Jonsson Wiss i Råå på Önnersta ägor och Soldaten Jonas Svensson Drätting i Drättinge bäge under Herr Majorens Välborne Andreas Gyllenållons Kompani för det de skola uti nästleden april månad hava stulit ifrån honom utur en bod i Lille sätter därest han då bodde

1 nygrå vallmars råck som nu värderas för	3 daler kmt
1 ny blaggarns skjorta	1: 8
7 mkr smör a 8 öre	1: 24
4 st ostar om 5 mkr a 6 öre.....	:30
1 par vita ullstrumpor.....	1: 8
1 par kvinnfolks hanskar av klipping.....	: 16
1 kgs råg och korn.....	2: 16
Reda penningar.....	: 16
	11: 22

Förberörde Lars Wiss och Jonas Drätting vore nu efter undfängen Citation tillstädes, och neka till tjuvnan då Jon beropade sig på Hustru Ingeborg Svensdotter i ängestugan på Drättinge ägor vilken edeligen utsade, att Jons Hustru Brita kom till henne om morgonen vid sedan det var stulit då hon följde henne och begynte vänga fälorna i Frostet ett litet stycke ifrån Lille sätter till Råås kålgårdslycka, då hon gick in hos Lars och sagt sig hava vängt fälerna efter en tjuv, Jons Hustru Brita Hemmingsdotter då svarat å Gud bevar mig, Hustru Ingeborg gensvarat två den som måtte lätta bli sådant, då Jonas suttet i sängen och haft en bok i handen, och sagt ja så är det de skulle likväl låta var ha sitt, därmed gick hon dädan igen, utan någon Ransakning.

Torparen Per Nilsson i Råå berättade att han förleden vår sett en klädebylta uti löts hage, som var en grå vallmarsråck 1 blaggarns skjorta och 1 par kvinnfolks hanskar det han lät ligga kvar, men gav intet Jon därom tillkänna det han säger sig intet dristat att göra, säger att han mist en märe skälla som är funnen hos Lars Wiss och vid dess sängfötter av Nämndemannen Per i Skiesta då han Ransakade efter Jons saker i Stavra som bortstulne vore, vilken skälla nu värderas för6 öre kmt.

Jon säger att Hustru Elin i Bengtstorpet som nu intet är tilstädes, har för honom berättat, att berörde Per Nilssons Hustru Maria Andersdotter i Råå för henne sagt det hon sett Lars Wiss hava Jons bortstulne skjorta på sig men Hustru Maria är intet här och mannen nekar sig intet hört henne tala därom.

Jons andra vittne Soldaten Nils i Hagen är sjuk, men har för Nämndeman Per i Skiesta sagt att han sett spåren ifrån Prästängen och till Torpet Råå vilket han nu för Rätten refererade Lars Wiss intalade det hans Hustru för honom bekänt att hon funnit förberörde Per Nilssons skälla, inlägger en Attest av Hindrik Persson i ulfsberg, att han hos honom varit den natten och fiskat, när det stals i Lilla sätter, men Hindrik är nu intet tillstädes icke heller Hustru Brita Håkansdotter i Trägårdshemmet ej heller Anders Jonsson på Kyrkomarken, vilka äro Larses vittne.

2. drängen Sven Mattsson i Krångesta i Gammalkil socken klagade att förleden våras bröts hans botak opp då om natten bortstals ½ tunna havre som nu värderas för 6 daler den Jonas Drätting har känts vid och lovat drängen 6 daler kmt i förlikning därpå han har Hindrik i Krångesta till vittne, har och så därpå bekommit 2 daler kmt Jonas tillstår att han tagit havren på sig, men säger at Lars intalt honom därtill när han var i Tyskegårds kohage i Krångesta och hägnade; men Lars nekar dock

tillstår att han var hos drängen Sven olsson och upptäckte för honom att Jonas stulit havren, säger att hans Hustru skulle fått 1 skål havre av Jonas medan Lars var hos Per i Skiesta och fick 3 kr blandkorn för 3 alnar blaggarns väv, mer säger han sig intet fått, icke heller sett mer än en sillefjärding av den samma havren i sitt hus, den Jonas själv skall hava malit i Snår hos Mjölnaren Hans. Berättandes vidare att Jonas skall hava för honom sagt det han fått 1 kd havre av sin morbror Per i Bönarp, men Jonas nekar att han varken det sagt, ej heller fått någon säd av denne sin morbror, så skall och Mjölnaren Jelt hans vete att Jonas malit sin havre själv 8 dagar efter det stals i Krångesta det drängen Sven Mattsson säger vara sant, dock var litet däniska uti, den han fått av Lars, och Lars bekommit av Sven i Berg 5 stop i Tollsta socken som är syskonbarn med Larses Hustru.

3. Jon Svensson i Stafre angav, att söndagen för Kristi Himmelsfärdsdag kom denne Lars Wiss till Jon att lära deras Soldat Anders Styfver Excercera då Jons Hustru Anna Månsdotter gått i boden efter Musköten, och Lars lupit efter henne till bodörren, och emellan fredagen och lördagen därefter om natten bröts hans bodtak opp på samma maner och utur boden bortstals 3 kr korn.....7: 16 kmt

¼ tunna kornmjöl.....	4:
Bröd efter ¼ tunna blandkorn.....	4:
1 slessings skjorta.....	5:
1 slessings förkläde med 2 bredder.....	3:
1 lärfts lakan.....	3:
1 säck.....	1: 8

Facit 27 : 24

Till desse saker nekade Lars ävenväl i förstone, men så har likväl Fjärdingsmannen Anders Höök i lördags funnit ett stycke väv av 1 ½ alnar hos Lars i hans stugu som är lika med det lakanet som är make till det som för Jon Svensson bortstulit är, varpå Lars Wiss efter flitig förmaning omsider frivilligen bekände att Jonas skall hava stulit alla desse saker, och att Slessing skjortan och en skjorta av lakanet som Jonas nu har på sig men Jonas föreger att han slike lintyg av Larses Hustru bekommit för det han tog på sig havren som Lars stal i Krångesta.

Gästgivarens Hustru Catarina Nilsson här i Bankeberg berättade att Lars för henne sagt att det lärfts stycket som nu för Rätten oppvistes skall hans Hustru fått av sin syster Hustru Maria på Bomedals ägor, vilket tal Lars nu ryggar och bekänner vara osanning. 2ne st huvar är sydde av Slessing skjortan, varandes och 3 eller 4 halsdukar av Jons saker i Stafre igen, men intet mer vilket målsäganden får taga till sig. Differeras med dom till morgondagen. Då de bägge för Rätten åter inkommo och Jonas frivilligen bekände att han varit i Lille sätter och stulit förenämde saker dem burit till Lars Wiss därest de blivit förtärde, då han där sade sitt btilhåll, varandes av dem nu intet igen att leverera till målsäganden, nekandes sig intet tagit igen av bylltan i hagen som Per Nilsson i Råå fant mer än skjortan den Larses Hustru skurit sönder till likkläder åt sitt lilla barn så föregivert och Jonas att Lars Wiss skall hava rätt honom härtill, och på det Lars skulle för Rätten kunna svärja sig fri för tjuvnan i Lille sätter så gick han åstad att fiska och jonas till att stjäla vartill Lars vill neka, men tillstår likväl att han fått en ask av smöret och strumporna samt skörden men intet mer, tilläggandes varandra den övriga stölden som i Krångesta och Stafre begången är, men Lars vill allt vända in på Jonas.

Resolutio.

Efter det befinnes av föregående Ransakning att desse bägge tjuvar Lars Wiss och Jonas Drätting hava stulit gömt och nött tillhopa och således varit lika delaktiga om denne stöld, som sig till 15 daler 6 öre smt bestiger ty skola de efter Kongelige Straffordningen 3 punkten först giva målsäganderne sitt igen, av deras lösn så långt den räcker efter Höglovlige Kongelige Håfrättens brev av d. 11 mars 1685 och därhos efter Kongelige Majts nådigste senare Resolution av d. 29 juli 1698 böte var för sig efter hela stöldens quantum 3 dubbelt gör 45 daler 18 öre smt för vilka de pliktat med gatulopp och remitteras bägge till vederhörig Kyrkoplikt efter Kongelige Majts nådigste Resolution av d. 17 oktober 1697 § 8.

1699 sommaringet med början den 23 maj

§ 65.

Cronans Länsman Vältrodde Jonas Bergner anklagade gift Soldat Samuel Bohm på Bommedals ägor uti Gammalkil socken under Herr Major Gyllenållons compagnie, att han för 2 år sedan begått enfalt hor med en kona Ingeborg Jonsdotter av 27 år hos sin fader Smeden Jon Nilsson i ett torp på Bommedals ägor, derav hon fött barn som lever, och konan för den gärningen pliktat, havandes hon då bekänt på en gift karl Anders Olsson i Gluggen i benämde socken och på förbenämde hemmans ägor, vilken intet var därför stämd utan föregavs vara bortfaren till Göstrings härad och Egby rinna by, derest han ännu vara skall. Länsman säger att dessa personers första sammangång är skedd för 3 år sedan, det både Samuel Bohm och Ingeborg nu tillstå och bekänna. Andra gången hava de legat ihop emellan nästledne Michaels mäsas 1698 och måhr mässo dagen samma år, derav hon och så blivit havande, men hållit det så dolt, att ingen menniska viste det hon vara havande, för än hon födde detta barn som skedde d. 10 marti nästleden. Uti sin faders stuga emot afton, då hon ingen haft hos sig mer än sin syster hustru Maria Jönsdotter i Lillebommedals stugan vilken konan säger sig själv hava varit efter, när hon begynte få ont, och så snart hon var kommen, har konan fött barnet, vilket system Maria nu berättar sig straxt hava tvättat och lagt i vaggan, vilken hon haft till sitt första barn, havandes hustru Maria ävenväl döpt barnet av det vattnet som stod i grytan på golvet, varefter dett allena skall hava levat $\frac{1}{2}$ timma vid pass efter födslen, som haft naglar på fingrarna och hår på huvudet, och varit ungefär $2\frac{1}{2}$ kvarter långt, sägandes sig hustru Maria sedan hava lagt barnet hos Ingeborg i sängen och gått hem igen, om lördag morgon har hon åter gått dit igen och hjälpt sin bror Nils Jonsson att bära opp en vatten såd, då hon säger sig hava sett Ingeborg ligga i sängen, men föreger sig intet hava talt vid henne. Ingeborg bekän-ner sig hava haft barnet hos sig i sängen och föregiver sig hava sömrat kläder på det samma och om lördag kvällen gått själv i boden och lagt det i sin kista, låst den igen och lagt nyckeln i boden. Rätten tillfrågade Ingeborg, varför hon intet bar ut barnet för i boden, efter det allenast skolat levat $\frac{1}{2}$ timma efter födseln ? svarade, att hon förmätte intet gå ut förr, ej heller hade hon något att kläda uppå det samam. Vidare gav länsman tillkänna att om måndagen derefter som var d. 13 marti har hennes fader benämde Jon i Bommedal farit till Winäs och upptäckt detta för arrendatoren dersammastädes Lars Olsson, som har skrivit länsman dagen derefter d. 14 marti till härom, och resererat, huru som denne Jon Smed för honom månde berätta, huru som hans dotter Ingeborg om fredagen tillförne haver i enslighet fött barn, som honom om söndags morgon blivit kunnigt, då dottern måste framskaffa barnet efter skarpt pådrivande, och således då först kunde gjort fadren huru allt var tillgångit, nämligen att hon blivit havande vid Olofs mäsas tiden av Soldaten Samuel Bohm, men ingen menniska varit kunnig derom förrän nu, sägandes Lars Olsson vidare, att systren Maria fuller bekänt det hon varit med när barnet föddes uti stugan, då fadren och sonen varit uti skogen, och att barnet haft lif. Fadren i dy varit häröver ganska bedrövad, och frågat huru hon sig härutinnan förhålla skulle, altså har Lars Olsson detta för länsman upptäckt, varpå han ed Fjärdingsmannen straxt derefter denna kona fasttagit och infört till Linköpings torn, varest hon allt sedan suttit fångslig. Konan intalade och sade sig intet kunnat upptäckt detta för fadren, beklagandes att hennes moder är för 27 år sedan död, sägandes konan derhos att nestleden annandag påsk är barnet vardet svept, och nederlagt uti den lilla lik kistan som hennes bror Nils Jonsson gjorde, och står nu barnet uti en stånna der i Bommedals torpet. Länsman urgerar hårt derpå att konan fått barnet om fredags afton, men hennes fader likvist intet fått veta deraf för än om söndags qvällen, och att hon aldeles dölgt barnet för fadren, men när han drev hårt uppå, att hon skulle skaffa barnet igen, har hon så tätt gömt barnet under den ena armen, att det intet kunnat synas, utan konan bedit fadren och sonen leta i sängen, det de och gjort, men då de det ej igenfunne, haver fadren likväl funnet det igen på henne, varandes fadren nu intet här tillstädes. Häradshöfdingen tillsporde Länsman och den tillstädes varande allmoge, särdeles och i synnerhet de som voro hemma i samma socken Gammalkil om denna kona för ingen människa upptäckt, det hon varit med barn, nu denne senare gången ? de svarade alla nej, ingen har fått derom någon kunskap, icke heller Nämndeman Lars i Tiggesbo, som allenast bor ett släggeljud derifrån , fått veta derom, vilket konan och själv samt hennes syster

frivilligen tillstå, förebärandes konan sig detta ej dristat uppenbara för hugg skull av sin fader. Frågades om konans bror Nils är tillstädes ? svarades nej, 8 dagar efter födslen har Länsman varit med Nämndemannen Per i Skysta och bägge Fjärdingsmännen Anders Höök och Samuel i Kongshult i Bommedals torpet hos konan, då hon bekände, att barnet haft litet liv, såsom och tillstått att Samuel var fader både åt det förra och detta senare barnet, det samma Samuel då icke heller nekat tillfrågades om Pastor loci Herr Lars Krönstrand har talt eller skrivit Länsman till härom ? svarades nej. Frågades Länsman och de andra förbenämde män, om de kunde förvärka att barnet hade någon åkomma på sin kropp ? Länsmannen svarade, att han tagit i huvudet och känt åt om halsen skulle vara något vriden, men kunde det intet finna, eller förmärka, men rött var det om halsen, och litet rött på bröstet, det Nämndeman Per i Skysta och så betygade. Frågades om det intet flade på barnets ledemoters fullkomlighet ? förbenämde syne män svarade nej, frågades vad det var för ett barn ? ett pige barn. På åtfrågan bekände Soldaten Samuel Bohm, att det är litet mer än 3 år som han haft olofligt umgänge med denne kona.

Nämndeman Lars i Tiggesbo berättade, att konan har uti sin faders närvaro tillstått, att Samuel lovat henne 12 daler kmt. för det hon intet skulle bekänna på honom, om det första barnet, och 1 ko för det andra, det konan nu och så tillstår, men Soldaten nekade dertill. Samuels hustru Karin Nilsson intalade härvid, och säger att hon varit vigd vid honom på det 5te året, och under tiden aflat med honom 2ne barn, ett derav är blivit dött, beklagar nu att han varit ond emot henne ibland, och horkonan skall hava gått och blåsit i näven åt henne vid dess stugu vägg och hotat att hon en gång skulle hugga ihjäl henne, det mannen Samuel för henne själv bekänt, för ett förkläde skull som de blivit trätande om, så berättar och hustru Karins broder Skogsvaktaren Jöns Nilsson i Yckestugan, att Ingeborg i hans närvaro skall hava sagt, det hon intet skulle känna igen, för än Samuel skulle sätta sin hustru på en eld vartill konan aldeles nekar varvid berättade Länsman att Soldaten bedrivit ett lönskeläger innan han blev gift, och därför pliktat.

Resolution.

Anstår med vidare ransakning till dess konans fader, och Lars Olsson i Kapperstad komma i afton eller i morgon tillstädes, samt sonen Nils Jonsson, vilkas berättelse rätten munteligen höra vill, innan det bliver dömt i saken.

Den 25te maj continuerade tinget.

Då Lars Olsson i Kapperstad, som tillförende bott i Vinäs, sig för rätten inställt ich vittnade edeligen, att konans fader Jon Nilsson i Bommedals torpet, kom till honom d. 13 marti som var en måndag, då han för honom med tårar beklagat, att hans dotter åter fått ett oäkta barn, med vilket hon skolat blivit havande vid Jacobs mässe tiden, och vidare berättat, att hans son Nils Jonsson ransakat i sängen, efter barnet, då Ingeborg bäddat och gjort slätt i sängen och sagt: ser ni nu att intet barn finns, och således nekat sig intet barn haft, fadren och så bekänt, att hon haft det under armen, och att han intet fått förrän om söndag afton, det hon hade fött barnet. Frågades fadren Jon, vilken nu med sin son Nils var kommen tillstädes, när Ingeborg bekände för honom att hon hade fött barnet ? svarade, att det skedde intet förrän om söndag qvällen, och tillstod frivilligen att dottern först gått själv till sängen, tagit opp förlåten och bedit honomfri, att intet barn der var, men skall likväl straxt sagt för honom, att hon hade det liggandes i sin kista uti boden, dock det ej framvist för än om måndag morgon, efter hon föregav sig intet hava klätt uppå det samma. Ingeborg intalade härvid, och sade sig detta ej kunna minnas, och att hon velat, gå efter barnet, men fadren intet past uppå att han det om söndags qvällen, det han och nu på åtfrågan tillstår. Brodern Nils berättar, att den andra system förbenämde hustru Maria opptäckte för honom, att Ingeborg fått barn, men själv ville hon intet aldeles tillstått, då hon satt i sängen, och derom av honom blev tillfrågad, utan sade med ett ord nej, att hon intet sett något barn, men när hon sade sig vilja bevisa henne det, med den andra system Maria, att hon det för honom sagt, då bekände hon det för honom, dock bett, att hon intet skulle opptäcka det för fadren, ty då blev han så illa vid, att han intet årkade till kyrkan om söndagen, som var d. 12 marti, det hon icke helelr gjorde, för än fadren var hemkommen om söndags qvällen, vilket tal med brodern konan tillstod med dessa ord: jag låter då Gud råda häruti.

Frågades fadren och sonen om hon någon gång upptäckt för dem, att hon var med barn denne senare gången ? de svarade bägge nej, det har hon aldrig gjort. Frågades Ingeborg varföre hon det icke gjort ? svarade Jag ville intet bedröva min fader dermed. Utan tänkt att sätta mig inhyses hos någon med mina små barn härhos förebar Ingeborg, att hon om fredagen något för afton fallit emot en ho vid källan, då hon skall hava stött sig i vänstra sidan, derefter hon fått ont, och derpå gått till sin syster och bedit henne komma till sig, då hon straxt derefter skall hava fött.

Rätten förehölt denne kona uppå ovannämde omständigheter, att hon visserligen är skyldig till sitt lilla barns mördande, men hon nekade, det hon aldrig haft sådant i sinnet, beder mycket för sig med gråtande tårar, fadren bad och mycket för sin dotter, att rätten ville göra vad han kunde häruti med henne.

Sist berättade Nämndeman Per i Skysta, att då han med länsman var i Bommedals torpet bekände, konan att detta sista hor skedde på fähus skullen om Olsmässan, då hon och Soldaten hava in de sista hö såtarna. Frågades huru långt det var till nästa gård ifrån torpet ? svarades att Tiggesbo är närmst derintill, och ligger allenast $\frac{1}{4}$ väg derifrån, och som länsman sade sig ej hava något mer att påminna, ty begav Rätten sig till omröstande och dom utsäga som följer.

Sententia.

Aldenstund denne horkarlen Soldaten Samuel Bohm frivilligen tillstår och bekänner att han andra gången bedrivit enfalt hor med denne kona Ingeborg Jonsdotter; altså skall han derföre böta dubbelt efter kongliga straffordningen Anno 1653 artik. 1 – 60 daler smt, men som han ej förmår erlægga böterna, ty löpe han 9 gånger gatulopp och undergå vederhörig kyrkoplikt, samt giva till det första barnets föda och uppehälle $\frac{3}{4}$ tunna säd till det bliver så stort, att det sig själv födan förtjäna kan.

Vad benämde horkonan Ingeborg Jonsdotter vidkommer, så emedan rätten befinner att hon av denne andra gången föröfvade olofligt hordoms beblandelsen blivit havande. Men likväl det för ingen människa uppenbarat för födslen uti de 32 veckors tid ifrån det hon blev havande, och till dess hon d. 10 marti nestleden födde barnet. 2. Vid själva födslen så vida sökt enslighet, som hon ingen oskyld hos sig haft, utan allenast dess egen syster förbenämde Hustru Margareta Jonsdotter, vid vilkens berättelse 3. Rätten icke tryggeligen kan sig stödja, huru härmed vid födslen är rätteligen tillgånget. 4. Har barnet haft lif, som Ingeborg själv bekänner, varandes 5. Gud bäst bekant, huru hon det hanterat hos sig i sängen innan hon efter sin egen bekännelse själv bar det lönligen uti boden och lade det uti sin kista, om lördagskvällen. 6. Har Ingeborg väl kunnat lagt barnet inne uti stugan på bordet, i sängen eller på något rum i boden och icke i sin kista der hon icke haft i sinnet det samma aldeles fördölja och ur vägen på ett eller annat maner att bringa 7. Haver hennes egen fader, och broder bekant, att hon på deras åtfrågan, varest hon hade gjort av barnet, i förstone nekat, att hon intet barn fått hade, och 8. Själv bedit dem söka uti sängen efter det samma de det då intet funnit. 9. Har vältrödde Lars Olsson på Vinäs edeligen intygat, att Ingeborgs faderer för honom bekant, det hon sagt sig blivit havande vid Jacobs mässa tid, såsom och för Länsman-nen Jonas Bergner och Nämndeman Per i Skystad annorlunda bekant, som skulle det skett Olof mässe tid, men likväl här för rätten i begynnelsen hållit med Soldaten Bohm, och sagt att det hände mår mässan derefter, det hon 10. Icke behöft att säga, der hon icke haft de tankar, att vilja föreger det, barnet varit otidigt fött 11. Är hennes berättelse så mycket mindre till att tro, som hon första gången då hon d. 22 februari och 1 juni 1697 av länsman för det första oäkta barnet blivit anklagat och dömd, här för Rätten intet velat bekänna sanningen, utan sagt sig varit besoven av en annan gift man Anders Olsson i Gluggen på Vinäs ägor det dock icke så var, utan denne Samuel Bohm, /som der nu bägge måste tillstå och bekänna/ haver varit, och är den som skyldige 12. Hade hon uti de nästbelägne torpen kunnat igenom sin syster Maria sökt en oskyld kvins person till hjälp vid födseln, och derigenom gjort sig fri för misstanka 13. Konan legat med barnet uti sin säng ifrån fredags afton och till lördags kvällen, innan hon det utbar i boden, och i medlertid hållit det så döljt, att varken fadern eller brodern kunde förmärka att barnet var fött 14. Är att tro, det hon om söndagen medan fadern var vid kyrkan, aldeles velat haft barnet ur vägen, efter hon intet ville att fadern skulle få veta derav, för Gudstjensten, ty emellan fredagen och den tiden hade hon intet tillfälle dertill för fadern

och sonen, som då var hemma, varför av dessa och flere omständigheter in actis, kunna de 12 med samvete sina intet befria Ingeborg Jonsdotter för sitt lilla fosters livs förkvävande, antingen igenom förkvävande, då hon det hos sig hade i sängen, eller på annat sätt det mördad och å lönn lagt, särdeles det 1 och 2 cap. Högmåle balken samt Kongl. barnamords placatet av d. 15 nov. 1684 dömer denne lättfärdiga kona för en sådan grov gärning till döden och bålet. Men vad det för henne hjälpa kan, att hon 1. Detta för sin syster efter bägges deras berättelse skall hava upptäckt några timmar för än hon födde barnet 2. Att hon intet sökt något ensligt rum vid födslen, utan då varit i sin faders egen stuga 3. Att hon berättar sig av fallet vid källan fått så snart ont, att hon då i hastighet intet kunde söka någon främmande Hustru sig till hjälp vid födseln 4. Icke heller som hon föregiver av fruktan för sin fader, dristat sig detta straxt för honom upptäcka, då han frågade henne efter barnet 5. Ingen moder haft, för vilken hon sitt tillstånd har kunnat uppenbara 6. Fadern och sonen icke heller varit hemma när födsle pinan henne påkom, utan i skogen och hugga ved 7. Oansett det första barnet var tillkommit igenom slik oloflig beblandelse, så har hon det samma icke döljt, utan haft om det en Christelig och moderlig omvårdnad 8. beder hon mycket för sig, och begråter detta sitt begångne fördeande det varder alltsammans till höglovliga kongliga Göta rikets Hofrätts nådiga och högvisa omprövande underdånig ödmjukeligast hemställt.

Göta Hofrätts utslag om Ingeborg och Bom

Anno 1699 d. 5 oktober resolverades över följande Criminal sak ifrån Östergötland.

En Ransakning och dom ifrån Valkebo härads Tingsrätt i Östergötland angående Ingeborg Jonsdotter 27 år gammal, vilken för 2ne år sedan, genom olovlig beblandelse avlat barn med gifte Soldaten Samuel Bom, och då sådant fördolt hållit, samt föregivit att en annan gift man Anders Olofsson i Gluggen henne med barnet rätt, därför och hon behörigen pliktat, havandes å nyo köttslig beblandelse med berörde Soldat bedrivit, och därav jämväl havande blivit, men genom det att hon fallit vid en källa, har födslen henne snarare påkommit än hon förmodat, och sålunda sitt tillstånd icke för någon fått upptäcka mer än allenast för dess syster Hustru Maria Jonsdotter, vilken straxt efter fallandet vid källan följt Ingeborg hem, och vid födslen som straxt påföljde varit henne behjälplig, tillståendes och Maria att barnet haft litet liv, men för dess svaghet skull har hon det strax döpt, varefter det blivit dödt, ehuru vid besiktning är icke någon åkomma på barnet bliven synt, dömmandes Tingsrätten Soldaten Samuel Bom, som för ett lönskaläger det han begått för nu som blev gift och därför pliktat, att i förmågo av straffordningen böta 160 daler smt och undergå vederhörig kyrkoplikt, men ärkänt Ingeborg Jonsdotter skyldig till dödsstraff och att å bålet brännas, dock ödmjukeligen lämnat under Kongl. Rättens omprövande några anförde lindrande skäl, som ransakningen bredare utvisar.

Resolutio.

Såsom Ingeborg Jonsdotter, sedan hon fallit vid källan, och fördenskull förmärkte att födslen oförmodeligen henne påkomma skulle, 1. Anmodat sin syster Hustru Maria att vara tillstädes vid födslen, och 2. Då icke sökt enslighet, utan 3. Varit i dess faders stuga, 4. Har hon av det födslen henne efter fallandet så hastigt påkom icke fått anlita någon oskyld att då vara tillstädes, 5. Icke heller haft någon moder som hon sitt tillstånd upptäcka kunde, och oansett 6. Det första barnet igenom slik olovlig beblandelse är tillkommit så har hon dock det icke dolgt, utan 7. Däröfver en kristelig och moderlig omsorg dragit, fördenskull bliver Ingeborg Jonsdotter från det henne pådömde livsstraffet befriat, dock som hon andra gången låtit besova sig av en gift man, så skall hon likmätigt straffordningen plikta dubbelt nämligen 80 daler smt och stå vederbörlig kyrkoplikt. Men aldenstund Soldaten Samuel Bom för det första begångne enkla samt med bemälte Ingeborg icke pliktat, att han av straffet kunnat sig vara, förtydandes och Kongl. Majt allernådigste Resolution av d. 7 marti 1636 pag. 201 i Referentboken, att den som en eller flere gånger beträdes med hor begånget med ena kona skall med ena bolh beläggas, fördenskull dömmes han till 80 daler smt dock som han tillförne begått lönskaläger med en annan och därför lagligen pliktat, så ökas dess brått med 10 daler smt så att han pliktat 90 daler smt och under gå uppenbar skrift.

Altderföre, finner Kongl. Rätten skäligt Tingsrättens härutinnan fälte dom att uphäva och ogilla så

att Soldaten Samuel Bom för de honom av myckne pådömde böter, samt Ingeborg Jönsdotter ifrån det henne pålagde livsstraffet befrias, dock skall Samuel Bom plikta nytio och Ingeborg Jönsdotter ottatio daler smt, eller i brist av botum löpe han sju gatulopp och Ingeborg slite ris vid tingsstugudörren, skolandes och bägge undergå vederhörig kyrkoplikt. Jönköping d. 5 oktober 1699.

1700 vintertinget med början från den 13 februari

§ 17.

Torparen Håkan Larsson i Humlehagen på Bommedals ägor, emot Trägårdsmästaren på Vinäs, Lars Andersson i Torpet Sten för det han på kyrkovägen om en söndag skall hava sagt för Jöns och dess Hustru Maria i Kibbelsbo samt åtskilliga flere, att Håkan och Soldaten Samuel Bom skole göra honom rätt på en för honom bortstulen kittel. Trägårdsmästaren nekar till beskyllningen, frågades om någon tjuvnad är funnen hos Håkan ? svarades nej Håkan framhade Jöns Olsson i Kibbelsbo och Hindrik Persson i Ulfsberg till vittnes, vilken senare Lars Andersson jävar efter han gått torpet hos herren undan honom, dock fått ett annat igen Lilla Ulfsberg benämd, därför tilläts dem bägge att avlägga ed, och vittnade Jöns först, att Lars på kyrkevägen åt honom och hans Hustru sagt det Håkan i Humlehagen som där går för oss mist en god kamrat av Soldaten Samuel Bom, du gamle lur, du skall göra mig besked på min kittel innan du slipper; Hindrik vittnade att Trägårdsmästaren en gång i hans stugu sagt, att han ville fråga Håkan om han viste var Samuel Bom gjorde av hans kittel, det samma har han och sagt på Vinäs, säger att intet tjuveri är om Bomen försport men enfalt hor har han 2ne gånger gjort, varandes han nu med det andra folket på Tyske botten svarades varmed beror till dess Bonden Anders i Åndebo kommer tillstädes i morgon att berätta om lerken han skall vara funnen hos Bomen.

§ 27.

Bonden Erik Larsson i Ycke i Gammalkil socken, emot änkan Hustru Ingeborg Persdotter i Hjolberg, för det hon lovandes uttagit Eriks tjänstehjons löskeqvinfolkets Kerstin Anders-dotters kläder. Do citerat pigan Anna Larsdotter i Träbo för det hon burit kläderna till henne, Anna tillstår att hon tog kläderna av Hustru Ingeborg och bar dem till Hustru Karin i Gråpet på Gålsätters ägor, derest löskekonan var, som följde henne på vägen bort, vilken nu intet är tillstädes. Erik säger att hon fick på lönen 4 par skor, 1 vallmars tröja, 7 alnar smalt lärft, do en röd klädes kjortel för 9 d. kmt som tillhörde pojken Per Andersson i Haneberg uti Nykil socken vilken då tjänte hos Erik och intet fått sin betalning för kjotelen, parterne utviste då de sins emellan således förentes, att desse qvinfolk nämligen Hustru Ingeborg och pigan Anna giva Erik 7 d. och gässen Per 9 d. kmt för kjortelen, halvparten vardera.

§ 33.

Länsman Jonas Bergner, anklagade Brita Persdotter på Bäcks ägor i Gammalkil socken, för det hon låtit sig belägra av en förlovad Soldat Måns Svensson Blåman i Nykil socken på Krankebo ägor, som för 7 veckor sedan är bortgången, icke vetandes nu någon varest han haver sitt tillhåll, denne Måns har varit gift tillförende, men för hor skull har hans Hustru sökt äktenskaps skillnad, sedermera har han friat till denne Brita, givit henne ett snörlivstyg, samt penningar elljest skall han hava begärt lysning av Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand i Gammalkil, men Pastor Herr Lars Hjort i Harg har förbjudit lysningen för en annan kona, skull som han i den socknen ävenväl skall hava besovit, så berättas och att han dessutan lägrat en kvinsperson i Kisa socken, Britas barn lever och begär hon nu att få dom, efter hon intet vill vigas vid honom för dess horaktiga leverne skull. Brita har tillförende för 11 år sedan pliktat för lägersmål med en ogift karl.

Resolutio.

Brita skall för sin synds itererande böta 40 mkr smt och undergå kyrkoplikt, samt upföda barnet. Han skall eftersökas och haver hit å nästa ting och jämväl undfå dom crono. Orkar hon ej botum, så plikta med risslitande.

1700 sommaringet med början den 11 juni

§ 37.

Cronans länsman Jonas Bergner, anklagade åtskilliga bönder i detta härad för det de försummat Drabant skutsen d. 18 maj sistliden här vid Bankebergs krog, så att han måste fara till bygden efter hästar, och bägge Fjärdingskarlarna Anders i Stavernäs och Samuel i Kongshult, finge illa hugg, ödmjukel. bedjandes, att de för slik tresko med plikt måtte anses, såsom uti

1. Jon Håkansson i Uttersorp i Nykil socken, vilken tillstår, att han fick bud om samma skjuts, men hans hästar voro om tiden gångne ur hagen igenom grinden, och på Siktesbo skog, och fick dem intet igen för än pingsta afton d. 19 maj, och den ena intet för än annandag morgonen, ehuru flitigt han och dess folk efter dem sökte. Derpå han aflade ed, och i dy för straff fri.
2. Jon i Fogelkulla säger, att han kom hem ifrån Guardie skjutsningen om onsdagen som var d. 16 maj, at då tråtnade hans hästar opp, en var hans och en Börjes i Näverdal, men Länsman säger, att han skulle kommit med dem sådana som de vore, så sade han varit utan skull, efter Drabanterne fore intet av för än om lördagen, ty pålägges honom att böta 3 mkr smt.
3. Börje i Näverdal svarar det samma efter bemälde Jon hade hans häst, men länsmannen säger att Börje hade dessutan 4 eller 5 hästar hemma, dessutan är det lyst på predikostolarna, att de böra komma med så många hästar som de hava till slike allmänne skjutsningar, ty böte 3 mkr
4. Olof och Erik i Skullebo säga, att deras granne fore intet åstad, mente att det icke heller för dem skulle vara av nöden, ty böte vardera 3 är 6
5. Lars i Räcksätter svarar även så, ty plikta 3
6. Anders och Bengt i Hvittsätter frånvarande, havandes intet bedit någon av de andra att svara för sig, ty böte som de andre vardera 3 är 6
7. Börje Andersson i Skackebo, avlade ed, att han intet fick bud om denne skjutsen. Ty erkänns han fri.
8. Måns i Limmerhult, befinnes hava av tresko försummat skjutsen ty böta 3 mkr.
9. Arve i Krankebo i lika måtto av tresko blivit hemma, ty böte 3 mkr
10. Änkan hustru Margreta och Heming i Hörna, hava pingste afton, skjutsat deras Ryttare till mötes platsen i Mjölby, det Fjärdingsmännen besannades ty bliva de befriade.
11. Lars och Måns i Åbysätter, intet tillstädes, ty böte vardera som de andra 3 mkr är 6 mkr.

Gammalkil socken.

12. Per i Påtorp säger han var i Ersmossa marknad, men sådant är intet laga förfall, dessutan viste han förut om denna skjutsen, beklagandes Länsman, det han eljest alltid är trög och motvillig ty böte 3 mkr.
13. Sven i Drättinge säger, att en hans ök var i Norköping, och han själv i Herregården Lambohåf dock fick han bud förut, om torsdagen om skjutsen, men blev likväl ute, ty böte 3 mkr.
14. Inge och Jon i Stillinge hava intet haft laga förfall ty böte vardera 3 är 6
15. Änkan i Brånsta. Mågen Anders i Fantorp svarar att hon intet fick bud, men kan det intet bevisa, icke heller är det troligt efter de andre hennes granna blive om skjutsen tillsagde därför böte hon 3 mkr.
16. Anders i Blaxtorp, Lars ibm. och Pär Jönsson ibm, säga, att ingen har gjort dem bud mer än Nilses Maria i Billa, om torsdag middagen, därför hava de väntat på vidare bud, det de intet skolat fått, altså försuttit skjutsen, ty böte vardera 3 är 9
17. Anders i Broby säger, att han fått bud, men nyligen hemkommen ifrån skjutsen och hästarna

brutna, men han hade dock bort komma med dem sådana de voro, och vist sin skyldighet, derföre böte 3

18. Per Jönsson ibm tillstår sig fått bud, men han gjort som de andra granna, och väntat att Fjärdingskarlarna själva skulle göra dem bud ty böte 3
19. Anders i Fantorp föreger, att han de dagarna skjutsade deras Ryttare bort, men utan bevis, dessutan varit stori mun, och sagt sig vilja hon hedel, innan han går åstad ty böte 3
20. Johan i Krångesta tillstår, att han försummat så väl som de andre, plikte i dy 3
21. Lars i Prästgården föreger, att hans hem är till ryttare stamen i Fettjesta, men som inga tilldelningshemman äro fri för skjuts, ty böte 3
22. Lars i Önnersta frånvarande, plikta i dy 3
23. Jon i Stafre tillstår sig skjutsat allenast med en häst och sitter för full gård ty plikte med 3
24. Lars i Skränge, bekänner sig hava skjutsen försummat plikte 3
25. Do Pär Olsson i Kappersta som intet laga förfall haft plikta med 3

Sist förmantes allmogen allvarligen, att taga sig sådant efter till vara för slik motvillighet härutinnan, vid 40 mkr smt plikt, om någon efter dato varder anklagat, och intet kan visa laga förfall.

Och som Bengt i Vittsätter fällte ovetlige ord emot domen, och ville sig den samma opponera ty böte 3 mkr smt för domqval, Rättens ensak. Crono.

1700 höstting från den 9 oktober

§ 27.

Änkan i Krångestad Hustru Maria Erikdotter, och dess son Sven Mattsson kärade till Frälsebonden Nils Persson ibidem för det han sagt att Hustru Maria bett 2ne Hustrur nämligen Brita på Kyrkbacken och Johanna darsammastädes, bära en kalf uppå hans tomt, av min kalf som blivit självdöd, men samma Hustru likväl flått för nöd skull. 2do. För det Nils skall hava vittnat ifrån änkan 3 al. Åker till bonden Nils Andersson ibidem då Nämndeman Per i Skiesta synte åkern, Nils nekar till sådant tal, havande bägge dessa bönder Nils Andersson och Nils Persson ävenväl instämt förbemälte kvinfolk, om inälvorna och 3 fötter av samma kalf, som de skole hava burit uti Nils Anderssons dike emellan 2ne dess åkrar, och för det den 4de kalf foten fanns i Nils Perssons tomt, vilka kvinspersoner högeligen bedyra sig ej hava haft i sinnet att skada varken folk eller fönadt därmed, kunnandes ingendera bevisa den andra, att kunna bruka några elaka konster. Länsman sade att dessa parter haft syn därpå av Nämndeman Lars i tiggessbo, och efter de miste en kalf, och foten är funnen på deras åkrar, så mena de den vara ditburen, och de ville förlikas, där ingen olycka skulle efterkomma vilket icke heller skett är på deras kreatur, men de I all jord säger Nils höra Nils Andersson med rätta till.

Resolutio.

Vid 40 mkr smt vite förbjudes änkan Hustru Maria Erikdotter i Krångestad dess son Sven Mattson och åboen Nils ibidem eller någon annan mer omtala och beskylla var annan för någon kalf fot, emedan Rätten intet kan upptaga detta för någon med tillfogelse, mindre är någon skada därav timat, över de 3 alr åker jord Nils skall hava avhänt benämde personer skall synas därom, innan Resolution kan falla.

1701 sommaringet med början den 27 maj

§ 15.

Anklagades av Fjärdingsman Anders Höök uti Länsmans frånvaro drängen Nils Jonsson i Bommedahl uti Gammalkil socken för begånget lägersmål med konan Johanna Hansdotter i

Släntum i berörde socken förleden jul därav hon säger sig vara havande, var till Nils nekar, men hon tillviter honom det ock påstår äktenskaps loven och att det är år och dag sedan de begynte hålla utav varandra, havandes hon första gången låtit sig belägra av sitt syskone barn Anders Samuelsson i Fettjesta, och andra gången av en ogift karl som skall vara skett på Malmen eller Camper platsen vid Linköping, havandes hon /som det berättas/ för bägge dessa lägersmålen fått sin dom. Konan har intet vittne eller gåvor på äktenskaps loven, och Nils kan intet nämna någon för sig, ej heller har Fjärdingsman fått namn på någon annan. Fägerdals Hustru Ingeborg har sagt för Nils, att konan för henne berättat, att Nils vore fri för henne, men nu säger hon att det skedde i skogen och vill visa stället där det skulle tränga. Nämndeman Per i Skiesta och Fjärdingsman undra mycket därpå, att den första konans bysläppare förbemälte Anders Samuelssons köttsliga broder Båtsman Lars Samuelsson som haver sitt hemvist på andra sidan om Stockholm i Roslagen, kom förleden höst Helgemässa tid till sin fader Samuel Andersson i bemälte Släntum och var där i torpet hela vintern vilken först i mars månad gått där ifrån, då denne kona har följt honom och burit hans matsäck på Kättesta äng därest hon skilts vid honom, misstänka henne i dy för honom med, men han nekar aldeles där till Fjärdingskarlen förmenar att inhyses gubben Olof Larsson i Släntum lärer veta något därom, men han är nu intet tillstädes, dock har han för Lars Hustru i Jäddenäs Sara benämnd sagt, att denne Johanna och berörde Båtsman Lars Samuelsson hava legat i säng och säte med varandra förleden vintras, vilket Hustru Sara ävenväl har sagt för Fjärdingsman, men bedit honom intet tala derom, ty då bliver bemälte gubbe husviller för sådant tal. Brotorp och Kibbelsbo äre närmst intill Släntum.

Resolutio.

Med vidare Ransakning i denne sak opskjutes till dess ovannämde personer kunna komma tillstädes och edeligen examineras om det tal de haft sins emellan om denne konans och Båtsman Lars Samuelssons umgänge.

§ 17.

Bonden Inge Nilsson i Krångesta uti Gammalkil socken insinuerade Pastoris uti Gålby Ärevördige och Vällärde Herr Clas Bruzel skrift till Rätten d. 11 februari 1701 däruti han berättar, att Inge Nilssons syster Hustru Elin Nilsson dotter på Halby uti Skärkind socken varit gift med en benämnd Sven Nilsson, vilken för tio år sedan begivit sig uti Kongelig Majts tjänst för Artilleri kusk, men sedan han bortreste aldrig låtit något det ringaste förspörja antingen han är levande eller ej, fördens skull skall bemälte Hustru uti Venerando Consistorio sig förfrågat om hon i anledning efter Kyrkolagen skulle nu få inlåta sig uti annat gifte med en änking Måns Persson benämnd på bemälte Haleby, och bekommit det svar, att hon skall av Härads rätten söka besked, om någon uti Häradet vet om denne hennes man lever eller ej, var till nämnden med närvarande allmoge på Härads hövdingens tillfrågan svarade, att ingen av dem är kunnig antingen Sven Nilsson är levandes eller död, ej heller har någon hört det ringaste av honom sedan han på förbenämde tid blev stad till Artillerie kusk av Cronans Befallningsman Vålbetrodde Jöns Ersson då han med hundre flere for till Karlskrona, där de ginge till sjöss varandes han död. Detta Härad och Gammalkil socken i Fagerhult, och hans föräldrar äro med döden avgångne för 28 år sedan vilka bodde i Fagerhult haver ännu 2ne bröder Per och Johan i Krångesta samt en syster Hustru Elin uti Visätter i liven, men ingendera av dem fått tiender ifrån honom sedan, vilket härmed pro attestato beviljades. Datum ut supra.

1701 höstting från den 7 oktober.

§ 10.

Häradslänsman Jonas Bergner anklagade andra ången drängen Nils Jönsson i Bommedal uti Gammalkil socken för lönskeläger med konan Johanna Hansdotter nu för tiden Snähr uti bemälte socken, var till Nils nu som tillförende nekar och icke haver Humles mål på Samuels son i Släntun Båtsman Lars Samuelsson i Roslagen 5 eller 6 mil på andra sidan om Uppsala i Hållnäs socken varandes han som broder med Anders Samuelsson vilken denne kona tillförende lägrat, för 7 eller 8 år sedan, och för den gärningen bortrymde då han var på sitt 17de, men ingen kunskap ifrån honom såsom kommit varest han nu igenfinnes, och säger nu bemälte Båtsmans fader Samuel Andersson i

Släntum, att hans son benämde Båtsman kom hem till honom förledne höst helgemässa tid ifrån Carlsrona och var sedan stadigt hemma till nästledne mars månad, i medlertid han i säng med denne konan Johanna vid juletiden och säger sig intet kunna varken fri eller fälla honom för henne skolandes denne Båtsman blivit änkring för 6 eller 7 år sedan och blev hans hustru begravnen i Gammalkil kyrkogård, varandes han nu en man om sine 34 år, berättandes Samuel Andersson vidare att ovanberörde dräng Nils Jonsson har förledeit år någre efter Michaelis dag kommit till honom och känt hus om afton då han skulle gå till Vinäs och tryska, och den natten låg han i sängen hos konan, Nils tillstår sig legat i hennes säng över den natten men konan skall intet hava legat hos honom, utan suttit oppe hela natten och om morgonen följdes de åt till Vinäs att tryska allenast 1 dag, han trask för Håkan i Humblehagen och hon för Jöns i Kibbelsbo sedan följdes de åt tillbaka då var gått hem till sitt dessutom säger Samuel att Nils följt henne några 100de gånger både i skog och mark det Nils intet vill tillstå. Nämndeman Sven i Hacksta berättar att hos hans svägerska Hustru Elin Persdotter i Snähr har konan fött barnen som äre tvillingar nämligen 2ne flickor, då det gått fort för henne och på ingen bekänt, men bemälte Samuel i Släntum säger, att Hustru Ingrid Persdotter på Krångesta ägor, varit med vid födslen, och sagt att konan bekänt på drängen, flere hustrur hava intet varit vid födslen, Nils haver intet varit beryktat till förende för lägersmål, och eljest ställt sig väl som ingen annat vet. Konan har fött barnen igår 3 veckor sedan och säger hon att det skedde icke allenast den gången då de ginge till Vinäs, utan och tillförende i skogen och annorstädes, kom för skam skull intet utsäga alt, berättar det vara allenast ½ fjärdings väg emellan Bommedal och Släntum tillståendes Nils sig haft sin kyrkeväg utmed torpet.

Resolutio.

Emedan Nils intet ännu vill bekänna samme syn så differeras med vidare ransakning härutinnan till dess hustrurna komma tillstädes som varit hos konan då hon födde barnen, så skall Olof i Släntum Hustru Sara i Jäddenäs om onsdag komma tillstädes och edeligen utsäga, vad de hört om umgänget med Johanna och benämde Båtsman.

Uti förhör i Släntum kommo desse vittnen till förhör nämligen:

1. Änkan hustru Ingrid Persdoter i ett knektetorp vid Snär, Hustru Elin der sammastädes kan intet komma tillstädes medan hon är havande.
2. Olof Larsson i Släntum.
3. Hustru Sara i Jäddenäs kan intet för sin opasslighet skull komma hit dock är dess man Lars Classon tillstädes.
4. Kyrkevåktare Hustrun Ingeborg Olsdotter i Fagerdal på Vinäs äro.
5. Samuel Anderssons dotter Ingäl Samuelsdotter vilka edeligen och särskilt utsade.

1. Lars Classon vittnade, att Olof i Slätum förleden våras sade för honom, att Nils i Bommedal ibland gått dit till bemälte Johanna, men om han haft något olofligt att göra med henne, det viste han intet, men Samuels son Båtsman Lars Samuelsson har legat i säng med henne var natt, men vad han mer har gjort, det viste han intet, dock lämnar han till vars och ens omdöme, vad derpå har följt.
2. Olof Larsson som haver sitt hemvist i Släntum vittnade att han går och tiger hos gått folk, men så ofta han var hemma, så kröp konan till båtsman, men säger sig ej kunnat märka att båtsman häfdade henne, vi låg alltid uti en fällbänk, har intet sagt åt dem derom ej heller båtsmans egen fader, berättandes derhos att båtsman kom hem 8 dagar efter helgemässan och i morts mars måne för han bort igen, dessutom vet han förvisso, att Nils i Bomdal har ofta följt henne Johanna både i skog och mark.
3. Hustru Ingeborg vittnade att dagen efter 20de dagen kom hon Johanna till henne att låna en lagga restråke, då hon var mycket blå under ögonen, för vilken orsak skull Hustru Ingeborg sagt

åt henne, nu syr jag att Nils i Bommedal har varit ihop med eder. Efter I ära så blå i ansiktet, då hon svarat nej önskandes att så många orena andar skulle fara uti henne som det var sankore och eldgnister i skyslen, om hon hade något at beställa med Nils i Bommedal, men dock /sade hon/ säger jag mig intet fri för manfolk jag ligger hos Lars Båtsman var natt, men aktar intet henne som det ser, hörer, eller vet, och sedan gick hon hem igen till bemälte sin farfader, och när hustru Ingeborg derefter enn gång kom dit och bad Nils göra en vante nål då svarade Johanna henne jag vill han skall göra mig en först, men vad hon mente dermed vet hon intet, och mer om dem båda söäger hon sig intet kunna minnas.

4. Hustru Ingrid vittnade att hon var hos Johanna när hon födde barnen, men då nämde hon ingen barnafader vid namn dock likväl har hon både förr och sedan bekänt på Nils i Bommedal, men intet röjt någon annan, vet intet om båtsman har något häröver att beställa med henne eller ej. Samuel inlade en attest av Hindrik i Ållsberg, Sven ibm., Håkan i Humblehagen, Jöns i Kibbelsbo, Jon i Brotorpet daterut Gammalkil d. 8 oktober 1701 om Nils och Johannas umgänge i det de stält sig i följe både till och ifrån kyrka så att ingen gick ifrån den andra, jämväl Nils sent om kvällarna alltid gått till Släntam, då de talt och skrattat, så att det hörts hem till dessa attestanter, så berättar och hustrurna Brita Jönsdotter och Brita Håkansdotter det de hört Svens Hustru i Ullsberg berätta, att dagen för än Johanna födde barnen, har hon suttit i deras stuva och sagt att om jag haver någon annan barnafader än Nils i Bommedal, så gud låte mig aldrig slippa väl den bördan om jag går med, så nämde nu Lisbetta på Rättens tillhållande, rum och ställe varest hon med Nils skall hava legat ihop nämligen i Måsen, Humblehagen löfstene och annorstädes. Omsider tillstod Nils efter noga åtvarning om sanningens bekännelse att lägersmålet skedde Michaelsmässa dag 1700 i Bommedals ängelage, men eljest varken för eller sedan. Dock namngav hon ändå flere ställen, och berättar länsman att detta är 3ne gången som konan låtit sig belägra ty första gången skedde det med hennes syskonebarn och andra gången för 4 eller 5 år sedan med den som hon intet ville namngiva. Konan säger sig hava 25 år och född i Småland, hennes föräldrar äre döda är 12 år sedan hon kom härupp, har ingen släkt här uppe mer än förbenämde sin farbroder Samuel i Slätum på rättens åtfrågan tillstår han sig legat i säng med förbenämde båtsman Lars Samuelsson om 36 år, och skall Samuels dotter Ingäl Samuelsdotter legat med i sängen hos dem ibland. Samuel säger att hon hade sin säng i galbänken, och gubben Olof i en fällbänk på golvet, och dottern tjänte då hos Sven Jönsson i Brånsta, varandes Båtsman nu för tiden änkling, och skall han vara i vinter makt på skeppen Carlskrona och sagt sig nästkommande vår eller och förr skola komma hit opp igen, hade svartbrunt hår lång smal karl mässligarry var mäst hemma när hans broder lägrade henne första gången, då brödernas fader benämde Samuel bodde i Fettiesta ryktet har begynt gå om Båtsman och Johanna vid juletiden 1700. I hordoms saken uti Släntum protocollrades detta.

Frågades Samuel vari han icke tilltalte sin son för det han låg med konan i sängen ? sade sig det hava gjort. Då han skall hava sagt. Jag lærer väl veta bättre än göra det i mena med henne.

Frågades om han kan göra ed det han intet förmärkt sonen häfda henne R: ja gladeligen

Frågades Samuel vad sonen gjorde så länge hemma, R: han bygde min redskap samt lagade såår och emmar.

Frågades huru länge han varit borta R: i 8 år varvid berättade nämnden att de hava hört ett stygaktigt munhof efter henne i det han sagt henne vara spått att hon skall få 7 horungar inom han ärnar igen. Rätten förmante konan nu ytterligare allvarligen att bekänna om oftabemälte Lars Båtsman haver ävenväl häfdat henne vartill hon med gråtande stadigt nekade.

Resolutio.

Vad lägersmålet emellan denna konan Johanna Hansdotter och drängen Nils Jonsson i Bommedal ankommer så skall han efter egen bekännelse och Kongl. Majts nådigsta stadga böta för det samma 40 mkr smt och undergå vedhörig kyrkoplikt, men vad konan angår samt henne som hennes 2ne barn jämte henne uppehälle och föda skall, dermed anstår til dess rätten får se om hennes

syskonbarn förbenämde Båtsman Lars Samuelsson kan igenom tjänliga medel komma till svar för detta hore rykte om benämde kona och honomi medlertid inskrevs förbenämde Samuel Andersson i Släntum med dess samtycke i löfte för konan och Hindrik i Ullsberg för ovannämde dräng böter skatte frälse.

§ 13.

Länsman Jonas Bergner föredrog uti Rätten huru som förrige Ryttaren Per Andersson för Fettjesta haver begått lönskaläger med Ingefrid Haraldsdotter i Ryttare torpet på Fettjesta ägor då han förledet år hade sitt tillhåll i Högstorp varav hon blivit havande och fött barn som lever varandes Per Andersson nu intet tillstädes, utan skrivit Rätten till, varuti han tillstår gärningen och begär dom i saken, ursäktandes sig ej nu kunnat komma tillstädes emedan han neder i Småland stadder är. Därföre som ingendera varit tillförende för slik gärning anklagat ty böter han efter dess egen bekännelse och Kongelige förordningen för lönskaläger med Ingefrid 10 daler hon för 5 daler smt undergåendes sedan bägge vederhörig kyrkoplikt. Han giver till barnets upphälle 1 tunna säd årligen och hon 1/3 gång däremot till dess det bliver så stort, att det sig föda och kläder förtjäna kan. Crono.

§ 20.

Länsman framstälte för rätten drängen Jöns Andersson i Kappersta för lönskaläger med konan Margareta Nilsson i ett torp på Stafvrers ägor i Gammalkil socken varav hon blivit havande och fött pigebarn som lever. Drängen vill intet tillstå att han häfdat henne, utan säger han haver en annan den han intet vill namngiva, men länsman berättar att pigans husbonde Lars Svensson i Blaxtorp har i fredag 8 dagar sedan bedit honom att han ville så laga, att konan bekänner på hans 3dings Soldat Fredrik Olsson som nu är borta vid kongliga armen, han nämde aldrig vad det skulle kosta, och åter nu andre gången i dag här på tingsplatsen haft samma begäran till honom havandes drängen så mycket Länsman vitterligt är, intet bett derom, därför undrar länsman mycket derpå och håller Lars något misstänkt för konan, men han beder guds bevara sig han tränger intet till sådant som haver sin egen Hustru sägandes sig sådant tal hava haft med Länsman för drängens skull, efter han äger det syster vilket drängen omsider tillstod sig hava bedit honom om, men han nekar nu ändå till gärningen, så villicke heller konan venta om någon oloflig sammangång med bonden Lars, dessutan säger länsman, att drängen sagt Lars skulle intet sprungit så högt med detta, men vad han haver för mening dermed vet han intet, Nämde man Per i Skysta berättade, att drängen sagt för honom att den skall bli barnefader som den intet tvo derom, men nämde intet någon vid namn. Efter långsam och trägen förmaning bekände drängen att han legat i säng med Margareta, men säger sig det ej kunnat minnas huru det bar till. Hon har fått barnet för 3 veckor sedan och det lever tillståendes drängen emot aftonen frivilligen sig hava lägrat henne, men annan att det haver och så soldater haft sin vilja med henne, men han nekar dock tillstår att hon legat i säng med förbemälte soldat Fredrik, men skall henne likväl icke haver häfdat och säger Jöns att det skedde med honom och henne både för och efter jul som han besåf henne. Lars Svensson vill göra ed, att han intet haft att göra med henne som de på hans hafde tal med länsman mena.

Resolutio.

Efter egen bekännelse och kongliga stadgan d. 22 maj 1694 skall drängen Jöns Andersson i Kappersta böta 11 d. för lönskaläger med Margareta Nilsson på Stafvrers ägor och hon för sig 5 dr sm crono bägge undergå vederhörig kyrkoplikt. Han giver till barnet uppehälle $\frac{3}{4}$ tunna säd årligen och hon 1/3 gl. deremot till dess det bliver så stort att det sig föda och kläder förtjäna kan skolandes drängen derhos böta 3 mkr smt för tvetalan som han i denna sak så ofta brukat, och Länsman fråga nogare efter till nästa ting om bemälte bonde Lars Svensson i Blaxtorp, samt Soldaten Fredrik Olsson skola på slikt sätt som drängen, beblandat sig med konan. Då så väl deröver, som och för det Lars velat intala länsman att bruka osanning i saken skall bliva avdömt.

§ 21.

Halvna brukaren Per Månsson i Vinäs har andra gången låtit citera Trägårdsmästaren Lars Andersson på Vinäs ägor för det han beskyllt honom att hava sålt ett lass hö ifrån gården. 2. Dess söner Erik och Måns för borttagen frukt i Trägården. 3. Att Trägårdsmästaren med sitt folk kommit vrede löpandes in i stugun och kammaren, kallat sonen Erik åtskilliga gånger en skälm och tjuv. 4. Att nämna harmen han menar med dem vilka honom falskeligen skola hava angivit, att hava borttagit trän utur Trägården,. 5. Bevisa det han låtit införa i sin inlaga på sista Ting, att Per i sitt brev till herren diktat löng emot honom.

Item Per Månssons dräng Carl Hemmingsson i Vinäs, emot bemälte Trägårdsmästare Lars för det han beskyllt honom, att hava varit olovandes i Trägården och borttagit frukt. 2. Att han skolat skutit bräder av ett litet gåshus i Trägården. 3. att han själv 3ne kommit med ont mod i hans husbondes stugu och brukat otidig mun på honom.

Nock drängen Erik och Carl låtit stämma 2ne vittnen i saken nämligen Hindrik Persson i Ullsberg, och Jon Olsson på Vinäs ägor. Dito drängen Carl emot Trägårdsmästarens piga Segrid Gudmundsdotter i Lilla Ullsberg. För det hon med vrett mod kommit löpandes i dess husbondes stugu, och kallat honom en skälm och en snorhunder, varhos hon gräseligen skall hava svurit.

Bemälte Trägårdsmästare Lars Andersson haver vice versa instämt berörde dräng Erik Persson 1. För det han sagt det Lars drager tjuvebylleter utur trägården, och att han därtill haft en så stor Princell som går en god halvspann uti. 2. Att de lupit till hans torp och spejat efter tjuveri.

Dito emot legodrängen Carl för otidig mun på Lars, och för det han ävenväl lupit och spejat efter tjuveri vid dess torp berörde Lilla Ullsberg.

Dito Trägårdsmästaren låtit stämma Lars i Blaxtorp, att upptäcka vilken det var som han såg plocka frukt av trän förledet år i Trägården Vinäs uppå detta haver åklagaren för bemälte vittnena Hindrik Persson i Ullsberg, sågaren Jon Olsson på Vinäs ägor till bevis, som edeligen särskilt utsade.

1. Hindrik att dess husbonde Herr Capten Duse har bedit Erik att han skulle hava uppsikt med Trägårdsmästaren så att han intet foraran skade något av frukten i det han och gjort. Herrarne de å nyo hårt kommit ihop att träta i Pers stugu då begynte de kalla varandra tjuvar om äpplarna i prinsalen, då Lars sade åt legodrängen Carl har skjutit bräderna av ett tak för mig vid Trägården som varit gåshus, och Erik skyllde han för en gren han skall hava brutit av ett äppleträ.

2. Jon Olsson vittnade att när Lars kom med prinsalen, varuti var 2 stenfat, en skarta och åtskilliga små äpple, och sade här har i tjuvebyllte som de sökt efter hos mig, och skyllde Lars dem alla 3: Nämligen Erik dess broder Måns och legodrängen Karl för borttagande frukt i Trägården och du Karl /sade han/ har skjutit yterne av mitt tak på gåshuset, varpå avlästes Trägårdsmästarens svar och förklaringar lydandes som efterföljer nämligen:

Emedan såsom jag undertecknat av Per Månsson i Vinäs för efterföljande punkter är instämnd vorden, varpå följer detta till svar nämligen:

1. Om det hölasset som han skulle sålt ifrån gården, vilket jag nekar intet så hava sagt utan detta allena, att Nilses gosse i Sjöhagen kan i förleden sommar ett år sedan körandes ifrån Sjöhagen ned till gården med Per Månssons ök och en tom kärra, som han har kört hö med, det jag för min grane Hindrik i Ullsberg berättade mer vet jag intet därom. 2. att jag skulle beskyllt Per Månssons söner Erik och Måns för borttagen frukt utur Trägården, alltså härvid sonen Erik angår har jag aldrig då för tiden honom beskyllt, men den mindre broder Måns, är fuller bevisligen att han taget frukt som fadern är nogsamst veterligt. 3. att jag med mitt folk skulle hava kommit med vrett mod löpandes in i stuvan och kamarne vid gården och kallat sonen Erik åtskilliga gånger en skälm och tjuv, vartill svaras detta att jag intet gånget med någon ivrighet in till dem med mitt folk, utan jag tänkte mig att något efterfråga, vad mitt folk i min frånvaro, hade för händer om fredags aftonen när Erik med sin broder och drängen Carl vore vid mitt torp och tittat igenom fönstret, men vad de sökte därmed, eller til vad ända det så sent om aftonen hemligen gå till mitt hus och visitera. Skälsorden

anbelangande som klagas över skall jag mig utförligen uti min klagan över Erik Persson förklara som jag vice versa har låtit inför denne lovlige Rätten citera 4. Att jag måtte nämna harmen som mig skulle hos Vålborne Herren förfört vartill svaras att Per Månsson med sin son måste ju tillstå uti Herrens närvaro på Vinäs, at de för honom om trän och ympningarne hava mig utropat, för det andra nisas det av deras brev till herren jag i förleden vintras med mig till Sjögery hade, varutinnan de ville sig excucera och begär att Vålborne Herren intet vidare därpå ville tänka efter de uti en så god mening sådant för herren hava kungjort 5. vad jag uti min inlaga på sommar tinget, Per Månsson till svårhet har skullat infört det kan Per Månsson göra sig underrättat om hos Vålborne herren som därom haver allbesked mera om detta och allt övrigt kan jag intet vidare påminna eller nödigt vara att svara utan härhos i all som största ödmjukhet avvaktar den lovlige rättens rättvisa Sentens och den uti allt som rättvist finnes, med förblivande den lovlige Tingsrättens tjänstödmjukaste tjänare Lars Andersson.

Förleden söndag, då stubbelängden skulle upprättas med Gammalkil socken uti dess sockenstuga, tillfrågades samtliga närvarande sockenmän i först om någon funnit Trägårdsmästaren på väg eller vägstig med någon tjuvebylte, eller elljest på något sätt och vis sedan om någon kunde med sanning betyga, att förbemalte Trägårdsmästare på Vinäs lånt någon Princel eller matsäck av någon vartill som alla svarade nej, och giver honom dessutan, ett ärligt och gott vittnesbörd om hans redlighet och trohet både uti en och annan måtto, vilket de och sade sig inför högsta rätt villja bevittna om det skulle erfordras, ty meddelas honom samma vittnesbörd på sockenmännernes vägnar, skrifteligen med sannfärdig betygande att alt detta är således på förbenämnda rum och ställe avhandlat Gammalkil d. 12 september 1701.

Laurentius Krönstrand

Nu har vice versa inför Herr Häradshövdingen och den lovlige Tingsrätten låtit citera Erik Persson i Vinäs med sin broder Måns samt drängen Carl för det rykte och vittnes mål som de mig hava påkommit, såsom för det Erik Persson olovandes gått in i Vinäs Trägård, vilket allt således är passerat nämligen tå jag förleden sommar om freddags afton skulle gå hem ifrån gården. Kommer Erik Persson och möter mig nedan för Trägården och frågar efter gias, jag sade mig den intet hava sett. Straxt kunde jag väl förstå, det var intet Eriks ärende att fråga efter giäs, utan mera att tillse vad det skulle lida för mig hemåt, på det han dess säkrare kunde inkomma i Trägården, alltså efter som jag fann rådligt vara att gå tillbaka till Trägården igen, fick fördenskull pigan som följde mig prinselen jag hade på ryggen, och bad henne gå hem och jag gick så en liten stund därefter in i trägården, och när jag kom till kojans var Erik för mig därinne och hölt på att rifva i sängen både hit och dit, frågade jag honom vad han sökte efter, genast frågade han mig igen, vad min piga bar hem i prinselen jag sade det kommer dig intet vid, men han sade vi får talas vid därom i morgon. Jag svarade det vore bäst i kväll, men utav de orden fattade han andra tankar, och språng straxt över planket utur Trägården. Därefter detta var beställt, tager Erik sin broder och drängen Carl med sig, och går hem till mitt torp sent om aftonen, och ser igenom fönstret, vad i stuvan skulle passera, men vad de sökte efter kan jag intet rätteligen veta utan de måste själva det berätta, om morgonen därefter som var om lördagen går jag ifrån gården hem och tager min granne Hindrik i Ullfsberg med mig och går till gården igen, samt prinselen pigan bar hem, och viste dem vad jag bar i samma prinsell. Straxt kommer Erik Persson älste sonen fram och sade, det var intet den samma utan var en annan stor prinsell som gick en halv sapnn uti och räcvkte neder i knävecket, som skulle vara fuller med frukt, som jag i hemligt vis skulle avhända, och det till med du äst en tjuv och en skälm som drager tjuve biler hem utur trägården och skyller oss sedasn därför, varav jag något blev förargat och sade, var du en tjuv och skälm till dess du viser mig något tjuvestycke med flere ord som då oss kunde komma emellan, av dessa och flere upprepade skäl och bevis lærer den lovlige Rätten finna vad orätt jag med skälsord och annat har lidit. Varföre bönfaller jag tjänstödmjukeligen till den lovlige Rätten, täcktes sådant med tjänligast straff anser, så att jag för deras hot och undsägelse måtte en gång bliva fri. Varöver jag till slutet avvaktar den lovlige Tingsrättens rättvisa Sentens och dom med steds förblivande.

Den lovlige Tingsrättens

Tjenstskyldigaste och ödmjuka

Tjänare

Lars Andersson

Pigan Segrید förklarar sig och säger, att hon intet mer sagt, än att det var ett skälmstycke så löpa och söka efter äpplen vid Lars torp nekandes sig intet haft i princelen mer än 2 stenfat, 1 kaka 1 stycke brö och vid pass 1 ka snur äpple till äpplekaka åt Trägårdsmästaren.

Förberörde Lars Svensson i Blaxtorp gjorde ed, och vittnade, att han intet visste eller vet vem det var som förlidet år plockade frukt i Vinäs Trägård. Frågades hurusom Lars har Trägården R: att han har fått halvparten av frukten emot herren i år och skattar särskilt för torpet.

Om de angivne trän och impekvistarne förklara Per och sönerna sig intet mera sagt än att de sett honom Lars hava dem, men var han gjort av dem, det veta de intet.

Frågades Trägårdsmästaren om han kan bevisa Erik att han tagit frukt olovandes ifrån honom i Trägården R: nej det kan jag intet göra men misstänker honom för den sista gången då han d. 30 augusti ransakade hans koja, viljandes Erik avlägga ed, att han aldrig tagit frukt det samma säger och drängen Carl sig kunna göra, och Per inlade en Attest av Kyrkoherden Mester Lars i Nykil att Nils Slang i Sjöheden haver fått bärga åt sig en kärra här uti Nykils gärde, sägandes Per att det var samma hö som han beskylles före. Varmed parterne gjorde avträde, och under det att Rätten taltes vid om domen, trädde de tillhoppa och förliktes således, att Trägårdsmästaren utlovat att giva Per Månsson och hans son Erik 4 rdr för dess havde förträt och besvär av saken och pigan Segrید giver drängen Carl 4 daler kmt viljandes hava sig emellan 10 rdrs vite, vilket till vidare åtal av Fiskalen eller Länsman Annoterat blev.

§ 54.

Härads Länsman Jonas Bergner framhade ävenväl å detta ting konan Johanna Hansdotter i Snar för det grova hore rykte som om henne och hennes syskonbarn, Båtsman Lars Samuelsson icke allenast i socknen utan och i hela häradet utkommit är, förutan det att drängen Nils Jonsson haft med henne att beställa, för vilket han å sista ting fick sin Dom. Men med henne till detta oppskutet blef efter det då förmentes att han nu ävenväl denne vintertiden hemkomma skulle vilket ännu intet skett är; Rätten förmente henne nu som till förende att bekänna om icke denne Båtsman henne och så besovit men allt förgäves, viljandes intet tillstå själva häfden med honom, berättar att drängen Nils sagt åt henne, kommer du efter Andersmässö tiden, så skall jag stå till detta, grått intet och föregiver hon nu sig haft att beställa med bemälte dräng Nils Andersmässodag 1700 tillståendes frivilligen att hon 3dje dag jul första gången lade sig i sängen hos Båtsman, och sedan låg hon merendels allt stadigt hos honom, till dess han i mars for av, sägandes att hennes 2ne första oäkta barn äre döda, men hennes tvillingar leva ännu. Opplästes de förrige håldne ransakningar i denna sak, sedan företogo sig Rätten till Doms utsago som följer.

Sententia.

Ehuruväl denne horkona Johanna Hansdotter inständigt nekar sig intet haft något olofligt umgänge med sitt andre syskonebarn Båtsman Lars Samuelsson, vilken är som broder med Anders Samuelsson som henne första gången besof och därför sedan bortrymde, så äre likväl desse stora skäl och omständigheter emot henne såsom 1. Att hon själv frivilligen tillstår sig hava utan försyn och som de varit ett par äkta folk, gått i säng med honom 3dje dag jul och till mars månad då han gick bort ifrån sin fader i Släntum till Roslagen der han likvist efter dess egen farbroders Samuel Anderssons eget tillstående hade sin säng i gallbänken. 2. Är hennes nekande, så mycket med att tro, som hon tillförende ett lättfärdigt och horaktigt leverne fört haver, och den andra gången hon här för rätten blev för hor anklagat, icke velat namngiva, den som med henne haft att beställa, icke heller nu på rättens tillhållande det samma velat bekänt. 3. Haver hustru Ingeborg Olsdotter i Fagerdal edeligen vittnat, att konan i förstonde sagt sig intet hava haft att beställa med drängen Nils. Men icke dess mindre då ej den tiden varit fri för manfolk, utom skryt av det hon var natt låg hos

denne Båtsman, och ej aktat henne som det sett eller vetat. 4. Kan Rätten ej annat finna, än att båtsman är fader till dessa hennes 2ne horungar, emedan det kommer överens med hennes födsletid, ty 3dje dag jul tillstår hon sig första gången gått i säng med Båtsman, och 14 dagar för Michaelis tid näst derefter födde hon barnen som var i den 9de månan, vilken är den gemenligaste födsle tiden. Men efter drängens Nils Jonssons i Bommedal räkning, skulle hon hava fött dem i juni eller juli månat 1701: medan han bekänt sig haft att beställa med henne Michaelsmässa dag 1700 ifrån vilken tid och till bemälte juli månad 1701 är 9 månader. 5. Haver Båtsman egen fader Samuel Andersson i Släntum /vilken legat med dem i samma stuga/ här för rätten på nästledet höst ting sagt sig varken kunna fri eller fälla bemälte son Lars för denne hans byrderd r. 6. Är att considerera det hon ingen barnafader vid födslen namngivit, vilket likväl alltid ålägar ske när sådana horkonor söda sina oäkta barn. 7. har hon bekänt sig följt båtsman mer än ½ mil på vägen när han for av det hon icke haft behof ty han hade väl kunnat gått allena bort som han gick hem ifrån Carlskrona. 8. Är det således den nämde personen som hon bedrivit lägersmål med. 9. Haver hon varit så obetänkt i sitt tal i det hon sagt henne vara spått hon skulle få 7 horungar innan hon vände igen med sitt horeri, fördenskull av desse och andre flere skäl samt edeligen vittnens utsago in actis kan nämnden med samvete sin ej befria denne lättfärdiga kona Johanna Hansdotter för begånget lönskaläger med 2ne köttsliga bröder och detta sökt andra syskonbarn båtsman Lars Samuelsson, uti den första svågerskaps graden, och henne således efter Guds lag och Kongl. Majts nådigsta ny utgången stadga och förordning i slike mål med lifsstraff beläger, men vad det för henne hjälpa kan, att drängen Nils Jonsson efter långt nek-ande omsider bekänt sig ävenväl häfdat henne, vilket efter hennes bekännelse skall hava skett Andersmässodag 1700 och derefter uti september 1701: som var den 10de månan fött barnen det hemställes jemte det öfriga i djupaste ödmjukhet under Höglöfl. Kongl. Göta Rikes Hofrätts nådiga omprövande, kom förbemälte Båtsman ertappas, så skall han ävenväl ställas här för rätta och sin Dom undfå.

1702 sommarting från den 10 juni.

§ 20.

Per Svensson och dess granne Lars Håkansson i Önersta uti Gammalkil socken, emot Erik Perssons Hustru Elin Matthisdotter ibm för det hon burit siper på dem. Klagandes Per först att det skedde hos honom för 2 år sedan skärtorsdags morgon, då de voro slagne på hans humlegård, mistänker henne och att så hava begått det samma nästförleden skärtorsdags morgon, sedan sade Lars att hon burit till honom förledet år skärtorsdags morgon soper och kastat dem på hans kålgårds tomt, och i fågården, varandes Per därefter hänt detta, att påskedag hava de fått en lamunge, som var åvittig eller galen, den de måtte göra av med och bortkasta i fjol vår var hon Hustru Elin i deras fähus, och strök på deras kalvar, sedan gick den ena och tråna bort och blev död, och i år värte ett öga ur skallen på den andra, fast han ännu lever, för Lars blev hunden galen förleden höstas, och et sto dött i kärret, Hustru Elin är intet tillstädes utan dess man förebär att hon haver en sjuk pojke av 2 år hemma, för vilken orsak skull hon ej kunnat komma tillstädes nekar att inga sopor äre burne på Per, men de som kunne till Lars dem tillstår han vara ditburne, av orsak att han flytte ett par boder närmre stugan, och alltså granne med soporne om till fågården, åkäranderness vittnen äro desse nämligen pigan Maria Persdotter och Anna Sunesdotter, vilka hava ett gått namn om sig, och i dy edeligen utsade särskilt som följer.

1. Maria Persdotter att jag tjänte hos Erik för 2 år sedan, då hans Hustru bemälte Elin Matthesdotter tog stugu och cammar soporna i ett sall och bar dem själv till deras hönshus, då hon klev opp på det samma, och jag fick henne sållet, sedan hælde hon dem utur sållet, och sade, myss och råtter fly ifrån mig, och till dem der de brygga och baka i dymmellidaga, mer sade hon intet, aldrig mer hofs några sopor dit, det jag vet utav, men hon brygde och bakte intet i dymmeldagarna.

2. Anna Sunesdotter vittnade att förledet skärtorsdags morgon, tjänte jag hos Erik, då hans Hustru en afton för skärtorsdagen bad mig sopa stugan i salgången andra morgon, det jag och så gjort, och efter hennes begäran lade soporne i förklädet samt bar dem på Lars kålgårdstomt efter de säga /sade hon/ att myss och råtter sku följa med på dem så får soporne till sig, men hon låg då själv, och

varken förr eller sedan havas de dit mera, jag tjänte där intet mer än ett år, eljest brukade hon ingen vidskepelse som jag vet utav, likväl klaga alla granna, att de merendels ingen lycka hava med brenning, men för henne olyckas det aldrig, hava alltså misstanka på henne för det med, hon har intet varit längre än i 3 år där i byn, och i 2 år i Kappersta, eljest bekänna de sig intet förmärkt något signeri av henne. Åkäranderne hava dessutan Eriks nu varande piga Maria Persdotter till vittnes, at hon blivit befält av sin matmoder att bara soper i år skärtorsdags morgon på Pers humlegård, varuti var allehanda slags säd åtskillige slags hår 3: kol lårå eller ull, jernbyta och markskal, kluter, och skinlappar kålstjälkar, samt löf bla, vilket Maria efterkommit, därpå Elin gått till Per samma dagen om afton och bedit honom, att hon intet ville tingföra henne för sådant denne gången men om hon gör så mer så skulle han få låf därtill, såsom och givit honom tillstånd att bära på henne soper igen så stor hög som ett hösåten, hon ville ändå intet klaga däröver, men de svarat vi göra det intet, ty vi veta intet därmed Hustru Elin är en 6: elelr 27 år gammal men intet varit tillförende anklagat för sådant.

Uti saken emellan Per Svensson och Lars Håkansson i Önnersta uti Gammalkil socken käreande, och Erik Persson ibm å dess Hustrus Elin Matthisdotter vägnar svarande, angående soper som Hustru Elin någre skärtorsdagsmornar burit på deras humle- och kålgårds tomtar för myss och råtter skull, som därmed skulle fly ifrån henne, och till dem som brygga och baka i dymmelsdagarna, är detta Valkebo Härads Tingsrätts

Resolutio avsagd på ordinarie sommaringet uti Bankeberg d. 11 juni 1702.

Emedan av 2ne edel. vittnens utsago, samt andre trovärdiga omständigheter är att avtaga, att Hustru Elin i Önnersta med desse sopers uthävande på sine grannars tomter har brukat vidskepelse, alltså skall hon /som nu förste gången för slikt anklagat är/ allenast denne gången för sådant böta efter Kongeliga sabbatsbrotts plakaten 5 daler smt angivaren därav 1/6e och det övriga till treskiftes till kyrkan och de fattige, eller sitta 2 söndagar i stocken vid kyrko-dörren sig till blyg och nesa för hela församlingen samt giva åkäranderne sine använde Rättegångs expenser igen nämligen 4 daler smt varav Per och Lars 2 daler vardera bekomma skola.

1702. höstting från den 6 oktober.

§ 11.

Cronans Länsman Jonas Bergner, anklagade Skogsvaktaren i detta härad Lars Jönsson i Ycke uti Gammalkils socken för det han som är gift skall hava belägrat ogift löske kona som och sedan varit gift men nu änka Ingeborg Persdotter benämd i Åsarp uti Nykil socken, vilket skall vara skett 11 dagar för vårfrudagen i Norrstugu torpet på bemälte Ycke ägor å crono, derest Larses svärfader ännu bor, Lars svarar och säger sig intet veta härom, men Länsman säger att konan vid förhöret övertygat honom och sagt sig ingen annan hava haft att beskaffa med än honom, varandes hänt i en bo i bemälte torp, men nämde intet flere ställen, tillståendes Länsman att Lars biudit honom något för det han intet ville stå på hans värsta nämligen 1 par ungbäckar, det han intet nekar till, utan säger att hans fader Jöns i Ycke var orsaken dertill. Konan var och så bett Länsman hjälpa Lars dermed att han ville namngiva en förrymd Soldat Måns Blåå benämd som vankat der uppe i bygden, Lars säger sig kunna aflägga ed det han intet vet antingen han detta gjort eller ej, emedan han varit mycket drucken den gången han var ihop med henne i torpet, men om hon bekänner på honom under födslen och det kommer överens med tiden, så vill han tillstå detta. Konan är intet här utan berättas hava fått ont på vägen, därför anstår till nästa ting med dom i saken, då de bägge skole komma till confrontation i saken.

§ 16.

Olof Carlsson i Åndebo och Nils Larsson ibm uti Gammalkil socken emot änkan Hustru Elin Bengtsdotter i Öfvarp för det hon Permessos afton och Permessos dag skall hava hugget 6 st. nöt för dem nämligen ett hugg vardera med en yx det Nämndeman Hans i Dåckebo Nils Andersson i Åndebo och Jöns i Fagerhult hava sedermera besiktat, men vem som gjort gärningen veta de intet, samma synemän berätta och så att gärdsgårdarne voro så elaka, att de intet kunde göra fond. Hustru

Elin tillstår sig utan yx utkört boskapen, men nekar sig den hugget, vill göra ed derpå för sig och sitt folk varandes intet syne vittne dertill, dock likväl som käranderne påstodo det hon måtte befria sig med ed, så blev hon dertill efter noga åt varning admitterad, och således härutinnan frikänt.

§ 25.

Företogs saken emellan halva Brukaren Per Månsson i Vinäs och Trägårdsmästaren Lars Andersson där sammastädes om skällsord och annat mer, varom den på höst tinget 1701 § 21 vidlyftige hållne ransakningen avlästes, viljandes Lars Andersson nu avlägga ed att den lilla Princellen som han nu oppviser var den samma som pigan bar mat uti till honom i Trägården. Nekandes sig Lars dem intet beskyllt för någon frukts borttagande, men svaranderne beropa sig på Hindriks i Ullfsbergs och Jon sågare som på förra tinget blivit inprotocollerat. Pers son Gårdsfogden Erik Persson inlade en expence räkning på 43 daler 11 kmt som han begär det Lars måtte påläggas att refundera. Sedan gjorde parterne avträde och rätten slöt som följer.

Uti saken emellan Halvbrukaren Per Månsson i Vinäs, och dess son Gårdsfogden Erik Persson, samt Trägårdsmästaren Mäster Lars Andersson darsammastädes, vice versa kärande och svarande, angrande beskyllningar och expenser som tvistes om, är detta Valkebo Härads däröver utfallne dom d. 8 oktober 1702.

1. Vad det vidkommer, att Trägårdsmästaren skall hava beskyllt Per att hava sålt en kärra hö ifrån gården till Nils i Sjöhagen vartill Per aldeles nekar, så skall Per i Häggebo även komma tillstädes och avlägga sin ed därpå, att Trägårdsmästaren det samma om Per berättat.

2. Så kommer Gårdsfogden Erik Persson att böta för husbrott förmedelst olaga ransakning efter tjuveri i Trägårdsmästarens koja och vid torpet 3 mkr smt jämväl för det han och Trägårdsmästaren beskyllt varandra för tjuvar och skälmar när de trätte om upplarna i prinselen efter Hindriks i Ullfsbergs edel utsago och Trägårdsmästarens egen bekännelse uti den inlaga 12 mkr smt vardera.

Angående den 3dje och 4de punkten att Per skall hava diktat löje emot Trägårdsmästaren så beror därmed till dess Pers brev till bägges deras husbonde Herr Kapten Duse därom kan framvisas, att rätten får därav se sammanhanget.

5. Vad Per Månssons förrige drängs Carl Hemmingsons klagan emot Trägårdsmästaren vidkommer, så tillstår han nu själv inför rätten, att de äre därom sins emellan förlikte om 6 dalers kmt som drängen av honom bekommit, var vid det efter deras begäran förbliva skall.

6. Vad Erik Perssons besvär vidkommer, att Lars Andersson skall hava beskyllt honom för borttagen frukt i Trägården, så bliver Lars för plikt därut innan befriat, efter som Erik intet kunnat bevisa det han honom directe eller in specie för sådant beskyllt.

7. Beträffande Expenserne som Erik Persson praetenderar så kunna de honom uti en så beskaffat och ymsom succumberat sak, ej tillerkännas, utan Trägårdsmästaren bliver för de samma befriat.

§ 26.

Efter föregången ransakning resolverades att Jon Hemmingsson i Stillinge skall innan 3 veckors förlopp igenlösa utur Gammalkil kyrka sin broders Inge Ibm koppar kittel och honom den samma tillställa vid 3 daler smts vite.

2. Vad tege målet i Stillinge äng vidkommer, så bör desse frälsebönder härom angiva sig hos sine husbönder och Crono åboerne hos vederbörande Crono betjante innan rätten får sig här med befatta, i medlertid bör av dem häfdas som vant varit haver, skolandes Jon giva ett lass hö till Inge för det han utom vanligheten slagit en hans teg förleden sommar.

§ 30.

Vält. Lars Olsson i Kappersta haver låtit citera bönderne Axel Ersson och Per Haraldsson i Tollsta, för det deras löshundar Permässe dagen sent om afton, uti Tollstad grin fattat hans Hustrus häst först

i frambenen, då hästen blev därav rädd så att hon flög bak på lännen av hästen, och när de togo i bakbenen, gav hästen till ett skuttande så att hon flög över huvud på hästen 3 alnar ifrån på sitt ansikte, legat till sängs i 8 dagar därav och klagar sig ännu ont i den vänstra sidan begära att desse måtte få plikta för förbudets överträdande med 40 mkr. Svaranderne neka härtill att hund och hyndan intet voro lösa, då de samma dag vore till marknan i Linköping, utan där emellan slitet, då de vid dess hemkomst åter bundit dem om afton, därpå de ville avlägga sin ed men förliktes omsider med Lars Olsson och lovade att giva honom ½ tunna vete vardera som efter hans begäran till säkerhet annoterat blev.

Anno 1702 d. 10 november hölts extra ting i Valkebo härad å vanligt Tings ställe Bankeberg, över Båtsman Lars Samuelsson Syker som ifrån Uppsala län ankommen är, för det han misstänkes att hava haft olofligt umgänge med sitt syskonbarn löskekonan Johanna Hansdotter, nu för tiden på Gammalkils kyrkockbacke, vilken sig första gången av Båtsmans köttslige broder Anders Samuelsson låtit besova och med honom barn aflat, varandes av ordinarie Nämnden tillstädes, Nils i Sixtorp, Grels i Tuna, Lars i Tiggesbo, Hemming i Attorp, Bengt i Gismesta, Hans i Däckbo, Bengt i Bäck, Per i Skiesta, och Sven i Hacksta.

Fördenskull avlästes Höglofliga Kongeliga Göta Håfrätts utfallne resolution d. 3 juni 1702 samt de i denne sak hållna 3ne Tings ransakningar nämligen d. 27 maj och 7de oktober 1701 jämväl d. 13 februari 1702. Varpå Båtsman Lars Samuelsson av häradshövdingen alvarligen tillhölts att bekänna, om han häfdat detta sitt syskonbarn Johanna ? vartill han svarade nej, beder gud bevara sig ifrån sådant, dock likväl tillstår han sig legat i säng med henne, den tiden han var hemma, och till mars månad, då han for av till Roslagen igen, friandes att hans syster pigan Ingäl Samueldotter legat hos och emellan dem i samma säng när hon några gånger kom hem ifrån sin husbonde Sven Jönsson i Brånsta hos vilken hon och så berättar sig hava varit åtskilliga gånger och arbetat, men sedan åter gått hem till sin fader Samuel i Släntum igen, varvid intalte domaren Nils i Sixtorp efter konans Johannas egna ord att hon således sagtåt honom hos Nils Månsson här i Bankeberg, sedan hon å nästledet vinter ting hade fått sin dom, gud give min fader broder intet bett mig gå i sängen till båtsman, så hade detta varit gjort, vilket konan bekänner sig hava sagt, dock efter något betänkande sig således derpå förklarade, att hennes mening var, det hon då varit misstankar förutan och föregiver sig intet kunna minnas, om hon sade att farbrodern Samuel bad henne gå dit och lägga sig hos båtsman, dock tillstår nu Samuel själv att han sade åt henne derom, efter han hade så ont om sängkläder och det begynte bliva kalt, bekänner och så, att konan låg i sängen innan Båtsman kom hem. Men sedan lade hon sig i galbänken, tvivels utan för den orsaken skull, att de i begynnelsen blygdes för att ligga tillsammans i en säng, beklagandes fadren den stund, han skulle tillåta henne lägga sig hos sonen, dock påminner det att han en gång åtvarnat honom taga sig till vara för konan, efter han viste huru det var skett emellan hans broder och henne tillförende ? då han bedit fadren ej tänka sådant om honom, han viste väl bättre än befatta sig med henne, frågades Lars Samuelsson varför han tog henne med sig när han gick bort ? svarades att hans fader följde även med, så långt som Släntums kärret rakte, men sedan följde hon med honom allena ½ mil derifrån på Kättesta ängarna, och hjälpte honom bära sin matsäck som han fick av fadren, derest hon vände om igen, det de bägge tillstå, berättandes att han sedermera samma vår tagit sig hustru i Roslagen, kan intet neka att han icke viste det konan första gången låtit sig besova av hans broder bemälte Anders Samuelsson, den andra gången som hon sig försatt var honom ävenväl bekant. Härvid intalte nämndeman Lars i Tiggesbo att drängen Nils i Bommedal som på höst tinget 1701 efter sin omsider gjorda bekännelse blev dömd för lönskaläger med Johanna, haver sedermera intet blivit admitterat till kyrkoplikten efter han intet vill tillstå för Kyrkoherden det han häfdat konan, varandes han nu ävenväl själv tillstädes, föregivandes sig av ovetthet bejakat till lägersmål med henne, varpå rätten förhölt honom det han för sådan sin förhårdelse lærer få plikta med fängelse vid vatten och bröd, efter Kongeliga Majts nådigste förordning enär han för sådant bliver anklagat, han svarade det rätten nu haver honom här, de må göra med mig vad de vilja, jag är ändå oskyldig däruti, frågades Båtsman huru många nätter Johanna låg när honom sedan fadren varnade honom för henne, svarades jag kan det ej minnas, föregivandes sig ej kunna tänka att hon haft att beställa med

förbenämde dräng Nils dock likväl tillstår han sig hava tomas mässan 1700 sedan han ifrån Helge mässan varit hemma förmant Nils att han intet skulle svika Johanna, det han också skall hava utlovat som Hustru Ingeborg i Fagerdal nu även intygade sig hava hört, och att Nils lagt detta dertill att om hon stode i sin bara särk så skulle han intet svika henne. Bemälte Hustru Ingeborg Ollsdotter i Fagerdal som tillförende avlagt ed på höste tinget 1701 i denne sak, itererade nu det samma, huru konan Johanna dagen efter 20de dagen 1701 sig för henne här maliderat, det hon intet haft att beställa med Nils i Bommedal, men var likväl ej fri för manfolk, efter hon var natt låg hos båtsman Lars, men konan vill sådant taga med Hustru Ingeborg intet tillstå, varöver man drager stor förundran hälst efter nämnden berättar, att samma Hustru haver fört och ännu förer ett ärligt och redeligt leverne och plägar aldrig löpa med något skvaller, eljest berättar Lars Samuelsson att han fört fängslig ifrån Upsala till Stockholm för denne saken skull, men sedan utför, åt ofängslad, derifrån har han gått hem till sin fader bemälde Samuel i Släntum, derest han allenast skall hava varit över natten, och sedan gått till Linköpings själv viljandes uti arresten, nekar sig intet talt vid konan mädan han var hemma, varav nu och annan inbillar sig, att han för ut för någon orsak skull practiserat sig hem till fadern, att tala med honom innan han skulle komma till tinget, Lars ålägger Kyrkoherdens Herr Johans i Hålnäs attest d. 2 oktober 1702, uti vilken han kallar honom Lars Andersson Syker, av innehåll att han der i orten skall hava ställt sig väl, men eljest berättas att han haver varit till lösaktighet benägen den tiden han var hemma hos fadren, då han bodde i Fettjestad uti benämnde Gammalkils socken. Frågades länsman om han haver flere vittnen i denne sak än de som tillförende avhörde äro. Svarades nej. Rätten förmante Båtsman än ytter-ligare på det högsta med åtskillige bevekelse att bekänna sanningen. Men alt förgäves, påståendes sig härutinnan vara oskyldig, sägandes derhos med desse ord har Johanna något att bekänna på mig så må hon det göra jag vet mig vara fri för henne då konan sade sig ej hava mer att bekänna än det hon allaredan sagt, frågades fadren om han kan avlägga sin ed, der honom det skulle kunna tillåtas att han intet förmärkte sonen häfda henne efter hans säng var mitt emot hans svarades ja gladeligen, varpå rätten förehölt honom det han sådant ej trygeligen lærer kunna göra efter han på höst tinget 1701 frivilligen utsade, det han varken kunde fri eller fella dem för varandra, han gensvarade, så mycket mig kunnigt är så säger jag sonen vill och så göra ed, på sin oskyldighet härutinnan, varandes han så mycket man kan förmärka på honom, om detta helt bedrövat, men antingen det är för detta grova ryktet, eller för själva gärningen skull, det är gud bäst bekant eljest berättar han, att mädan han var så länge hemma hos fadren, så haver roten lejt sig en annan Båtsman, vilkens lega denne måste betala, der han kan slippa sin ordinarie Båtsmans tjänst, sist påmintes av nämnden att Fjärdingsman Samuel i Kongshult en gång kommit till Släntum mädan de låge, och Båtsman var hemma, då han förmärkte att konan låg hos honom i sängen, men hon likväl krupit neder och döljt sig för honom, det konan icke heller vill tillstå, varandes Fjärdingsman nu intet tillstädes, men åtskillige hava likväl hört honom tala derom. Desse beryktade personer med allmogen utvistes, och rätten beslöt över Båtsman följande Dom.

Sententia.

Såsom utav denne föregående ransakning är att inhämta, det konan Johanna Hansdotter tillförende legat i den sängen som hennes syskonbarn och då varande änkling förbenämde Båtsman Lars Samuelsson Syk lade sig uti sedan han kom hem till sin fader Samuel i Släntum. Men då för hans skull lagt sig på galbänken, dock haver hon icke längre /efter hennes bekännelse/ der legat än som 3dje dag jul 1700 utan gått till Båtsman i samma säng, derest de bägge utan försyn uti sitt blåtta linne merendels legat tillsammans som man och Hustru, till mars månad 1701 som var något över 2 månader, för vilket Båtsman bort haft en styggelse, emädan han förut viste att hon var ett sådant schortum, som sig tillförende så väl av dess köttsliga broder Anders Samuelsson som av 2ne andre personer låtit sig nöd tukta och besova, jämväl så snart fadren fattade elaka tankar om dem, och honom för henne varnade, bort efter den dagen förvägra henne att hon ingen gång mera för föräldrars ögon skulle ligga när honom, utan tillhållit henne att ligga i den sängen som hon ut såg för sig på galbänken när hon hem-kom, särdeles som han väl kunde tänka, det drängen Nils i Bommedal till henne skall hava den tiden friat, och ävenväl efter konans utsagu Anders messa dag

170 förut innan hon gick i sängen till Båtsman av honom besoven, skulle om honom fatta misstankar det han och gjort, i det han vid vart och ett ting som han för denne sak varit instämd högeligen påstått att Båtsman henne med de 2ne tvillingarna rått, varandes under denne ransakning ävenväl av konan bekänt, huru hon här vid ordinarie tinget förleden vintet sedan hon hade fått sin dom, önskat att hon intet lagt sig i sängen hos Båtsman, så hade detta varit ogjort, varav deras säng görs så mycket mer suspect. Men om hon tillförende icke varit så lättfärdig, då hade man antagligen kunnat tro dem vara fri för var andra, men nu icke så. Fördenskull kom nämnden så av dess som andre flere motiver och skäl uti denne med de förra häröver håldne ransakningar, och sär-deles den dem som om konan d. 13 februari 1702 i dene sak utföll /vilket altsammans till Höglofliga Kongeliga Håfrätten över skickat är/ ingalunda befria Båtsman Lars Samuelsson för oloflig beblandelse med detta sitt syskon barn och hans sambroders concubina Johanna Hansdotter, utan att han så väl som hon undergå lifsstraff för en sådan skamlig gärning, likmätigt Kongeliga Majts nådigste förordning anno 1699 i slika mål, mer vad det för honom hjälpa kan, att Båtsman synes hava haft en försyn att nära henne på det sättet för broderns skull som henne tillförende belägrat, som dess utan tyckes vara en stilla och enfaldig karl, och om dess tillbörliga leverne der uppe i orten pastoris attest producerat, det underställes med det öfriga aldra ödmjukeligast till Höglofliga Kongeliga Håfrättens högvisa Dijudication. Datum ut supra.

På Valkebo härads tings vägnar Samuel Hitthon.

1703 vinterting från den 4 februari.

§ 20.

Per Månsson i Vinäs, kände åter igen till Trägårdsmästaren Lars Andersson i Lilla Ullfsberg, om beskyllning för en kärra hö, som han skall hava sålt till Nils i Sjöhagen av Smedstorpe ängen, under Sätessgården Vinäs av obytt del, varigenom han skolat förövat otrohet emot dess husbonde Vålborne Herr Kaptan Duse, åt vilken han brukar till halfna, varom Hindrik i Ullfsberg haver på sommartinget 1701 ½ 41 edeligen vittnat, dessutan intyga nu Nämndemännen, Hans i Däckebo, och Lars i Tiggesbo, att det andra åkärändens vittne förrige Nämndeman Pär i Häggebo, som nu sjuk är, sagt för dem det Trägårdsmästaren berättat det sama för honom, om hökärrens bortsäljande, vilket Trägårdsmästaren nu intet kan bevisa Per haver gjort, utan han säger sig fattat de tankar därom av det, att Per lånte Nils i Sjöhagen sin kärra att köra ett lass hö med utur Nykils Prästegårds gårde, som Nils fick där Berga för gjort arbete, därom Pastoris där sammastädes Herr Magister Laurent Björkegrens Attest på höst tinget 1701, av åkäranden insinuerat är.

Resolutio.

Såsom Rätten befinner, att Trägårdsmästaren Lars Andersson med detta sitt otidiga tal om hökärrens bortsäljande, tänkt att bringa Per Månsson uti ogunst hos dess herrskap, och därigenom komma honom på obestånd; alltså kan Rätten intet befria honom för straff för slikt obevisligt angivande, utan härmed dömer honom till 3 mkr smts böter frälse, dock utan hans äras förklening, emedan han icke sökt binda sin contrapart med lagen av berätt mod till någon tjuvnat i detta mål, skolandes han dessutan erlægga till Per Månsson uti Expencer 6 mkr silvermt.

1703 sommarting från den 26 maj.

§ 7.

Sven Mattson i Krångesta, lätt avläsa samtelige Krångestaboernes på östra sidan skrift till rätten om ett laga förbod på deras 2ne ängar ved Snår, varest de lyda skada av Kvarnfolks och torpare hästar, som de olovandes insläppa innan ängarna bliva bärgna, vilken begäran befanns vara skälig, och förmantes att vid laga plikt avstå med slik egenvillighet.

2. Anhålla berörde åboer om Rättens låf att få igenhägnat den onödiga vägen ifrån Nykils Prästegård till Snår, efter det skall falla dem för svårt att håla en gata med så lång hägnat på bägge sidor. Varvid nämnden tillika med några av allmogen berättade, att en stor del, så av Nykils som Gammalkils socknar hava sin kvarnväg där fram till Snårs kvarn, och utan dess intet kunna komma fram till

berörde kvarn, utan de skulle fara 1 mil i krok åt Krångesta, dess-utan är det en gammal väg som intet i mannaminne har varit igenstängd, därför kan Rätten för denne gången intet villfara den uti deras begäran, utan rätten tyckte vara bäst, att de oppsätta en grin där för gatan, så att deras boskap intet utkommer på andras ängar.

§ 10.

Länsman Jonas Bergner anklagade 3dje gången Skogvaktaren Lars Jönsson i Ycke uti Gammalkil socken för oloflig sammangång och hordoms last med konan Ingeborg Persdotter i Åsarp, vartill han nu som tillförende nekar. Länsman framhade hustrurna Maria Nilsson, och Karin Svensdotter i Åsarp, som varit med Ingeborg under födslen. Emot vilka Skogvaktaren exciperar, först för det att Hustru Karins man Anders och hans far Jöns i Ycke trätt om ägor för några år sedan, 2. För det Hustru Marias man Arvid som för ett år sedan blev död huggit timmer uti en fella, det han själv tillstår sig hava bedit dem köra hem till gården, det Hustrun för sin fattigdom skull sådan man blev död slälv bortsålt, eljest har han intet emot dem. Kunnandes Rätten sådane fåfenge och ogrundade exceptioner intet gilla, utan benämde ärlige hustrur bliva admitterade till eden, vilka utsade särskilt som följer.

1. Vittnade Hustru Maria, att konan intet namngav någon barnfar under födslen för än andra dagen, då sade hon sig intet hava någon annan än som Lars i Ycke att skylla för barnafader, dagen efteråt haver Hustru Maria bedit skogvaktaren gå och bedit faddrar till barnet, då han svarat henne bed själva vem i vilja, men likväl straxt derefter haver han tillställt henne en femtansöring att köpa ett stop brännevin före till faddrarna hos Per i Häggebo, det hon och gjorde, det Lars nu själv tillstår.
2. Hustru Karin vittnade, att hon haver hört Ingeborg själv säga både för och efter födslen, att ingen annan än Lars henne besovit, men när hon kom till henne, så var barnet fött, men haver hon intet att berätta herom.

Hustru Maria inlade en skrift ifrån Skogvaktarens svärfader Jon Larsson i Norrstugan på Ycke ägor, att han åtvarnat honom för en falsk ed, men huruvida han är skyldig till lägersmålet, föregiver han vara honom kunnigt. Frågades när lägersmålet skedde ? konan Ingeborg svarade något för vårfrudagen nästförledne, men huru långt kan hon intet minnas, havandes hon fött barnet 8de efter Helgemässan sama år, under ransakningen sade konan åt Lars att han körde henne för sig in i boden der gärningen skedde, och ut igen när han ville.

Resolutio.

Såsom Rätten av de i denna sak hålne ransakningar befinner 1. Att Lars här in för rätten 1702 tillstått att han budit Länsman ett par unga bockar, på det han i denne sak in för lag och rätt intet skulle stå på hans värsta. 2. Har Lars samma gång sagt sig varit mycket drucken när han kom till konan, och altså tilltrott sig att avlägga ed, det han intet rätteligen vet antingen han haft med henne olofligt umgänge eller ej. 3. Har han på förberörde ting sagt in för Rätten, att om konan bekänner på honom under födslen, och det kommer överens med tiden, så vill han tillstå gärningen, vilka bägge delar befinnes vara skedde. 4. Haver Nämndeman Per i Skiesta å näslede vinterting berättat att Lars Jönssons egen svärfader Jon Larsson i Ycke stugan bedit Per säja åt Lars, att han intet skulle neka till lägersmålet, vilket tal han ej med honom haft der han icke vetat att Lars varit skyldig till gärningen. 5. Haver Hustru Maria i Åsarp nu å detta ting edeligen intygat, att konan Ingeborg under födslen intet bekänt på någon annan, utan dagen efteråt allena på Lars, såsom och Lars bedit Hustru Maria bjuda vilka faddrar hon ville till barnets dop, jämväl tillställt henne /femtonöring att köpa/ 1 stop brännvin före till faddrarnes förplägning, det han själv tillstår. 6. Har Lars bekänt att han den gången som gärningen skedde legat i Ingeborgs knä, och hon honom lysket. 7. Har Lars nu på 3ne ting intet kunna namngiva någon annan som med henne skall hava haft slikt olofligt umgänge, ej heller har dessutan ett sådant rykte förspört; fördenskull kan rätten av andra och flere skäl in actis intet befria Lars Jönsson för hordomslast med Ingeborg Persdotter, utan sakfäller honom att böta efter Kongeliga Straffordningen såsom gift man för enfalt hor 80 d. smt konan för sig 40 d dito

mynt. Bägge undergå vederhörig kyrkoplukt, han giva allenast för dess ringa villkor skall till barnets föda och uppehåll 6 d kmt om året, konan 1/3 gång deremot gör 9 d till dess det bliver så stort att det sig föda och kläder förtjäna kan.

Efter Domens publicerande sade Lars sig intet annat hava till att böta med än ryggen, derfor sade Länsman att execution skall med det första bliva på honom värkställt.

1703 höstting från den 6 oktober

§ 6.

Länsman Jonas Bergner gav i Rätten tillkänna att han haver uppå Cappelanens i Gammalkil Herr Johan Kyhlmans begäran, instämt dess tjänstedräng gift man Per Månsson för begången hordomslast med dess dotter Kerstin Johansdotter i Stillinge, varav hon nu är havande, tillståendes bägge gärningen, berättandes Per Månsson därhos att han för 9 år sedan är bliven vigd vid dess Hustru Karin Persdotter, som nu för tiden haver sitt tillhåll i Åsmesta uti Slaka socken, vilken uti sin till Rätten insända skrift begär att bliva skild vid honom, berättandes Länsman att Kerstin lærer föda barnet 8 veckor härefter.

Resolutio.

Efter egen bekänelse och Kongel. Straffordningen skall denne Per Månsson i Stillinge uti Gammalkil socken såsom gift, böta för begångit enfalt hor med Kerstin Johansdotter darsammastädes 80 daler smt, men som han intet haver att böta med så löpe 6 gånger gatulopp, och Kerstin böter för sig 40 daler smt crono undergåendes sedan bägge vederhörig kyrkoplukt, han give till barnet där det lever 1 ko, och sedan 2 tunnor säd om året, till dess det bliver så stort att det sig själv nära kan, om äktenskaps skilnad som Pers Hustru Karin Persdotter söker, har hon sig uti Ven. Consistorio att angiva.

§ 7.

Länsman Jonas Bergner stälte för Rätten drängen Nils Haraldsson i Broby för begånget lönskaläger 1 månat för nästförleden olofsmässa under varande tjänstetid hos Mönsterskriverskan Hustru Catharina Stare i Fettjesta med pigan Anna Björnsdotter i Krångesta, varav hon nu är havande vilken gärning han tillstår och bekänner, men ville henne icke äga, det hon likvist påstår att han lovat både först och sist, samt givit henne en silvsked förleden vinter, den han sedan igen bekommit, då hon såg honom vara mycket bekymrad för bannor, som han fått av dess moder Hustru Ingrid Ollsdotter i Broby för Annas skull, dock haver hon sedan gärningen blev röjd givit henne 1 caroliner men han säger att hon lånt den samma av honom till en städjas låtes bärande, berättandes sig dess utan fått nåler skoremmer och huvudbond, samt annat smått av honom, låtandes till bevis äktenskaps loven avläsa sin förrige matmoders bemalte Hustru Catharina Stares attest utan dato av innehåll. Att när hon haver haft drängen herom i förhör så haver han lovat henne äktenskap, det samma Hustru Catharinas svärmoder Hustru Kerstin Ibm även väl skall hava hört, men drängen Erik Andersson i Bäckehagen på Vinäs ägor vars namn uti attesten honom vitterligen skall vara införd nekar dertill. Fjärdingsman Anders Höök berättar att 14 dagar för Mattis mässan haver han tillfrågat drängen, om han vill taga pigan till äkta, eller gå till Bankebergs ting med henne, då haver han svarat, fast det är far och mor mycket emot, så vill jag likväl äga henne nu som förr, vilket tal med Fjärdingsman Nils nu tillstår, innehållandes Tore Olsson i Siktesbo attest absqve dato, det drängen för honom bekänt, att om han finge låv av sine föräldrar, så vill han vigas med Anna, Item Olof Carlssons Ibm attest, att Nilsets moder skutit Annas begäran om samtycke till äktenskap ifrån sig till sin man Anders Andersson i Broby, Inläggandes Anna dess utan en attest av åtskillige åbor i Krångesta given d. 6 oktober 1703, att hon sig alltid ärligen och väl förhållit; fördenskull blev drängen av Rätten tillhållen att taga henne till hustru, men säger sig intet kunna stå vid sin förra låven, emedan hon mycket lagit sig efter honom, och att han då ginge emot sine föräldrars vilja.

Resolutio.

Såsom det av föregången ransakning befinnes, att drängen Nils Haraldsson haver under

äktenskapslöfte besovit Anna Björnsdotter, men vill nu icke vigslen med henne icke samtycka, icke des mindre kommer hon att njuta rätt som en trolovat fästemo, skolandes drängen med behörigt straff bliva belagd, der han än vidare henne motvilligen övergiver. Cap. 15 § 14 i kongliga kyrkolagen.

§ 8.

En kvinsperson Elisabeth Nilsdotter i Sixtorp uti Gammalkil socken haver utverkat citation på Skomakaren, och Borgaren Jonas Månsson i Linköping, som henne besovit in februari 1703 i Ralstorp uti förberörde socken och detta härad sedan han begynt fria till henne nästförledne Michaelisdag 2 år sedan, låtandes avläsa ett extract av Venerande Consistori Lincopensis protocoll hållit d. 9 juli 1702, att det av bemälde personers begärta äktenskaps löfte emellan Jonas Månsson och den andra dess byslåpenska amman Ingeborg Jonsdotter i Linköping icke vore skett, tillståndes Skomakaren att han sedermera nästkommande Karinmässan 2 år sedan sig först utlåtut om äktenskap med benämde Amma, dock intet vidare än som på det sätt som förbenämde Consistori ransakning innehåller, sedermera haver han 3 veckor för jul samma år uti Linköping besovit berörde Ingeborg varav hon blivit havande, och fött barn som lever, varpå den lofliga Rådstuvurätten dersammastädes haver d. 4 augusti 1702 på Jonas Månsson att bygga äktenskap med henne, men Elisabet Nilsdotter förmenar sig bliva nemt om honom efter hans gjorde avtal med henne om äktenskap är äldre, det hon vid rådstugu rätten skolat bevist, der hon då varit tillstädes, låtandes derpå avläsa en attest daterat Gammalkils Präste-gård d. 5 augusti 1703 utgiven av Pastoris Ärevördige och Vällärde Herr Lars Crönstrand Hustru dygdesamma Matrona Margareta Loman dess dotter Jungfru Catharina Gudemia, Hustru Margetas syster dotter Jungfru Debora Wetterman, och tjänstepigan Annika Månsson dotter der sammastädes innehållandes samma attest att Jonas Månssons och Elisabet Nilsdotters samtal om äktenskaps låven sedan Michaelis dag 1701 vilket avtal Jan Nilsson i Sixtorp, samt dess syster Catharina Nilsdotter Ibm, Jon Hemmingsson i Stillinge, och Soldate hustrun Margeta Nilsdotter på Drättinge ägor ävenväl på Michaelis dag i Linköping hava avhört och sin attest deröver i lika måtto medelt varandes nu av förberörde personer allenast Soldate hustrun Margeta, och benämde Jon i Stillinge tillstädes. Berörde Jon i Stillinge resererade att någre dagar efter Michaelis 1701 har Elisabet kommit till honom, och berrätat att Jonas friat till henne, och pingstid näst der efter utnämndes brölpsdagen nämligen Michaelis dag näst derpå följande, uti efterföljande personers närvaro nämligen berörde Jon Hemmingsson, och hans broder Inge i Stillinge, Jöns Svensson i Vineberg, och berörde Soldat hustru Margeta, Cappellanen Herr Johan Kylman. Hennes föräldrar, samt syskon, men annan dag jul näst tillförende efter Elisabets berättelse haver Jonas begåvat henne ut; dess föräldrar och släkts närvaro med 2 förgylte silverringar, caroliner och 1 par tyska skor, jämväl sedermera givit henne 2 par tyska skor, och 3 caroliner, samt annat mer, det Jonas Månsson altsammans tillstår såsom och att handsträckningen på äktenskapet skedde på ovannämnda Michaelis dag 1701 i Linköping. Anhållandes i dy att få vigas vid henne, och plikta för annan.

Resolutio.

Såsom det av föregången ransakning befinnes att Skomakaren Jonas Månssons och Elisabet Nilsdotters första avtal och handsträckning om äktenskaps löfte är skett i Linköping stad; altså remitteras detta ärende till den lofliga rådstugurätten der sammastädes, varest Elisabet Nilsdotters påberopade vittnen komma edeligen att examineras, häröver hon sedan haver av samma rätt behörigt utslag att avvakta.

§ 23.

Nils Månsson i Greby besvärade sig efter föregången stämning över dess tjenstedräng Per Bengtsson i Krångesta, att han dagen för nästledne Kyndersmässan dag gått ur tjänsten hem till sin fader Rusthållaren Bengt i Krångesta, men sig sedan sedermera ej i tjänsten infunnit; anhåller fördenskull, att han efter kongeliga legohjons stadgan må derfor plikta, låtandes derpå avläsa en uppsats på de kläder som drängen av honom bekommit, samt erlagd contribution och mantal, som sig med expencerne bestiger till 29 d 2 öre kmt. drängen är intet tillstädes, ej heller bevist något laga förfall, utom dess fadeer bemälte Bengt Svensson i Krångesta föregiver, att denne hans son legat 1

månat till säng, varom han oppviste en skrift av dess grannar Per Johan Sven, och Olof, men de äro nu intet tillstädes. Berättandes Måns i Krångesta, som nu är närvarande sig intet veta honom vara sjuk. Nils Månsson reserverade huru som han bedit drängen möta sig i Kappersta uti Gammalkil socken Kyndermässan dagen, det han intet gjorde. Fördenskull reste han söndagen derefter till Gammalkils kyrka, och då bad han fadren att han alldrasist om söndagen nästderefter skulle komma hem till honom det han och så utlovade, men det skedde intet, i medlertid högs 2ne fingrar av honom på den högra handen, varöver Nils samt många med honom sig mycket förundra efter han intet är lätthänd fördenskull är och ett tal utkommit, som skall sådant vara av honom med vilje gjort, på det han skulle slippa att bliva 5tings Ryttare, vartill han sig stadt hade, dernäst påminte Nils nu för Rätten Bengt Svensson, att han en gång under vägen ifrån Linköping sagt till hos honom, och bett sin son gå hem, det han strax derefter gjorde och kom sedan intet igen, det Bengt intet kan neka till, men föregiver att det skedde för den orsaken skull, att han ville låna några penningar av honom.

Resolutio.

Såsom Rätten befinner att förberörde dräng Per Bengtsson efter fadrens begäran gått hem till honom ifrån sin husbonde, och sedan intet igenkommit, kunnandes fadren nu med Fältskärrarens och Pastoris attester intet bevisa att han då straxt vid sin hemkomst blivit sjuk, varandes och obevist att han av rätt våda blivit skedd i högra handen, vilken olyckeliga händelse han kunnat undvikit, där han genast gått hem till sin husbonde igen havandes drängen sedan han derav blev läkt ändå bort träda i sin tjänst igen, och gjort så mycket arbete som han förmått; fördenskull prövar rätten skäligt att drängen efter Kongeliga legohjons stadgans 5te pnt giver Nils Månsson städjepenningarne igen, som är 2 d 16 öre, jämväl drängelön 30 d, samt återställa Nils Månsson de kläder, som han av honom bekommit nämligen en råck, en päls, ett par ullstrumpor, 1 par ullevantar, 1 par skor, Item de av honom lånte 5 d 8 öre kmt, samt och contribution och mantal 5 d 8 öre anno 1703, jämväl uti expencer 1 d smt.

Bengt i Tyskegården inföll med otidigt tal under Domens publicerande, ty böta 3 mkr smt.

1704 vinterting från den 4 februari

§ 22.

Avlästes Länsmans Jonas Bergners specification på 2ne badstugur, som förleden sommar äre av vådeld avbrände, nämligen för Frälse bonden Måns Håkansson i Krångesta under Lagerlunda, vilken dess granne Inge Nilsson Ibm hade lånt att bada uti, sägandes Inge sig hava befalt sin dräng Jon Jönsson att akta elden, men förmedelst det att källväggen varit för tun, så haver denne skadan skett om ljusa dagen, så att Rätten efter noga åtfrågan ej annat kan få veta, än att detta av rätt råda timat är; alltså njuter han efter Kongel. Förordningen av Häradet 24 daler kmts brandstodshjälp till samma badstugus oppbyggande.

I lika måtto som det intygades, att för Frälsebonden Per Larsson i Ånnebo uti Gammalkil socken är en badstugu avbränt av rätt råda för 3 år sedan med maltet som skulle torkas, så beviljas honom allenast 20 daler kmt efter han haver skog på ägorna till hjälp, som härmed efter Kongel. Brandstodsordningens innehåll, till Högvälborne Herr Landshöfdingens Gunstige assistance, och ordres meddelande till slika medels uppbärande ödmjukeligen hemställes.

Anno 1704 d. 9 maj hölts extra ting uti Ullstorp Nykil socken och Valkebo härad, närvarande efterskrivne av ordinarie Nämnden nämligen Nils i Sixtorp, Lars i Tiggesbo, Hans i Dockebo, Per Larsson i Skiesta, Per i Gersta, och av allmogen tog Nils och Hindrik i Krångesta, som först avlade sin ed.

Sedan stälte Länsman Jonas Bergner för rätten en nyss till ständig Soldat antagen gift karl Lars Persson benämnd för Önesta roten av 25 år och anklagades för det han skall hava besovit Förare Samuel Sikts Hustru Lisbetha Andersdotter i Skierpa och Skeda socken på sitt 32 år, som skall vara skett här i härad och i denna gård, 3 dagar efter midsommars dagen näst-förlidne år, varav hon blivit havande och fött pgebarn som hon nu bär på armen, då hon var här och halp hans mor Hustru

Karin att räfsa, havandes då ingen varit i stugan mer om natten när detta skedde än som de bägge, Lisbeta säger sig varit här den gången i 3 nätter, den första natten föregiver hob sig legat på galbänken i Soldatens moders Hustru Karins stugu, och den andra natten låg hans syster Kerstin Persdotter av 13 år hos henne i sängen, och när de sovit en stund så har Lars kommit in och lagt sig på sängeståcken, då han intet fått främja sin vilja med henne, utan han hållit sig ärlig, men den 3e natten som hon lagt sig allena, då detta skedde. Soldaten ber Gud bevara sig och säger sig detta aldrig hava gjort, men tillstår dock att han de dagarna varit hemma uti sin mors hus, beropar sig på gåssen Lars Carlsson i Önersta av 13 år som är hans syskonebarn, och intet ännu varit till skrift som säger att han intet annat kan minnas än att Lars låg hos honom de 3 näterna. Frågades om Lars vet någon annan som med henne haft att beställa, var till han svarade nej, han må säga det själv, han beskyller ingen. Esaias i Sjunkäng berättar, att 7 eller 8 veckor efter jul när hans Hustru hade sin körke-gång, då sade han ut Lisbeta det går rykte om dig, att du skall vara rådd med barn, då han nekat der till och sagt att han ville sådant giva tillkänna här i församlingen i Nykil men det skedde intet, utan tisdagen der efter har hon likvist för Hanekinds härads Länsman Arvid Nilsson i Ånesta bekänt detta, då han var hos henne i hennes stugu Skierpan, vilken bekännelse Länsman upptäckt med Hanekinds härads ting förleden vinters. Frågades vem som var hos henne när hon födde barnet, derpå hon svarade, att hon hade sin svärmor Hustru Ilin och Hustru Karin i Gluggen i Nykil socken, men som hon intet hade svårt vid att föda, så namngav hon ingen barnafader, utan när bemälte Hustru Karin lindat barnet, så sade hon det är ett vackert barn, då Lisbeta frågat, är det icke likt Lars i Ullstorp. Tillståendes Lisbeta att han är fränskap med Lars Persson på detta sättet, att hon är syskonebarn med Larses moder bemälte Hustru Karin Persdotter såsom och med hans nu varande Hustru Maria Bengtsdotter, vid vilken han blivit vigd 5 veckor för nästförledne jul. Rätten förmente Soldaten alvarligen att bekänna sanningen, men alt förgäves. Libeta önskade att gud ville låta ske tecken på henne innan solen går i skogen, om icke hon nu har bekänt den sandskyldige, var emot Soldaten önskade att ögonen måtte ruttna ut på honom innan aftonen om han är skyldig häruti. Lisbeta berättar att natten tillförende för än gärningen skett, så regnade det, och dröp igenom taket då soldaten skall hava tagit sin mor hans tröja och lagt på deras fötter, vilket var den natten som hon hölt sig ärligen för honom, men han nekar dertill. Larses syster flickan Kerstin säger sig intet kunna veta om han skulle legat hos Lisbeta eller ej och ingen oskyld haver sett honom gå till eller ifrån henne den natten. Lisbeta berättar sig förr barnet vårfrudag afton nästförledne, vilket är ifrån midsommartiden 9 månader. Frågades om Lisbeta bekände på Lars vid Slaka ting förleden vinter. Respr. Ja, det han och så tillstår, men säger sig ändå vara fri för henne. Rätten taltes vid allena om de liknelser och omständigheter som äro emot Soldaten Lars, såsom 1. Att barn bör vittna som lagen säger: det 17 cap. Erfdebalken. 2. Har Lisbeta vid födslen namngivit Lars att vara barnafader. 3. Vyser han rum och ställe. 4. Tillstår han sig de dagarna varit hemma när han var i Ullstorp. 5. Kommer det överens med tiden. 6. Ingen annan blivit för henne beryktat. 7. Om han var för henne aldeles fri, måtte han då snarare bekänt på en oskyld, efter straffet för henne bliver lika svårt. 8. Kunnandes han till sin enskyllan ej framdraga något skäl, utan allenast dess blåtta nekande; altså av dessa och flere omständligheter pålägger Rätten honom att vara sig med ens sins ed, att han denna gifta Hustru Lisbeta Andersdotter ej häfdat haver, vilken ed han med hand å bok avlade. Ty utvistest parterne och följande dom consiperades. Dock framkom först en annan kvinsperson Margeta Eriksson dotter benämd i Gatekulla, som bekänner sig hava blivit besoven av bemälte Soldat Lars Persson som skulle hava skett när de körde hö ur en liten äng Bytessätter benämd, vilken gärning Lars tillstår och säger att det skedde 3 veckor efter Olofsmässa, då Margeta var på andra sidan i sädesgårdet och ryskade to, och en gång sedan uti hans morfars stugu litet för Michaeli, havandes hon fött valborgmässa afton nästförledne ett piltebarn som lever, hon haver intet varit anklagad för sådant förr, men hon varit gift för 3 eller 9 år sedan, alt sedan varit änka och stält sig väl, som man intet annat hört, in till dess detta skedde. Soldaten beklagar att hon slagit honom full med brännvin när han första gången besof henne i gårdet, och andra gången brende han i förbenämde stugu, då hon givit honom så mycket som han orkade suppa vid pannan.

Resolutio.

Såsom denne ständige Soldat Lars Persson för Önnersta roten, haver nu efter en noga hållen ransakning avlagt själv sins ed, det han Förarens Samuel Sikts Hustru Lisbeta Andersdotter i Skierpa aldrig häfdat; altså bliver han för hennes tillvitelse derutinnan befriat, och hon remitteras till vidare förhör vid näst instundande Hanekinds härads ting, efter som det för menes att någon annan i det häradet skall hava rådt henne med barn, men om sådant ej kan henne der övertygas, så åligger Länsman i detta härad Jonas Bergner, att framhava henne vid nästa ordinarie Bankeberg ting, då hon efter dess egen bekännelse haver sin dom att undfå för begången hordoms last här i häradet. Vad det andra lägersmålet vidkommer som bemälte Soldat Lars Persson beskylles för att hava begått med änkan Margeta Eriksdotter i Gatekulla, så emedan han frivilligen bekänner sig hava haft 2ne gånger oloflig beblandelse med henne innan han blev vigd vid sin Hustru Maria Bengtsdotter; altså böter han därför 10 d smt och Margeta för sig 5 d dito mynt, han giver till barnets uppfostran allenast 6 d kmt, om året för dess ringa medel skull, och hon 1/3 deremot till dess det bliver så stort att det sig själv nära kan. undergåendes bägge vederhörig kyrkoplikt. Soldaten förmår att erlægga böterna, men konan Margeta intet därför skall hon slita ris vid tingstugu dörren vid nästa ordinarie ting i Bankeberg.

1704 sommarting från den 31 maj.

§ 9.

Länsman Jonas Bergner gav Rätten tillkänna att han haver Valborgmässan dagen nästförledne låtit på på embetes vägnar avgå citatio till den gifte mannen Trädgårdsmästaren Lars Andersson i Lilla Ulfsberg på Vinäs ägor, för begånget hor med dess förige tjenstehjon Sigrid Gudmundsdotter i Jäppesätter varvid frälse jordägarens Herr Capitein Duses Rättare Hindrik Persson i Ullfsberg anmälte, att ävenväl han d. 9 maj nästförleden när extra tinget var i Ullstorp, instämt samma sak, låtandes för den skull avläsa Herr Capiteins skrifteliga fullmakt d. 1 april 1704 den samma att utföra, påståendes således bägge målsägare rätten.

På tillfrågan tillstår Lars Andersson sig hava begått en sådan gärning litet för Olofsmässan näst förledet år med Sigrid, var av hon blivit havande och fött barn som sedan blivit dött 1 timma efter födslen, då 2ne hustrur varit tillstädes hos henne nämligen Hustru Kerstin och Hustru Maria i Gatan, vilka nu intet äro tillstädes, dock säger Länsman sig ej annat om barnets avlidande förstått, än som nu säges. Konan Sigrid har intet tillförende med slikt varit beträd ej heller Trädgårdsmästaren vilkens Hustru Rangell Jönsdotter säger sig nu här vid intet hava att begära, ej heller haves hon uttagit någon stämning på sin man härom.

Resolutio.

Efter egen bekännelse och Kongeliga Straffordningen böter Trädgårdsmästaren Lars Andersson i Lilla Ulfsberg såsom gift för begånget enfält hor med Sigrid Gudmundsdotter i Jäppesätter 80 d hon för sig 40 d smt frelse, bägge undergå vederhörig kyrkoplikt. Konan förmår intet att erlægga böterna, därför skall hon slita skarpt ris för Tingstugu dörren. Och emedan Länsman Bergner haver instämt så kom förän Frälse jordägarens Välborne Herr Capitein Duses Rättare Hindrik i Ulfsberg, så njuter han målsägare rätten av Lars Anderssons böter.

§ 10.

Därnäst anklagade Länsman Jonas Bergner en kona Johanna Hans dotter i Örleds torpet på Krängestad ägor uti Gammalkils socken för det han låtit 4de gången råda sig med oäkta barn, vilket senare ännu lever och säges att Lars Perssons son i Fettjesta Per Larsson som är ständig Ryttare för Rusthållet Rösätter uti Nykil socken, skall hava detta gjort, vilken förledet år blev ut commenderat till Påland. Länsman berättade att konans syskone barn båtsman Lars Samuelsson som tillförende för henne varit beryktad och ting förd, har för honom sagt ungefär för 1 månat sedan att hennes egen syster pigan Ingäl Samuelsdotter i Fagerhult har utspritt ett rykte om honom, som skulle han hava besovit Johanna, det samma Lars och så haver långfredag berättat för Nämndeman Lars i Tiggesbo, och ut låtit sig vilja taga stämning på bemälte sin syster till tinget för sådant tal, men strax derefter blev han fasttagen av Cronans betjante och oppförd till Roslagen igen till båssmans hopen

deruppe varifrån han rymt 2 gånger hav-andes han varit hemma hos sin far i Slätum till näst förledne höst sedan han erhöit Kongliga Hof rättens Dom och befrielse för det hor som tillförende med henne Johanna skall hava begåt, havandes han farit till Roslagen igen efter sin hustru och barn och kommit igen Kyndermässan tiden nästförledne, då han varit hemma till dess Högvälborne Herr Baron Landshövdingen Hoghusens brev kom att han rymt ifrån Båtsmans roten som var för 1 månat eller 3 veckor sedan, så att han intet har kunna berättat sånt uti det han agt sig hava lejt karl för sig der oppe. Konan har sedan förberörde Kongliga Hofrättens Dom kom tillbaka, haft sitt tillhåld på Gammalkils kyrkebacke, och nekar sig intet vari i Slätum mädan han Lars nu sista var hemma, mer än 3 eller 4 dagar för Ollsmässan, då hon var der och räfst samt halv dem att sitta opp en hödos, i medlertid har bemälte Lars syster Ingäl varit hemma hos sin fader till nästförleden höstas då hon kom bort till Fagerhult, vilken nu intet är här, och konan Johanna gör Båtsman fri, säger att lägersmålet skedde med bemälte Per Larsson midsommars tid för ledet år der i torpet som hn vistas på kyrkbacken, men länsman säger sig intet hört härav för än hon fått barnet, dock likväl berättar bemälte Nämde man att detta röjdes 6 veckor för än hon födde som skedde den första stora bönedagen i år, det samma säger Johanna sig då hava bekänt för Fjärdingsmannen Anders Höök, inläggandes konan en attest av 2ne hustrur Brita och Kerstin, att konan för dem under födslen namngivit bemälte Ryttare Per Larsson. Fjärdingsman Anders Höök berättade, att när han talte henne till härom i Ollstorp, och velat föra henne till Crono befallningsman och sedan till tornet då har Johanna sagt sig vilja tala vid Lars först, vartill komnan nekar, och Hustru Kerstin sade att Per Larsson är fri, men de andra kvinfolken bemälte Brita i Krångesta, och löskekonan Brita i Åkom på Krångesta ägor äro intet här, 4 nätter säger konan att Ryttaren skall hava varit hos henne i torpet det hustrurne /som hon varit hos/ skola veta. Lars Samuelssons syster bemälte Ingäl och de andre 3ne kvinfolken samt Lars Persson i Fettjestad skole i borgen komme till förhör i saken, då vidare skall bliva härom ransakat.

Den andra tingsdagen kom pigan Ingäl i Fagerhult tillstädes, och berättade, at när jag späjade det Johanna var tjock, så frågade jag henne efter min moders Ingrid Jonsdotters begäran i farstugun på Gammalkils backen, vem som rådt henne med barn ? då svarade hon det har Lasse gjort, men vad hon mente för en Lars det vet jag intet, ej heller frågade jag der efter, utan blivt av det talet häpen efter jag straxt tänkte, att min bror skulle hava gjort det, emedan han tillförende varit beskylld för henne, då Ingäl vidare sagt åt henne, gud nåde dig så illa du har burit dig till, om det är så; då hon svarat om de taga livet av mig så aktar jag det intet mera än jag rycker av det halmstrådet som hon tog opp på backen, sägandes Ingäl att de 4 dagar som Johanna varit der i Slätum hos hennes fader och arbetat, så har Johanna legat hos henne på en hö skulle, men hennes broder bemälte Samuel låg der intet med, utom 1 natt har hon legat inne i stugan och de andra nätterna i boden, viljandes Elin på sin själs salighets part av-lägga sin ed derpå, att hon intet haver förstätt någon oloflig sammangång med Johanna och Samuel. Johanna föregiver att hon missagt sig, när hon nämde Lars för Ingäl, påståendes att Lars Perssons son i Fettjesta henne beskrivit och ingen annan. Lars Samuelssons Hustru Anna Måntsdotter är nu här och säger, att hon talt sin man till härom sedan ryktet kom ut, då har han svarat tänk intet ded, varföre skulle jag hämta dig hit med då, om jag har haft sådant för händer med Johanna, och om jag det skulle hava gjort, så hade jag då intet mycket att tänka på denne världen hon vet icke helelr antingen hennes man nu är i Roslagen eller Carlsrona. Däreft namngovos 3ne kvinfolk nämligen Hustru Kerstin Andersdotter på Gammalkils backen, och Brita Persdotter i Krångesta samt Brita Månsdotter på Krångesta ägor, som låtit sig besova och äre nu hitkomne, ty avlade de den förberörde Hustrun sin ed och vittnade särskilt som följer.

1. Hustru Kerstin att Johanna varit så när i 2 år till – innevar hos henne, och under den tiden med Lars var hemma, så har han fuller varit inne hos henne och köpt tobak när han gick åt kyrkan, men kunde intet förmärka att han haft något olofligt ärende till Johanna, ej heller legat där någon natt, men så har hon likväl ibland följt honom ut i farstugun och förleden höst har han kört 2 lass ved till Johanna för det hon arbetat hos hans far, men vad Per Larsson i Fettjestad vidkommer, som konan skyller på, så har han ofta vankat dit till henne, och varit hos henne till

mitt på natten, och stundom till dagningen.

2. Hustru Brita berättar sig hava varit hemma i samma stugu som Kerstin, vilken säger att Lars kört dit 2 lass ved och därför har hon skaffat honom krabber igen men att han skulle begått något olofligt med henne, det har hon intet blivit varse. Men den andra Lars Perssons son Ryttaren Per i Fettjesta, var der hos henne både bittida och sent, såsom och lagt sig i sängen hos henne, 1 timma för än Johanna fött barnet, så föll hon på knä, och bedt Gud att hon skulle så slippa barnet till, som hon sagt sant, att ingen annan var barna fader än som bemälte Per i Fettjesta.
3. Brita Månsdotter som haver fått oäkta barn utsade relative, att när som höken apart Examinerade Johanna i torpet så har hon velat köra henne till att bekänna på Samuels son i Släntum, förberörde Lars Samuelsson, då har hon sagt till dem i veta mina ärlige hustrur att Lars Perssons son i Fettjesta har varit här hos mig både titt och ofta.

Anders Hök berättade ytterligare, att när som han var hos Johanna så har hon bekänt att Peter i Fettjesta har besovit henne, och när han kom in i stugan, så har han sagt åt henne, att hon skulle följa honom hit till Bankeberg, sedan till Befallningsman, och sist till Linköpings torn, då har hon begärt att hon skulle få tala vid Lars först, men höken viken Lars hon mente, det vet han intet, men konan nu nekar dertill, rätten förmante henne allvarligen att bekänna, om Lars Samuelsson henne belägrat, men säger alt stadigt nej.

Resolutio.

Vad ryktet vid kommer som är utspritt om Johanna och hennes syskonbarn Båtsman Lars Samuelsson att han henne skall hava besovit, så kan rätten för denne gången på de omständigheter som nu andragne äro, intet döma henne att vara skyldig deruti, utan man förbliver ved hennes egen bekännelse på Ryttaren Per Larsson, och som det äre 4de lönskalägret som hon med honom begått; altså skall hon efter Kongeliga Majts resolution de anno 1694 plikta med risslitande, samt undergå kyrkoplikt, och sedan förvisas ur häradet, skolandes så väl Ryttaren som Båtsman när de igenkomma i lika måtto ställas till laga förhör i saken.

§ 11.

Stältes för Rätten konan Lisbetta Andersdotter i Skerpan, vilken efter extraordin. Tings rättens i Ullstorp uti Nykil socken d. 9 (maj ?) nästförleden remiss, haver sedermera varit till förhör vid Hanekinds härads ordin. Ting d. 23 maj 1704 Men av ingen där kunnat övertygas med någon annan haft olofligt sammanläger än som Soldaten Lars Persson . utan hon så väl där som å för berörde Extra ting stått vid sin första bekännelse på samma Soldat, vilket hon nu ävenväl gör; varför som hennes man Föraren Samuel Sickt ännu lever, dy skall hon efter sin egen bekännelse samt Kongel. Straffordningen böta så som gift för begångit enfalt hor 80 daler smt och stå uppenbar kyrkoplikt, sedan hon slitit ris för Tingstugu dörren, emedan hon intet haver att böta med.

§ 22.

Torpare Hustrun Brita Månsdotter på Eldslösa ägor beklagade att ifrån henne är nästförleden söndags 14 dr sedan emedan hon var vid kyrkan bortstulit contant pgr 4 d 16 öre

10 alnar grönt vallmar a 6 mkr alnen 15:-

1 rött överkicks snörliv 1.16

1 örngottsvar av lärft med huva 1:-

1 grön stamvalmars kjortel 2:-

2 st lärfs särkar 5:-

2ne st hårkläde av skärduk 1:24

1 lärefs förkläde 1:-

8 st armeklåde 3:-

varav målsägaren allenast 4 st igenbekommit

1 karn halsduk av hemmagjort läreft :16

som målsägaren intet fått igen

3 st huver 1:16

2 derav borta

2 gamla strumpe stickor :8

borta

1: 4 skaffe duk av 6 alnar a 16 3:-

1 handklåde av 4 skaffe om 3 alnar 1:16

summa 41:16

vilka saker en tjuvekona Brita Jönsdotter benämd tillstår sig hava stulit, och berättar sig på det sättet kommit in i stugan, att hon lyft farstugu dörren ur skon, och sedan gått in, bekänner elljest sig hava stulit ifrån Magister Törner i Linköping 1 u ull för vilket hon slitet ris, vid Rådstugudörren, dessutan har hon tagit 1 carolin av Herr Räntmästaren Tomas Hitthon i Linköping, men intet infunnit sig i tjensten, Cappellanen i Vikensta Herr Paul Bom berättar, att hon också tagit städja av många andra, och eljest stulit ifrån sin styfmoder Hustru Karin i Berga alla hennes bästa sängkläder men hon är nu intet här, och konan tillstår intet mer derav än som en gammal rö kjortel, en lintröja och 1 förkläde. Herr Pål påminte ytterligare, att denne tjuvekona intet varit till herrans nattvard på 3 års tid det hon själv tillstår.

Derest angav Rättaren på Vinäs Hindrik i Ulfsberg att han lått instämna torparen Anders Gudmundsson i Loddestugan på Lodda ägor under Vinäs, för det han i 3 nätter hyst denne tjuvekonan, såsom och handlat och döljt med henne. Anders svarar och tillstår att hon varit hos honom i 3 nätter, då hon föregivit att hon ärft desse saker efter sin faster Derkare kroken uti Harg socken då en Hustru Ilin Jönsdotter benämd på Bergs ägor i Tollsta socken varit hos honom och hört samma tal utav kona, men är nu intet tillstädes utan sjuk, oansett konan tillstår nu själv sig haft sådant tal med Anders och hans Hustru Anna, jämväl att hon derhos sagt att hon haft dessutan åtskillige andre saker som hon tingat sig ök till av Per Olsson i Örsätter, och i Lådda med, icke nekandes Anders att hava bytt sig till det gröna vallmaret av konan för brunt som var 12 alnar, det konan skurit sönder till kjortel och det andra bortsålt nämligen 3 alnar till Sven i Lådda, till Per i Örsätter 2 ½ alnar för läroffe, varav det intet ännu fått igen, men kjortelen är hos Sven i Lådda ännu som hon gjorde åt sig. Den gröna kjortelen som hon stal, den döljde Anders säger Hustrun Brita samt den gamla röda som konan nu haver på sig, den Anders Hustru säger att hon gav åt hennes tjänsteflicka Maria. Item döljt 2 alnar av det gröna vallmaret och 3 särkar, do 1 förkläde. Frågades om någon annan här i häradet har att visa denne konan någon tjuvnad ? vartill länsman svarar och säger intet mer än ifrån sin styfmoder bemälte Hustru Karin. Konan tillhölts att bekänna om hon varit med och stulit på Spellinge Sätesgård förledne vinter eller varest hon då var ? svarade nej, sägandes sig den tiden varit på en gård som heter Fyrby hos bonden Sven Larsson i Ryby socken, och kommit dit en måne för jul och der varit till nästförlidne påsk.

Torparen under Mantorp Anders i Pepplinge berättar, att han varit derpå Fyrby efter pent åt frun i februari månad, och då sett henne konan der.

Fjärdingsman Anders Hög är instämd för det han först tagit tjuvekonan fast i Lådda hos bemälte Sven om lördagen och derifrån förde han henne till Skiesta där han släpt henne sedan har hon gått tillbaka till Låda torpet igen. Derpå Anders inlägger sitt skrifteliga svar att han det gjorde efter det då intet var fullkomligt uppenbart om tjuveriet, ej heller haft någon befallning att hålla henne fast, och tjuve byltan som hon med sig hade tog han ifrån henne och satt den neder hos Nämndeman Per i

Skiesta, dess utom berättat nu Sven i Lådda att Fjärdingskarlen tog henne, så har hon intet bekänt tjuveriet utan sagt att hon hade det ärft icke heller kom målsägaren och frågade efter sitt, för än om söndagen derefter, imedlertid så haver Sven i Lådda haft henne hos sig. Sven i Lådda berättar ytterligare, att Fjärdingsman tog ett förkläde ifrån konan hos honom och intet levererat det tillbaka för än han fick stämningen, att svara för det han släpt henne.

Åklagaren bemälte Hustru Brita Månsdotter gav tillkänna att hon Christi himmelfärdsdag varit hos Bengt i Ubborp då konan satt jernar hos honom och då skulle hon hämta dessa sina bortstulne saker dädan, då konan brukat en skamfull mun på henne, och kallat henne en tjuv, jämväl till vitt henne att hava stulit en gris ifrån Soldate hustrun Karin Andersdotter i Ekestugan på Eldslösa ägor, vartill konan svarar och säger att hon hört det talet av sin förrige husbonde Lars Hemmingsson i Eldslösa förlidet år, men Hustru Brita nekar till grisen, och säger det är intet sant, inlägger derhos en attest av Mjölby församling, att hon har ställt sig ärligen och väl, varmed parterne utvistes och följande dom conciperades.

Resolutio.

Såsom denne dressce och tjuve konan Brita Jönsdotter frivilligen tillstår och bekänner sig hava stulit ovan specificerade saker ifrån torparehustrun Brita Månsdotter på Eldslösa ägor, vilka sig bestiga till 13 d 26: 16 pgr smt, altså skall hon efter Kongliga Straffordningen böta 3 dubbelt som är 41 d 16 öre smt. men som hon intet haver att böta med, så skall hon allenast plikta för själva stöldens värde med ris slitande, och undergå sedan vanlig kyrkoplikt. Item böta för det hon beskylt Hustru Brita för tjuv 3 mkr smt skolandes målsägaren förnöja Fjärdingsman Bengt i Ubborp för det han haft tjuvakonan hos sig och henne fött i 9 dyng innan hon unfått sin dom, med 1 d smt, tagandes Hustru Brita igen det som för henne ännu felar på dess bortstulne saker, varest det finnes, cap. 23 tjuvmål BLL.

Vad Anders Gudmundsson i Lodda torpet vidkommer som har hyst denne tjuve konan i 3 nätter hos sig och intet givit sine grannar straxt tillkänna när hon kom till honom, så prövar Rätten skäligt att han böter för sådant 40 mkr smt. jämväl betala till Rättaren Hindrik i Ulfsberg och Sven i Lådda uti expencer 6 mkr smt halvparten vardera.

Vad Fjärdingsmannen Anders Hök anbelagar som denne konan låtit gå ifrån sig sedan han henne fasttagit, så emedan han intet kan övertygas att hon viste det hon stulit dess saker, icke heller haft någon befallning att slå henne i jernen, målsäganden icke helelr då varit kommen till Lådda torpet. När han konan första gången antråffade; altså bliver han för straff härutinnan befriat.

§ 23.

Per Simonsson i Påtorp, emot drängen Erik Nilsson i Sixtorp, om slagsmål på dess dotter Maria. Erik säger så att tretan har begynts om getterna som varit inne på rågen i gälet straxt efter välborgmässa dagen, och något därefter har 2 getter varit inne i ängen, och för det 3dje har hennes fars getegåsse rivit hål på gårdsgården emellan skogen och hans fars äng, och när som det kom till den här dagen som slagsmålet skulle skett, så råkade han getterna på skogen, och då kört dem tillbakars, då begynte Maria till att svärja, och i det samma sprungit i Frackstads gårdsgård och då brutit av en trinne eller stafver och sagt att hon skulle slå till honom och i det samma stött honom i ryggen med staken, och då har han slagit till henne med piskan och i det samma gick hon av.

Maria säger att hon satt vid deras gårde, och teljde på kvasteris, och då fick hon höra att pojken Anders skrek och sade att Erik slår mig ihjäl, då hon gått dit neder, och frågat var Erik ville taga vägenmed getterne då har han svurit och stöt henne i bröstet med piskeskafvet, och sagt att hon skulle hjälpa både gosse och henne av ägorna med getterne, då hon sagt jag är intet redder, då han slagit till henne andra gången så att piske skafvet gick av.

Kerstin Hansdotter på Sixtorpa ägor säger det samma att Maria bröt av staken.

Pers Hustru Anna berättar härrhos att Erik slagit bemälte gete gosse Anders på kyrkovägen om en söndag 2 örffilar som för den orsaken skulle skett att gossen gick med getterna utmed vägen, men

Erik nekar därtill.

Nämndemännen Per i Skiesta och Sven i Hacksta berätta sig hava synt denne pigan Maria, och funnit att hon haft 1 blånat på högra armen och 1 blånat på axeln, samt 1 åkomma på vänstra örat, berätta också därhos, att skogen kommer Hargs boerne till som han skall hava slagit henne på som stöter in till Sixtope äng.

Resolutio.

Såsom detta slagsmål är hänt av brådan skildrat alltså skall drängen Erik Nilsson i Sixtorp böta för 3ne blånader som han i vrett mod tillfogat pigan Maria Persdotter i Påtorp 9 mkr smt crono och betala henne därhos använda Expenser 1 daler do mynt.

2. Vad Per Simonssons i Påtorp lille gete gosse Anders vidkommer, vilken ävenväl av bemälte Erik Nilsson föregives blivit slagen så på kyrkovägen om en söndag som annorstädes, så står Per Simonsson fritt till nästa ting låta Erik Nilsson för sådant instämna och lagligen bevisa då dom däröver följa skall.

1704 höstting från den 11 oktober.

§ 35.

Drängen Jon Carlsson i Krångesta tilltalte sin förrige husbonde Lars Persson i Fettjesta om en Carolin som han beskylt honom hava för honom utur byxorne borttagit om natten, då han kom ifrån nästlidne Olsmässa marknat, men drängen nekar, och Lars Persson säger att han allenast frågat efter den samma, dock berättar nu drängens svåger Lars Persson i Ullstorp, att Lars Persson talt honom till om carolin. Tjänsteflickan Karin har legat i stugun med om natten såväl som drängen. Eljest ingen mer än som Lars Persson och dess Hustru. Drängen inlägger 2ne attester att han tjänt ärligen där han varit förr. 2. så skall och Lars Persson beskylt honom för en lie som bortkommit, vilken drängen säger sig hava hängt i skälet när han hade slagit med honom men vem som den tog sedan, vet han intet.

Resolutio.

Efter Åklagaren intet har något opartiskt vittne att honom fullkomligt tjuvastyrke tillagt är dessutan är en husbonde intet förment att fråga sitt folk efter det som för honom bort komma kan. Derföre kan intet straff härpå följa, utan drängen göres fri, så att ingen skall sig understå honom detta att föreka utan skäl och bevis vid 40 mkr smt plikt dock vedergälla Lars Persson hans tings besvär med 5 mkr smt.

1705 vinterting från den 7 februari.

§ 8.

Cronans Länsman Lars Glanberg stälte för rätten tjuvakonan Elsa Månsdotter, för 4de gången förövad stöld sistlidne annan dags jul, medan folket var vid kyrkan, hos Soldathustrun Ingrid Styrbom på Vinnebergs ägor, i detta härad och Gammalkils socken, i det hon uti Hustru Ingrid frånvaro vid kyrkan, tagit ut hennes stugufönster, slagit det sönder, krupit sedan in och brutit upp hennes kista med en yx och utur den samma bortstulit 4 mkr tåger o 1 d kpmt 4:-

en grå sarströja för 13:-

en grön klädeströja för 1:16

en vit zgertröja av västgöta lärft 2:16

4 st. små fyrkantiga kläden a 4 :16

1 st. gammal sydentyggs myssa :16

1 st. liten röd ask, uti vilken låg ett halsband av granate stenar för 3:-

1 st liten lockspegel för :16

1 st. mössa av svart erlamink med band 2:-

1 st. srägge skaft et förkläde :24

2ne st gl. svarta kortlar, den ena av valmar och den andra av gl. plask 1:

2ne st vita trännystan :24

4 mkr mjöl :8

Summa 30:8

vilka saker konan frivilligen tillstår och bekänner sig hava på ovtalade sätt samam dag stulit, och burit den i sitt förkläde till ett Soldat torp på Hyppings torps ägor, Vifolka härad och Tolsta socken, derest hon 3dje dags kvällen blivit av 2ne karlar Hindrik i Mauthem och Per i Berg fasttagen, och sedan med det som stulit var till målsägaren Hustru Ingrid brakt, dock nekar konan till de 4 mkr mjöl som opförde äro, säjandes Hustru Ingrid, att hon alle desse saker igenkommit, undantagandes 1 del av de 4 mkr tågor, som Elsa säger hava blivit kvar efter henne i bemälte torp hos Soldate hustrun för litet mot som hon av henne bekommit, bekännandes Elsa dessutan, att hon uti nästförlidet är vid Brincks ting under Herr Häradshövdingen Liljenadler är bleven för begången stöld i Hanekinds och Memings härader dömd ifrån livet men av Höglovliga Göta Hofrätt benådat med risslitande, det hon och så skall hava vid berörde tings platser utstått, jämväl långt för detta pliktat för tjuveri neder i Småland. På tillfrågan nekar Elsa, att hon intet varit med och stulit på Sättegården Spellinge i Vifolka härad ej heller på flere ställen i detta härad, undantagandes ett tryckt avskedspass, som hon 3 veckor för denne stölden haver tagit ifrån för detta Muskveterarens men nu varande Ryttares Jöns Svänsson Flincks Hustru Karin på Berga ägor i Slaka socken uti detta härad med, vilket pass hon tänkt att practisera sig fram för en Soldat hustru, det hon och så sagt sig hava varit för bemälte Hustru Ingrid i Winnebergs torpet. Frågades Elsa om hon varit gift, svarade nej, säger sig intet kunna veta huru gammal hon är. Länsman insinuerade en copia av Kongliga Hovrättens Dom d. 14 maj 1704 över denne Elsa, varav Rätten befinner, att hon uti Hanekinds härad samt Memmings härader för detta stulit och der blivit dömd till döden, men av Kongliga Hovrätten ifrån livsstraffet befriat, och i dess ställe pålagd, att plikta med skarpt risslitande. Elsa låter sig nu mycket kunna vilja dö för sina synder, hon har ändå intet annat än sortg och motgång att förvänta, varandes glad att hennes föräldrar äre förut avledne, att de icke skola hava sorg härav. Ofta bemälte Soldate hustru Ingrid berättar, att bonden Jöns Larsson i Winneberg sagt för henne, att Elsa skall hava fält dessa ord, sliperr jag ur tornet igen, så skall jag göra dem hett om örona, vartill hon nu aldeles nekar, och Ingrid säger, det kan väl vara osant på henne härom talt, efter ingen vill nu tillstå de orden.

Resolutio.

Aldenstund denne tjuvakona Elsa Månsdotter är 3ne gånger tillförende med tjuveri befunnen, för slikt lagsökt och 2ne gånger dömd samt avstraffat, som likväl intet kunnat lända henne till varning, utan nu åter slikt svek och övervåld förövat, I det hon icke allenast nu frivilligen tillstått och bekänt sig hava uti detta härad tre veckor för jul lönligen borttagit ett Soldate pass i Berga torpet uti Slaka socken, utan och annan dag jul under gudstjänsten stulit ifrån Soldate hustrun Ingrid Styrbom på Winnebergs ägor åtskillige saker utur hennes kista i dess stugu som sig bestiga till 10 daler silvermynts värde; altså varder hon av denne rätt efter Kongliga Straffordningens 3 punkt för 3dje gången lagföljd tjuvnad dömd ifrån livet, som under Höglofliga Kongliga Göta Rikes Hovrätts vidare nådiga omprövande ödmjukeligen hemställes.

Göta Hofrätt om Elsa

Anno 1705 d. 14 marti Resolution över följande Criminal sak från Östergötland.

Tingsrättens i Valkebo härad ransakning och dom över tjuvkonan Elsa Månsdotter vilken frivilligt bekänt huru hon annan dag jul nästlidne under påstående gudstjänst igenom fönstren inkruptit uti Soldate Hustruns Ingrid Styrboms stugu och med en yxa uppbrutit hennes kista, samt där utur stulit åtskillige persedlar till 10 daler smts värde, vilka saker ägaren dock återbekommit undantagandes en

dåcke tågor som hon försatt, havandes denna Elsa ytterligare tillståt, det hon för några år sedan uti norra Vedbo härad i Småland för tjuveri, med risslitande pliktat därpå hon nästlidne år för begångne stölder uti Memmings och Hanekinds härader i stället för det henne därför av Tingsrätten ådömde livsstraff med skarpt risslitande vid förberörde härader blivit avstraffad och således nu för 3dje resan begånget tjuveri lagförd vorden fördenskull Tingsrätten i anledning av straffordningen 3dje § dömt henne Elsa Månsdotter till döden och domen Kongl. Rättens närmare omprövande understält.

Resolutio.

Aldenstund av de inkomne ransakningar nogsam samt befunnet är, huru tjuvkonan Elsa Månsdotter, första gången uti Norra Vedbo härad för tjuveri med risslitande pliktat, och andra resan för begången stöld uti Memmings och Hanekinds härader till döden blivit dömd, men i dess ställe till följe av Kongl. Majts till justitius administrerande förordnade och befullmäktigade Herr Grevar och Råd ankommen Resolution av d. 3 maj sistlidne år 1704 med skarpt ris-slitande uti bägge förenämde härader avstraffad vorden, havandes dock icke låtit sådane straff sig till bättring och rättelse lända, utan vidare uti slik varit framhärdat och nu 3dje resan hos Soldate Hustrun Ingrid Styrbom stulit åtskilliga persedlar till tio daler smts värde, fördenskull kan denna Rätt emot straffordningens 3 § henne från dödsstraffet icke fria; utan detta mål Kongl. Majts eget allernådigste behag och gottfinnande underdånigst submitterar.

Kunglig Majt om Elsa

Den 2 maj 1705.

Högvälborne Herr Greven, Kgl. Mts Råd och President, så och Välborne, Edle och Väll. Och Lagfarne Herr vice President och samtl. Assessorer vi till justitius administrerande av Kgl. Mt under dess frånvaro förordnade och befullmäktigade Råd hava låtit oss föredraga den Kgl. Hofrättens till Kgl. Majt justitiae Revision insände underdånige skrivelse, angående tjuvkonan Elsa Månsdotter, vilken oaktat hon tillförne för tjuveri tvänne gånger pliktat, är nu tredje gången med samma missgärning bleven beträdd, och fördenskull efter hon den av oss d. 3 maj förledet år medelst vår givne Resolution tillagde näpst ej låtit sig till bättring lända, har hon till följe av Kgl. Straffordningens 3dje § till dödsstraffet gjort sig brottslig, hemställandes Kgl. Hofrätten under Kgl. Majts nådige leutation underdånigst, om och huruvida förbemälte tjuvkona kunde för livsstraffet förskonas, och med annat straff beläggas ? varuppå den Kgl. Hof-rätten här med till svar länder, det vi för skäligen funnit denne gången tjuvkonan Elsa Måns-dotter för det ådömde dödsstraff att frikalla, men i det ställe skall hon med skarpt risslitande 2ne gånger efter varandra avstraffas, dock så att någon tid emellan första och andra gången lämnas och sedan stå uppenbara kyrkoplikt, vilket den Kgl. Hofrätten till skyndsamt och behörig execution ville befordra och vi befalle den Kgl. Hofrätten Gud alsmäktig. Stockholm d. 26 april 1705.

Göta Hofrätts utslag om Elsa – från Memmings härad.

Anno 1704 d. 23 marti Resolv. Följande sak från Östergötland.

Memmings härad tingsrätts ransakning och dom över konan Elsa Månsdotter 31 år gammal, vilken för stöld blivit angiven och den samma till åtskillige persedlar av 60 daler 24 öre kmsts värde tillstått sig ifrån Corporalskan Gertrud Andersdotter i dess frånvaro sistlidne Helgemässotid, medelst hennes kistas uppbrytande hava förövat, och dessutan i Hanekinds härad från Ryttare Hustrun Karin Svendsdotter Sätuna som haft henne hos sig till inhyses, åtskilliga kläder till 128 daler kmsts värde, och i penningar 6 daler kmt havandes tillförne efter egen bekännelse i Norra Vedbo härad för tjuveri slitit ris, ifrån vilken vana hon ej heller jämlikt dess eget utlåtande skall kunna sig avhålla: varföre och vad Rätten bemälte Elsa Månsdotter som begången stöld, sig bedragande över 60 dalers värde, efter straffordningens 3 punkt till döden dömt.

Resolutio.

Såsom Elsa Månsdotter godvilligen tillstår sig hava i desse förberörde härader stulit, åtskillige kläder persedlar och pennigar, som tillsammans efter värdering bliver en summa över 60 daler smt,

förutan det hon tillförne en gång pliktat för tjuveri, och eljest efter eget tillstående till slikt vanart skall vare mycket begivit. Alltså kan ej heller denne rätten emot Kl. Straffordningens 3 punkt henne ifrån livsstraffet befria, utan hans Kongl. Majts allernådigste gottfinnande detta mål underdånigst submitteras.

Kongl. Majts utslag om Elsa

Den 14 maj 1704

Högvälborne Herr Greven Kongl. Majts Råd och President, så och Välborne Edla och Välb. Vise och lagfarne Herr Vice President och samtel. Assessorer. Till Kongl. Majts nådiga omprövande och gottfinnande har den Kgl. Hofrätten medelst dess underdåniga skrivelse av d. 28 marti sistlidne hemstält, med vad straff konan Elsa Månsdotter skall bliva ansedd, som icke alenast tillförende för tjuveri pliktat,, utan och nu sedermera ifrån en Corporals Hustru Gertrud Andersdotter och en Ryttare Hustru Karin Svensdotter över 60 daler smts värde stulit, vilken vana hon jemväl efter dess eget tillstående ej skall kunna sig avhålla, havandes Kongl. Hofrätten så väl som Häradsrätten dömt henne till följe av Kgl. Straffordningen till döden, var uppå länder Kongl. Hofrätten till ett behörigt svar, det vi till justitiens administrerande av Kongl. Majt förordnade och befullmäktigade Råd för skäligt funnit ännu för denne gången att förskona konan Elsa Månsdotter för det henne ådömde dödsstraffet, men i dess ställe skall hon sig till välförtjänt näpst och androm till varning plikta med skarpt risslitande för Tingstugudörren uti bägge de härader, varest hon desse stölder nu begått haver, vilket Kgl. Hofrätten till en skyndsam execution ville befordra. Och vi befalla den Kongl. Hofrätten Gud alsmäktig. Stockholm d. 9 maj 1704.

§ 9.

Bonden Håkan Persson i Wasa uti Vifolka härad och Veta socken haver d. 8 december nästförleden uttagit citation hos Häradshövdingen på dess styvson drängen Lars Larsson på Solberga, för begånget lönskaläger med dess förrige medtjänarinna pigan Ilin Gudmundsdotter i Fettjestad uti Gammalkil socken, litet för nästförleden mattismässa hos deras husbonde bonden Lars Andersson der sammastädes, varav hon nu är havande, tillståendes drängen lägersmålet men nekar sig vilja äga henne, det hon likväl påstår att han lovat henne, inlägger 2ne attester begge daterade Solberga d. 9 januari 1705, den ena är given av Häradshövdingen Välborne Herr Gustav Ehrencrona, den andra Doktoren på Norsholm Herr Didrik Heutmöller, att drängen uti deras prasens tillstått sig lovat henne äktenskap under häfden, så vida hans föräldrar der till skulle vilja samtycka, drängen säger fuller hans loven så vida varit, men likväl vill henne nu intet äga, Fogden Erik Widman på solberga säger att drängen förmenar det Elin lärer haft beställa med andra också, det hon själv må ange, var till Elin nekar, och drängen kan icke heller säga något mer derom, än att hon varit ute i sommars om nätterne och dansat på fettjesta backa, tillstår sig givit henne ett par hanskar, dock skall det vara skett för det hon skulle köra en gammal kärring ur gården som bemalte Lars Andersson nu bor uti. Frågades drängen varför han intet vill äga henne. Svarades derfor att han intet vill göra sin moder Hustru Ingrid Persdotter emot, vilken nu är tillstädes, och säger sig aldrig kunna giva sitt samtycke här till efter hon intet fått det i sitt sinne, och att Ilin inte upptäckt sådant: tid för dem, på åtfrågan säges att ingendera varit framme för lägersmål förr; Elin har ingen till vittnes på drängens loven förr än lägersmålet skedde, dock tillstår han, att han gjorde då som nu, om föräldrarna ville ge sitt samtycke där till, men Ilin nekar till förordet, dock vill drängen avlägga sin ed därpå och säger sig nu vara vid pass sine 19 år gammal. Och vilken undersökning härom, det fuller vill synas, att drängen Lars Larsson haver förr än lägersmålet skedde, lovat henne Ilin Gudmundsdotter äktenskap med vilkor, som intet kunde bjuda honom till att äga henne där han henne icke häfdat, men som sådant därpå följt, så vill det nästan drabba överens med innehållet av det 15 cap § 14 ex 15 uti Kongl. Kyrkolagen, att han bör taga henne till äkta, men som ingen laga trolovning dem emellan förelupen är, drängens föräldrar nu icke heler vilja giva sitt samtycke där till, att han henne äga skall, dessutan innehålla Domare reglerna Artik 16 § 4 att förord bryter lag; alltså finner rätten vara rådligast att remittera parterne till Högvördige Herr Biskopen och Ven. Consistorium, att ianledning av förberörde Kongl. Kyrkolag där försökas, om en god och vänlig förlikning kan dem emellan

ingås, uti det som bör och kan förlikas.

§ 11.

Länsman haver instämt drängen Måns Persson i Vinäs, för det han förleden sommar kallat brofogden Anders Månsson en svinpäls när han tillsade hans far Per i Vinäs om brobyggning. Drängen nekar till skälsorden, dock tillstår att de komme till arr ordkastat, när Anders kom och skylkte hans fader för det han skolat släpt sina hästar in på dess husbondes Herr Kaptens Duses skog i Vinäs. Fjärdingsman beropar sig på Rättaren Hindrik i Ulfberg att han hört okvädens ordet, vilken nu intet är tillstädes. Fiskalen Lars Mörk påstod, att bemälte dräng Måns Persson måtte plikta för det han nu svor inför Rätten i det han bad Gud straffa sig, därför skall han lägga i armbössan 1 mkr smt, varpå de gjorde avträde, sedan blev Rätten förebrakt, att parterne om okvädens ordet förliktes.

§ 19.

Ryttare Hustrun Maria Bengtsdotter i Ryssberga torpet på Fettjestad ägor uti Gammalkil socken emot Hans Ärevördighet Kyrkoherden Herr Magister Lars Börkegren i Nykil, för det han till nästförlidet höst ting låtit henne instämma för 2ne st. fina lärfts lakan som ifrån honom bortstulne äro, nekandes hon så nu som tillförende sig hava dem tagit, sägandes med desse ord, jag vill att Herr Kyrkoherden må bestå mig goda skäl och vittne på lakarna som han beskylt mig före, Herr Kyrkoherden beropade sig på de skäl som han å sista Ting anförde, begär att de vittnen som han haver nu vid handen på hennes med brodern för detta begångne tjuveri kunde edeligen bliva avhörde, vilket och skedde. 1. vittnade Pär Larsson i Rössla uti Nykil socken, att för 6 år sedan kom Fjärdingsman Samuel i Kongshult till honom och tog honom tillika med salig Bengt i Vittsätter och ryttaren Per ibidem med sig till denne Hustru Maria som då var daka i ett torp på Uttersbo ägor, så tog han ihop med henne att hon skulle bekänna om koerne som hennes broder och hon stulit, då hon i förstone teg stilla, men när han begynte rysta järngreme skaftet åt henne, så bekände hon att hon följde med sin broder Peter Bengtsson åstad när han stal koerne ifrån en Ryttare Åkersta uti Börkesätters torpet och on hölt hästen medan brodern gick i ängen och tog koerne, och den ena koen sade hon slapp på vägen för dem, men den andra ledde hon och slaktade i Skärkin socken och så länge var hon hos honom, hennes broder och så bekänt för bemälte Ryttare Per Larsson i Börkesätter och Per i Vittsätter, att modren Hustru Rangell gav sonen hamp till att sno tåget utav det han snodde själv sedan han den fick. 2. Anders Svensson i Viborga vittnade edeligen att för 6 år sedan bodde han i Skärkin socken, då Hustru Marias broder bemälte Per kom till honom och begynte tala om desse kor, och sade att de hade intet kommit på honom med det, om de intet skrämt min syster Maria till att bekänna det, den ena koen slet sig ifrån henne på vägen, men den andra koen följde system honom hem med och slaktade hos honom på Västerby ägor i Skärkin socken derest Per då bodde, huden såldes på Hemehesta Lund och talgen på Norrköpings torg men talte intet om tåget som kon leddes med, mer vet jag härom intet.

Hustru Maria föregiver att hennes broder skall hava sagt det han satte neder en ko i Börkesätters torpet för penninge häld i Vålnäs socken hos hennes faster Britta i Vålnäs socken och Sjögesätter som nu död är; Marias moder Hustru Rangell nekar att hon intet gav sonen hampan till tåget jämväl till alt samtycke der till, eljest bleve de förlikte om det tjuveriet, så att de intet bleve lagbundne. Fjärdingsman Anders Höök nekar att han intet var skickat av Kyrkoherden till att ransaka efter lakanen hos Maria, utan bad henne gå till Kyrkoherden och tala med honom derom, då modren och dottren öppnade 2ne kistor och hava upp kläderne och låto se att inga lakan der funnes, hennes husbonde Måns Andersson stod då derhos som nu intet är tilstädes. Fiskalen Lars Mörk begärade det Hustru Maria motte tillholles att säja vad hennes broder gav i förlikning för den ena koen han stal. Respond. att hans husbonde gav därför 60 daler kopparmynt.

Frågades var hon kom till följes med sin broder när han tog hene med sig och stal koerne. Resp. han kom till mig och min moder i torpet på Uttersbo ägor och tog mig med sig, men nekar att han intet sade vart han skulle gå.

Resolutio.

Såsom Herr Kyrkoherden Björkegren förutan de liknelser som han till denne tjuven om lakana å sista ting androg nu har producerat 2ne vittne att Hustru Maria varit med sin broder och stulit koerne i Börkesätter och således tillförende låtit bänka sig till att stjäla, ty pålägger rätten henne i förmågo av det 4 cap tjuvmåla balken att värja sig för denne stöld hos Kyrkoherden med en sins ed, vilken ed hon avlade och i dy för vidare tilltal härutinnan befrias, men förmantes der hos att intet förtala Herr Kyrkoherden eller tillfoga honom och dess hus något ont vid laga plikt tillgörande, 2o vad ransakningen i hennes hus vidkommer så emedan varken dörr eller lås är der vid bruten, utan de 2ne kistorne blevo av dem själva godvilligt öppnade, ty kan icke heller några böter för husbrott följa. 3. Blev Nämndeman Bengt i Bäck åtvarnat, att en annan gång ej leverera någon citation i kyrkan och för herrans altare mer som i denne sak med citation till Herr Kyrkoherden hänt är, utan sådant böra ske i partiens hus eller på kyrkovallen, efter Kongliga Rättegångs processens 1 § de anno 1695 som nu för honom och andre flere upplästes.

§ 9.

Rättaren på Vinäs Hindrik Persson i Ulsberg haver d. 7 april nästförledene utvärkat citation hos Häradshövdingen på Hustru Maria Jönsdotter på Bommedals gårde samt dess systrar hustru Karin på Krångesta ägor och löskekonan Ingeborg der sammastädes, för det de alla 3 kommit honom uti rop och rykte, som skall han hava haft olovligt omgänge med bemälte kona Ingeborg, var till han säger sig vara aldeles oskyldig, inlägger Kyrkoherdens Herr Lars Crönstrands samt sockenmännens i Gammalkil attest daterat Dominica Trinitatis 1705 att om honom intet oärligt försports, var vid hans Hustru Elin Persdotter sin instälte och berättade sig aldrig hava hört om detta ryktet om sin man förr än fredagen för dömmel veckan nästledne, då konans syster bemälte Hustru Karin kommit till henne och talt här om, säger sig varit vigd med honom i 17 år och avlat tillhoppa 11 barn, men aldrig försttat eller försport av honom något olovligt omgänge med denne konan eller någon annan; bemälte löskekona Ingeborg som bekänner sig fått 3 horungar och för dem lageligen pliktat påstår sig hava haft lägersmål med Hindrik i det han för 9 år sedan om hösten uti hennes fars fähus i Bommedal skall hava anmodat henne om olovlig gärning och givit henne ½ Carolin, men likväl ej fått främja sin vilja med hene den gången utan hon gått ifrån honom; andra gången om våren näst efter åt har han råkat henne på Bommedals sveder, derest han skall hava hävdatt henne; 3dje gången föregiver hon, att han hint henne när han red ifrån Mickaels mässa marknad i Skenninge vid Wimne spång, derifrån de skola följts åt till Råckarp derest han skall hava hävdatt henne av hästen och hon tagit en vante ifrån honom till den ändan att hon skulle visa den åt hans Hustru och uptäcka vad han med henne hade att beställa, sedan har hon ridit från honom, men på Hagsbackarna haver han hint henne och der tagit sin vante igen; varierandes här vid uti bekännelsen, att gärningen den gången skolat skett först vid Frösta, sedan sade hon det skett vid Råckarp, ytterligare emellan Wimne spång och Råckarp, sägandes om sider nej till de 2ne första ställen och påstod att det var ändå vid Råckarp som han hade sin vilja med henne; Hindrik nekar till altsammans men til står att han en gång följt henne och hennes styvmoder både till och ifrån marknan i Skenninge då de sålt en ko, men vet intet om det var den gången som hon bekänner, påstår derjämte som oskyldighet, och att han intet varit med henne mer än den gången. Q varför hon första gången icke angivit Hindrik när hon här blivit anklagad för hor? svarades ville intet göra sin fader och moder emot der med efter de då skule varit under Hindriks lydna. Han regererar och säger sig intet varit rättare över Vinäs godset mer än 6 år. Q vam hon bekänner på första gången hon blev anklagad. Svarades på Anders i Gluggen, vilken varken varit till svars derfor eller bestått gärningen, utan en annan gift Soldat Samuel Bom givit sig själv an och fått sin dom, för det han avlat 2ne barn med henne, i det han då bekant sig vara fader både åt det första och andra barnet; tredje gången har en gamal dräng i Harg socken Salomon benämd besovit henne. Konans syster bemälte Maria intalte, att hon för 9 år sedan skall hava stått i en stuga ved sin faders fähus och der tittat igenom en glugg in i fähuset, då hon sett att Hindrik budit henne Ingeborg en treörsslant, men den skulle hon intet velat taga emot, sedan skulle han hava budit henne en vit penning den han sagt skulle gå för 30 runstycke den har hon tagit emot som hon såg, sedan skola de hava gått in i stugan och fått korb av styvmodern. Men Hindrik säger det är aldrig sant. Evighet fast om han fått äta av konans fader när han var hos honom och smidde vad

dess Hustru kunde komma till väga med; den andra system Hustru Karin bekänner det konan sagt för henne om detta olofliga omgänget i fähuset, på Bommedals sveder och emellan Wimne spång eller vid Råckarp för 3 år sedan. Q när Hindrik med de andra karlarna voro hos Hustru Maria på Bommedals gårde och togo de

värderade saker för huserötan efter deras avledne fader ? svarades det var d. 22 marti. Q om desse 3ne systrarna eller någon annan hört någonsin någon tala om detta ryktet förr än nu i vår ? svarades nej, konan Ingebor svarade och nej, jag har intet talt om detta mer än för mina systrar. Konan har intet varit till herrans nattvard på 9 år det hon nu själv tillstår.

Fjärdingsman Anders Höök framsteg för rätten och besvärade sig ävenväl att denne konan Ingebor även beskyllt honom för oloflig beblandelse med sig: Hindriks stuga i Ulfsberg när han skulle föra henne till Linköpings torn, för det hon var beryktat att hava mördat barn, vilket umgänge sålunda efter hennes berättelse för Samuel i Släntum skall hava tillgångit, att Anders läst henne i hans klöver, slagit henne fast i väggen vid en bänk uti vilken han om natten skall hava befrämjat sin vilja med henne, nu tillstår hon inför Rätten, att Anders allenast legat i säng hop med henne den natten sedan han kört Hindriks syster Ingrid upp ur sängen ifrån henne, beropandes sig till bevis på bemälte Ingrid /som skall vara få nodt/ samt Hindriks Hustru som kom tillstädes och säger sig intet veta här om något. Anders Höök säger sig vara aldeles fri för det hon beskyllt honom, och säger att han den natten låg på en stol jämte den bänken hon låg uti fast slagen i väggen.

Resolutio.

Ehuruväl denne horkonan Ingebor Jönsdotter inständigt påstår att den gifte mannen Rättaren Hindrik Persson i Ulfsberg skall hava haft med henne olofligt umgänge; så nekar han likväl på det högsta der till, kunnandes hennes föregivande härutinnan så mycket mindre vara till att tro, som hon 1. Ej sådant angivit då hon första gången för 9 år sedan pliktade för hordoms lasten med Soldaten Samuel Bom som gift var. 2. Har hon ingen oskyld kunnat namngiva som funnit dem tillsammans på någon oloflighet, varken i något hus, skog, mark, väg eller vägstig. 3. Har aldrig något rykte här om hörts förr än som denne kona och dess systrar Hustru Maria och hustru Karin sådant utspritt nu i förleden vår, vilket 4. Synes vara av avund skett, sedan Hindrik på dess husbondes vägnar haver d. 22 marti varit uti Bommedals torpet som konans avledne fader åbott och brukat haver och avhämtat de saker som voro avsatte till huserötans dersammastädes fullgörande, var på bemälte Karin om fredagen derefter som var d. 24 dito gått till Hindriks Hustru och sagt detta för henne. 5. Finner Rätten att konan uti sitt tal härom är ostadig och osanfärdig, i det hon nu under ransakningen berättat, att Hindrik på hemvägen ifrån Skenninge marknad skall hava haft med henne att beställa, men vet intet nämna något vist rum; jämte andra flere omständigheter till kärandens Hindrik Perssons execution och oskyldighet in actis; fördenskull bliver han för en sådan tillvitt obevislig gärning befriat, och Ingebor tillika med hennes 2ne systrar hustru Maria och Hustru Karin som honom så ogrundeligen och utan bevis beljugit, böta var för sig 3 mkr silverm. frelse i anledning av 20 cap. Tingmålebalken och erlægga dessutan till honom tillhopa 6 mkr. Silverm. expenser.

Vad Fjärdingsman Anders Höök vidkommer som sig nu och så besvärat att Ingebor honom beljugit som skulle han ävenväl haft olovligt umgänge med henne då hon färdas fånglig till Linköpings torn, så lämnas honom fritt henne därför till nästa ting instämna, då laga dom deröver ävenväl meddelas skall.

§ 10.

Rätaren Hindrik Ulfsberg emot Hustru Maria Jönsdotter på Bommedahls gårde, för det hon skällt Hindrik för ingen ärlig karl, uti Jöns Kibbelsbo, Erik i Bäckeshagen och Jon i Bommedals närvaro; Hustru Maria förklarar sig och nekar, då Hindrik beropar sig på berörde män till vittnes som ävenväl beklaga, att hon i lika måtto skält dem för inga ärliga karlar, vilket i så måtto passerat, att när de följt Hindrik dit att uttaga det husbonden Herr Kapten Duse värderat för huseröta hos henne, skall hon hava sagt åt dem således, om i ändå voro ärlige karlar skulle jag intet säga därom, vilket hon nu förklarar på detta sättet, att Hindrik skulle hava tagit andra ärliga män med sig att panta och

icke dem som voro hemma på godset, Hustru Maria gjorde omsider avbön, var med Hindrik är nöjd och gjorde avträde.

§ 12.

Håkan Persson i Vasa tilltalte andre gången sin styvson drängen Lars Larsson i Solberga för begångit lägersmål med Elin Gudmundsdotter i Fettjesta uti Gammalkils socken, påståendes Elin så nu som tillförende detta vara skett under äktenskaps löfte, inlägger Kyrkoherdens i Västra Harg Herr Lars Hjorts vittnesbörd av d. 27 maj nästförleden, att han der i församlingen av ärliga föräldrar och äkta säng född är, jämväl så mycket honom veterligt är der stält sig ärligen och väl, denne sak är å sista ting till Ven. Consistorium remitterat och nu åter derifrån hitvist igenom brev till Häradshövdingen av d. 10 maj 1705, varuti Högvördige Herr Biskopen och Ven. Consistorium förmåla, att i Consistorio är på alt görligt sätt försökt övertala drängen till att genom ett kristeligt äktenskap upprätta bemälte kvinfolk, men der med icke det ringaste kunnat uträtta, emedan Lars står aldeles fast uti sin mening, att han aldrig vill ingå äktenskap med henne. Havandes han betygat sig vara av henne låckat och bedragen, sägandes Herr Biskopen och Consistorium sig icke veta huru något vist kan slutas der av att drängen synes hava lovat henne äktenskap förr än lägersmålet skedde, hälst efter attesterne vilka hållas billigt trovärdiga visa allenast det, att han lovat henne äktenskapet sedan hon befants vara havande. Huru vida därför det villkoret som drängen säger bifogat vara nämligen om det kunde ske med hans föräldrars samtycke, kan honom nu der till binda drängen Lars erbjuder sig nu till eden att äktenskaps loven skett med det villkor om hans föräldrar vilja der till samtycka, och det icke förr eller under häfdandet, utan först andra advents söndagen i år, när hon befant sig vara havande, då haver hon gått till drängen, vilken då så väl som nu tjänte i Solberga och haft sin svåger Anders Andersson på Brackesta ägor med sig och frågat honom om han ville äga henne, var till han svarat ja, om föräldrarna vile ge sitt samtycke der till, det de aldrig gjort ej heller nu göra vilja. Rätten förmante drängen noga och länge att väl taga sin själs salighet i akt innan han går till eden ! Han svarade jag har med Guds hjälp ingen fara der av, ty jag kunde på sista ting intet komma mig så noga ihåg när äktenskaps loven av mig gjordes, Elin sade, nå i Jesu namn, kan han avlägga sin ed här på, så skall jag vara nöjd, den han alltså på lagboken gjorde, att han aldrig tillsagt henne äktenskap förr än den andra advents söndagen i år och hon vara havande belven, ty utvistes parterne och domen conciperades således.

Resolutio.

Aldenstund denne dräng Lars Larsson nu haver avlagt sin ed, att han intet lövat Elin Gudmundsdotter i Fettjestas äktenskap förr än hon befant sig vara havande, och då hon den andra advents söndagen nästförleden med sin svåger Anders Andersson på Brackesta ägor kom till honom på Solberga, vilket skett med det förord om hans föräldrar ville der til samtycka, varföre som de det ej göra vilja, och en sådan loven med villkor efter häfden ej kan binda honom till äktenskap med henne, icke heller står han nu med godo der til att övertala, alltså böter Lars Larsson för det med Elin begångne lönskaläger 10 daler silvermynt och hon för sig 5 daler dito mynt crono, undergåendes bägge vederhörig kyrkoplikt, drängen giver till barnets underhåll efter dess villkor om det lever 3 daler silverm. ärligen till dess det kan nära sig själv och Elin svarar till en treding deremot. Dat.

1705 höstting från den 10 oktober.

§ 10.

Fjärdingsman Anders Höök kärade till horkonan Ingebor Jonsdotter på Bomedals ägor för det hon honom beskylt att hava haft olovligt umgänge med henne, han nekar, och att han intet låg i bänken hos henne om natten i Ullsberg, det hon nu likväl påstår, och att han då skolat till budit sin skam med henne, dock ej fått sin vilja främat.

Samuel i Släntum berättar att konan sagt för honom att Hööken velat ligga hos henne, men nämde inte var det skolat skett, det konan också tillstår. Hindrik i Ulfsberg som fuller är konans avundsman, berättar att Hööken den natten intet låg hos henne i bänken i hans hus utan på en stol

det han med ed vill bekräfta om det voro tillåtet. Konan beropar sig till bevis på Hindriks syster Ingrid, som går man emellan och är fånet do på pigan Ingeborg Håkansdotter i Kappersta som då även var i stugan och skolat sett att Hööken låg i bänken hos henne. Hindrik säger att han bemälte bägge kvinfolk kört ur bänken för konan skull.

Resolutio.

Såsom intet skäl är vordet framsett att Fjärdingsman Anders Höök den natten, varken legat hos denne arga hor konan Ingebor i bänken eller att han på något annat ställe tillbudit sig vilja föröva något olovligt med henne, ty böter hon för slike osanfärdiga beskyllningar 3 mkr för vardera är 6 mkr smt och erlægga der hos till honom 1 dalers smt expenser, men som hon intet haver att böta med ty plikta med kroppen.

§ 18.

Bengt Svensson i Krångesta, kärade till dess granne Johan Nilsson Ibm för det han 2 dagar för S. Thomas dag 1704 skall hava med vett mod rivat honom i ansiktet, var om parterne en stund kivade inför Rätten och sedan Resolverades där över som följer. Att såsom intet opartiskt åsyna vittne på slagsmålet emellan Bengt och Johan är producerat, så att Rätten säkert fått veta, antingen Johan slagit Bengt den ena blånan vid ögat, eller han sig den själv stött när han med honom for omkull på vagnen; alltså kunna inga böter därpå följa 2. Vad det vidkommer att Bengt kommit onder igen uti Johans stugu och mant ut honom, som Sven Ibm nu för Rätten berättat, och Bengt icke heller kan neka till, så kan honom några hemgångsböter därför ej påläggas, emedan han uti stugun ej tillbudit att ge hugg på Johan, utan bedit honom gå hem med sig, men vori likväl skyldig att jämnväl betala de 2ne vittnen som Bengt instämt, nämligen Sven och Olof i Krångesta för dess besvär 1 daler smt halvparten vardera 3. För-bjudes Bengt att hädanefter tryska vid tyre, för eldsvåda skull vid laga plikt tillgörande.

§ 35.

Änkan Hustru Elin Johansdotter i Gatan på Krångesta ägor, emot Skräddaren Lars Andersson i Snårstorpet för det han någre åtskilliga gånger skall hava kallat henne en sacramenska slafsa och tjuve kona, havandes hon till bevis låtit instämma pigorna, Ingjäl Persdotter, Maria Persdotter, Maria Nilsson och drängen Per Bengtsson i Krångesta, låtandes där hos avläsa 2ne Attester dat. d. 7 och 9 oktober nästförleden givne av Vältt. Lars Olsson i Kappersta samt hennes andra grannar Nils, Inge, Johan, Måns och Hindrik i Krångesta att de av henne aldrig befunnit någon otrohet, utan att hon alltid ställt sig ärligt och väl, jämväl, levat uti stillhet som sig bort, Lars kunde intet märka att sådana ord honom i hastighet undfallit, bad Hustru Elin om förlåtelse, sägandes sig med henne ej annat veta, än det som ärligt och gott är, därför gav Hustru Elin honom allt detta till, men expenserne 3 daler 16 öre smt skall han till henne efter dess påstående och inlevererande uppsatts betala.

1706 vinterting från den 13 februari.

§ 9. d. 14 februari

Fiskalen välbetrodde Lars Mörck tilltalte Crono bonden Sven Mattsson i Krångesta uti Gammalkil socken för det han skall hava bedrivit land köp med boskap opphandlade här i orten, den han sedan skall hava oppfört till Stockholm och der försålt nämligen 1 kviga som Sven har köpt i Ollsmässa marknad i Skenninge för 30 daler kmt, dito 2 kor, dito 1 par oxar, dito 2 kor nästlidne Bertelsmässa. Item nästförlidne Karinmässa 6 nöt, men vad det var för slag vet Fiskalen intet.

Kvigan tillstår Sven sig hava köpt till den ändan att giva den åt Herr Kammereraren Danckwardt på det han skulle bliva kvar vid gården, men som han intet varit hemma, ty sålde Sven den der oppe. De 4 korna säger han vara av dess avel, inlägger derpå sitt förrige tjänste hjons Karin Olofsdotters i Fettjesta attest d. 11 februari 1706, men Fiskalen säger att Sven köpt andra igen, det han nekar till.

1 par oxar har han betingat av dess svåger Sven i Skränge åt Oxhandlaren Lille Jon i Linköping.

Men har intet bevis derpå, varandes de efter Svens berättelse till en del obetalte.

Av de 6 nöter säger han sig köpt 1 par stutar i Skenninge nästliden Michaels mässa, dem han också ärnade åt Cammereraren, men ville dem intet emottaga ty sålde Sven dem.

Nack ett par stutar av dessa 6 nöten, en av dem skall Sven i Pukegården hava tagit av honom till att tämja, den andra fick han av honom för en häst som bemälte bonde i Pukegården bytte sig till av honom. Varom Olof Perssons, Sven Perssons och Johan Nilssons i Krångesta attest av d. 10 februari anno 1706 innehåller, vilka stutar han säger sig sålt till skatten, den han förliden höst 1705 betalte der oppe i Stockholm.

Fiskalen protesterar emot Svens attester såsom obesvurne, och attestanterne äro intet tillstädes, de övriga 2 av de ovannämde 6 kreaturerne voro och så stutar säger Sven, dem hantingat av sin svåger Arvid i Broby åt bemälte Lille Jon för 50 daler kmt. vilka ännu intet äro betalte.

Sven lätt avläsa en sedel som Herr Borgmästaren Samuel Pyttner i Linköping honom givit d. 10 februari 1706 det Sven har själv der i staden angivit att bliva der boandes och Borgare, och att han ärnar vid Midfastetid dit in i staden att flytta, dock tillstår Sven, att han der ej ännu burskap fullt erlagt, och Länsman Lars Glanberg berättar, att på sista mantals skrivningen är Sven införd för Herr Cammererarens Danckwardts Reserve ryttare, det han intet kan neka till.

Resolutio.

Rätten pålägger Sven Mattsson i Krångesta att bevisa med Kongliga Cammererarens välbetrodde Herr Peter Danckwardts attest, att han den köpte kvigan och det ena stutparet oppkört till Stockholm och der anbudit Herr Cammereraren de samma för det han skulle få bliva kvar vid gården, men ej blivit emottagen, utan av honom der oppe försålde, utom dess åligger Sven och så att framhava sine vittnen på de övriga nöten som han nu av Fiskalen Mörck är anklagat före, då vidare utslag härpå följa skall.

1706 sommarting från den 22 maj.

§ 31.

Fiskalen Lars Mörck haver instämt på ämbetes vägnar Nämndeman Nils Persson i Sixtorp för 2ne undandölgde mantal vid nästförlidne mantals skrivning i Krångesta d. 12 janu nämligen sonen Erik Nilsson och dottern Sara Nilsson, Nils svarar derpå att sonen den tiden som mantals skrivningen stod gick i skola, men sedan har Crono Befallningsman Välbetrodde Jöns Eriksson vid juletiden för mantalsskrivningen talt vid honom att bliva Ryttare och d. 5 maj skall han hava givit honom 15 daler kmt på städjan och då blev han införd för Kyrkoherdens Herr Petter Knops i Skeppsås Rusthåll Dansätter benämd, därvid Fiskalen påminte att han intet givit an detta vid mantals-skrivningen, utan att han då skulle resa till Göteborg, men Nils säger nej därtill, och berättar att Kyrkoherden givit det an, Per i Skysta säger att det likväl taltes på mantals skrivningen.

Vad dottern angår, så säger Nils Persson att hon intet är mer än sine 15 år, och utom dess var hon då när mantals skrivningen påstod illa sjuk; ty åligger honom sådant å nästa ting bevisa, jämväl det han nu berättat om sonen Erik, då dom i saken följa skulle.

1706 höstting från den 29 oktober.

§ 10.

Förrige dejan vid Vinäs Elin Persdotter i Lådda som är den ständige Ryttares Olof Stadigs Hustru samt drängen Erik Håkansson i Rössla och Mjölndrängen Sven Andersson i Vinäs framhades för Rätten för det de äro i uppenbart rykte komne som skola de med var andra oloflig beblandelse haft varav dejan nu havande är, men bägge desse drängar neka sig med henne haft att beställa, Hustrun Elins svärmoder Hustru Ingeborg i Nybble inlägger Herr Regements Skrivarens Välbetrodde Johan Pontins Attest av d. 5 september 1706, att Hustru Elins man Olof Stadig / som tillförende var under Tremännings Regimentet/ är d. 21 maj Anno 1703 Ständig Ryttare bleven för Kullersbro Rusthåll

under Västanstångs Kompani och att han d. 29 oktober 1705 ännu var i live, men sedan är ingen underrättelse om honom kommen. Hustru Elin Persdotter föregiver att bemälte dräng Erik Håkansson i Rössla har legat 2ne nätter hos henne i säng uti Vinäs första gången vid juletiden nästförlidne och sista gången Kynders mässa dagarna, som hon haver bevis på, men många gånger sedan, sägandes derhos att Sven Andersson har hon intet med att beställa, men tillstår likväl att han också legat i säng med henne förlidet våras, då hennes syster pigan Ingrid i Lådda och Elin Larsdotter i Solberga i Vifolka härad legat med henne i säng, och det skall vara samma gång som Hustru Brita Larsdotter i Vinäs skall hava funnit dem tillhopa.

Bemälte dräng Erik Håkansson haver till sin befrielse låtit instämma åtskilliga vittnen, som han begär att edeligen examineras måtte nämligen.

1. Torparen Erik Andersson i Bäckehagen.
2. Pigan Kerstin Nilsson i Kimden och Tjärsta socken.
3. Pigan Ingäl Samuelsson i Släntum.
4. Hustru Anna Månsdotter i Sjöheden.
5. Bonden Samuel Larsson i Vinäs.
6. Hustru Brita Larsdotter i Vinäs, vilka avlade sin ed och vittnade särskilt utom exception som följer.

1. Erik Andersson att nästförlidne våras uti göye månad låg jag, Sven och dejan ihop i sängen och hon Elin klädde av Sven både skor och strumpor om afton, men förmärkte intet att de bedreve någon skam med varandra den natten, i dagningen steg jag opp och gick ifrån dem och de låg båda kvar efter mig, men huru länge det vet jag intet, flere gånger har jag intet funnit dem ihop.

2. Pigan Kerstin Nilsson vittnade att alt sedan i fjol Valborgmässa ett år sedan hava Sven och dejan Elin varit ihop och han lagt sig i hennes säng och bedit mig att jag intet skulle tala därom för husbonde eller matmoder att han var hos henne, litet för Michalsmässan nästförlidne bad han mig intet säga annat lovat mig en alnar slissing och för anslag skull velat stämna mig till tinget, våras gick han Elin på fähus skullen och lade sig, dit Sven också gick, och där fant jag dem ihop då de barkade neder, i julas nästförliden låg drängen Erik Håkansson och jag i sängen hos henne, men förmärkte då intet otidigt med dem, eljest har jag intet funnit dem bägge mer ihop.

3. Ingäl Samuelsson vittnade att nu ett år sedan så bad Sven mig en kväll gå med sig efter henne Elin att komma till honom i kvarnen, det jag och gjorde, och när hon kom så satte hon sig att lyska honom, sedan bredde han de säckar under sig och låge ihop i kvarnen hela natten, men jag förmärkte intet att han då hade att beställa med henne, om Erik Håkansson vet jag intet, har intet mer att vittna härom.

4. Hustru Anna Månsdotter vittnade, att litet in på mars månad nästförlidne fann jag Sven och Elin ihop i hennes kammare, jag frågade Sven efter henne då sade han hon är intet här, och rätt som jag skulle gå ut så fick jag höra det som sade i sängen, då gick jag till sängen och fick se att hon låg där hos honom, men kläderna hade de på sig det var då intet ljust blivit aldeles, om Erik och Elin vet jag intet.

5. Samuel Larsson i Vinäs vittnade att min Hustru Maria kom till dem och hade sin lilla gosse på armen, då sade Sven åt Elin än tro om du hade en tåcken, då sade min Hustru Maria åt honom på skämt, I äre väl karl att göra henne en tåcken, ja än om det vore så far utan sade dejan, då Sven bad henne ge sig hin håle på att han har intet hasten där, varmed han utan tvivel mente sitt hemliga ting etc., då sade Elin åt honom äst du galen som så säger. Min Hustru har också i våras sett dem bägge på höskullen, med Erik och Elin haver jag intet förmärkt någon oloflighet, eljest har Sven och Elin allt still varit ihop kysts och klappats, mer vet jag intet därom.

6. Hustru Brita Larsdotter vittnade att i våras låg Elin och Sven samt hennes syster Ingrid ihop i en säng, men Erik och Elin har jag intet sett ligga ihop, eljest var Sven och Elin alltid ihop, mer har jag

intet att vittna. Oaktat detta så vill varken Sven eller Elin tillstå sig haft köttsligt umgänge med varandra, utan hon står allt på att Erik rått henne med barn, och säger att hon förmärkt sig blivit havande vid Kyndersmäsas vevan nästförliden.

Erik inlägger Pastoris i Gammalkil Herr Lars Krönstrands attest av d. 21 oktober 1706 att Erik är där i socknen född och uppfödd, och att ingen oära eller lättfärdighet tillförende om honom försports, men om mjölnare drängen Sven och dejan har Herr Kyrkoherden efter Permässan i år hört, huru de hela vintern legat tillhopa i säng och hålit ett lett leverne, och att hon därpå var bleven havande. Länsman Glanberg berättar, att han om lördagen som var d. 26 maj nästförliden angivit denne saken för Rättaren vid Vinäs Hindrik i Ulfsberg och d. 29 dito har Hindrik därpå å sitt herrskaps vägnar instämt Erik och Elin hos Häradshövdingen, men intet mjölnare drängen Sven, ty förmodar Länsman sig vana målsägare Rätten efter han nu citerat alla 3 dessa personer på Embetes vägnar, men Rättaren uppviste sin fullmakt d. 7 oktober 1706 av husbonden Capten Herr Christer Samuel Duse att utföra denne sak emot Erik Håkansson och dejan. Men om Sven förmäles deruti intet.

Resolutio.

Det beror med dom i saken till dess Hustru Elin Persdotter fött barnet, att man kan få veta vad bekännelse hon gör under födslen, skolandes så väl hon som Sven och Erik sig sedan vid nästa ting vidare infinna, med de vittnen och bevis som de ämmu hava kunna.

1707 vinterting från den 12 mars.

§ 12.

Allmogen uti Gammalkil och Nykil socknar gavo uti Rätten tilkänna huru som dem ävenväl är på lagt att hålla Stångebro i Linköping vid makt. Beklagandes att de talle och gran tellier som de inlägga snart förnötas och rötna, så att de som oftast måste inlägga nya igen som länder dem till stor tidspillan och besvär, bedja i dy ödmjukeligen att få hugga tjänliga eker därtill som kunna utan skada umbäras på Crono hemman i Önnersta, Broby, Högstorp, Skränge, Kättesta, Alarp och Ölstorp ängar eller åkermeden; I lika måtto söka sockneboerne i Vikingstad och Rakery, att få hugga eker till Åsarp och Rakery kvarnbro, över vilka äre både kyrke- tings, marknads och kvarnvägar, vilket till Högvälborne Herr General Majorens och Landshövdingens gunstiga omprövande ödmjukeligen hemställt varder, om allmogen kan i detta mål erhålla bifall emot utmärkning och plantering efter Kongeliga Förordningen.

§ 13.

Länsman Lars Glanberg och Rättaren Hindrik i Ulfsberg hava låtit instämma dejan Hustru Elin Persdotter i Lådda och drängarna Erik Håkansson i rössla samt mjölnaren Sven Andersson i Vinäs för lägersmål som de bägge med henne skola hava begått, men bägge neka nu som tillförende därtill, men Elin påstår nu som å sista ting att Erik haft med henne att beställa, men Sven intet, och att hon under födslen bekänt på Erik, säger sig nu hava 2ne hustrur till bevis därpå nämligen Anna Nilsson och Elin Boosdotter på Lådda ägor. Sven Andersson säger allt ännu nej till all oloflighet med Elin, och har till sin befrielse låtit instämma såsom vittne Eriks förrige husbonde Anders Ersson i Vinäs som skall veta något om elins och Eriks olofliga samgång, frågades Elin om hon sedermera fått någon kunskap att hennes man är ännu i livet? hon svarade nej, varvid Cronans Befallningsman Välbetrodde Jöns Eriksson opviste de sist hemkomne rekryterings rullarna för Östgöta Cavalleriet dat. d. 19 november 1706 varuti intet funnes vara förmält att hennes man är död. Förberörde Hustrur Anna Nilsson och Elin Boosdotter samt Anders Ersson avlade sin ed utan exception och vittnade särskilt som följer.

1. Hustru Anna, att jag var med när Elin 7 veckor för jul födde pigebarnet som ännu lever, då bekände han på den hon tillförende namngivit nämligen drängen Erik, hon kväljdes hårt med barnet ifrån skymningen och hölts därmed ut emot ottmål, men på Sven bekände hon intet, vi förmente henne att bekänna den rätta barne fadern då hon sade jag vill leva och dö därpå att jag har ingen

annan än Erik, men vilkendera som har haft att beställa med henne vet jag intet.

2. Hustru Elin vittnade, att vi frågade henne vem som hon hade att bekänna på, då sade hon sig intet hava någon annan än Erik, hon bekände intet på Sven, eljest vet jag intet om deras olofliga sammangång.

3. Anders Eriksson vittnade, att Erik var alltid oppe hos dejan och sade sig suttit och spelt kort med Sven och dejan, men eljest har jag intet funnit varken Erik eller Sven hos dejan i säng eller säte, eljest vet jag intet mer om deras väsende.

Drängen Erik Håkansson tillstår att han allenast legat en gång i säng ihop med Elin Persdotter 1705 om julen, beropar sig också på Torparen Jon Olsson i Bommedal, vilken utom något jävande avlade sin ed och vittnade som följer. Att förliden sommar var jag i Vinäs och röfärgade byggningen, då Sven var med och hjälpte till, då låge vi bägge ihop var natt, men vår kåst hade vi inne hos Elin och där åt både han och jag, jag förmärkte då intet något olofligt med dem den gången icke heller sedan. Jag har aldrig funnit varken Erik eller Sven ihop med Elin, men det har hon sagt för mig att om hon skulle bekänna på Sven med, så fruktade hon att hon skulle plikta för både 2 mer sade hon intet, jag svarte henne jag förstår mig så litet därpå, eljest vet jag intet mer om deras väsen.

Rätten förmante Erik och Sven åtskilliga gånger att bekänna sanningen, men allt förgäves, och som drängen Erik Håkansson i Rössla tillstår sig hava legat i säng med dejan Elin Persdotter och hon så här inför Rätten som under födslen på honom bekänt, alltså ålägger Tingsrätten honom i anledning av det 17 cap ärvdebalken att värja sig med ens sins ed det han Elin Persdotter ej häfdat haver, vilken ed han med hand å bok avlade.

Resolutio.

Såsom drängen Erik Håkansson i Rössla nu haver med ens sins ed erhållit, att han aldrig haver haft något köttsligt eller olovligt umgänge med dejan Elin Persdotter i Lådda; alltså bliver han därutinnan frikänd. Men Mjölaren Sven Andersson i Vinäs kan till ed ej admitteras, emedan så många edeliga vittnen hava intygat att de på åtskilliga ställen uppenbarligen funnit honom och Elin Persdotter på olofligt sätt och vis tillsammans, Jon i Bommedal dessutan å detta Ting edeligen utsagt att Elin för honom uptäckt det hon fruktat för att ävenväl bekänna på Sven med, efter hon på den händelsen skulle komma att böta för bägge; alltdärför och i anledning av 29 artik. I domare reg. dömmet Rätten honom Sven såsom ogift efter Kongeliga Straffordningen de Anno 1653 för begånget enfalt hor med ständige Ryttarens Olof Stadigs laggifta Hustru oftabemälte Elin Persdotter till 40 daler och Elin såsom gift till 80 daler smts böter frälse undergående bägge uppenbar kyrkoplikt, skolandes hon giva till barnets uppfostran 3 daler smt årligen, till dess det bliver så stort att det kan nära sig själv, och han svarar till 1/3 gång deremot. Vad målsägare Rätten av Elins böter vidkommer så är hennes man nu vid Kongeliga Armeen stadd, dessutan är emellan Herr Capitein Duse och Länsman Glanberg nu ej därom instämd, ty kan icke heller för denna gången något utslag däröver följa. I medlertid berättade Herr Capiteins Rättare Hindrik i Ulfberg, att Sven Nilsson i Lådda, och Anders Andersson i Blaxtorp caverat för 80 daler kmt av Elins böter. Datum ut supra.

1707 sommaring från den 13 maj.

§ 19.

Cronans Länsman Lars Glanberg samt Fjärdingsmännen Anders Månsson Höök och Samuel Olofsson, kårade till Rusthållaren Sven Simonsson i Drättinge uti Gammalkil socken för det han och dess Hustru Karin Persdotter hava d. 18 sistledne aprilis opponerat sig Executionen hos honom efter medfångne order för innestående ränta av Imediate crono utjorden i Kapperstad, som bemälte Rusthållare skall usurperat och ännu posidera, i det de

1mo. Bägge i förstone bemälte Fjärdingsmän med hugg och slag undsagt där de någon pant taga skulle.

2. Haver Sven Simonsson och Hustrun straxt därpå, Länsman ävenväl med hugg och andra

skymfliga ord undsagt, det Sven omsider så vida fullborda ville, som han fattat till en stor runepåk, att slå till Länsman med, där han ingen motsättning gjort.

3. Haver Sven och Hustrun när panten uttagas skulle fattat Fjärdingsmännen i håret, och den ena bemälte Samuel 3 blånader i ansiktet tillfogat, samt Länsmans kläder med sot och skuler illa medfarit, beklagandes bemälte Anders Höök att Svens Hustru tagit honom i huvudet och dåppat det uti en skulegryta, och deras piga Kerstin har bitit honom i främsta fingren på högre handen 1 blovite, havandes Nämde man Bengt i Bäck dessa åkommer synt, men icke varit med när Execution skedde. Sven Simonsson inlägger en skrift till Rätten deruti han begär oppskov i saken till dess han om denne utjord eller ängelhump får i ödmjukhet insinuera som skäl och dokumenter hos Högvälborne Herr General Majoren och Landshövdingen, och där först avvakta slut i själva huvudsaken, villjandes sedan när han å nyo bliver instämnd svara till oframtalde klagomål.

Resolutio.

Det beror med vidare ransakning och dom härutinnan till dess Baron General Majoren och Landshövdingen Högvälborne Herr Jacob Burensköld i anledning av Kongl. Majts nådigste brev d. 3 november 1698 tillförordnar Landsfiskalen eller någon annan betjante som Kongl. Majts höga Rätt härvid i akt tager samt denne sak jämte Länsman och Fjärdingsmännen emot Rusthållaren Sven Simonsson i Drättinge behörigen utförer, varom Häreidshövdingen innan nästa ting Herr General Majoren och Landshövdingen ödmjukeligen notificera vill.

1707 höstting från den 12 november.

§ 17.

Rättaren Hindrik Persson i Ulfsberg har låtit instämna förrige dejan Margareta Andersdotter vid Vinäs, men nu för tiden i tjänst uti Linköping, för det hon skolat kallat honom en tjuv. Vartill Hustru Elisabet Persdotter i Bäckehagen, Hustru Brita Gudmundsdotter i Sten och Hustru Brita Andersdotter i Fagerdal som vittne inkallade äro. Margareta nekar sig fällt sådana ord, utan nästförliden Michaelsmessa har hon beklagat sig för dess då varande husbonde Herr Capitein Duse att Hindrik skulle hava tagit mjölk och smör ifrån henne, och därhos sagt att hon skulle tagit slög råg och slagit på den strya, det Hindrik säger nej till, och avlästes parternes skrifter, samt på Hindriks begäran framkallades förberörde dess vittnen, som edeligen särskilt utsade som följer.

1. Hustru Lisbetta, att nu i höstmånaden efter Michaeli dag, var jag med de andre i Vinäs trädgård och toge opp rötter, då kom Hindrik till oss och Margareta, då sade Hindrik åt henne du skall bevisa mig råg tunnan som du beskylt mig före i jåns för Herren, då svarade hon, jaa jag skall bevisa det och mera med, du har svälget så stort stycke förr, Hindrik sade försäkra dig på du ska få låf bevisa sådant.

2. Hustru Brita Gudmundsdotter vittnade, att Hindrik sade åt Margeta Rågtunnan du beskyllt mig före in för Herren, den skall du bevisa mig, hon sade jag skall så göra, Hindrik sade du ska så få låf, hon sade åter jag skall bevisa det och mer till, du har svälget så stort stycke förr, men vad det var för stycke det vet intet jag, ej heller nämde Margeta därom mer tal dem emellan vet jag intet av som vi hörde.

3. Hustru Brita Andersdotter i Fagerdal vittnade, att Hindrik frågade Margeta om hon ville stå till om Rågtunnan hon beskyllde honom före hon sade ja, jag skall stå till henne och mera med, du har svulget så stort stycke förr, mer har jag intet att vittna.

Frågades Margeta har några vittnen ? Hon svarade nej, och säger att hon intet beskyllt honom varken för 1 tunna råg eller 2:, och med det stycket han svulget har hon ment mjölken som de hade sig emellan, för det övriga hava de intet mer att invända, utan Hindrik säger att hon Margeta slog gumman Elin som de jar åt Anders son i Viborgan där i Vinäs 2: skåft, och skall hon därav haft 6 eller 7 blånar och 2 blovite som Nämde männen Bengt i Bäck och Isak i Kolary besiktat hava, men det är intet instämt därom.

Resolutio.

Ehuruväl de 3ne vittnen hava intygat att Margeta Andersdotter i Linköping sagt sig kunna bevisa att Rättaren Hindrik Persson i Ulfsberg skall hava vid Vinäs försnillat för dess husbonde Herr Capitein Duse 1 tunna råg jämväl honom i annor måtto otrohet förevitt, likväl som hon sådant nu in för Rätten ej påstår Hindrik att övertyga; altdärför skall hon allenast i anledning av 36 artik. Dom Reg. samt 43 cap. Tingmåls balken för sådant obevisligt tal om honom böta 3 mkr frälse samt erlægga till Hindrik uti expenser 4 ½ daler dito mynt.

§ 43.

Länsman Lars Glanberg framhade konan Elin Persdotter i Lådda uti Gammalkil socken för det hon intet förmår erlægga de 80 daler smts hore böter som henne å nästförlidet vinterting bleve pådömde, berättandes Elin att hennes svåger Sven i Lådda har varit hos Herr Capitein Duse när han nu sist var på Vinäs uti oktober månad då han sagt att han intet ger något efter av sin Frälse Rätt i samma böter, så har han och svarat det samma när Länsman skickade Capiteins Rättare Hindrik i Ulfsberg till honom därom. Bönderna Sven Nilsson i Lådda och Anders Andersson i Blaxtorp hava fuller på berörde Ting caverat för 80 daler kmt av Elins böter i den förhoppning att det skulle finnas så mycket av hennes egendom som kunde svara däremot, men Länsman säger sig varit i Lådda där hon har sin hemvist straxt efter de kumme ifrån Schenäs och då har han intet funnit något det ringaste som henne varit tillhörigt, utan dess har han också haft Fjärdings karlarna där hos henne åtskilliga gånger om böterne, men allt förgäves, och de 2 koerne som Elin sade sig hava när som hon dömdes till böterne har hon trängt till att sedermera kosta på sig och sin oäkta barnunge. Och efter nu så är att Elin Persdotter intet haver att böta med, så skall hon efter Kongeliga Straffordningen de Anno 1653 som ovannämde 80 daler smts böter hudstrykas för tings stugu dörren.

1708 vinterting från den 3 mars.

§ 14.

Länsman Lars Glanberg har låtit instämma tjänstegossen Per Månsson i Kappersta av 16 år för begånget lönskaläger med löskekonan Kerstin Persdotter på Rappsta ägorne, vilken gärning gossen tillstår vara skedd förlidet år om Olsmässa tiden under bägges deras tjänstetid uti Gällstad hos Vältt. Mäster Johan Valentinsson Wäfver, varav hon nu är havande, eljest för-menes att Kerstin skall hava haft att beställa med någon annan, men Länsman eller gossen vet intet att namngiva vem det skulle vara, och är bemälte Kerstin för 16 år sedan besoven av en dräng Petter benämd som då tjänte på Sätessgården Ekeström för vilken gärning hon den tiden pliktat, och påstår hon nu att denne gosse lovat henne äktenskap innan han besov henne, men han nekar därtill, dock tillstår att han efter häfden och nästförliden Britmässa vecka givit henne 1 ring, 1 par klippings hanskar, 1 band och oäkta spets till en myssa, men skall vara bleven av henne uti dryckessmål narrat därtill, och hans fader torparen Måns Eriksson säger att alltsammans hände på det sättet, förmodar i dy att gossen får böta för lägersmålet och släppa henne sedan, det bliver ändå intet gått äktenskap utav med dem, men Kerstin nekar till låckandet och påstår det må bevisas, beder att gossen måtte påläggas stå vid sin läven.

Resolutio.

Efter som denne unga dräng Per Månsson i Kappersta haver rådt Kerstin Persdotter på Rappsta ägor med barn, och henne sedermera med ring, hanskar, oäkta spets och band begåvat till den ändan att äkta henne; alltså skall han vara förpliktat det samma att efter komma confermt med Kongl. kyrkolagen cap 15 § 14.

1708 sommarting från den 25 juni.

§ 8.

Länsman Lars Glanberg haver å ämbetes vägnar stämt åtskilliga Häradsboer uti Nykil och Gammalkil socknar, för försummat broning å stora landsvägen nämligen Gammalkils boerne d. 17

juni och Nykils boerne d. 18 dito härom ransakas som följer.

Resolutio.

1. Nils, Anders och Stephan i Visätter, vilka nu ingendera äro tillstädes, därför skola de vardera böta 1 daler smt, där de intet kunna bevisa laga förfall d. 26 juni kom Nils och Anders tillstädes, då de svarade, att de vore å landsvägen om onsdagen tillförende och broning, men Stephan är intet här, efter han är berest till Norrköping.
2. Anders i Åserum är icke heller tillstädes, utom Nämndeman Per i Rössla berättar att han har rest till midsommars marknad i Vadstena i dag.
3. Carl i Ullstorp, Länsman tillstår fuller att han d. 18 haft sin flicka och gässe på broning som kört allenast litet sand, men med ingen dikning eller slamning kunnat uträtta. Carl förebär att hans Hustru om onsdags afton föll i barnsäng, därför kunde han intet själv komma, och tillstår att hans folk hade inga slaner med sig.
4. Jöns i Elfsbo säger att han talt med Nils i Lagerlunda som skulle broa på landsvägen för honom. Men som han fick bud ifrån sin husbonde frun att han skulle på samma dag köra dynga på Lagerlunda, därför kom han intet, och han fick intet Nilses bud därom, för än torsdagen, och alltså for han på vägen om fredagen, men Länsman håller sig till Jöns och påstår plikta efter han intet kom på sagdan dag.
5. Per i Vigelsbo absens vid oppropet böte 1 daler smt där han intet kan visa laga förfall. d. 26 dito kom Per tillstädes och säger att han var på vägen om onsdags afton och om torsdags middagen farit därifrån då han sånnade, men varket dikat eller slamat.
6. Jon i Träbo absens vid oppropet böte 1 daler smt, vilken efter Länsmans berättelse försummat både vägedelens och broningens lagande.
7. Olof i Hundkärr absens vid oppropet böte 1 daler smt där han intet kan bevisa laga förfall.
8. Per och Jöns i Sörbo, Per säger sig intet hava att förebära, utan de pläga broa vars en gång, men Jöns berättar sig varit så sjuk i 6 veckors tid, att han intet gått oppe mer än i några dagar, det Nämndeman Bengt i Bäck och grannarna besanna.
9. Måns och Jonas i Eksjöhult absentes vid oppropet böta 1 daler smt vardera d. 26 juni kom Måns och Jonas tillstädes och sade sig sat sin lit på Bengt i Frössla som broat för dem några år tillförende, elljest varit i Kinden och lysningen att komma till broningen.
10. Måns och David i Rösätter som intet äro tillstädes böte vardera 1 daler smt Länsman säger att de fuller varit där samma dag och sånnat litet, men varken dikat eller slamat.
11. Olof i Kopparhult berättar att han lejt Jöns i Boo att broa för sig, men huru det kommit sig att han intet varit där den föresatte dagen vet han intet.
12. Per och Johan i Valsnäs absentes vid oppropet böte 1 daler smt vardera, där intet förfall kan visas.
13. Per i Sibenhorva absens vid oppropet böte 1 daler smt.
14. Börje i Näverdal frånvarande böte pro absentia 1 daler smt, men sonen Per i Sörbo som svarar att fadren anmodat Olof i Östergården här i Bankeberg att broa för sig som sedermera gjort färdigt på landsvägen, men Länsman påstår plikt efter det intet skedde på sagdan dag.
15. Samuel i Kongshult och Olof i Knoppetorp intet tillstädes, därför böte vardera 1 daler smt.
16. Bryngell i Sörkind berättar att han farit bort om måndagen efter lysningen och köpt sig säd och intet kommit hem för än om torsdags morgon då han sedan for på landsvägen om torsdagsafton då han mötte Nämndeman Bengt i Bäck.
17. Johan i Haraldsbo ursäktar sig därmed att han for till Söderö i Kinden om onsdagen och köpte

såd, men om tisdags afton for han på landsvägen, det Nämde man Bengt i Bäck besannar.

18. Lars i Ullstorp säger att han var samma dag på bronongen och reste därifrån om torsdags middagen och sånnet litet, men varken dikat eller slamat.

19. Anders i Tobo är intet tillstädes utan nu på landsvägen att sånna, men har intet varit framme på sagdan dag när Länsman var där.

20. Jon i Fogelkulla ursäktar sig därmed att han intet hade något att leva vid.

21. Nils i Jäckilsbo säger sig haft ofördsel hela året i sitt knä, och skickat dit en pojke med Alvike bonden, men han har intet gjort något därtill.

22. Sven i Övergård absens vid oppropet ty böte 1 daler smt, icke heller har han varit på vägen den föresatta brodagen.

23. Jon och Erik i Skullebo ingendera tillstädes, ty böte vardera 1 daler smt.

24. Per Ersson i Visätter säger att han lejt Lars Utter i Gärstad till att broa för sig på lands-vägen, Länsman säger att han får hålla sig till honom, och påstår plikt på Per för försummelsen.

25. Per i Koppetorp är intet själv tillstädes, utan bett Per i Sörbo svara för sig, som berättar att han är och slår på bråön i Kinden.

Gammalkils socken.

1. Lars och Erik i Ycke, Lars ursäktar sig att Erik brukar till halva åt honom och därför påtagit sig att svara för landsvägens broning. Erik säger att han lejt Sven i Lilla Tollstad och Axel i Stora Tollsta för sig till att bron. Men att de intet gjort hans vägedel färdig vet han intet huru det kommit sig, och vägen är ofärdig ännu säger Länsman.

2. Elias i Björkhult är intet tillstädes, ty böte 1 daler smt.

3. Inge i Stillinge absens ty böte 1 daler smt.

4. Bommedals Torparen nämligen Jon i Bommedal och Jöns i Kibbelsbo som skola svara för Bommedals vägeröjning äre ingendera tillstädes.

d. 26 juni passerade detta.

Rappestad socken.

Lars Öfresson i Rappstad är intet här som även är citerat av Länsman för bronings försummandes. D. 18 och 22 juni på stora landsvägen, utan dess Hustru Karin svarar för honom, och ursäktar sin man därmed att de tagit en ödegård och ökarne årkar intet, 2. för 2ne penningemötens försummande d. 7 maj och 19 juni. Hustru Karin säger att han hade inga penningar att betala med, Länsman berättar att han också betala 8 öre kmt för hopa styckets förfärdigande på Sjögesta backen för dess gård, det hon intet nekar till godvilligt att förnöja.

Gammalkil socken.

Erik i Ycke anklagades även och av Länsman för 3ne penningemötens försummande nämligen d. 1 mars, 5 maj och 19 juni, vartill han svarar, att han inte tordes till möten efter han hade inga penningar att leverera, Länsman säger han hade ändå bort gått dit och gjort sin enskyllan.

Elias i Björkhult och Inge i Stillinge absentes, i lika måtto stämde för ovanbemälte mötens försummande.

Rusthållaren Bengt i Krångesta för åtskilliga penninge mötens försummande. Sedan påminte Länsman att han för denne försummelsen av allmogen med dess vägedelars förfärdigande på de dagar som han befalt dem komma, åter på nytt tillika med brofogden måst fara åstad och besikta om allt blivit försvarligen gjort, varigenom han försummat många stunder som han behövt till andra Cronoärenders förrättande, beder i dy att de må med plikt måtte bliva ansedda efter han elljest intet kan få dem till lydna.

Resolutio.

Såsom Rätten befinner att Länsman Lars Glanberg i ödmjukt och hörsamt följe så av Högvälborne Herr Barons General Majorens och Landshövdingens order d. 28 maj 1708 till Crono Befallningsman Välbetrodde Petter Wallenström, som dess d. 13 nästlidne juni därpå följde orden till Länsman haver han d. 14 dito låtit publicera så på Nykils som Gammalkils prädikestolar att Gammalkil d. 17 och Nykils boerne d. 18 juni skulle sig på stora landsvägen infinna, och sine brolåtter med dikande, sånnande och slamande förfärdiga, och där avbida Länsmans samt Brofogdens besiktande, om var och en gjort sin brodel. svarsfod, det likväl en part den ena på det och den andra på det sättet lämnat ogjort; alltdärför komma efterföljande i Nykil socken nämligen.

Anders och Nils samt Stephan i Visätter, Anders i Åserum, Jöns i Elfsbo, Per i Vegelsbo, Jon i Träbo, Olof i Hundkärr, Per i Sörbo, Måns och Jonas i Eksjöhult, Måns och David i Rösätter, Olof i Kopparhult, Per och Johan i Valsnäs, Per i Sibenhorva, Börje i Näverdal, Samuel i Kongshult, Olof i Knoppetorp, Bryngell i Sörkind, Johan i Haraldsbo, Lars i Ullstorp, Anders i Tobo, Jon i Fogelkulla, Nils i Jäckilsbo, Sven i Övergård, Jon och Erik i Skullebo, Per Ersson i Visätter samt Per i Koppetorp.

Gammalkil socken.

Erik i Ycke, Elias i Björkhult, Inge i Stillinge, Torparen Jon i Bommedal och Jöns i Kebbelsbo, såsom och Lars Öfresson i Rappstad kyrkeby att böta vardera efter det 3dje cap § 6 – 3 mkr smt till treskiftes Crono. 2. Nock kommer bemälte Lars Öfresson i Rappstad för 2ne penninge mötens försummande, Item Erik i Ycke, Elias i Björkhult, Inge i Stillinge och Bengt i Krångestad för uteblivande och tresko vid 3ne dylika möten att böta vardera likmätigt 4de punkten i Kongeliga Majts nådigste förordning de Anno 1668 om uppbärande utlagor av all-mogen för vart mötet 3 mkr gör 10 ½ daler smt.

Anders i Kättesta absens vid oppropet böta 1 daler smt där han intet kan visa laga förfall. dito Olof i Hållken 1 daler smt.

§ 14.

Länsman Lars Glanberg har å ämbetes vägnar d. 25 april nästförleden instämt drängen Carl Svensson i Gammalkil Prästegård och dejan Kerstin Olsdotter i Vinäs, men hon nu i Jäbo vistandes för lägersmål med varandra, nämnden berättar att Carl förlovat sig med Pers dotter Maria i Påtorp och att därom är angivit i Consistorio, men ännu intet slut däruti fallit. Drängen nekar till gärningen med Kerstin, men hon säger att det skedde 3 veckor eller en månad för jul nästförleden i Gammalkil Prästegård uti köket antingen på en bänk eller ett bord, då de andra drängarna Jöns, Jon och Lars låge där med, flere gånger 8 dagar emmellan var gång, men Carl säger det är intet sant, och namngiver en Soldat Carl benämnd som hon skall hava legat ihop med både i säng och på höskullarna, vartill Kerstin nekar, Carl säger sig vilja göra ed på sin oskyldighet, varandes Kerstin nu havande. Nämndeman Per i Skiestad berättar, att Carls kamrater hava sagt för honom att de kunna varken fri eller fälla honom.

Resolutio.

Efter Carl Svensson nu intet vill bekänna sig hava begått lägersmål med Kerstin så beror med slut i saken till nästa ting, att man då får veta vad bekännelse hon gör i medlertid under födslen, åliggandes Länsman därtill instämma berörde drängar i Gammalkil Prästegård till förhör och bevis i saken.

1708 höstting från den 7 oktober.

§ 9.

Länsman Lars Glanberg har nu andra gången å ämbets vägnar låtit instämma drängen Carl Svensson i Gammalkils prästgård och konan Kerstin Persdotter i Jäbo för lägersmål med henne, men drängen nekar nu som til förende till gärningen. Länsman berättar att drängarna uti

Gammalkils prästgård sagt att de varken kunna fri eller fälla Carl häruti, och ingen är med här av dem mer än Lars Persson som tjänt i år i Prästgården och skall nu bliva kvar, vilken avlade sin ed och vittnade, att han intet förstått med Karl och Kerstin någon olovlig sammangång, ej heller hört det andra folket tala om att de funnit dem på någon odygd, icke heller Kyrkoherden själv, men Kyrkoherde hustrun besvärat sig att Carl och Kerstin intet velat lagt sig när det andra folket ginge till sängs, mer har han intet att vittna. Både Carl och Kerstin säga sig tjänt i Prästgården uti 4 år. Kerstin berättar att hon fött piltebarn 1 månad för nästlidne Michaels mäsas dag som lever, och att hon under födslen bekänt på Carl uti Hustru Karins i Jäbo närvaro, men hon är nu intet tillstädes för des sjukliga tillstånd skull, elljest har hon berättat för Fjärdingsmännen Håkan och Anders Höök att Kerstin haft svår barnfödsel, då hon bett Gud så sant hjälpa sig som hon bekänt samt att Carl och ingen annan är barnfader. Kerstin tillstår fuller att Soldaten Carl för Önersta roten har redeligen friat till henne, vilket skedde långt för detta lägersmål efter som han gick bort med Transporten uti Augusti månad 1707 men nekar sig blivit av honom häfdat. Herr Kyrkoherden Laurent Krönstrand i Gammalkil är nu själv tillstädes och säger sig intet veta om desse folken haft någon olovlig sammangång eller ej, ty det har ingen funnit dem på själva gärningen. Carl förmantes än ytterligare att säga sanningen härutinnan ? då han svarade sig så hava gjort.

Resolutio.

På de skäl och bevis som uti de 2ne i denne lägersmåls sak hållne Ransakningar finnes vara andragne, skall drängen Carl Svensson i Gammalkil, befria sig med ens sins ed att han intet olovligt eller köttsligt umgänge med Kerstin Persdotter i Jäbo begått haver. Vilken ed han med hand å bok efter Resolutions avsägande avlade, och i dy bliver han i detta mål frikänd. Men Kerstin Persdotter skall efter sin egen bekännelse böta för lönskaläger 5 daler smt Crono, och stå en söndag kyrkopliskt.

§ 17.

Länsman Vältrodde Lars Glanberg å Ämbetes vägnar emot drängen Nils Persson i Brogården uti Krångestad by, för slagsmål och kortspel på en söndag förleden sommar nämligen näste söndag före pingst. Länsman Glanberg inkallat Nils Andersson i Krångestad /som huggen fick/ till bevis i saken, vilken berättar att han näste söndagen för pingst fant på bemälte dräng Nils jämte flere gässar som hölle på att spela kort på ett berg i Krångestad byn, då han tog korten ifrån dem och rev dem sönder, och talte dem till därom, då denne dräng blivit ond napade oppen sten och slog honom över armen med, jämväl dragit honom i skägget varom de sins emellan förlikts och drängen givit Nils i förlikning 6 mkr kmt och ett slätterdagsvärke, vilket drängen nu tillstår så vara passerat, dock säger att det skett i solbergningen om afton på samma söndag.

Resolutio.

Drängen Nils Persson i Önerstad skall böta för det han tillfogat bonden Nils Andersson i Krångesta en åkomma med stenens kastande på högra armen 3 mkr, Item för skägget revet 6 mkr dito mynt Crono, åtnjutandes Länsman efter det 17 och 18 cap Tingmåls balken målsägarens rätt av böterne och vad kortspelningen vidkommer, så beror därmed till dess samteliga bliva därom instämde, att Rätten då får veta vem som haft korten med sig och givit orsak till samma kortspel.

§ 30.

Fiskalen Vältbetrodde Lars Mörk har i ödmjukt följe av Högvälborne Barons Herr General Majorens och Landshövdingens honom givne order d. 29 oktober 1707 å ämbetes vägnar låtit instämma Rusthållaren Sven Simonsson i Drättinge och Gammalkils socken, för det han med hugg och slag samt skälsord och annan åtgärd, illa hanterat Cronans Länsman Vältrodde Lars Glanberg samt Fjärdingsmännen Anders Höök och Samuel i Kongshult när de efter order vore hos honom i Drättinge och skulle utpanta räntan av en Crono utjord som han brukat, samt för expenser, hinder och skadestånd. Sven Simonsson är nu intet själv tillstädes utan dess dräng Måns Jonsson inlade hans skrift till Rätten, däruti han föregiver att han intet haft tid skaffa sine skäl och bevis i saken, särdeles som han ej blivit tillfyllest stämd 14 dagar för Tinget, beder i dy att bliva denne gången förskont. Länsman berättar att Fjärdings karlarna är nu här tillstädes som Sven Simonsson slagit,

och säger Fiskalen att samtelige åkäranderne gärna skola se, det nu kunde falla dom i saken.

Resolutio.

Såsom intet utslag är ännu fallit hos Herr General Majoren och Landshövdingen på den Ransakning som Häradshövdingen med de flere vederbörande hållit över denne utjord som Sven Simonsson är pantat före.

Är han intet fyllest vorden citerat 14 dagar för Tinget efter Processen; alltså bliver Sven Simonsson opskov för denne gången beviljat, i medlertid protocollerade Fiskalen och Länsman Glanberg på Expenser, hinder och skadestånd.

§ 31.

Sven Mattsson i Högstorp emot samtelige åboerne i Blaxtorp nämligen Anders Andersson, Per Jönsson och Anders Persson för det de insläppt sine kreatur i sädes- eller stubbegärdet, innan Sven fick inbärga sin havre, varigenom den samma blivit dels oppäten och dels nedtrampat, varandes Anders nu intet tillstädes, utan dess Hustru Elin. Nämndeman Isak i Kålary som synt skadan efter Häradshövdingens befallning tillika med Lars Andersson i Fettjestad till en, säger att Blaxtorpe åboerne kört all sin säd utur gårdet opp i tomterne och sedan släppt in sin boskap i gårdet som strykit omkring uti Högstorps gårde, efter som gårdsgården emellan Blaxtorpe östra och Högstorps västra gården intet var opp hägnat, sägandes därhos att åboerne i Blaxtorp varit så obstinate att de intet ville gå med när han skulle syna och mäta skadan på havren, utan gått ifrån honom och den andre syneman och sagt sig intet aktat, och var det Blaxtorpanes gårdsgårds stycke som ohägnat låg, det de intet hägnade opp förr än de bleve varse att Sven for åstad och utvärkade stämningen, och hava svaranderne ej något medskäl häremot att an-draga, praetenderandes Sven Mattsson efter inlagd lista 3 daler 4 öre smts expenser.

Resolutio.

Såsom av syne männens Nämndemans Isak i Kolary och Lars Anderssons i Fettjestad utsago befinnes att ofred är inkommen uti Högstorpe västra gårde därmedelst at åboerne, Anders Andersson, Per Jönsson och Anders Persson i Blaxtopr kört sin säd av gårdet i tomterne och sedan insläppt sine oxar och ökar, som tillika med svin och andra kretaur inkommit uti bemälte Högstorpe gårde på det stället som gårdsgården felade för Blaxtorp nämligen vid ängen Myran och beteshagen, den de intet opphägnat för än Sven Mattsson i Högstorp reste åstad efter stämningen på dem. Alltså skole de tillhopa efter synemännens mätande vedergälla Sven den skada som han av slik ofred lidit på sin havre med 1 tunna, och betala hans Tings omkostnad.

1709 vinterting från den 11 februari.

§ 31.

Ryttare Hustru Maria Bengtsdotter dess syster Hustru Ingrid och pigan Kerstin Hemmingsdotter på Fettjestad ägor uti en stuga tillsammans boende, hava d. 30 janu nästförliden utvärkat hos Häradshövdingen en citation på drängen Per Håkansson i Frackstad och dess fästekvinna Brita Nilsson på Fettjesta ägor för det de beskyllt dem hava bortstulit ifrån be-mälte Brita Nilsson en rö kviga om 2 ½ år, vilket skall hava skett Pålsmissa natten, varandes Maria och Ingrid nu tillstädes, men intet pigan Kerstin, och neka de nu som tillstädes äro till gärningen d. 14 februari sistliden haver Brita Nilsson hos Länsman Glanberg uttagit stämning på bemälte 3ne kvinspersoner Maria, Ingrid och Kerstin att göra besked om åtskilligt som i deras torp funnit är, vilket Brita förmener vara efter dess bortkomne kviga, och till bevis framhaver drängen Per Håkansson och Brita Kvartermästerskan Hustru Catharina Stare i Fettjestad, Bönderne Lars Andersson och Olof Carlsson där samma stades samt drängen Måns Svensson Ibm och Fjärdingsman Anders Höök, berättandes Olof Carlsson att de först Pålsmissa dag om morgonen vängt fjäten efter pigan Britas kviga ifrån hennes torp till Hustru Marias torp, varemellan är ungefär en Fjärdingsväg.

2. Att de funnit nötegår i deras dyngkast hel färskt och ofrusit

Om torsdagen därefter har de funnit vid Ryttaaretorpet färsker blod straxt utan för torpet, och sedan en färsker bånlägg i snön straxt vid farstugudörren, men mer hava de intet funnit. Fjärdingsman Anders Höök berättar att han funnit brände ben färska i spisen hos Maria, dem han ville taga ifrån dem til bevis, men Maria nekar att hon intet ville taga några ben ifrån henne. Maria säger att gåret de funnit i dyngkastan var efter en fåra som hon slaktat om lördagen för Pålsmesse dagen, och hävit ut gödsel därpå, Maria och Ingrid säga att de intet veta vem som lagt bånlaggen där på deras hals, vilja göra sin ed på deras oskyldighet

härutinnan, berättandes därhos att Kerstin gått bort ifrån dem i söndags 8 dagar sedan, men sedan hava de intet sett henne, Hustru Ingrid berättar att onsdagen efter Pålsmesse har den blodan som fanns i snön straxt vid torpet kommit av hennes kropp, då hon skulle gå till Hörna. Ovanskrevne vittnen avlade sin ed med hand å bok och vittnade särskilt som följer.

1. Hustru Catharina Stare i Fettjestad, att jag var med den millerste gången då de funne gåret igen i dyngkastan vid desse kvinfolkstorp, då vore de mycket häpna så de måtte stulpit neder, men när de funne bånlaggen var jag intet med, de hade en stor stack eld på spisen och var ett starkt oos i stugan, jag rörde i elden och i mörjan och på den ena sidan var segt, och efter jag sedan har hört av Ingrids fänta Maja bekänna att hennes moder bränt opp Kvice huden så gissar jag att mörjan var därav seg, och hennes gosse Bengt har sagt i bygden att hans moder bränt opp ett åkläde som hade horn, och därpå har flickan frågat modern därom, då hon sade att jag brände opp huden men syr du huru litet jag fått av köttet, och det vet jag för visso att det var fåregår som fanns i dyngan, fåreskinnet hängde tårt i stugan, men ingen matbit fanns varken av tjuren som slaktades i höstas i Britmässa veckan hos dem, ej heller av fåran, mer har jag intet att vittna.

2. Lars Andersson vittnade, att jag kunde intet annars förstå än att det var nötegår som fanns i dyngan och det var otjälrat, bånlaggen fanns straxt utför husen så långt som tings stugun kan vara och blodan fanns i backen och ett hål var efter tjuvebylltan därvid så stort som en gås kunde ligga uti, och Ingrids gosse Bengt har sagt att de bränt opp halmen och blodan som de slaktade Kvigån på i fähuset om Pålsmesse kvällen ty om natten var hon intet hemma, men var hon var vet jag intet, och när vi fara dädan så ville kvinfolken taga oss i hand, elljest var de illa vid när de kommo och skulle ransaka, när vi fant bånlaggen så var Kerstin och Maria hemma, men Ingrid kom då i det samma hem, jag var intet med och vängde, mer har jag intet att vittna.

3. Olof Carlsson vittnade, att det var säkert nötegår som vi där fant vid kvinfolkens torp i dyngan, och bånlaggen fant vi straxt utom för husen, och blodan opp i backen, för det övriga är det allt som jag har i begynnelsen berättat och jag vängde med.

4. Måns Svensson vittnade att vi vängde fålerne ifrån Britas torp till desse kvinfolkens torp, och andra gången vi kom igen och ransakade så fant vi nötegår uti gödseln, och var jag även med när bånlaggen fanns, och blodan såg jag i backen också, mer kunde vi intet finna, Ingrids fänta och gosse hava sagt att de bränt opp huden, så har och gossen sagt att han blivit utskickat efter ris, och när han kom in frågade han vad som låg på elden, hans moder Ingrid: då svarat å tig du det är åklädes stycke det är så fullt av lyss, mer vet jag intet att vittna.

Sedan förmantas Hustru Maria och dess syster Ingrid ofta att bekänna sanningen, men allt för-gäves, därför befalltes Länsman att låta förvara dem en stund i Härads fängelset, och sedan de där något legat inkom Länsman och sade att de tillstått gärningen, fördenskull framhades desse tjuve konor Maria och Ingrid d. 13 Dito för Rätten igen, då Hustru Ingrid frivilligen tillstod att hon och pigan Kerstin stulit kvigan hos Brita, och att Kerstin ledde den och Ingrid körde på, och när de kommit hem till sitt hava de bägge i fähuset stuckit ihjäl kvigan, men Hustru Maria föregiver att hon intet viste av detta tjuveri för än de kommo hem om natten då de sagt för henne vad de gjort, tillståendes likväl att hon ätit med av köttet samt döljt tjuveriet och Ingrid säger att hon gömde köttet i en snödriva i lyckan, och att det var Kerstin som brände opp huden. Länsman säger att desse Hustrur intet blivit lagbundne tillförende för något tjuveri, men likväl bägge för slikt ting förde. Nämnden värderar den bortstulne kvigan för 3 daler 10 2/3 smt och målsägaren begär att få skäl för sin kviga samt gjord omkostnad i saken.

Resolutio.

Efter egen bekännelse samt Kongeliga Straffordningen de Anno 1653 Artik. 3 skall Hustru Ingrid Bengtsdotter på Fettjestad ägor böta för den bortstulne kvigan ifrån pigan Brita Nilsson på förberörde ägor förliden Pålsmässa natt 3 gånger så mycket som samma kviga är värderat före, och sig bestiger till 10 daler smt. I lika måtto dess syster Hustru Maria Bengtsdotter som befinnes hava häruti döljt och nött med tjuvarne, böte ävenväl för sig likmätigt Kongeliga Hovrättens nådiga Resolution d. 2 Augusti 1698 1 daler smt, och bägge undergå absolution i stillhet uti Sakristian, skolandes så Ingrid som Maria betala 2 delarna av kvigans värde till målsägaren pigan Brita som är 2 daler 7/2 2/3 dr smt samt vedergälla hene det som hon befinnes hava kostat på saksens utförande 1 daler smt halvparten vardera. Förmå desse personer ej att erlægga böterna, så skola de allenast efter stöldens storlek som är 3 daler 10 2/3 smt plikta med ris efter Kongeliga Majts nådigste Förordning d. 30 maj 1698 således att 3 slag av 1 par ris svara emot 2 ½ daler smt. Vad pigan Kerstin Hemmingsdotter vidkommer i denna stöld synes av ransakningen hava varit lika delaktig med de andra kvinfolken, så skall hon ävenväl ställas för Rätta och undergå i detta mål laga dom.

§ 32.

Länsman Vältrodde Lars Glanberg föredrog i Rätten huru som Högvälborne Herr Baron General Majoren och Landshövdingen haver anbefalt allmogen för ett år sedan att förskaffa dugligt virke till Stångebros förfärdigande i Linköping, därpå haver allmogen i Gammalkil socken sig förvent om ett förskott till en tyre åhs för var rote av 28 alnars längd framkörande att giva 1 daler kmt av var hel och halft gård och 16 öre av 1/4dels hemman till dem som samma åhs till berörde bro framköra ville, där var rote för sig den samma icke framskaffade, varuti åboerne Inge och Jon i Stillinge, Jöns Svensson, Sven Hansson, Änkan Hustru Karin och Jöns Jönsson i Winneberg, samt Anders i Brånsta och Änkan Hustru Anna Larsdotter Påtorp vist sig försummelige, så att Länsman har måst bringa samtelige åboerne i Önnerstad och Skränge samt Nils Andersson i Sixtorp Tyre åhsen för dem att framföra och däremot försäkrat dem om sin betalning, varuti de nu söka Rättens handräckning, havandes Länsman för den orsaken skull citerat förberörde åboer hit till svars, varvid han också påstår att de måtte efter lag bliva ansedde med plikt för sin motvillighet och försummelse härutinnan, klagandes också att svaranderne icke heller aktat stämningen, i det ingen är nu av dem till-städes mer än änkans Hustru Annas dotter pigan Maria Persdotter i Påtorp, men av dem som söka vedergällningen är Jöns i Skränge, Sven och Per i Önnersta samt änkan Hustru Elin Ibm nu här, vilka begära att få refusion för det de i denna sak måst infinna sig här vid tinget i denna dyra tiden, sägandes att de andra bönderna i samma rohe hava betalt för sig efter föreningen, och att de som stämde äro därmed allena återstå. Nämndeman Per i Skiesta berättar att det är i full sanning, det allmogen i den roten blivit enige därom att de skulle giva 1 daler kmt av var hel och halv gård för samma åhs framkörande.

Resolutio.

Av de här ovan andragna orsaker och omständigheter prövar Rätten skäligen att svaranderne Inge och Jon i Stillinge, Jöns Svensson, Sven Hansson, änkan Hustru Karin och Jöns Jönsson i Winneberg, samt Anders i Brånsta och Änkan Hustru Anna i Påtorp även som de andra i samma rote förnöja Önnersta och Skränge åboerne samt Nils i Sixtorp för det de jämväl haft besvär för dem med denne tyråhsens framkörande till Stångebro, med 1 daler kmt av var hel och halv gård och 16 öre av ¼ del efter föreningen, jämväl erlægga till Jöns i Skränge Sven och Per i Önnersta samt Änkan Hustru Elin Ibm för deras resa, och underhåll hit till tinget 1 daler 8 kmt åt vardera, så skole de och var för sig böta för sin viste olydna och treskhet härutinnan 3 mkr smt efter det 3 cap B.B. L.L. Crono, dock förbehålles dem som från varande dömdes äro att å nästa ting visa laga förfall eller skäl till sin befrielse likmätigt § 2 i Kongeliga Rättegångs stadgan de Anno 1695.

§ 33. d. 13 Februari

Lands Fiskalen Vålbetrodde Lars Mörk 3dje gången å Ämbetes vägnar emot Rusthållaren Sven Simonsson i Drättinge och Gammalkil socken, för det han d. 18 april Anno 1707 med hugg och slag

samt annan åtgärd illa hanterat Länsman Lars Glanberg samt Fjärdingsmännen Anders Höök och Samuel i Kongshult när de efter order vore hos honom i Drättinge och skulle utpanta räntan av en då varande immediate Crono utjord i Kappersta som han brukat, jämte expenser, hinder och skadestånd, varom avlästes den Ransakning som hölts på sommar-tinget d. 14 maj 1707 § 19 samt Häradshövdingens brev till Högvälborne Herr Baron General Majoren och Landshövdingen av d. 24 oktober samma år tillika med Herr General Majorens och Landshövdingens därpå följande remiss till Fiskalen Mörk av d. 29 dito att legeligen ut-föra denne sak. Item det lovlige Landskansliets Resolution d. 21 mars Anno 1707 samt förrige Crono Befallningsmans Jöns Erikssons därpå följde order d. 11 april ejusdem Anni till Länsman Glanberg att Sven Simonsson skall Räntan 3 daler 12 / 9 pr smt årligen för 5 år tillbakars nämligen pro Annis 1702, 1703, 1704, 1705 och 1706 för samma utjord till Kongeliga Majt och Cronan betala som sig tillsammans belöper 21 daler 17 / 21 pr smt, varandes också efter Herr General Majorens och Landshövdingens remiss d. 4 nov 1707 förlidet år 1708 d. 16 september nu behörig inquisition hållen och befunnit att Sven Simonsson innehaver 2ne utjordar till detta sitt Rusthåll förutan denne utjorden för vilkens Ränta Sven skulle pantas som förbemält är. Insinuerandes Fiskalen sin Expense Räkning på 16 daler 4 / smt. Länsmans på 20 daler 10/ Do mynt, varvid de anhölle och begärte att Sven måtte bliva för denne sin gärning ansedd efter lag och Kongeliga Majts nådigste Förordningar samt berörde Expenser refun-dera. Svaranden Sven Simonsson framlade sin inlaga däruti han begär att Rusthållaren Vål-trodde Lars Olsson i Kappersta såsom vittne måtte bliva i saken avhörd, jämväl att honom Sven måtte på ed bliva upplåtit att säga vad Länsman Glanberg honom svarat, då han bad honom för sig oppläsa överhetens order, käranderne svara och säga att de äro nöjde därmed att Vål-trodde Lars Olsson avlägger sin ed i saken, vilket och skedde med hand å bok och sedan utsade som följer, att d. 18 april 1707 skickade Länsman Glanberg Fjärdingsman Anders Höök till mig och begärade att jag ville komma till Drättinge, jag följde genast med, och när jag kom in hölle de på att agera om pantningen tämmeligen hårt Länsman ville ha penningar eller pant för Kappersta utjorden, jag satt och hörde på lite, Länsman sade sig ha order för sig, Sven språng på golvet och begärte få höra dem, Länsman svarade jag påser intet på visa dig dem du läre fuller veta dem förr sade han, när de hade brukat mun en stund skred det till Execution Länsman gick till hyllan och tog en järngryta och gak åt Fjärdingsman Anders Höök, sedan tog Länsman den andra järngrytan som skulorne var uti, den tog Fjärdingsman Samuel emot och for på dörren med, imedlertid rycktes matmodern Hustru Karin och pigan Kerstin med Länsman och Fjärdings kara i dörren och ville intet släppa till panten för än de skulle få veta varför det var, det Sven och ropade om, och rätt som Samuel skulle gå ut med grytan for Sven efter och begynte daska på ryggen på honom med bara hand-en, drog pån i räckan, jag tog honom tillbaka och ville han skulle låta bli sådant, han lydde mig, Samuel kom så sin kos med grytan, vad som passera på gården såg jag intet ej heller vet därom, sedan ville Länsman åt fåhuset att taga ut mer pant, men det var igenlåst att han intet slapp in, jag bad Sven intet passa på hålla täcket väsen utan ge dem pant, göra de någon orätt så skola de själva svara därför, därpå tog han fram en silvskål och gav Länsman i pant efter mitt inrådande när de reves om grytan, blev Länsmans räck satiger, men att Fjärdingsmans Anders Hööks huvud dåppades i grytan såg jag intet, icke heller att Fjärdingsmännen finge någon åkomma, mer var det intet så mycket jag såg, utan de skilldes åt, och intet har jag att vittna mer härom.

Nämndeman Bengt i Bäck berättar att straxt detta var skett i Drättinge kom Fjärdingsman Samuel till mig och lätt syna sig, då jag fant honom hava över det ena ögat ett litet hål och var det svart blått omkring det samma, och kom jag icke så grant minnas om icke han hade 2 åkommor därtill, men Hööken synte jag intet. Sven Simonsson kan intet neka att han icke tog i Fjärdingsman Samuel, men vill intet aldeles tillstå att han slog honom på ryggen, säger sig intet veta vem som skulle stäppat Fjärdingsmans Anders Hööks huvud i skulgrytan och huru de rycktes om gryterne säger han sig intet sett nekar också sig tagit till runne påken att slå Länsman med, såsom och att han intet og Fjärdingsman Samuel i håret där vet var han fått de 3 blånaderne som talas om. Anders Höök säger sig intet kunna veta antingen hans finger då i hastighet blev biten eller klämder i stugudörren, berättandes Nämndeman Per i Skiestad att Länsman bäst skickat bemalte Fjärdingsmän till Drättinge från sig i Skiesta och kräva ut den innestående räntan för utjorden eler och panta, men dem aktade

han intet, utan straxt kört dem sin kos, och därpå vfor Länsman straxt själv åstad med samma Fjärdingsmän, tillståendes Länsman att han intet läst opp orderne till Execution för Sven Simonsson när han skulle panta, utan menar att var nog att han sade honom det munteligen hälst var han sig hos Herr Landshövdingen inkommit med sin förklaring om dese innestående räntor uti utjorden, som berörde Resolution av d. 21 mars Anno 1707 utvisar, och således noggsamt viste vad hans ärende till honom angick, varmed parterne gjorde avträde och rätten slöt häröver som följer.

Resolutio.

Emedan Rätten haver inhämtat så av det ena edeliga vittnets Vältrodde Lars Olssons i Kappersta utsago som svarandens Sven Simonssons i Drättinge eget utlåtande in för Rätten att han haver då Länsman Lars Glanberg tillika med Fjärdingsmännen Anders Höök och Samuel i Kongshult d. 18 april 1707 vore hos honom att förrätta Execution efter Landskansliets d. 22 mars 1707 utfallne Resolution samt förrige Crono Befallningsmans Jöns Erssons order till Länsman av d. 11 april samma år för den hos Sven innestående Ränta för 5 år som sig tillsammans belopp 21 daler 17/ 21 pr smt för Kapperstad utjord eller Ängelhump, vilken då Kongeliga Majt och Cronan tillhörde, opponerat sig samma Execution medelst åtskilliga invänningar och otidigheter så han som dess Hustru och piga, ryckts med Länsman och Fjärdingsmännen om panten och Länsmans råck illa medfarit, samt Fjärdingsman Samuel med handen på ryggen, någre slag tillfogat, så att där Lars Olsson i Kappersta icke varit tillstädes och honom inrätt att med godo giva Länsman pant, så hade det blivit värre utav och Sven kunnat bragt sig i större olycka; fördenskull och i reflection av lag det 32 och 33 cap Rådstugu balken 30 punkten Kongeliga Executions stadgan de Anno 1669 samt Kongeliga Majts nådigste Förordning d. 21 Aug 1684 varder Sven Simonsson varmed sakfälld till 40 mkr i tvåböte är 80 mkr smt Item för 2 slag på Fjärdingsman Samuels rygg 3 mkr tvåböte är 12 mkr smt, men för hårdragetoch de 3ne blånader i ansiktet på samma Fjärdingsman som han klagat över honom skall vara tillfogat, samt bitningen eller klämningen i Fjärdingsmans Anders Hööks finger, kan Sven Simonsson ingen plikt påläggas, efter som vittnet sagt sig det ej hava sett, och Fjärdingsmän icke heller då straxt samma dag låtit sådant av 2ne opartiske karlar besikta. Men för det Länsmans råck blev av gryterne skadat skall Sven vedergälla 2 daler smt.

1709 sommarting från den 31 maj.

§ 22.

Dito anklagades av Länsman Lars Glanberg löskekonan Anna Håkansdotter på Önnersta ägor för begången stöld hos Nämndemans Per Larssons i Skiestad styvson Nils Månsson nämligen

1. matäska utan lås som värderas för.....16 smt.

2. 1 drickstop hos Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand i Gammalkil2 2/3 /

Dito en fällkniv Ibm2 2/3 /

3. hos Sven Persson i Drättinge 2 ½ kna vete, men konan vill intet tillstå mer än 3 jöpner som gör ungefär ett stop tillhopa värderas för.....4 /

25 1/3 /

Äskan bekänner Anna sig också tagit, och Herr Kyrkoherden i Gammalkil har själv känds både kniven och stopet hos henne i torpet. Länsman säger att hon förmår erlægga böterne och målsäganderne hava fått sitt igen, sedan tilltalte Länsman henne för det hon emot Kongeliga Förordningen gått och förövat tiggeri omkring i socknerne. Men hon sade sig intet varit i Tollsta och Sjögesta socknar sedan för jul i år.

Resolutio.

Såsom detta av löskekvinnfolket Anna Håkansdotter på Önnersta ägor begångna snatteri och tjuvnad på åtskilliga ställen sig bestiger till 25 1/3 / smt; alltså kommer hon för den samma efter tillstånden gärning och Kongeliga Straffordningen de Anno 1653 Artik. 3 att böta 3 dubbelt som gör 2 daler

12 / smt Crono samt undergå absolution i stillhet uti Sakristian, havandes målsäganderne fått sitt igen.

§ 24.

Frälsebonden Nils Larsson i Gismesta haver d. 1 maj nästförleden utvärkat Citation på drängen Jon Larsson i Kimstad att nu föra de skäl som Nils vill framhava äktenskapsavtalets upphävande emellan Jon och Nilses dotter Kerstin Nilsson av 16 år, i det Jon själv Maria besökelse dag tagit igen sine utgivne gåvor undantagandes 1 sked som Nilses Hustru Brita Olsdotter behållit, till dess han kan få den silvskeden igen som Jon av henne bekom vis äktenskaps avtalet som skedde 14 dagar för Petri Pauli dag 1708 eller söndagen för midsommars dagen samma år, och att vid gåvornes igentagande blivit slutit att intet äktenskap skulle vidare omtalas eller påstås å någöndera sidan, efter han intet trodde sig till att antaga halva Krångesta gården till bruks för vilken Nils säger sig gått hos dess husbonde fru i caution och således var honom till besvär, insinuerandes Nils Larsson därhos ett Extract av Ven. Consistorii Lincopensis Protocoll hållit d. 31 mars Anno 1709 varav befinnes denne sak till Tingsrättens Dom vara remitterat, och att Jon Larsson här bör med giltiga skäl och vittnen trolåvningens riktighet stadfästa, vilket om han göra gitter, så förmodar Ven. Consistorium, det Tingsrätten pålägger pigan Kerstin Nilsson, att antingen sitt utfästa löfte fullborda, eller framvisa sådana skäl till skillnaden som giltige och lag likmäßige äro. Jon Larsson haver vice versa d. 17 maj uttagit stämning på Nils Larsson för det han skall hava i Permässo tiden 1708 i Nilses stuga överfallit honom med okvädes ord såsom och undsagt med hugg och slag.

2. Att Nils skolat sagt i Gammalkils Prästegård, att om han skulle tagit halva Norrgården i Krångesta till bruks emot Nils, som skulle han haft nytta av hela gården, varom parternes skrifter avlästes. Frågades om 2ne oskyllde vittnen varit vid förlåvningen, vilka efter Nils Larssons påstående skall vara skedd med det vilkor att Jon skulle antaga förberörde gård i Krångesta. Nils och Jon svarade nej ingen mer än Nilses broder Per Larsson i Kappersta och Jons syskonbarn Sven Persson i Pukegården i Krångesta kommit med dit till Gismesta sedan förlovning avtalet var gjort, vilket Rätten för skyllskapet skall ej kan admittera till edeligt förhör, dock kan drängen Jon intet neka till Nilses utlåtelse under detta äktenskaps tal och handel att då vilja hava honom till Krångesta, men sedan såg han sig intet mäcktas med att taga mer än hälften av den samma, och det ville Nils intet tillåta, utan påstod han skulle taga hela gården, och som därav missämja uppväxte så tog Jon sine gåvor igen nämligen 2 av de 3 silv skedar, 2 silverringar 7 ½ Caroliner samt band och hanskar, nekandes Nils Larsson till okvädes orden samt undsägningen som Jon nämt honom före och intet vittne är nu här till bevis, praetenderandes Jon efter inlagd uppsats 31 daler 20 kmts Expenser samt 50 daler dito mynt i förlikning, men Nils Larsson förmenar sig bliva för slikt frikänd, efter som Jon intet fullkommat villkoret om gården och att han ävenväl är vorden av Jon brakt på omkostnad i saken, varmed parterne gjorde avträde och publicerades efterföljande Resolution för dem den andra tingsdagen.

Resolutio.

Ehuruväl Nils Larsson i Gismesta tillstå en förlovning vara skedd emellan dess dotter pigan Kerstin Nilsson och drängen Jon Larsson söndagen för midsommarsdagen nästförledit år, då drängen henne begåvat; likväl som samma trolovningbefinnes vara gjord med det vilkor att Jon Larsson skulle till bruks antaga ½ va Frälsehemmanet Norrgården benämnd i Krångesta, för vilken Nils gått i caution, men drängen sedermera intet tilltrott sig att taga mer än hälften av den samma, det Nils Larsson intet var nöjd med, varav osämja dem emellan uppvuxit, så att drängen omsider Maria besökelsedag samma år farit till Nils Larsson och sine gåvor igen-tagit, undantagandes en silvsked som Nils Hustru Brita Olsdotter behövt, till dess hon kan få den skeden igen av Jon som hon honom vid äktenskap avtalat givit hade; fördenskull som Jon Larsson intet fullkommat villkoret utan således som förbemält är själv ryggat förlovningen, vilken icke heller med 2ne oskyllde ärligen och trovärdige vittnen å drängens sida nu kan stadfästas vara skedd utan vilkor; alltså och i förmågo av 15 cap. § 10 och 15 i Kongelige Kyrkolagen de Anno 1686 kan Tingsrätten intet pålägga pigan Kerstin Nilsson att stå vid förlovnings avtalet med Jon Larsson, kommandes den av drängen

påstodde förliknings gåvan och praetenderade expenser honom ej tillerkännas, emedan han som förbemäلت är själv brutit och sin låven ryggat haver.

Emot denne Resolution haver drängen Jon Larsson d. 8 juni för middagen igenom Torparen Per Bengtsson på Fettjestad ägor appellerat med 3 mkr smt under den edla och högtärade Lagmans Rätten, ty åligger honom att uttaga citation på sin contrapart 6 veckor förut.

§ 45.

Trägårdsmästaren Lars Andersson i Fläcktebo emot Rättaren Hindrik Persson i Ulfberg

1. För det Hindrik hos dess husbonde Capiten Vålborne Herr Christer Samuel Duse skall hava tillagt honom hava tagit bort någon lök utur Vinäs Trägård, Hindrik säger att efter Lars tillagt dess son Per att han skulle tagit bort löken, då haver Hindrik svarat, han skyller andra föret, och torde gjort det själv.

2. För onödig byggnad vid torpet Lilla Ulfberg, vilken Lars förmener bestå däruti att han byggt en ny stuva med farstugu och kammar som intet gjorts behov, men Hindrik säger det är intet mer byggt än som görs behov.

3. För det Hindrik förbudit honom taga fönster och låsar ifrån bemälte torp, det Hindrik tillstår sig hava gjort på herrens vägnar, men säger att Lars intet ändå lämnat mer än 2 låsar och 2 fönster efter sig.

4. Säger Trägårdsmästaren att han igenom Hindriks förvållande blivit i olaga tid driven ifrån dess bruk och utsäde vid samma torp, Hindrik svarar att Lars själv sagt sig ifrån torpet hos herren. Hindrik citerat Lars vice versa på Herr Capiten Duses vägnar

1. För det Lars skolat borttagit en ko som var seqvesterat för husröta vid Lilla Ulfberg. Lars Fullmäktige Fiskalen Vålbetrodde Lars Mörk svarar, att efter ingen Cronobetjänt hållit husesynen utan Herren och Rättaren själva synt och seqvesterat koen, så håller han det för olagligt, men Hindrik säger att Lars har intet ännu byggt fyllest, dessutom uppvisar Hindrik en sedel av Trägårdsmästaren, att han godvilligt upplåtit koerne för huserötan.

2. För det Lars skolat berättat för Herr Capiten att han intet får uträtta sitt arbete i Vinäs Trägård för Hindriks skull, det Hindrik nekar till, och Lars har inga bevis därpå.

3. För det han beskyllt Hindrik att han skolat hissat Herregårds Bönder och torpare på honom, det Hindrik nekar till, och Lars skolat tagit bort ett gårdsgårdsstycke omkring en sved, det Lars tillstår, men säger att han själv skurit opp Rågen i höstas på sveden, Hindrik regerade att det skedde utom Herrens tillstånd. Lars nekar till grantrinnets oppbrännande, undantagandes de största ändarna som han huggit av och fört hem. Protokollerandes bägge parterne på Expenser i saken.

Resolutio.

Vad den onödiga eller överbyggnan, fönster och låsar vid Lilla Ulfberg samt koen för huserötan som Lars till sig tagit vidkommer, som Trägårdsmästaren Lars Andersson i Fläcktebo gör åtal på, så kan Rätten sig däröver ej definitive utlåta, för än lageligen bliver synt, vad Lars där för sine år byggt och förbättrat haver.

2. Angående den av Lars Andersson borttagne svedjegården samt något grantrinne på stora Ulfbergs ägor, så emedan Lars utom åtal haver fått hugga, bränna, så och skära fällan, så kan honom icke påläggas att vedergälla något för samma svedgård, ej heller för de största ändarnas avhuggande på grantrinnet nu i vinter, efter som Lars under den tiden bort åtnjuta sin vedebrand.

Det öfrige som parterne hava instämt emot varandra, erkännes av intet värde. Men med Expenserne som å bägge sidor praetenderas, beror till dess behörigt utslag bliver om det som uti den första punkten är förmält.

§ 46.

Hans Ärevördighet Kyrkoherden Herr Laurent Krönstrand i Gammalkil har låtit instämma Jons döttrar Karin och Anna i Stillinge, om olovlig krabbefiskes förövande nedan för Prästegården i ån emot Tingsrättens förbud. Pigorna äre nu intet själva till svars, utan ders fader Jon Hemmingsson i Stillinge, vilken intet kan neka med mindre hans döttrar varit åstad Kristi himmelfärds natten och utan låf tagit krabbor i ån vid Prästegården, men Herr Kyrkoherden påstår nu ändå ingen plikt för förbodets violerande, utan beder att de måtte därföre bliva skonte för deres fattigdom skull, allenast han kunde erhålla sine använde expenser av 1 daler 12 / smt, och att förbudet bliver renoverat, vilket Rätten fant vara skäligt, och i dy blev i förmågo av lag det 28 cap Kon. BLL nu ytterligare av sagt, att eho som understår sig emot Herr Kyrkoherdens vetskap och consens i samma å föröva slikt fiske, den skall vara förfallen till 40 mkr smts böter.

§ 81.

Avlästes hans Ärevärdighets Herr Mag. Laurent Björkegren i Nykil brev till Häradshövdingen av d. 30 maj 1709: däruti han berättar, att Hustru Maria Bengtsdotter uti Risberga på Fettjestad ägor och Gammalkils socken är dömd att plikta för sitt tjuveri hon haver förövat, varandes hon boendes straxt vid Nykils Prästgård, och beklageligen att såväl för bemälte Kyrkoherde uti Nykil som Fettjesta boerne en del av deras får, svin, grisar och andra kretaur bortstjälas, och det icke allenast, utan deras kor nu mjölkas esomoftast olovligen samt skällerne stjälas av koerne, för vilket de hava denne Maria misstänkt; fördenskull begär så väl Kyrkoherden som Fettjesta boerne att hon måtte påläggas flytta ifrån torpet och icke längre sitta där, dem till skada och förargelse, varuti de erhålla Rättens bifall, så vida hon för dess man skull som är Ryttare, icke bör vara där kvar, varom Fettjesta boerne med sin berättelse hos Rätten inkomma måste.

På Häradsrättens vägnar

Samuel Lindzfelt.

1709 höstting från den 12 oktober.

§ 9.

Kerstin Nilsson i Ekebacken uti Gammalkils socken framkom för Rätten givandes tillkänna sig under äktenskaps löfte vara besoven av drängen Sven Israelsson i Fracksta i Sjögesta socken, varav hon blivit havande och 3 veckor för nästliden pingst fött barn som förliden Bertels mässa blivit dött. Uppvisandes hon deres Ärevördigheters Kyrkoherden Herr Daniel Talens i Rappsta samt Herr Lars Krönstrands i Gammalkil attester av d. 22 februari och 9 oktober 1709 att Sven Israelsson för dem tillstått henne besovit, såsom och sig utlåtitt att vilja bygga Äktenskap med henne och om vigsel anhållit, dock har han sedermera nästförliden Olsmässa begivitt sig härifrån orten, och ingen sedermera erhållit någon kunskap varest han tagitt vägen, och Nämnden med den tillstädes varande allmogen berättat på åtfrågan, att de intet, det Sven Israelsson med någon annan haft att beställa eller sig förlovat, ej eller är bekant att något hinder finns på Kerstins sida; fördenskull och i anledning av 15 cap § 14 i Kongeliga Kyrkolagen kommer hon att njuta lika rätt som en trolovat fästekvinna, tills han återkommer och Copulation derå följa kan.

§ 18. den 14 oktober.

Capiten Välborne Herr Christer Samuel Duses Rättare vid Vinäs Hindrik Persson i Ulfberg kärer till Mjölaren Sven i Vinäs och dess fader Anders Svensson på Broby ägor för det de överfallit honom med hugg och slag i fjol om vår 8 dagar efter Valborgmäsaa, när han ville betaga dem olaga dämning vid Vinäs.

2. För tagen skada på sin äng i förlidet år genom olaga dämning. Svaranderne villja detta intet tillstå, då käranden beropade sig till bevis på Per Larsson i Ullstorp och Samuel Larsson i Broby, emot vilka svaranderne excipera, efter som Per Larsson är Capitens Bonde och Samuel skall åter bliva hans Bonde dock utsade de utom ed, att Rättaren och de samma gång uppdroge 2ne stämbol, och att Anders då farit åt Hindrik med yxen och vivat över hans huvud, men han hölt käppen för sig. Vice versa haver Sven låtit stämma Hindrik för det han årligen befalt honom uppdämma vattnet om

våren vid Vinäs

2. Om sågarelön för 7 planker åt Johan i Norregården i Krångesta. Till det första svarar Hindrik att han intet oftare bedit Sven hålla inne vattnet, än när det var litet, och till sågningen har han intet givit låf ej heller Capten fått sin del.

Resolutio.

För det Anders Svensson på Broby ägor har med vrett mod burit åt Rättaren Hindrik i Ulfsberg vid Vinäs med yxen, så skall han böta 3 mkr smt Frälse efter 1 cap § 1 dråpmåls balken med våda L.L.

2. Vad skadan vidkommer av dämningen på Hindriks äng som han nu klagat över skedd 1708 om våren, så medan han då ej låtit syna, kan Rätten för denne gången intet därtill göra.

3. Och som dämbolen vid Vinäs den gången ej vore av Mjölaren uppdragne efter förut gjord påminnelse därom utan de bleve då av Rättaren och Per Larsson i Ullstorp uppdragne, så skall Sven böta för olydno därutinnan efter 34 cap B.B. L.L. 3 mkr smt Frälse

4. Vad de 7 planker vidkommer som Mjölaren Sven säger sig sågat åt Johan i Norregården i Krångesta och ingen betalning av honom därför bekommit, så bör han söka Johan om den samma, efter mjölaren intet kan bevisa att Rättaren Hindrik i Ulfsberg givit Johan låf de samma att dädanföra, ej heller husbonden av dem sin del bekommit. Skolandes Anders Svensson samt Mjölaren Sven betala Rättaren uti Expenser 1 daler smt vardera.

1710 vinterting från den 11 februari.

§ 8.

Efter föregången Ransakning resolverades, att som Änkan Hustru Anna Svendsdotter på Ycke ägor ej kan neka sig hava med vett mod tillfogat Hustru Anna Nilsson i Ycke stugan 1 slag över länden med en stake; alltså skall hon därför böta likmätigt det 13 cap sårmåls balken med villja L.L. 3 mkr smt till treskiftes Crono, samt betala till henne uti expenser 6 mkr smt. Skällsorden Trollpacka och horslypa som Hustru Anna Svendsdotter skall hava kallat Hustru Anna Nilsson, finnes inga fulla bevis till, ty kan icke heller något straff för dem denne gången följa, i medlertid sättes dem emellan ett vite av 3 daler smt, vilken den utgiva skall som den andra med ord eller gärningar först förolämpar.

§ 21.

Länsman Lars Glanberg anklagade å Ämbets vägnar drängen Lars Eriksson i Önnersta för uppkastning uti Gammalkils kyrka d. 30 janu sistliden när han kom ifrån Jordfärden i Önnersta då Sven Elfssons Hustru begrofs, därest han supit litet brännevin och druckit några öldrökar, vilket drängen tillstår såsom och uppkastningen en stol uti kyrkan, intygandes socknemännen Hindrik i Ulfsberg och Hindrik i Krångesta att drängen intet gjorde något buller härvid i kyrkan, utom det skedde så tyst att Kyrkoherden intet viste därav, han har icke heller synt vara drucken, utom burit liket med de andre till kyrkan och hjälpt till att kasta mull på det samma, brännevinet och druckat har varit tillrett av sådan säd som villhavre varit uti, av vilken många människor denne tiden fått ont och varit hemska, dock säger Länsman att han intet förstått att de andre som voro i gravölet fått ont därutav, drängen beder mycket om förskoning, och säges honom ej vara begiven till fylleri.

Resolutio.

Ehuru väl drängen Lars Ersson i Önnersta tillstår sig hava något förtärt av öl och brännevin uti gravölet efter Sven Elfssons Hustru i Önnersta, varpå är följt att han givit över i Gammalkils kyrka, likväl som varken Länsman eller någon av socknemännen kunna bevisa att drängen synt drucken eller oregerlig utom han så väl som de andre burit liket till kyrkan och mull på det samma kastat, dessutom har han kunnat få ont av det han då förtärde emedan villhavre där i byn i år växt, och av samma säd till denne begravning tagen blev, hälst nu förspörje att många andre av slik säd blivit yre och sjuke alltså kan Rätten för detta hans brott ej större straff honom pålägga än att undergå

kyrkoplikt.

§ 22.

Länsman Lars Glanberg haver å ämbetes vägnar instämt Per Månsson i Stillinge för lägersmål med pigan Karin Larsdotter på Krångesta ägor; varmed också berättas att Per varit tillförende gift och haver sedermera för ett annat hor skull blivit skild vid henne, men haver nu intet skiljebrev att uppvisa ej heller kan han det få så snart, därför anstår med Dom i saken till nästa Ting, då Per måste framte skiljedomen, och skall drängen Jöns Jönsson i Önnersta också komma med hit till förhör i detta mål, emedan han berättas haft olovlig sammangång och beblandelse med denne Karin.

1710 sommarting med början den 24 maj.

§ 26.

Länsman Lars Glanberg anklagade å ämbets vägnar Per Månsson i Stillinge och Karin Larsdotter på Krångesta för lägersmål med var andra, varav hon blivit havande och fött pigebarn som lever, vilken gärning skett vid sistlidne Ollsmässa tid, den Per tillstår, insinuerandes han därhos Ven. Consistorii dom av d. 25 maj 1704, varav befinnes att han för enfalt hor skull är skild ifrån sin Hustru Karin Persdotter. Länsman säger sig dessutom hava instämt gässen Jöns Jönsson i Winneberg för det han för Kyrkoherden Herr Laurent Krönstrand i Gammalkil bekänt att han haft olovlig sammangång med Karin, det gässen nu intet vill tilstå, dock säger han att bemalte Per Månsson bedit både honom och hans moder Hustru Karin Jönsdotter så säga på det Per måtte undslippa att plikta för gärningen, och lovat dem för sådant en järnskodd förlunge, 1 ko och 15 daler penningar, men fått ingendera delen, gässens moder Hustru Karin nekar att hennes son intet jakade härtill, sedan fick de närmare kunskap att Per hade gjort denne gärning, därför blev intet mer utav, viljandes Per intet tillstå sig anmodat varken gässen eller modren härom. Nämndeman Per i Skiestad berättar att konan och gässen gjort en skrift sins emellan att taga på sig saken, vilken Olof i Tyskegården uti Krångesta skall hava skrivit som tillika med Sven i Pukegården satt sine namn därunder, om samma skrift är nu intet här. Ingendera säga sig hava att böta med, men Länsman vill likväl göra sig kunnig om icke böterna hos Per kunna utgå, havandes Karin intet varit med slik gärning tillförende beträdd. Karin påminner att Per har både ko, hästoch järnskodd vagn att böta med, vilket han föregiver sig hava sålt.

Resolutio.

Såsom Per Månsson i Stillinge frivilligen tillstår sig hava andra gången med lägersmål försett, i det han allenast olovlig beblandelse avlat barn med Karin Larsdotter på Krångesta ägor, sedan han d. 25 maj 1704 i Ven. Consistorio blev för begånget hor skull skild vid sin Hustru Karin Persdotter; alltså pålägges honom att böta likmätigt Kongl. Majts nådigste resolution de Anno 1694 för sin synds itererande 20 daler smt samt giva till barnets oppfostran 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kan nära sig själv, Karin skall böta för sig 5 daler smt crono, undergåendes bägge sedan vederhörig kyrkoplikt, och efter Karin intet haver att böta med, så skall hon plikta med risslitande för tingsstugudörren. Vad det vidkommer att Per skolat övertalt gässen Jöns Jönsson i Winneberg att taga denne gärning på sig, så beror med slut däröver till dess Olof i Tyskegården och Sven i Pukegården i Krångesta som säges hava skrivit ett contract därom komma med hit till laga förhör i det målet å nästa ting.

1710 höstting med början den 11 oktober.

§ 34.

Dito anklagade Länsman Lars Glanberg å ämbets vägnar Profossen Per Månsson i Fettjestad, gässen Jöns Jönsson /som ännu intet varit till skrift/ dess moder Hustru Karin Jönsdotter i Vinneberg, Olof i Tyskegården och Sven i Pukegården uti Krångesta, för det osanning det som de samtelige skola hava anställt emellan Per Månsson och gässen Jöns, att den samme ville på sig taga det lägersmål som Per Månsson begått med kvinfolket Karin Larsdotter på Krångesta ägor, och därigenom liberera Per ifrån världslig och andelig plikt för gärningen, den han likväl själv å sista

ting tillstod och för den samma jämte konan dom undfinge, påståendes Länsman att de för sådant bedrägeligt värk behörigen plikta måtte. Sven i Pukegården berättade att när han var en gång hos sin granne bemälte Olof i Tyskegården, och vid de sutte och rökte en pipa tobak, då kom gässen Jönses moder Hustru Karin Jönsdotter i Vinneberg till dem, och hade konan Karin och gässen med sig, och bad att de skulle skriva en sedel att hennes son tillstått sig lägrat bemälte kona, och att han ville äga henne, därpå skrev Olof sedeln, och den gick Sven med till Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand i Gammalkil, och vid han hölt uppå att tala med Kyrkoherden därom uti Kyrkoherde modrens närvaru, så intalte hon därvid med desse ord nu slipper Herr Johans dräng i Stillinge en hora, med vilken hon mente denne Per Månsson, och när jag fick höra det så drog både jag och Olof oss därifrån och frågade intet mera därefter, sägandes sig bägge kunna avlägga sin ed härpå att så är passerat, bedja i dy ödmjukeligen att komma väl härifrån, och att de kunde få något för sitt besvär och omkostnad härav, emedan de blivit sålunda bedragne. Hustru Karin och dess son Jöns tillstå och bekänna att detta taltes hos Sven och Olof i Krångesta, dock säger gässen att Per Månsson i Stillinge bedit honom så säga och låvat att giva honom därför en järnskodd vagn, 1 ko och 15 daler kmt, och Hustru Karin skulle allena för sig få behålla kon, det Per intet kan neka till, men föregiver att Hustru Karin bett honom först därom, det hon intet vill vedergå ej eller hava varken hon eller hennes son något av Per bekommit, det han säger vara sant, konan Karin är nu intet kommen hit, dock säger Länsman det vara lika mycket, efter hon intet nekar härtill, Hustru Karin beder om förskonnig härutinnan, eftersom Per Månsson allt detta tillväga kommit.

Resolutio.

För denna osanning som så väl Profossen Per Månsson som Hustru Karin Jönsdotter i Vinneberg och hennes son gässen Jöns Jönsson hava i denna sak diktat och anstält, varigenom de tänkt att låta den skyldige undslippa straffet och den oskyldige sig det påtaga, skola de vardera böta 3 mkr smt crono, men Sven och Olof i Krångesta bliver för plikt befriade, emedan de härutinnan blivit förledd, dock åtvarnas att se sig bättre före sådane mål en annan gång.

1711 sommarting med början den 5 juni.

§ 9.

Cronans Länsman Lars Glanberg anklagade på ämbets vägnar gift man Cronans skogsvaktare Lars uti Ycke i Gammalkil socken, för det han är beryktat att hava begått enfalt hor med dess inhyses här pigan Brita Olofsdotter nu för tiden i Åsarp uti Nykil socken, varandes nu bägge tillstädes och bör hon sitt oäkta pugebarn på armen. Lars Jönsson nekar aldeles till gärningen med Brita, säger att hon må bäst veta vem som det gjort, men hon bekänner på Lars och ingen annan, säger sig kommit till honom 14 dagar för pingst nästförlidet år och blev så där till Michaelsmässan till den ändan att vara honom till hjälp med dess hö och säds uppbärgande, och den först natten hon kom till honom så tillböd han sin odygd med henne, men skedde dock likväl intet för än den andra natten i den andra stugan som Bonden nu bor uti, då han Hustru Gunnil Jonsdotter /som låg i den andra stugan/ bredt opp åt henne på bordet, därest hon skulle ligga och Lars hade sin säng i samma stugu, havandes han om natten tagit henne av bordet till sig i stugan och bedrivit sin odygd med henne, men Lars nekar därtill, berättandes Brita att hon 14 dagar och 2 med efter sistlidne Kyndersmässo fött detta oäkta barnet och är alltså 2 dagar i den tionde månan efter häfden som hon fött, beropar sig på Hustru Anna Svensdotter på Ycke ägor och Hustru Anna Nilsson där samma stades som varit hos henne när hon födde barnet att hon då bekant på Lars Skytt och ingen annan. Emot Hustru Anna Svensdotter exciperar Lars i Ycke för det hon är hans avundsman, men Hustru Anna Nilsson har han intet emot, 2ne löskekvinfolk nämligen Karin Larsson i Bäck och Ingeborg Nilsson i Haneberg hava också varit med när Brita födde barnet, men de äro nu intet tillstädes. Länsman påminte härvid, att det är ungefär 9 år sedan Lars var framme för enfalt hor, då han också nekat till gärningen under ransakningarna, men straxt efter domens publicerande den samma vedergått. På tillfrågan nekar Brita sig intet varit framme för lägersmål tillförende. Frågades Lars om han är nöjd att Hustru Anna Svensdotter avlägger sin ed i saken ? svarade ja mycket väl ty det kan också vara mig till nytta, och efter ingen annat vet om förberörde Hustrur äro ärlige, så avlade de bägge sin ed i

saken med hand å bok och efter flitig förmaning att väl betänka edens viktighet sade särskilt som följer.

1. Anna Nilsson, att jag intet vet mer om Skogsvaktaren Lars henne besovit, än det som Brita under födslen bekände på Lars uti bemålde Hustru Anna Svensdotter's stugu 14 eller 16 dagar efter nästlidne Kyndersmässan, hon qvaldes svårast med barnet ifrån torsdagen till söndagsmorgonen rätt i dagningen då barnet föddes, Hustru Anna Svensdotter förmante henne så jag kom dit att hon skulle bekänna vem som gjort gärningen, då hon sade att skytten henne besovit, men nämde intet vidare vid namn, hon stod då på knä på golvet och var av födslepinan nästan aldeles utmattad, intet tal har gått där oppe i orten att någon annan skolat henne besovit, eljest sade Brita när hon kom till Lars att hon var feste med Skräddaren där hon kom ifrån, vilken hon sedan blev varse vara en tjuv och därför slapp hon honom, men han talte intet därom för än sedan hon kom igen med Kyrkoherdens besked ifrån Dalhem i Tjust, och dagen efter hon kom till Lars i Ycke förmärkte han odygdige tecken på henne, jag hörde Brita säga att hon tjänt i 8 år, men varest det nämde hon intet om, mer har jag intet att berätta härom.

2. Hustru Anna Svensdotter vittnade, att under födslen i min stugu frågade jag Brita om hon ingen annan hade att bekänna på än skytten i Ycke, då hon 14 dagar efter Kyndersmässan födde barnet, hon svarade nej ingen annan, hon qvaldes med barnet ifrån torsdagen till söndags morgonen, men gjorde ingen annan bekännelse än på skytten, sade att det skedde i skyttens andra stugu som kallas binstugun emedan hon var där, jag har intet funnit dem på denne odygden, jag har intet förstått att någon annan där i nejden haft med henne att beställa, först hon kom till Lars sade hon sig hava flytt undan för sin fästman en Skräddare och den skulle ge sig till Stockholm, hon ville intet ha honom för det han intet hade sådant tyg hon ville hava, jag har intet sagt för Lars och hans Hustru eller någon annan att Brita fött barn förr, utom åt henne själv sade hon detta efter hon viste om sådant, men hon nekade därtill, hade icke heller hört Brita säga att hon tjänt i 8 år, mer har jag intet att vittna i det här målet.

Skogsvaktaren Lars förmantes åtskillige gånger att bekänna om han besovit Brita, men allt förgäves. Brita säger sig vara född ned vid Gränna i Småland, men i vad gård det vet hon intet efter hon var så litan när hon kom därifrån, haver i 8 år varit på Sarums ägor i Dalhem socken, bedyrandes högeligen att hon intet haft att beställa med någon annan än Skogsvaktaren, sägandes sig varit förlåvad med, en ogift Skräddare Sven Ersson benämnd i torpet Korsfält på Larums ägor i Dalhem socken, men efter han stal och hade tarmlopp så gick hon ifrån honom, dock fått av honom en ring och 1 par hanskar, vilka saker hon med godo givit honom igen, och förliden höst gjorde hon aldeles slut med Skräddaren så att de då skildes åt, då han tagit soldate penningar i Ukna socken, havandes ingen varit över förlovningen. På tillfrågan tillstår Lars att hans Hustru bäddat opp åt Brita på bordet i bondestugan den första natt hon kom dit, då han lagt sig allena i sin säng uti samma stugu, men ingen mer emedan hans Hustru låg i den andra stugun, sägandes Brita att Lars haft 2 gånger att beställa med henne i sängen och 2 gånger ute på marken. Frågades Lars om han kan nämna eller bevisa någon annan som skolat henne häfdat? svarade det kan han intet säga, men hans Hustru som nu är hemma läser veta något, men huru det är egentligen vet hon ändå intet, ej heller begär han oppskov i saken för den orsaken skull. Brita oppviste härvid det besked som Lars Skytt henne givit och med sin egen hand skrivit dat. Ycke d. 4 oktober 1710 vilket innehåller att Brita haver vistats hos honom medan den svåraste bårsletiden haver påstått, och att hon där haver ställt sig ärligen och väl så vida honom kunnigt var, med vilket besked hon begivit sig till Dalhem, därest hon av Kyrkoherden Herr Jonas Hallberg darsammastades d. 32 oktober 1710 fått skrifteligt vittnesbörd att den tid hon haft där i församlingen sitt tillhåll haver hon förhållit sig ärligen Kristeligen och Gudfrukteligen, vilket besked nu även avlästes och lades med det andra ovannämde ad acta. Länsman påstod att Lars Skytt måttte med plikt efter Kongeliga legohjons stadgan bliva ansedd, för det han själv givit Brita falskt pass, ty hon var då av honom besoven när hon det bekom. Sedan gjorde parterne avträde och slöts i saken som följer.

Resolutio.

Aldenstund av föregående ransakning befinnes det denne kvinsperson Brita Olofsdotter haver haft sitt hemvist hos Skogvaktaren Lars Jönsson i Tranberg i Ycke uti Gammalkils socken, då hon havande blivitt, havandes Lars

2. Nu in för Rätten frivilligen tillstått sig legat med henne allena uti bondestugan där i Ycke, och således med henne insetagen som det 17 cap är vde balken säger

3. Bör barn vittne

4. Hon under dess långlige födslepina ifrån torsdagen till söndags morgonen på honom och ingen annan bekant som de 2ne hustrurna Anna Nilsson och Anna Svensdotter edeligen betygat.

5. Har Lars ingen annan kunnat namngiva som detta lägersmål med henne skall hava begått, vilket icke mer däröver på noga åtfrågan försports havandes Brita nu oppvist sin förrige själasörjares Kyrkoherdens i Dalhem Herr Jonas Hallberg vittnesbörd dat. Dalhem d. 21 oktober 1710 att hon därunder förhått sig ärligen Kristeligen och Gudfrukteligen

6. Kommer det överens med tiden, ty 14 dagar för pingst Anno 1710 hav de varit allena i stugun som förbemäلت är, och 14 dagar efter sistlidne Kyndersmässan har hon fött barnet, varemellan är 9 månader och några dagar.

7. Är Lars tillförende med slik synd beträdd, då han på 3ne ting även som nu nekat till gärningen, men likväl på de skäl som då därtill funnes utom bekännelse blivitt dömd, havandes han då straxt efter domens publicerande samma sin synd tillstått.

8. Har han denne kona antagit i sin tjänst utom pass och bevis ifrån den socken som hon kommen var, men likväl sedan han detta hor med henne bedrivitt henne förpassat d. 4 oktober 1710 till den ändan att bliva henne och denne gärning qvitt, vilket förpassande honom ej anstod emedan ingen av allmogen det plägar göra, utom det hörer till vederbörande Kyrkoherdar; fördenskull kan Tingsrätten av desse samt andre flere skäl och omständigheter in actis med samvete sino ej befria Lars Jönsson för begångit enfalt hor med ovanbemälte Brita Olofsdotter, utom efter 1 punkten Kongelige straffordningen de Anno 1653 dömmar honom som andra gången med enfalt hor igenkommen är till 160 daler smts böter, förmår han de samma ej erlægga, så skall han löpa 9 gånger gatulopp, han give också till barnets oppfostran 3 daler smt årligen, till dess det bliver så stort att det kan nära sig själv. Brita Olofsdotter skall böta för sig såsom ogift 40 daler smt, finnes intet hos henne att böta med, så skall hon hudstrykas för tingstugudörren, undergåendes bägge sedan vederhörig kyrkoplikt. För det övrige och emedan denne Lars Jönsson understått sig att giva Brita avskedspass samt och bevittnat att hon där stält sig ärligen och väl, där hon likvist då nästan var halvgången med hans oäkta barn; alltså kommer han att böta för sådan falsk vittnesbörd efter 5te pubkten i Kongelige legohjons stadgan de Anno 1686 12 daler smt.

Efter Domens publicerande sade Lars Jönsson att han intet pliktat för det han intet gjort, och att han vore oskyldig, ty skall han böta för domsqual efter det 39 cap tingmål BLL 3 mkr smt sade också dessutan att han intet undergår någon execution då Häradshövdingen svarade honom, att där han tänker att besvära sig på högre ort över domen, så står det honom fritt, domen skall han få ut när han vill. Länsman påminner att som denne Brita Olofsdotter är en främling här på orten, så vet han henne intet mer äga än det hon går och står uti, det bönderna Nils Larsson i Ånebo och Hemming Ersson i Sälltorp nu betyga vara i sanning. D. 7 juni berättade Länsman Lars Glanberg, Rättaren Hindrik i Ulfberg och Fjärdingsman Anders Höök, att oftademälte Lars Jönsson sagt i dag om han kan få lindrigt straff, så vill han giva sig skyldig till allt ihop, det han och själv nu in för Rätten tillstod, vilket Länsman till sin säkerhet för executor skull, begärade att annoteras måtte.

§ 21.

Trägårdsmästaren Lars Andersson i Fläcktebo emot Hindrik Persson i Ulfberg

1. För det han nästförliden höst skall hava uti torpet Gluggen överfallitt honom med hugg och slag samt illa hårdragitt och åtskilliga blånader tillfogat.

2. För det han avhänt ifrån honom 2ne fönster, 2 stäckelåsar, 1 fälleskiva, 1 bord hyller och bänkar, när han flytte ifrån Lilla Ulfsberg, såsom och för en hemkvarn som torparen Nils Håkansson lämnat efter sig vid Lilla Ulfsberg och Lars skulle hava på byggnaden, men ej bekommit

3. För det han angivit bytet efter Larses Hustru, att det blivit 3 tunnor råg på lyckan i Lilla Ulfsberg samt och att Lars fått Trägårdssaker i Vinäs Trägård till 31 daler kmts värde

4. För omvände expenser insinureades härom sin inlaga som avlästes. Item en sedel av Herr Kapten Christer Samuel Duse Dat Sjögary d. 2 janu 1709 om Trägårdsfrukten år 1707 vid Vinäs. Hindrik Persson svarar, att han var vid torpet Gluggen och hölt på måla opp någon säd som Torparen Sven i Gluggen hade uti en bod som därifrån föras skulle, då Trägårdsmästaren kom dit med, då Hindrik tagit uti honom och skuffade honom utur boden för den skamlösa mun som han brukade emot honom, om han då stött sig de åkommor han nu klagat över på stenhallen som är utan för boddörren kan han intet veta, nekar att han slog honom med käppen, Lars beropar sig till bevis på sine instundande vittnen nämligen torparen Sven Jonsson och dottern flickan Karin Svensdotter i Gluggen som ännu intet varit til Iskrift, och alltså relative utsade att Larses käpp låg i fågården, den hon tog opp och fick Lars samt hans hatt, vilken låg på gården, säger därhos att hennes fader bedit för Trägårdsmästaren att Hindrik intet skulle slå honom för illa. Nämndeman Lars i Tiggesbo berättar att han på Trägårdsmästarens begäran synt honom första gången samma dag som han skulle blivit slagen, och befunnit så många åkommor och blånader på honom som uti hans inlaga finnes annoterade, men vem det gjort vet han intet. Till de övriga instämde punkterne vill Rätten intet svara utan dess Herre och husbonde Herr Kapten Duse bör citeras uti samma ärende det Herr Kapten uti sådana saker tillförende begärt i sin inlagde skrift till Rätten. Hindrik Persson tillstår att han sagt vid bytet efter Trägårdsmästarens Hustru att det blev 17 rökar råg på lyckan vid lilla Ulfsberg, men nämde intet om 3 tunnor råg, Lars säger att han intet kan veta huru många rökar han fick på lyckan, ej heller huru många tunnor det blev derefter, icke heller kan Hindrik honom det bevisa. Hindrik nekar att han intet nämt vid bytet att Trägårdsmästaren fått Trägårds frukt till 31 daler kmts värde år 1707 vid Vinäs, det Nämndeman Per Larsson i skiestad säger sig icke heller kunna minnas Hindrik då hava omtalt, och uppviste nu Hindrik Herr Kaptens honom meddelte skrift av d. 2 juni 1711 om denna sak som tillika med Hindriks expense räkning på 9 daler 8 smt avlästes. Avläggandes Hindrik Persson sin ed med hand å bok att han intet mer rörde Trägårdsmästaren Lars i Fläcktebo uti Gluggen än att han förde honom utur boden, och att han intet tog honom i fötterna och hävde honom ut för bodörren som Lars klagat över.

Resolutio.

Ehuruväl Rättaren Hindrik Persson i Ulfsberg haver avlagt sin ed det han intet annorlunda med vret mod hamat Trägårdsmästaren Lars Andersson i Fläcktebo, än att han fattat honom i armen och fört honom ut framstupa igenom boddörren vid torpet Gluggen, så finner likväl Rättaren att Lars Andersson som en gammal och tung man är så han omkull föll på stenhallen har fått 1 blånad fram på högra armen och på den vänstra 3 och 1 åkomma över det vänstra ögat som Nämndeman Lars i Tiggesbo berättar sig hava besiktat; ty kommer Hindrik som härtill medelst skuffandet orsak varit att böta för vardera blånan efter det 10 cap sårsmål balken med 3 mkr smt frälse samt erlægga till Lars uti expenser 3 daler dito mynt.

2. Vad de persedlar vidkommer som rättaren skall hava Lars avhänt nämligen 2ne fönster, 2 stäckelåsar, 1 fälleskiva, 1 bord hyler och bänkar samt en hemkvarn vid Lilla Ulfsberg, så emedan Rättarens husbonde Herr Kapten Duse uti sin skrift dat Sjögary d. 2 juni 1711 berättar att Hindrik efter hans befallning slike persedlar honom allenast förbudit ifrån torpet avföra, och Herr Kapten alltså själv vill svara Trägårdsmästaren därtill, när han bliver lagligen därom citerat; alltså låter och Rätten därvid bero.

3. Anbelangandes de 3 tunnor råg samt 31 daler kmts Trägårdsfrukt som Rättaren skall hava angivit på bytet efter dess förra Hustru, så anstår med utslag däröver, till dess Lars framviser lisatan, att man därav få se efter vars berättelse bytes männen slikt oppfört, och hurulunda det samma vid delningen emelaln arvingarna considererat är.

1711 hösttinget med början d. 10 oktober.

§ 10.

Hans Ärevördighet Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand i Gammalkil har låtit instämma bond-en Sven Mattsson i Högstorp, för det han i olaga tid statt dess dräng Jöns Andersson, samt utan tvivel tubbat honom därtill, och icke ringaste låtit Herr Kyrkoherden därav veta, eller frågat om drängen var förlovat utur sin tjänst. Vice versa haver Sven Mattsson i Högstorp utvärkat citation på Herr Kyrkoherden, att bevisa om han efter levat Kongeliga legohjons stadgan med utfrågning när han staddess 2ne drängar Jon och Måns för några år sedan. Frågades Herr Kyrkoherden om drängen Jöns uppsagt sin tjänst? svarade nej, men drängen säger att han det gjort, men har intet bevis därtill, utan vill göra sin ed därpå, berättandes Herr Kyrkoherden att han vid Persmässe och midsommarstiden tillfrågade allt sitt folk och denne Jöns med om han ville bli kvar, därpå alla giva svar ifrån sig, men intet Jöns, utan han sade att han ville betänka sig, och 8 dagar därefter säger Jöns sig uppsagt tjänsten, men Kyrkoherden nekar därtill. Sven Mattsson tillstår att han intet frågat Kyrkoherden om drängen var ledig innan han staddess honom, efter han mente det var intet av nöden emedan ryktet gick i socknen att drängen själv sagt upp sin tjänst, säger att han staddess honom litet efter Olls-mässan, men dagen kan han intet minnas, dock att han talt vid drängen därom något förut. Herr Kyrkoherden berättar att han skickat med Nämndeman Per i Skiesta städjan till Sven Mattsson igen som var 2 caroliner 14 dagar efter Ollsmässan, då Sven svarat detta var intet så mycket som jag gav, påståendes Herr Kyrkoherden att få drängen i sin tjänst igen emot stadjans levererande samt hans expensers refunderande, varandes drängen intet stämd i detta mål av Herr Kyrkoherden, utom elljest följt med Sven hit, och vad det målet vidkommer som Sven stämt Herr Kyrkoherden före, så förmener han honom hava därutinnan förtegat sin rätt, för det övriga avlästes bägge parternes vidlyftiga skrifter och sedan efter behörigt överbäg-ande slöts häröver som följer.

Resolutio.

Såsom rätten befinner att Sven Mattsson i Högstorp intet haver likmätigt 4de punkten i Kongeliga legohjons stadgan de Anno 1686 gjort sig förvissat hos Hans Ärevördighet Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand i Gammalkil om dess dräng Jöns Andersson skulle bli längre kvar i tjänsten eller ej, innan han honom i sin tjänst staddess

2. Tillstår Sven sig hava givit drängen städja litet efter Ollsmässan, där han likvist det ej bort göra för än 6 veckor för Michaelis tid som berörde 4de punkten förmåler

3. Är nu varken Sven Mattsson eller drängen bevist att han efter förberörde stadgas 6te punkt 2 månader för än han uttjänt hade, givit husbonden Herr Kyrkoherden behörigen tillkänna, att han i tjänsten ej längre kvar bli ville, havandes Herr Kyrkoherden där medelst gjort sig det hopp att vara nämbst om drängen efter nästberörde punkts klara innehåll, och därpå städje penningen till drängen anbuditt; alltså prövar Rätten skäligt att Sven Mattsson straxt åter denne dräng Jöns gå uti Herr Kyrkoherdens tjänst, varest han för så stor städja och lön som han tillförende av Herr Kyrkoherden åtnjutit till nästkommande Michaeli 1712 tjäna skall, skolandes Sven Mattsson också erlægga till Herr Kyrkoherden uti expenser 4 daler smt.

2 Vad Sven Mattssons talan emot Herr Kyrkoherden vidkommer, för det han för några år sedan skall hava honom oåtsport statt dess 2ne drängar Jon och Måns, så emedan Sven intet då straxt lageligen yrkat därpå, medan slikt var i friskt minne, då samma drängar också kunnat förhöras därom och orsaken därtill å alla sidor inhämtade, den ena drängen sedermera bliven död, utom dess synes Sven Mattsson med sitt stilla tigande då varit till freds därmed, och i dy nu så mycket mindre bort agera på detta civil mål; fördenskull bliver Herr Kyrkoherden så för desse som i dess Libell anförde motiver ifrån Sven Mattssons vidare utal härutinnan libererat.

Emot denne dom haver Sven Mattsson i Högstorp d. 12 dito appellerat med 3 mkr smt under den Edla och Högtärade Lagmansrätten, ty åligger honom att uttaga citation på sin contrapart 6 veckor förut.

1712 sommarting med början den 21 maj.

§ 11.

Länsman Lars Kyhlbom anklagade å ämbets vägnar drängen Anders Olofsson i Åndebo och pigan Elin Bengtsdotter i Humblarp på Häggebo ägor för lägersmål, vilket de bägge frivilligen tillstå vara skett i Humblarp måndagen för sistlidne Pålsnäsa dag, varav hon nu befinner sig havande vara, havandes ingendera med slikt tillförendet varit beträdd, berättandes Länsman att Anderses fäderne står ännu inne efter dess avledne fader Olof Carlsson i Åndebo, men drängen vill det intet tillstå, utan säger att han har intet att böta med, begär att få plikta med kropp.

Resolutio.

För det drängen Anders Olsson i Åndebo uti Gammalkils socken tillstår sig hava låckat och lägrat Elin Bengtsdotter i Humblarp, varav hon blivit havande, skal han likmätigt lag det 3dje cap Giftomål BLL och Kongeliga Majts nådigste förordning de Anno 1694 böta 40 mkr och Elin för sig 20 mkr smt crono, samt stå bägge en söndag kyrkoplikt, lever barnet, så skall han giva till dess föda och uppfostran 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kan nära sig själv.

§ 24.

Drängen Sven Hindriksson i Ulfsberg och kvinfolket Brita Svendsdotter i Krångesta ägor äre av Länsman Lars Kyhlström å ämbets vägnar instämde för lägersmål med vara andra, varav hon nu är havande, vilken gärning de bägge tillstå vara händ söndagen efter sistlidne Michaelsnäsa dag på Kapten Duses Frälsehemman Ulfsberg i Gammalkil socken i Svens faders egen stugu, påståendes Brita att Sven lovat henne äktenskap innan han fick främja sin vilja med henne, jämväl sedan till sagt henne detsamma, men drängen nekar inständigt därtill, sägandes sig intet ännu gått till Guds bord efter han intet kan läsa, eljest haver Brita inga bevis på äktenskapslöfte, berättar dock att Sven haver dagen efter stora Bönedagen bedit Kläckaren Nils Månsson i Gammalkil när han var i Ulfsberg hälsa Brita och be henne giva sig till freds det blir fuller gått, det Sven nekar till.

Resolutio.

Det beror med dom i denna sak till dess Brita fött haver, skolandes Kläckaren Nils Månsson å nästa ting sig infinna till förhör, såsom och drängens fader Hindrik i Ulfsberg, att Rätten får höra deras utlåtelse om den förmente äktenskaps läven, sedan skall följa dom.

1712 hösttinget med början från den 15 oktober.

§ 19.

Länsman Lars Kyhlbom har andra gången å ämbets vägnar instämt drängen Sven Hindriksson i Ulfsberg och Brita Svendsdotter på Krångesta ägor för begångit lägersmål med var andra som Protocollet å sistlidne ting utvisar, havandes Brita sedermera nämligen nästförlidne Olsmässadag fött ett piltebarn som lever, beropar sig på de hustrur som varit hos henne när hon födde barnet nämligen Hustru Anna i Krångesta och Hustru Kerstin på Krångesta ägor, som nu berättar att Brita bekant på Sven och ingen annan, Kläckaren Nils i Gamalkil är nu tillstädes och refererar att han for en gång efter denne drängens moders Hustru Elin Svendsdotters begäran till honom att förmana honom taga Brita till Hustru, men när han kom till honom ville han intet svara därtill, utan när han for därifrån så sade drängen åt honom, om I reser ut med kvinfolken /med vilka han mente denne Brita och hennes moder/ så hälsa dem och säg det blir väl gått, mer sade han intet, det drängen tillstår, men nekar till äktenskaps läven med henne, och vill intet vara barnafader efter Brita intet kom efter hans tid, förklarar de orden han sade åt Kläckaren att det blir väl gått med det blir åtskildnad med modren och barnet. Drängens fader Hindrik Persson i Ulfsberg säger nu sig hava med all flit sökt att övertala honom att vigas vid henne hela året, men kan intet bringa honom därtill och nu vill fadren intet att sonen skall äga henne efter hon gått över sin tid, dock kunna de intet bevisa att hon haft att beställa med någon annan.

Resolutio.

Emedan drängen Sven Hindriksson i Ulfsberg inständigt nekar till äktenskapslöfte med Brita Svendsdotter på Krångesta ägor och hon ej gitter honom det samma med vittnen övertyga, kunnandes man icke heller låta honom med en gång sig befria, emedan han ej ännu varit till skrift, och utom dels svag till förståndet som intet kan begripa edens viktighet; alltså skall han efter egen bekännelse böta för begångit lägersmål med Brita i anledning av lag det 3 cap Giftmål BLL och Kongelige Majts nådigste resolution de Anno 1694 40 mkr smt och Brita för sig 20 mkr dito mynt, frälse undergåendes bägge vederhörig kyrkoplikt, skolandes han giva till barnets föda och uppfostran 3 daler smt årligen till det bliver så stort att det kan nära sig själv.

§ 20.

Länsman Lars Kyhlbom har å ämbets vägnar låtit citera drängen Erik Håkansson i Humble-hagen på Vinäs ägor för det han besovit 1/3g Ryttarens Måns Wahls Hustru Karin Danielsdotter där sammastädes, vilken gärning han frivilligen tillstår och vill hava henne till Hustru om det kan bliva honom tillåtit, efter ingen vet antingen hennes man är levandes eller död, därom de gjort ansökning uti Ven. Consistorio och varit instämnda till i dag, men förmedelst Herr Biskopens bortovarande blev detta deras ärende intet företagit, därför måste de en annan gång först göra vidare ansökning om svar och besked därifrån, innan Rätten sig härmed de novo befattar.

§ 30.

Lantjägaren Vålbetrodde And. Rieth i Smacka kårade till frälsebonden Sven Nilsson i Lådda under Vinäs, för det han i den starka tårkan förleden sommar bränt en liten fälla 4de dag pingst, varigenom elden kommit lös och gjort skada på cronohemmanet i Krångestad ägor. Sven svarar att han sistlidne 4de dag pingst om afton som var en onsdag sedan solen var i skuggan tänt på en liten fälla om 3 eller 4 kanneland med finneråg som han huggit på sine ägor, då han hade efter följande sine grannar med sig till hjälp nämligen Anders Persson i Sjögesätter i Tollsta socken och Per Nilsson i Häradsö som nu äro här, och berätta att de vilja göra sin ed att elden var aldeles utsläckt i fällan innan de ginge därifrån, dessutan var Pers tjänsteflicka Brita samt Svens Hustru Anna Persdotter i Lådda och tjnstepigan Maria Persdotter, och att de släkte väl ut elden, så att han intet kunde märka något ryka i fällan för än om fredags middagen som var 3dje dagen därefter, efter det då opptänt ett farligt häftigt blåsväder, sägandes Sven sig dessutan hållit vakt om elden i 2 dagar, vattnet var också i ett kärr straxt vid fällan, och stilla väder var det när fällan påtändes. Berättandes Nämndeman Lars i Tiggesbo att han tillika med Nämndeman Per Larsson i Skiestad synt den skada som denne elden merendels gjort på Kyrkoherdens Herr Jon Rydely i Weta Rusthåll i Krångestad tillhörig skog och en del på fruns på Lagerlunda Frälsehemmans ägor i Krångestad, vilken de nätit ihop till ½ tunnlands storlek förutan Bergs backar, men ingen fullkomlig timmer skog fanns där som bränd var, utan allenast till gårds timmer, men dock skall skogen till en del kunna komma sig före igen, påståendes Herr Lantjägaren att Sven måtte plikta efter förordningen 100 daler smt och vedergälla skadan, tillståendes Sven att ingen bränt någon eljest däromkring som han kan veta, men dock var det många som brände den tiden och ingen skada skedde. Förberörde män Anders Persson och Per Nilsson avlade ed och utsade som följer.

Anders Persson vittande, att skogen var runt omkring denne fällan avröjd, men intet grävit, vattnet var intet länge än ett litet steg ifrån fällan, 4 ämbar hade de med sig och 6 personer voro de vid elden nämligen Sven, hans Hustru och piga, Per och hans flicka och jag, intet stormväder var om torsdagen utan då kom en rägnask om morgonen, och när de hava ätit dagvard om torsdagen så var hela fällan avbränd så att ingen eld mer rök syntes, vet intet på vad sätt elden kommit lös ur fällan, utom så långt ifrån fällan som denne Krogare gården är breder till så begynte elden tända sig i en måse uti måset, men blev intet varse elden lupit ur fällan och i måsen, eljest är en Renväg icke långt ifrån fällan, mer har jag intet att berätta.

2. Per Nilsson vittnade att de voro 6 personer första kvällen när fällan brändes och om torsdags kvällen var elden aldeles utsläckt, då de också ginge därifrån, skogen var väl avröjd på alla sidor, men intet grävit omkring fällan, utan måset sopade de av stenarna, 1 steg eller 2 hade de vatten ifrån fällan uti rote valvet, ingen blåst var det utom stilla och lugnt när fällan tändes på om torsdags

morgonen rägnade det en vacker dagg, 1 ökevrädt ifrån fällan tände elden sig i måsen, men elden kommit lös ur fällan i måsen det må gud veta men intet blev jag varse att elden lupit ur fällan i måsen, säger att de ginge sedan skadan var skedd i dagar och aktade elden som låg fördåld i rötter och själva marken.

Och som i saken ej var för denne gången mer att påminna, ty gjorde parterne avträde och efter övervägande resolverades som följer.

Resolutio.

Emedan de 2ne edeliga vittnen hava betygat att elden blev av dem med de andre personerne som de hade till fällans brännande rätt utsläkt innan de begovo sig öppet i en ökerdädt därifrån först bliver varse om första dagen därefter, som efter vittnens utsago och så mycket ej kunnat förmärkt ej lupit utur fällan, utan genom annan ändelse sig i måsen itänt, vilket kunnat hänt att någon som där framfart, emedan en redväg icke långt ifrån fällan är, och där elden skulle flugit utur fällan och i måsen, då fällan brändes, så hade svedjefolket då straxt väl blivit den varse; alltdärföre varder Sven Nilsson i Lådda i mangell av uppenbara skäl och bevis för böter denne gången entledigat.

Efter resolutions publicerande utlät sig Lantjägaren Rieth ej vara med den nöjd, förmenandes flere skäl lära till Svens övertygelse kunnige bliva, när synen efter Häradet bliver efter skogsordningens 26 punkt härom tilltalt.

1713 vinterting med början den 17 februari.

§ 13.

Bonden Nils Andersson i Krångesta haver hos Häradshövdingen d. 23 december sistlidne ut-värkat citation på dess dotter Anna Nilsson dotter Ibm för begånget lägersmål med drängen Per Ingesson i Krångesta. Samma dag och timma haver Länsman Lars Kyhlbom å ämbets vägnar erhållit citation på berörde dräng Per och Anna i ovannämde mål, påståendes i dy bägge att åtnjuta målsägare rätten av böterne som i denne sak kalla kunna, vilken gärning bägge desse personer Per och Anna frivilligen tillstå vara hänt vid midsommars tiden sistlidne hos drängens fader Inge i Krångesta å crono, varav hon nu är havande sägandes Annas fader att drängen skickat 2ne karlar till honom och begärt att få vigas vid henne, det drängen tillstår, men efter han har på sådant skäligt vis hemligen bedragit henne. Så kan varken han eller hans Hustru tillåta att drängen skall vigas vid henne, utan vilja häldre låt henne gå som hon är. Varpå drängen svarade sig vara lika nöjd, vill undergå den plikt för gärningen som Rätten honom pålägger. Härhos tillstod Annas fader Nils Andersson att denne hans dotter blev på ordentligt sätt och vis 14 dagar efter sistlidne Ollsmässa förlåvat med Nämndemans Per Larsson i Skiestad son drängen Måns Persson där sammastädes. Men nekar högeligen att han intet viste om hennes olovliga sammangång med drängen Per, hälst som hon och drängen aldeles förtege. Nils Andersson vedergår också att ett äldre äktenskapstal varit emellan Anna och drängen Måns i Skiestad, vilken icke heller ännu tagit alla sina gåvor igen, ej heller är han nu här att Rätten kan av honom själv få veta vad han sig utlåter om Annas bedrägeliga förhållande. På tillfrågan nekar drängen Per att det intet varit talt om äktenskaps låven emellan honom och Anna när han besov henne, ej heller har han givit henne några gåvor det hon också tillstår, havandes ingendera varit främmande för slikt tillförende. Annas fader begär att hans dotter kunde få något till barnets föda och oppfostran om det efter födslen lever, men drängen Per förmodar att slippa giva till barnet, efter hennes föräldrar det vilja tillåta äktenskap dem emellan.

Resolutio.

Emedan Anna Nilsson dotter i Krångesta tillstår sig hava 14 dagar efter Ollsmässan sistlidne för-lovat sig med drängen Måns Persson i Skiestad, sedan detta lägersmål med drängen Per Ingesson i Krångesta hänt var, och bemälte dräng Måns nu intet är tillstädes, hon icke heller ännu fött barnet; alltså differeres med dom i saken till nästa Ting.

§ 15.

Länsman Lars Kyhlbom har å ämbets vägnar ånyo till detta ting låtit instämna drängen Erik Håkansson i Humblehagen uti Gammalkil socken för begångit lägersmål med 1/3dings Ryttares Måns Bengtsson Wahls Hustru Karin Danielsdotter i Smesbo uti Nykil socken, vilken gärning de nu bägge frivilligen tillstå vara hänt litet för sistlidne jul ett år sedan, därav hon blev havande och fött piltebarn som lever, begärandes drängen att få vigas vid henne efter som ingen annat vet, än att hennes man är död bleven i Påland för 10 år sedan. Hustru Karin berättar att Anno 1707 commenderades hennes man med de andra Rytterna åt Revell, havandes hon intet brev fått ifrån honom sedan: Erik och hon hava fördenskull gjort ansökning i Venerando Consistorio om vigsel samt där uppvist attester av förlåvat 1/3dings Ryttare Nils Persson Thun i Brob, Fjärdingsman Anders Månsson Höök om hennes mans död därpå de av Consistorio fått d. 28 janu 1713 skrifteligt svar, att när berörde attester bliva edeligen besannade, har anstånden sig att angiva i Consistorio och dess vidare utslag att vänta, varföre och emedan bemälte attestanter befinnes vara ärliga män, ty avlade de ed och efter flitig förmaning och val betänka eders viktighet, gjorde de särskilt sin berättelse om ovan-nämde 1/3dings Ryttares Måns Wahl som följer.

1. Nils Persson Thun, att denne Måns Bengtsson Wahl var hans tältkamrat och honom således väl kände, vilken med Nils och flere andre var på parti vid ett litet slott Litzen benämd i Pålen, därest han blev slagen år 1702 sedan såg han därpå platsen och hela marchen gick över honom med de andra som döda voro. Hans häst med sadlen jämte mat som var i behåll av monderingen, fick en annan Ryttare Sven Hyding benämd, det är nu 9 år sedan jag fick av-sked och kom hem, mer har jag intet att berätta härom.

2. Anders Månsson Höök vittnade, att när min måg 1/3dings Rytteren Johan Tof kom hem för 4 eller 5 år sedan ifrån Påland /vilken för 2 år sedan belv död av farsoten/ då frågade jag honom huru det stod till med de andra gode männen som voro med honom i Påland, då han nämt några stycken som blivit döda och ibland dem var bemälte Måns Wahl en som blivit död, vid Thorn, men om han belv slagen eller sotdöd det talte han intet om. Jag talte också vid en annan ständig Ryttare för Tostebo, som blev död för 4 år sedan, vilken också sade att Måns Wahl dödde för Thorn, men på vad sätt nämde han intet om, ej heller frågade jag honom därefter, dock sade han att Måns Wahls häst kom till rätta igen, mer har jag intet att säga härom. Flere vittnen säger Erik Håkansson sig intet hava till bevis härpå, utan anhåller om Rättens attester över berörde 2ne Måns edeligas utsago, det Rätten honom beviljade, att sedan uti Ven. Consistorio som ovan förmält är upvisa, för det äktenskap skull som han med Hustru Karin Danielsdotter åstundar att ingå.

1713 sommarting med början den 28 maj.

§ 4.

Bonden Nils Andersson i Krångesta uti Gammalkil socken haver andra gången uttagit citation på dess dotter Anna Nilsson för begånget lägersmål med drängen Per Ingesson i Krångesta, vilket skedde midsommars tiden nästförlidet år, berättandes Anna att hon sedan sista Ting haver d. 6 mars sistlidne fött ett pugebarn som lever, och under födslen haver hon haft Rytthustrun Maria Sunesdotter i Fettjestad och Skräddare hustrun Kerstin Persdotter i Krångesta hos sig, Per Ingesson begär nu som å sista ting att få vigas vid Anna. Men Annas fader Nils Andersson säger att det aldrig skall ske efter han så bedragit henne till odygd med sig, hoppas att hans dotter bliver väl gift ändå, dessutan säger Anna sig intet vilja hava Per till man. Drängen Måns Persson i Skiestad kom omsider fram för rätten och vedergår sig hava 14 dagar efter sistlidne Olsmässa förlovat med denne Anna Nilsson, med bägges deras föräldrars samtycke fast än hans fader Nämde man Per Larsson i Skiestad då intet var med, utom Annas morbroder Rusthållaren Sven Svennosn i Drättinge på hans vägnar då han begåvat henne med silver och annat men inga gåvor ännu igentagit, nekandes han sig då vetat att Anna var besoven av Per Ingesson, utan hon förteg detta för honom alt till Thomasmässan dag sistlidne då han själv talte henne till därom med desse ord, tänk aldrig att skjuta det på mig, då hon svarat honom det är intet så väl, jag vet väl att den som sådant ej gjort tager det icke heller på sig, erkände så väl Måns som Anna till köttsligt umgänge med varandra, sägandes Måns därhos att han vill betänka sig om han tager Anna till äkta. Förberörde Hustrur Maria

Sunesdotter och Kerstin Persdotter som varit hos Anna under födslen avlade den vanliga vittneseden med hand å bok och utsade särskilt som följer.

1. Hustru Kerstin Persdotter att Anna Nilsson i Krångesta intet nämde under barnfödslen d. 6 mars sistlidne vem som rått henne med barnet, utan ropat till gud att han ville hjälpa henne ifrån den plågan som hon då var stadd uti, ej heller frågade jag henne om barnafadern efter hon förut bekänt på drängen Per Ingesson, jag haver icke helel hört talas om att någon annan haft med henne att beställa än som Per, mer har jag intet att vittna härom.

2. Hustru Maria Sunesdotter vittnade, att Anna Nilsson intet namngav någon under födslen som henne lägrat hade, utom bad att gud ville hjälpa henne ifrån den plågan hon var stadd uti, ej heller frågade jag henne därefter, emedan hon hade bekänt på drängen Per, mer har jag intet att säga härom.

Resolutio.

Ehuruväl Anna Nilssons fader Nils Andersson i Krångesta här in för rätten ej vill samtycka därtill att drängen Per Ingesson Ibm skall få efter dess påstående äkta henne, med vilken hon barn avlat, emedan denne dräng icke haver på behörigt sätt begärt henne, utom av lättsinnighet henne till lösaktighet med sig bragt, likväl äraktar rätten för nödigt vara, att i anledning av 6 och 14de § i det 15 cap uti Kongelige Kyrkolagen att hemställa detta mål till Högvördige Herr Biskopens och Ven. Consistorio om äktenskap emellan Per Ingesson och Anna Nilsson, men där det ej ske kan, så vill Rätten sig häröver vidare yttra.

§ 19.

Lantjägaren Vålbetrodde Anders Rieth har låtit instämma frälsebonden Per Andersson i Broby uti Gammalkil socken för en förliden vinter 1 år sedan på utmarken huggen ek som var rå men ihålig vid roten vilken är aldeles borttagen: Per Andersson tillstår att han tillika med dess svärmoder änkan Hustru Maria Svendsdotter i Broby huggit samma ek år 1711 om vintern vilken ek var torr på den ena sidan men en rå gren var på den samma vilken hon tagit till en stolpe i dess ställe efter dess husbonde Fru Maria Falcks befallning, det övriga brände de opp, beropar sig på Frälsefogdens Bodyks låv då samma eks huggande efter fruns befallning, varav fruns brev till Häradshövdingen avlästes eljest berättade att Korprals bostället i Broby är 1 helt hemman så äger Vålbetrodde fru 2 halva Frälsehemman Ibm och 2ne halva Cronohemman äre i Brobytorp och skulle således löpa 4 st ekar på var helgård av de 12 som Tings attesten av d. 12 oktober Anno 1699 utvisar. Per Andersson säger att frun sagt för honom att det läre intet vara mer än 3 st ekar Frun hugne och denne läre vara den 4de av de 4 som förbemält är, varandes efterföljande som tillförende bott fruns hemman nämligen Anders Andersson i Brobytorp och Nils Persson i Broby, vilka ännu äre i live nu skola veta om flere än 4 st ekar äre av Fruns hemmans åboer huggne. Cronobönderne Arvid Olsson och Nils Håkansson i Brobytorp skole också veta om det samma.

Interloutoria.

Rätten pålägger svaranden Per Andersson att vid nästa ting bevisa det fruns förrige bönder i Broby intet huggit så många av de 12 ekerne om vilka förberörde tings attest d. 12 oktober 1699 innehåller som på hennes 2ne halvgårdar sig belöpa, så att rätten därav fullkomligen kan få veta, antingen denne nu omtvistade eken bör räckas däruti eller ej, sedan skall följa definitiv Dom i saken.

§ 25.

Länsman Lars Kyhlbom anklagade å ämbets vägnar gåssen Per Månsson i Kapperstad av 15 år för det han sistlidne gjort oljud på läktaren under predikningen i Gammalkils kyrka som drängarna Per Olsson i Fettjestad och Lars Ivarsson i Krångestad skole veta som vore med på läktaren, bekändes detta oljud däruti; att han skall hava tagit drängen Lars Hindriksson i Ullsberg i Råcken och satt knäet emot ryggen på honom ryckte och slet hit och dit. Frågades Per Månsson om han tagit Lars Hindriksson i Råcken. Svarade ja, narry. Frågades om han satte knäet i ryggen på honom ryckte och slet ? svarade nej, utan allenast att han satte knäet på stolsbrädet.

Förberörde personer Per Olsson och Lars Ivarsson avlade sin ed med hand å bik, och utsade härom utan exception särskilt som följer.

1. Per Olsson, att under Högmässaepredikan påskedagen tilldrog sig detta väsendet på läktaren där jag också satt med, bakefter den stolen som Per Månsson och Lars Hindriksson sutte uti då Per Månsson tog Lars i Råcken och satte knäet emot ryggen på honom och slet hit och dit, jag hörde intet Per säga något därvid, Lars hörde jag icke heller tala något, varföre Per gjorde detta vet jag intet, jag vet icke heller om Per rörde Lars något mer, Kyrkoherden Herr Lars Krönstrand predikade, men han stannade intet i predikan därvid efter intet buller eller gny därav förorsakades, mera haver jag intet att vittna härom.

2. Lars Ivarsson vittnade, att jag även satt på läktaren påskedagen och såg att under högmässopredikan så tog Per Månsson Lars i Råcken satte knäet emot ryggen på honom och slet hit och dit, jag hörde intet någon säga något därvid, varföre Per detta gjorde vet intet, Prästen stannade i predikan härav, ty de bullrade med ved de satte sig neder, men om prästen talte till härom, det jag intet så grant minnas, mera har jag intet att vittna härom.

Kyrkoväktaren Lars Jöransson i Måshult på Skränge ägor berättar edeligen att han intet förmärkte detta oväsande av gåssarna eller viste därom för än sedan de kommo i kyrkan så frågade Länsman mig härom, men Kyrkoherden som då predikade stannade intet i predikan, mer haver jag intet att säga härom.

Frågades gåssen Lars Hindriksson i Ullsberg om det varit någon osämja emellan honom och Per Månsson ? svarade intet det han vet utav, och gåssen Per Månsson nekar så därtill och vil för det övriga intet säga varföre han gjort detta, nekar sig ännu varit till skrift och att han ej står i mantal. Vittnen begära att få något för det de lejt karlar i stället för sig medan de nu varit här vid tinget för denne saken skull det samma begär Kyrkoväktaren också.

Resolutio.

Ehuru väl rätten intet kan finna att gåssen Per Månsson i Kapperstad haver av ondsko satt knäet i ryggen på gåssen Lars Hindriksson i Ullsberg och något honom ryckt i råcken, hälst vittnen ej betygat att de hört dem tala varandra något ont ord till, ej heller har någon träta dem emellan varit tillförende, det de också å bägge sidor tillstå, likväl skall han för detta sitt värk i gudshus under predikan sig och androm till varnagel sitta en söndag i ståcken vid kyrkodörren.

1713 hösttinget med början från den 15 oktober.

§ 7.

Bonden Nils Andersson i Krångesta haver 3dje gången utvärkat citation på drängen Per Ingesson Ibm för begånget lägersmål med Nilses dotter Anna Nilsson i vilken sak han nu anhåller om en laga dom, så är och Pers fader Inge i samma stämning anmodat att infinna sig vid tinget i denne sak efter som han tillförende med sin son i den samma in för Rätten talt haver, låtandes Nils Andersson härhos avläsa sin inlaga och expense räkning samt ett extract av Ven Consistorio Linkopensis Protocoll hållit d. 10 juni 1713 vilket innehåller att som Per Ingesson inga skäl varken nu eller tillförende vid Tingsrätten kunnat andraga medelst vilka det äktenskap som Per med Anna påstått emot föräldrarnas och hennes eget samtycke skulle kunna beviljas och drängen Måns Persson i skiestad som med henne är förlovat i Consistorio påstått att få taga henne till Hustru, varmed de i Consistorio på alla sidor varit väl benöjde; ty har Ven. Consistorium funnit skäligt att tillåta äktenskapet emellan Måns Persson och Anna Nilsson sedan hon undergått vederbörlig plikt för begånget lönskaläger med Per Ingesson. Länsman Kyhlbom begär att få njuta målsägare rätten av Annas och Pers böter efter som han även väl på ämbets vägnar utvärkat citation på dem till vintertinget. Nils Andersson säger att barnet lever ännu, varandes hans dotter nu intet tillstådes förmanandes hon det intet vara av nöden efter hon tillförende 2ne gånger varit här vid rätten, tillståendes Nils att Länsman kom till honom innan han första gången uttog stämning och då säger Länsman att han stämde både dräng och Anna muntligen som Kläckaren i Gammalkil Nils Månsson

och Sven Ellfsson i Önnersta skole veta, Per Ingesson begär att han må slippa giva till barnets uppfostran något, efter som han intet får vigas vid Anna, men Nils förmodar att sådant är emot lag och Kongeliga Förordningen.

Resolutio.

Drängen Per Ingesson i Krångesta haver tillförende 2ne gånger här inför rätten påstått att få äga Anna Nilsson där sammastädes som han besovit haver, vilket mål Tingsrätten haver i anledning av Kongeliga Kyrkolagen hemställt till Högvördige Herr Biskopens och Venerande Consistorio förening, varest drängen Måns Persson i skiesta sig ävenväl infunnit, och sig utlåtitt att vilja taga henne till Hustru varmed Per Ingesson sig benöja låtit, ty har Consistorium funnit skäligt att tillåta äktenskapet emellan Måns Persson och Anna Nilsson sedan hon undergått vederbörlig plikt för begånget lönskaläger med Per Ingesson som extractet av Venerande Consistorii protokoll därom innehåller fördenskull kommer Per Ingesson efter egen bekännelse samt 3dje cap Giftermåls balken och Kongeliga Majts nådigste förordning de Anno 1694 att böta för begånget lönskaläger med Anna 40 mkr smt samt stå en söndag kyrkoplikt, skolandes han giva till barnets föda och uppfostring 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kan nära si själv. Anna Nilsson böter ävenväl för sig 20 mkr dito mynt och står en söndag kyrkoplikt, kunnandes rätten ej pålägga Anna Nilsson något särskilt straff för det att hon sedan hon sig av drängen Per Ingesson låtit besova, trolovat med drängen Måns Persson i Skiesta efter som han sig som förbemält är utlåtitt att vilja taga henne till Hustru, vad målsägare rätten av Per Ingessons böter vidkommer så bör Länsman den samma åtnjuta efter som han hos Häradshövdingen stämningen på honom utvärkat, men av Anna Nilssons böter böra hennes föräldrar den samma njuta likmätigt Kongeliga Håfrättens brev av d. 31 maj 1694 angående de av Nils Andersson pretenderade expenser så kunde de honom i så beskaffat sak ej tillerkännas.

§ 10.

Torparen Erik Håkansson i Humlehagen på Vinäs ägor, emot torparen Bengt Jönsson i Hamblorp på Häggebo ägor i Nykil socken

1. För det han beskylt honom hava olovandes tagit en lie ifrån honom utur dess bod.
2. Emot Bengts Hustru Rangell Jonsdotter för det hon skolat sagt det Erik gjort en falsk ed, så att själen är i helvetet och hålet har han igen som han satt uti. Vittnen härtill äre Nils Larsson i Åndebo och Hindrik Persson i Ulfsberg. Bengt nekar att han intet har beskylt honom för lien berättar därhos att Erik kom till honom Vårfrudags morgon d. 25 mars och ville att Bengt skulle svärta hans nät det han och gjorde och lade dem i svärtan och Erik satte sig bruna på ett av dem sedan gick jag bort till Fagerhult, om afton kom jag hem, då Erik var ännu kvar, men gick samma afton hem. Sedan om afton sade min flicka Ingäl och Hustrun min för mig om lien, att flickan sett Erik vid Tyreskuhlet hava något framför sig och sprungit åt Lyckehörn vid Berget och lagt lien där och brutit ner grankvistar på honom, samma afton som flickan följt Bengts son Jöns av 12 år till Berget därest de skolat funnit lien och burit den hem, flickan säger nu det samma. Bengts Hustru Rangell vill tillstå sig talt om Eriks för några år sedan gjorde ed för ett kvinfolk som Erik vid citations tagande angivit, därför framkallade förbemälte sine vittnen, vilka avlade utan exception sin ed och vittnade särskilt som följer.

1. Hindrik Persson att Erik kom till mig och bett mig skulle följa till Bengt och förnimma om han ville tillstå orden eller beskyllningen om lien det jag och gjorde, då Bengt svarat ja men varför skall jag icke tillstå orden, min tjänstefanta Ingäl Månsdotter av 12 eller 13 år nu för tiden hos sin fader i Rogjälstorpet, har sagt att när jag intet var hemma så har Erik tagit min lie i boden och burit den under en gran ut med Berget och lagt den där. Jag frågade om han lägger Erik till detta, svarade intet kan jag läggen till, jag säger efter flickans och min Hustrus ord som hemma voro, jag frågade om han ville svara för sine barn, han svarade flickan är så stor hon kan svara för sig själv, sedan gick vi in i stugun kom Hustrun och frågade henne även därom hon svarade det vet fuller fäntan, Erik kom och såg in i stugun och begynte svärja därom, Hustrun sade pass på svär, du har gjort en

slik ed förr, mer hörde jag intet därom, ej heller vet jag att Erik skolat tagit lien, mer har jag intet att vittna.

2. Nils Larsson vittnade, att när jag och Hindrik kommo dit till Humblorp och frågat Bengt härom så sade Bengt att Erik tagit lien flickan har så sagt, jag frågade Bengt ville taga på sig och svara varför Bengt svarade ja jag svarar för mitt husfolk, sedan ginge vi åt stugun, och frågade Bengts Hustru om icke hon sagt det Erik tagit lien joo /sade hon/ det har jag sagt och det har i gjort och ingen annan ty i såge er rum medan jag lögade barnungen. Erik svor att han intet tagit lien då sade Hustrun du har gjort sitt eden förr en gång, hålet har du igen och själen vet du fuller var den är, men nämde intet helvetet. Erik sade det sku I möta mig vid Bankeberg ting för, det fåret tom sade hon, där får jag en kannan öl där du har en märkatta. Mer har jag intet att vittna.

Fader Nilses vittnesmål intalte Bengts Hustru Rangell Jonsdotter att hon intet nämde märekatta för vilket Nils påstår plikt, för det hon efter hans avlagde ed, vill driva honom till ljugare.

Erik Håkansson beropar sig dessutan på Per i Gäddenäs, Sven i Gluggen, och Jonas i Åndebo att de hört Bengt säga det han har tagit lien ifrån honom, Bengt nekar därtill, förmener att de hört det efter fentans ord, han kan intet minnas att han sagt det för dem, omsider tillstått han talt därom för dem efter fentans ord, Erik säger att han intet hört något av fentan utan gälls han vill nu gladeligen avlägga sin ed det han ingen lie tagit ifrån Bengt, låtandes avläsa åtskilliga attester att han stält sig ärligt och väl, begär att få dom på beskyllningen samt sin omkostnad efter inlagd expenseräkning på 11 daler kmt.

Resolutio.

Emedan Rätten av föregående ransakning finner att Torparen Bengt Jönsson i Humblorp, haver Erik Håkansson till vanära baktalt som skulle han hava hemligt en lie utur hans bod och lagt den vid ett berg under 3ne riskvistar i mening att vilja den sedan borttaga, vartill han aldeles nekar, och ej med laggiltige skäl övertygat vorden; alltså skall Bengt Jönsson böta för en sådan tillvitelse efter det 43 cap tingmåls balken 3 mkr smt allenast efter han sine ord rättat, så skall även Bengt Hustru Rangell Jonsdotter böta för det okvädins oredet hon fällt om Erik Håkanssons för detta gjorde värjemåls ed 3 mkr smt såsom och för domqvähl därutinnan 3 mkr dito mynt Item för det hon nu inför Rätten påstod att Nils Larsson i Åndebo intet vittnade, i det hon intet skolat fällt något skymfeligt ord när hon talte om ölkannen böta 12 öre smt crono, varhos Bengt Jönsson också pålägges att betala till Erik Håkansson uti expenser 11 daler kmt.

§ 16.

Lantjägaren Vålbetrodde Anders Ryth i Smacka haver å ämbets vägnar låtit instämma Cronobönderna Håkan Larsson, Anders Danielsson, Jonas Svensson, Sven Ellfsson och Lars Jönsson Krångesta uti Gammalkil socken för olovlig ekehygge uti 2ne deras ängar, vilket består uti 4 st som han icke allenast själv utan och låtit Nämдемännerne Per Larsson i Skiesta och Sven i Hackstad besikta, vilka nu berätta att den ena utav dem varit färsk och den andra som stod intill den färska var helt och hållet ihålig de andra 2 voro och ihåliga, den färska eken stod på Jonas Svenssons teg, det han nu tillstår, men säger att Sven Ellfsson hjälpte honom hugga den samma sedan togo de vardera halvparten av den och gjorde sig var sin bult utav. Håkan Larsson och Anders Danielsson hava huggit en torr ekestubbe flere säga de sig intet huggit. Lars Jönsson nekar att han intet huggit någon ek utan Jonas har huggit en ihålig och torr en stod halv på Larses teg och halv på hans teg, och därav fick han 2 lass ved, tillståendes Jonas att han den högg och att Lars fick hälften ved av den, Sven Ellfsson tillstår sig huggit en ek som var härsk ruten och mullen av den och kördes på åkern till 3 lass, det bemålte nämдемән besanna. Lantjägaren påminner att det är ännu 4 st eker vid stubben ihåliga huggna i samma äng för 2 eller 3 år sedan som nu även vill att desse åboer skola svara före, Sven och Håkan tillstå att de huggit vars en av dem till tillier i Stångebro uti Linköpings efter de voro merendels färska för 5 eller 6 år sedan och därtill hade allmogen dåvarande Högvälborne Herr Landshövdingens lov att hugga var de ville, det nämden och den övriga allmogen betygade vara i sanning, sägandes Sven och Håkan att de kunna avlägga sin ed det de intet huggit

de övriga 2 av desse senare 4 eker. Lantjägaren påstår att desse bönder måtte för ovannämde eker böta efter 1664 års förordning 12 daler smt för vardera, bönderna beropa sig utan dess på Skogvaktaren Lars Jönsson i Ycke som nu är skriven till Soldat, att han givit dem lov till att hugga sådana torra och ihåliga ekar, men han är nu intet här till svars, de bedja för det övriga om förskoning efter de äro fattiga bönder och uptagit cronans gårdar så gått som öde, skulle de nu bliva fällte til så stora böter som Lantjägaren vill hava, så bliva de aldeles utarmade och gårdarna öde på nytt, sedan gjorde parterne avträde därefter innan Domen blev uppförd påminte Nämde man Per i Skiestad, att Lantjägaren vill låta bero med dom om de sist angivne 4 eker, till dess de blive nogare besiktade.

Resolutio.

För den färska eken som bönderne Jonas Svensson, och Sven Nilsson tillstå sig hava utan vederbörligt lov och tillstånd huggit nästförliden vinter uti deras äng skola de efter 3dje punkten uti Kongliga Majts nådigsta stadga där allehanda bärande skogsträ i riket de Anno Stockholm d. 29 aug Anno 1664 böta till Kongliga Majt och cronan 9 daler smt samt 6 mkr till häradet så och 6 mkr till åkäranden halvparten vardera och plantera 2 unga trä av samma art i stället igen på orten, och stånde deras eller arvingars skötsel där å in till dess de till boskapsbeten vuxne äre.

2 Skall Håkan Larsson och Anders Danielsson böta för den utan lov huggne stora ekestubben vilken med de efterföljande torra och ofrukbärande på ängen utan skada mistas kunde 4 mkr smt till treskiftes cronan och häradet i anledning av 2dra punkten uti förberörde Kongliga stadga.

3. Och som Jonas Svensson påstår sig hava huggit en torr och ihålig som stod hälften på hans och hälften på Lars Jönssons tegar; alltså skall han böta för den samma 6 mkr smt varav Lars betalar hälften efter som han åtnjutit hälften av veden.

4. Skall Sven Ellfsson böta för det han utan lov huggit den 4dje och aldeles igenom ruttnade eken 4 mkr smt skolandes förberörde åboer också plantera för vardera av ovannämde torra trä som de avhuggit tu unga eker i stället igen och stånde dess skötsel å dem in till dess de utur boskapsbete vuxne äro. Vad de övriga 4 st eker vidkommer som Sven och Håkan vedergå sig hava huggit 2 utav till Stångebro efter då förtiden varande Högvälborne Herr Landshövdingens tillstånd, så beror efter jordägarens begivande med dom om dem till dess bliva nogare besiktade, och fullleligen det de till bemälte bro använde äro.

§ 17.

Dito tilltaltes Vålbetrodde Anders Ryth emot Frälsebonden Sven Nilsson i Lådda uti Gammalkils socken för dess svedje elds utkommande år 1712 då ½ tunnland av bårgårds-timmer av elden blivit något skadat på Rusthållets och Frälsehemmanets under Lagerlunda ägor. Berättandes härvid Nämde männen Per i Skiestad och Sven i Hackstad, samt Länsman Lars Kyhlbom, att de hava så synt detta och då intet annat kunnat funnit att elden har gått utur fällan och i måsen. Sven Nilsson beropar sig på de skäl som för detta äro andragne till hans oskuld, sägandes bevisligt är det åtskillige flere samma året kunde fuller i häradet som intet blivit tilltalte.

Resolutio.

Ehuruväl Länsman Lars Kyhlbom och Nämde männen Per Larsson i Skiestad och Sven i Hacksta nu hava tillkänna givit att de sedan sista ting nogare besiktat det elden skall hava hunnit utur Svens fälla och i måsen. Dock väl som ved fällans brännande de delar äre iakttagne som Kongliga Förordningen innehåller och om det hänt av denne elden så var den länge efter svedjandet i rötter och annat sig döljt, skadan icke heller av synnerligt värde är, den varken Rusthållaren eller Frälsebonden påtalt, Sven Nilsson dessutan en fattig karl. Ty kan Rätten av desse och andra flere skäl in actis ej pålägga honom större straff, än att plikta såsom för olovligt svedjande efter 21 punkten i Kongliga Skogsordningen de Anno 1664 12 mkr smt och vara arbetet och säden förlustig.

1714 vinterting med början den 15 februari.

§ 15.

Cronans Länsman Vältrodde Lars Kyhlbom haver instämt åtskillige av Häradsboerne för försummat Cronoskjuts så vid Lifregementets och Upplands Infanteri Regements uppmarch uti januari och februari månader i detta år, som någon båtsmansskjuts därmedelst krigsfolket intet allenast kommit så fort som vederbart utan och Cronobetjänterne mycken svårhet utstått, begär i dy att de som nu instämde äro måtte med näpst bliva ansedde nämligen.

1. Jöns i Brånstad som nu närvarande är tillstår sig hava försummat skjutsen när Upplands Infanteri Regemente upp marcherade, böter således därför 3 mkr smt crono.
2. Erik i Fantorp tillstår sig hava skett försummat, böter således 3 mkr smt crono.
3. Elias i Börckhult för försummat cronoskjuts böter 3 mkr smt frälse.
4. Erik i Humblehagen säger sig vara boande på rå och rörs hem i underfrälse säteriet Vinäs, och därför försummar sig böra vara fri för skjutsen tillståendes sig likväl försummat skjutsen 2ne gånger; men i anledning av Tågordningen 3 § de Anno 1696 komma han ävenväl för försummat skjuts 2 gånger att böta 6 mkr smt frälse.
5. Jöns i Kibbelsbo har samma ursäkt som den förra, men som han utom dess intet haver laga förfall dy kommer han att böta för 2ne gånger försummat skjuts 6 mkr smt frälse.
6. Blommedahl Håkan är nu ej tillstädes, böter dock för 2ne gånger försummat cronoskjuts 6 mkr smt frälse.
7. Gluggen Sven böter för 2ne gånger försummat crono skjuts 6 mkr smt frälse.
8. Jöns i Skränge böter för försummat skjuts 2ne gånger 6 mkr smt crono.
9. Börje i Näverdahl är nu intet tillstädes dock böter för 2ne gånger försummat skjuts 6 mkr smt crono.
10. Pär i Sörbo böter för en gång försummat cronoskjuts 3 mkr smt crono.
11. Jöns och änkan Hustru Ingeborg i Bjärsvik böta vardera för en gång försummat skjuts 3 mkr smt som gör 6 mkr do mynt crono.
12. Elgsbo Lars är intet tillstädes, dock böter för 2ne gånger försummat skjuts 6 mkr smt crono.
13. Carl i Ullstorp för en gång försummat skjuts böter 3 mkr smt crono.
14. Änkan Hustru Maria Ibm böter för 2ne gånger försummat skjuts 6 mkr smt crono.
15. Fettjestad Tohre böter för en gång försummat skjuts 3 mkr smt crono.
16. Anders Ibm är intet tillstädes böter för en gång försummat skjuts 3 mkr smt crono.
17. Ibm Måns böter för en gång försummat skjuts 3 mkr smt crono.
18. Hans i Krångesta böter för försummat skjuts 3 mkr smt crono.
19. Anders Nilsson Ibm försummat Båtsman skjuts nyårs dagen böter således 3 mkr smt crono.
20. Inge i Stillinge är nu frånvarande böter likväl för försummat 2ne gånger skjuts 6 mkr smt frälse.
21. Anders Nilsson i Kättesta böter tillhopa för en gång försummat båtsmans skjuts 3 mkr smt allenast, efter de intet pläga vara treske, frälse.
22. Hans Ibm är nu intet tillstädes, men böter likväl för försummat 2ne gånger skjuts 6 mkr smt crono.
23. Carl Ibm för en gång försummat skjuts böter alltså 3 mkr smt crono.
24. Jöns i Övergård för försummat skjuts 2 gånger böter således därför 6 mkr smt crono..
25. Johan i Åbysätter böter för en gång försummat skjuts 3 mkr smt crono.

26. Jöns i Hörna, som brukar 2ne särskilte gårdar, böter för 2ne gånger försummat skjuts 6 mkr smt crono.
27. Ibm Per för 2ne gånger försummat skjuts böter 6 mkr smt frälse.
28. Jon i Sibbenhorva för en gång försummat skjuts böter 3 mkr smt crono.
29. Jöns och Samuel i Träbo försummat 2 gånger skjuts böta allenast 6 mkr smt crono tillhopa efter de ibland pläga vara lydiga.
30. Olof Larsson i Åby för 2ne gånger försummat skjuts böter alltså 6 mkr smt crono.
31. Ibm Anders Månsson för försummat 2ne gånger skjuts, böter därför 6 mkr smt frälse och efter han nu är drucken in för Rätten och ropade högt åtskilliga gånger, så befaltes Länsman att sätta honom i kistan till dess hansovit ruset av sig.
32. Jöns i Berga för försummat skjuts 2 gånger böter alltså därför 6 mkr smt crono.
33. Nybble Per Andersson för en gång försummat skjuts böter därför 3 mkr smt crono.
34. Jon i Utterstorp Rotmästare, men infann sig intet vid marchen och ginge reda för skjutset böter 3 mkr smt crono.
35. Jöran i Fracksta för det hans gässe Johan /som väl varit framme med skjuts/ men utan lov farit härifrån och intet skjutsat, böter således därför 3 mkr smt crono.
36. Hemming Ibm för det han en gång försummat skjutsen böter således därför 3 mkr smt frälse.
37. Per och Carl i Vittsätter försummat en gång skjuts böta således därför tillsammans 3 mkr smt crono.
38. Jon i Drögshult intet tillstädes böter också för det han försummat Infanteri skjutsen 3 mkr smt frälse.
39. Måns och Daniel i Rösätter berätta att de hava lejt Olof i Guesta att skjutsa uti deras ställe, men som sådant är vid 40 mkr smts plikt förbudt, så böte de vardera 3 mkr smt, är 6 mkr dito mynt crono.

§ 25.

Cronans Länsman Vältrodde Lars Kyhlbom har instämt å ämbetes vägnar drängen Per Ingesson i Krångesta och pigan Elin Andersdotter Ibm för det rykte som om dem utkommit är, om lägersmål med vara andra; svaranderne är nu tillstädes, nekandes högeligen bägge sig hava med varandra på något olovligt sätt haft att beställa, påståendes det sådant dem måtte bevisas. Länsman har intet något annat bevis härpå, utan ryktet har gått om dem båda i Nykil och Gammalkil socken. Drängen Per Ingesson har utvärkat laga stämning på änkan Hustru Elin Svendsdotter i Blasxorp för det hon skolat sagt för Länsman, att han begått lägersmål med pigan Elin, påståendes därför, att hon det måtte behörigen intyga eller plikta som lag förmår. Änkan Hustru Elin Svendsdotter förklarar sig således däruppå, att hon intet sagt bemälte dräng och pigan haft lägersmål med varandra utan att de säga att ryktet så går, men Gud vet, om det skall så vara i sanning, Hustru Elin beropar sig på Hustru Sara i Badstugun på Krångesta ägor som skolat sagt åt Hustru Elins dotter Elin således att efter drängen Per intet vill hava dig, så skall han väl hava pigan Elin uti Mellangården i Krångesta, men lägersmål har hon intet nämt om. Länsman beräatar härvid, att Hustru Elin Svendsdotter sagt för honom, att Nils Månsson i Krångesta har skolat varit uti Inges stugu där samastädes och funnit dem ihop, men kört ut drängen och pigan med hugg och slag; Hustru Elin nekar därtill och Länsman har intet något bevids därpå. Nils Månsson är nu tillstädes, berättandes att han aldrig funnit drängen Per och pigan Elin på något oärligt, ej heller har hon någonsin varit uti Inges stugu och kört ut dem. Länsman beropar sig till vittne härom på Nämde man Sven i Hacksta som intygar, at Hustru Elin i dess närvaro när hon av Länsman blivit tillfrågat om hon vill stå vid sine ord om ryktet till lägersmålet med Per och Elin svarat, att hon går intet därifrån. Pigan Elin som är beryktat inlägger dess husbondes Nils Månssons och dess granars i Krångesta attest av d. 14 februari 1714 som

avlästes och intygades, att hon alltid sig ärlig och väl förhållit, så att intet annat har försports till denne dag. Drängen Per Ingesson inlägger en expense räkning emot Hustru Elin av 14 daler kmt pigan Elin Andersdotter insinuerar dess expense räkning av 11 daler 11 kmt.

Resolutio.

Såsom rätten befinner att nämndeman Sven i Hacksta betygat det änkan Hustru Elin Svensdotter i Blaxtorp uti dess närvaro tillstått, det hon sagt sig hört ryktet att drängen Per Ingesson och pigan Elin andersdotter i Krångesta om någon olovlighet med varandra, vilket tal hon också vedgått, varav ryktet om dem utkommit, men ej påstår det att bevisa utan sitt tal rättat och återkallat, alltså pålägges henne att böta för slikt obevisligt och ogrundat tal om dem 3 mkr smt för vardera, som är 6 mkr dito mynt crono samt uti expenser erlægga till drängen Per 2 daler smt och till pigan Elin 1 daler 6 dito mynt, blivandes för det övriga drängen Per Ingesson och pigan Elin Andersdotter härutinnan befriade, emedan ingen kan dem överbevisa hava med varandra och härmed förbudet vid 40 mkr plikt, at ingen skall understå sig utan skäl och bevis göra något åtal härför.

§ 26.

Änkan Hustru Elin Svensdotter i Blaxtorp efter behörig utvärkat stämning kärade till drängen Per Ingesson i Krångestad för det han en tid sistlidne jul kommit med dess svåger Jöns Persson i Krångesta och friat till Hustru Elins dotter pigan Elin Ersdotter, men inga gåvor utgivit och nu intet vill hålla fart därmed, varigenom pigan varit förorsakat att giva sin förra fästeman Bengt Nilsson i Stora Greby gåvorna igen och förlikning därtill, vilken hon påstår att han icke allenast måtte betala utan och plikta för det han narrat dess dotter härutinnan. Svaranden Per, som nu är tillstädes, förklarar sig således här uppå och tillstår att han väl varit för jule högtiden hos Hustru Elin och sig då utlåtit vilja äga denna hennes dotter Elin Eriks-dotter så vida som roten skulle få Soldat, på det han i vidrig händelse därav icke måtte på något sätt förfördelas, men ej givit pigan Elin några gåvor eller tecken till äktenskaps loven, vilket och pigan tillstår. Drängen Per uppå tillfrågan gav vidare tillkänna, att han allena för den orsaken skull ändrat sin tanka till åigan för det han förmener pigans moder Hustru Elin utkommit det elaka ryktet om honom som skulle han begått lägersmål med pigan Elin Andersdotter i Krångesta som han säger ingalunda kan honom bevisas, Per sade sig eljest intet hava något emot pigan Elin Ersdotter; alltså förmantes han, att med henne efter dess en gång gjorde utlåtelse hålla fart med henne och således med henne äktenskap ingå; varpå parterne till förlikning och vidare betänkande härtill togo avträde.

D. 19 dito inkom parterne och anhöلت drängen Per Ingesson om dilation att betänka sig om äktenskaps ingående med denne piga Elin till nästa ting, emedan hon därom ej intagit sina föräldrars samtycke som och honom härmed beviljat varder.

Anno 1714 d. 27 april hölts efter Högvälborne Baron och Landshövdingen Herr Johan Lillienstedts ankomne gunstige skrivelse av d. 6 april dito är ett **extra ordinarie Ting** uti Valkebo härad å rättn Tingstad Bankeberg över mördaren Petter Carlsson som förut hava bortstulit ifrån Nämndeman Per Larsson i Skiestad ett par svartbruna oxar och ett sto, närvarande Cronans Länsman Vältrodde Lars Kyhlbom och underskrevne Häradsnämnd, nämligen Sven i Hackstad, Per i Sköllstad, Måns i Gismesta, Olof i Solmark, Lars i Åby, Sven i Bankeberg, Isak i Kålary och Sven i Leberg.

Då sedan tingsfreden på behörigt sätt lyst blev framhade Gevaldiger karlarna Anders Hansson och Anders Johansson mördaren Petter Carlsson fängslig av dem utförd ifrån Linköpings slott, varefter Nämndeman Per Larsson i Skiesta, sig över honom besvärade, att han skolat bortstulit ifrån honom d. 23 augusti 1713 ett par oxar och ett röbläset sto i 4de året, förhållandes Tingsrätten alltså mördaren Petter Carlsson att han skulle giva gud äran och bekänna sanningen, då sedan för honom uppläsit blev det förhör som hållit blivit på Stockholms södra förstads Kämnnars kammare d. 10 december 1713 angående desse 2 oxar och sto som bort-komne äro ifrån Nämndeman Per Larsson i Skiestad vilka oxar med 2 st andre som bortstulne blivit i Vifolka härad ifrån Bonden Olof Nilsson i Öjebro,

och därom i går som var d. 26 april i bemälte härad uti Ljunga ransakat blivit, mördaren Petter Carlsson föregivit, till Stockholm blivit uppkörde med en oxedrift ifrån Holland som till slaktaren Petter Carlsson i Stockholm uppgått, alltså har bemälte slaktare Petter Carlsson till förhör härom blivit uppkallat, men han betygade sig intet hava haft någon oxedrift ifrån Holland med mera som själva förhöret härom deiterar och innehåller, så tillstod mördaren Petter Carlsson att det som han tillförende om desse oxar vid extra Tinget i Ljunga d. 23 november 1713 bekänt var idel osanning, så att han intet ärft någon gård därifrån, sägandes nu således, att han ingalunda varit vid Skiesta och stulit desse oxar och sto, utan när hans kamrat Börje Berg, med vilken han varit i följe ifrån Mantorp, sedan där stölden av dem begicks, och följt honom till Svärta bruk i Södermanland, så har Börje Berg föregivit sig skola resa till Strängnäs, men var han då reste betygade mördaren Petter Carlsson sig ej veta utan har Börje Berg skrivit honom till 3 dagar efter sedan de skiljs åt vid Svärta bruk på Stockholm om desse oxar ifrån Strängnäs, men antingen Börje Berg då varit i Strängnäs eller intet kan han intet veta, utan när mördaren Petter Carlsson fått brevet så reste han straxt därpå ifrån Stockholm till Tellie, så att när han på andra dagen kommit till Tellie har han varit där 6 timmar vid pass efter oxarna, och då var Börje Berg där själv med och till honom samma oxar överlevererade, så att de skulle hava halvp parten vardera uti dem, dock berättade Börje Berg intet för honom varest han dem hämtat, dock säger mördaren Petter Carlsson att han väl viste att de voro stulne. Mördaren Petter Carlsson berättade vidare att han förde desse oxar och hade i följe med sig ifrån Tellie till Fittia en skjutsgåsse som skulle gå dit och hämta hästar därifrån, men sedan skildes han vid gässen i Fittia och förde desse oxar själv till Snättinge uti Brete. Petter Carlsson tillstår at han intet har talt med Börje Berg sedan de skildes åt i Tellie, dock har han haft brev ifrån honom av Nyköping några dagar därefter om det sista uppkomne oxeparet som han hämtade i Fittia. Mördaren Petter Carlsson inständigt påstår att Börje Berg stulit desse oxar och han sedan gjort sig därmedelst delaktig, vilket Petter Carlsson säger sig vilja dö uppå, och att han intet har annat att bekänna härom än som förbemält är, Nämndeman Per Larsson tillstår att han fått allenast 10 plåtar i betalning för sine oxar i Stockholm, fast än slaktaren åldermannen darsammastädes dem värderat för 14 plåtar, så att 4 dito uppgått till bete, tull och omkostning med mera, vad det röda stoet angår som Nämndeman Per Larsson bortmist, så nekar mördaren Petter Carlsson aldeles därtill att han intet vet något därom att berätta, dock tilstår att Börje Berg för honom berättat i Telje att han hade och ett häst kreatur med sig. vilket blivit dött under vägen, men varest berättade han ej för mig, ej heller frågade jag honom därefter; ingen annan underrättelse om detta kunde rätten få av mördaren Petter Carlsson ehuru stor flit man därtill använde, utan hölt sig enständigt därvid att Börje Berg varit orsaken härtill. Därefter framkom Högvälborne Fru Maria Elisabet von der Osten genant Sackens på Lagerlunda Fogde Johan Lundberg, sig besvarandes däröver å dess frus vägnar att d. 4 september 1713 emellan fredagen och lör-dagen blivit för bemälte Fru åtskilliga små saker utur ett dockeskåp efter inlevererade specification därpå av d. 27 april 1714 bortstulne, förmenandes alltså att denne mördaren Petter Carlsson det gjort, emedan han härpå orten vid samma tid varit vistande och dessutom när Herr Landshövdingen Sacken på Lagerlunda låtit för samma saker låtit insätta ett löst kvinfolk Sara Persdotter, på Linköpings slott, så har mördaren Petter Carlsson när han blivit henne varse på slottet sagt att hon var oskyldig emedan sett att Börje Berg haft desse saker med sig och han dem med de andra som på Mantorp bortstulne blivit översett vid Norrköping emellan Krokek och Åby, varföre bemälte kvinsperson blivit lösgiven och vet nu ingen varest hon skall tagit vägen, emedan hon för ingen vist berättat varest hon skall hava haft sitt hemvist eller vore kommen ifrån. Mördaren Petter Carlsson examinerades alltså efter begäran härom, men säger att han ingalunda varit på Lagerlunda och desse saker bortstulit, utom dess kamrat Börje Berg har det gjort, men om ovanbemälte kvinfolk har givit Börje Berg någon anledning till denne stöld kan han intet veta, tillståendes likväl att han sett en del allenast av desse saker, havandes Börje Berg tagit samma saker med sig och han vet intet att berätta härom något mera, ej heller kunde Tingsrätten få någon närmare kunskap av honom härom ehuru man sökte honom därtill, att beveka.

Resolutio.

Emedan Tingsrätten nu av mördaren Petter Carlsson ingen annan underrättelse kunnat inhämta om

desse 2ne oxar som ifrån Nämndeman Per Larsson i Skiestad bortstulne blivut med det ena sto uti 4de året, än att Börje Berg oxarne stulit och Petter Carlsson dem sedan emotagit och döljt, varmedelst han gjort sig ävenväl av den tjuvnaden delaktig och därför i anledning av Hans Kongelige Majt förordning de Anno 1698, lika med själva tjuven kommer att anses, och således Tingsrätten väl ålegat, att döma honom därtill efter deen 3 § uti Kongelige Majt Strafford. De Anno 1653 men emedan Nämndeman Per Larsson sin betalning erhållit för sine oxar nämligen 10 plåtar, men som han redan till döden dömd är, så underställes även detta i ödmjukhet den Höglövlige Hofrättens Nådrättvisa dijudication och omprövande.

På Häradsrättens vägnar

Samuel Lindzfelt

1714 sommaring med början den 31 maj.

§ 22. den 2 juni

Länsman Vältrodde Lars Kyhlbom har å nyo låtit instämma Secund Corporalen Manhaftig Jonas Fielsteen i Fettjestad

1. För det han sagt att Ryttaren för Gålsätter Jonas Golin skolat sagt sig hava legat hos Länsmans Hustru

2. För det han kullslagit tjänstepigan Maria. Så att hon därav fått blodite på det ena örat med mera som Länsman med vittnen söker att bevisa, jämte härav förorsakade Rättegångs omkostningar. Secund Corporalen Fielsten är nu intet tillstädes utan inskickat dess brev till Rätten av d. 30 maj 1714 däruti han förmåler sig intet kunna så väl för citations så sent bekommande som ämbetes beställningen för denne gången svara. Men Länsman påstår att få dom i saken, emedan han nu 2ne gånger instämt Corporalen Fielsten varföre tingsrätten resolverade att som secund corporalen Fielsten sig ej på 2ne rättens erhållne citationer till svars inställt ej heller sitt angivne förfall av ämbetes förrättingars förhindrande bevist detta mål emot Corporal Fielsten så graft angivit, att han ej bör frånvarande dömas, så bör Corporalen Fielsten genom tjänliga medel tillhållas sig personligen inställa, då häröver skall följa rättens berhörige dom och utslag.

1714 hösttinget med början från den 25 oktober

§ 21.

Ryttmästaren Vålborne Herr Samuel Duse på Vinäs har instämt förrige Trägårdsmästaren darsammastädes, men nu varande Torparen, Lars Andersson i Fläcktebo på Fagerhuta ägor för det han sistlidne pingstedag emellan ottensången och högmässan uti Herr Ryttmästarens fånvaro uppbrutit dess kyrkostol i Gammalkils kyrka uti koret och sig där satt, varföre behörig bot på honom sökes jämte härav förorsakade Rättegångs omkostningar, varpå Herr Ryttmästaren sig inställte, men Lars Andersson var ej tillstädes, utan dess Hustru Ingeborg Larsdotter infann sig, berättandes honom vara så sjuk och opasslig, att han intet nu kan komma hit; Nämndeman Lars i Tiggesbo berättar att han är gammal och sjuklig av sig samt svullen varit, när han för 14 dagar sedan bar dit stämningen till honom, men huru det nu är med honom, vet han intet, Hustru Ingeborg har nu ej annat bevis på dess mans opasslighet, Herr Ryttmästaren Duse beropar sig till bevis däruppå, att Lars i Fläcktebo tagit upp hans kyrkostol, Nämndeman Per Larsson i Skiestad, som berättar att Lars tagit i dörren på stolen och ryckt på den några gånger, vilket när Klockaren Nils Månsson i Gammalkil det sett, så gick han till och hjälpte Lars upp i stolen, på det ej något gny därav skulle ske; Hustru Ingeborg tillstår, å dess mans vägnar, så vara passerat, som Nämndeman berättat. Nämndemännen Per Larsson i Skiesta och Lars i Tiggesbo berättar att Lars Andersson varit van att stå i samma stol tillförende, när han var Trägårdsmästare vid Vinäs och i synnerhet högtiden, då mycket folk kommit tillsammans Herr Ryttmästaren begär dom i saken likmätigt Kongelige förordningen och inlägger en expense räkning till 8 daler 20 smt.

Resolutio.

Såsom Rätten befinner, att svaranden Lars Andersson i Fläcktebo haver i många år varit Trägårdsmästare vid säteriet Vinäs och under den tiden ibland suttit i den stol uti koret som lyder till samma gård, varandes han i följe av 2 och 13 punkten i Kongeliga sabbatsbrotts plakatet sedermera ej åtvärnat att sitta i den stolen, denne gången då han där satt icke heller någon förargelse av honom i församlingen skett, utan när han fattade i dörren och ville gå i stolen som låst var, så har Klockaren Nils Månsson fattat i stolsbrädet och således hjälpt honom in i stolen; dy kan Rätten denne gamla mannen, som av oförstånd gått in i stolen och sig där satt, för denne gången, ej med någon plikt pålägga; dock varder han nu åtvärnat att taga sig hädanefter för sådant till vara; prövandes rätten likväl därhos skäligt, att Lars erlägger till Herr Ryttmästaren Duse i Rättegångs expenser 5 daler 14 smt.

1715 vinterting med början från den 22 februari.

§ 7.

Länsman Vålaktade Lars Kyhlbom anklagade å ämbetes vägnar Tredings Ryttaren Lars Ivarsson Ullbom uti Krångesta för begångit lägersmål med löskvinfolket Brita Svensdotter på Krångesta ägor, varpå parterne sig behörigen inställte, tillståendes Lars Ivarsson dess begångne lönskaläger med Brita Svensdotter som skett första gången förlidet pingstetid, Brita som befinner sig härav havande säger sig blivit lägrat av Lars under äktenskapslöfte och till bevis beropar sig uppå Hustru Kerstin Svensdotter i Krångesta, för vilken Lars sig utlåtitt, att om han henne besovit så ville han taga henne till äkta, men Lars nekar härtill och vill intet taga Brita Svensdotter till äkta, bemälte Hustru Kerstin i Krångesta är nu intet tillstädes, och säger Brita sig intet kunna få hit Hustru Kerstin, Brita påtager sig intet att skaffa hit merbemälte Hustru Kerstin, nekandes Lars sig intet vidare sagt å Hustru Kerstin än han frågat om intet Brita vill bekänna sig vara havande dock ej talt om något äktenskap med henne. Brita har tillförende sig med lönskaläger försett med drängen Sven Hindriksson i Ullsberg henne lägrat, omsider påtog Brita sig att till morgondagen vill gud på sin omkostnad skaffa hit Hustru Kerstin i Krångesta som och henne beviljades. Den 23 februari kommo parterne för rätten igen då kvinfolket Brita Svensdotter inlevererade ett brev ifrån Hustru Kerstin Svensdotter dat. Krångesta d. 23 februari 1715 varutinnan hon berättar för dess sjuka barn skull ej kunna komma hit till tinget och således gör sin berättelse om det tal som 3dings Ryttaren Lars Ullbom haft hos henne nämligen att om Brita Svensdotter kan göra sin ed därpå, att hon ingen annan haver än honom så tör han väl vigas vid henne, ty om han skall bort i år, så har han väl sine penningar behov, än att giva dem för henne med mera som själva brevet ad acta utvisar, men Tredings Ryttaren nekar till samt av det som Hustru Kerstin i Krångesta i dess brev anfört, och påstår att hon det edeligen må bekräfta, men om äktenskapet med Brita vill Tredings Ryttaren intet tillstå, och Brita nekar att hon ingen annan barnefader haver än denne Lars Ivarsson ej heller kan hon namngiva någon annan.

Resolutio.

Ehuruväl Tredings Ryttaren Lars Ivarsson Ullbom uti Krångesta väl tillstått sig hava lägrat löskvinfolket Brita Svensdotter på Krångesta ägor, men ej efter Britas påstående velat vedgå att han henne under lägersmålet äktenskapslöfte tillsagt ej heller att han sedermera sig därom något skall hava utlåtitt, dock likväl som Brita Svensdotter intygat med Hustru Kerstin Svensdotter i Krångesta uti Rätten inlevererade brev att Lars Ivarsson hos henne varit och åt henne sagt att han tör väl vigas vid Brita, om hon kan göra ed därpå att hon ingen annan barnfader hava än honom vartill Brita aldeles nekar och Lars ingen annan därtill namngiva kan, ty bliver deta mål i följe av Kongeliga Kyrkolagen och Höglövlige Kongeliga Hofrättens nådiga brev av d. 13 april 1714 till venerande Consistorii åtgörande härutinnan remitterat.

§ 19.

Cronan Länsman Vålaktad Lars Kyhlbom anklagade å ämetes vägnar torparen Lars Andersson på Fagerhults ägor i Fläcktebo och Ryttare Hustrun Brita Danielsdotter darsammastädes, för det de slagits 8 dagar för mattsmässan förlidet år 1714, och sedermera förlikts varpå torparens Hustru

Ingeborg Larsdotter sig inställte jämte Ryttare Hustrun, och tillstod Hustru Brita att Lars slagit henne 1 blånad på bröstet och att antingen dess styvdotter eller Hustru Ingeborg slagit henne ett blodvite på vänstra armen och Larses styvdotter hårdragit henne, tillståendes och Hustru Brita, att hon tagit torparen en gång i dess högra hårlåck, parterne tillstå sig hava härutinnan förlikts, och att deras träta kom om morötter. Svaranden tillstår desse blånader och hårdrag.

Resolutio.

Efter eget tillstående och lag det 10 cap sårsmål balken med vilja skall torparen Lars Andersson i Fläcktebo för 2ne förövade blodvite på Ryttare Hustrun Brita Danielsdotter böta för vardera blånad 3 mkr är 6 mkr smt och Hustru Brita för hårdraget 6 mkr dito mynt crono.

1715 somarting med början den 9 juni.

§ 7.

Länsman Vältrodde Lars Kyhlbom har instämt Tredings Ryttaren Lars Ivarsson Ullbom i Krångesta för begånget lägersmål med kvinfolket Brita Svendsdotter i Valehof, varpå de sig för rätten infunno och uppviste kvinfolket Ven: Consistori Lincopensis Extract och remiss av d. 9 mars 1715 till Tingsrätten varuti Consistorium berättar att drängen Lars Ivarsson nekat till äktenskap med kvinfolket Brita Svendsdotter vilken nu namngiver Hustru Kerstin Svendsdotter som hört att drängen lovat henne äktenskap, som nu intet är tillstådes utan Länsman påtager sig att henne till morgondagen inskaffa, och drängen Lars nekar enständigt till äktenskapslöfte med henne d. 10 juni kommod esse personer nu för rätten igen och berättade att Hustru Kerstin Svendsdotter går i väntande dagar att föda barn och kan därför intet komma hit att besvärja sin attest som hon här om utgivit. Fjärdingsman befaltes straxt resa efter Hustru Kerstin Svendsdotter som förminnes intet vara så när sin födsletid, emedan Ryttaren Ullbom åstundar slut i saken och har ingen dag säcker för march order härifrån orten, vilken en stund därefter kom tillstådes och utom Exception avlade den vanliga vittnes eden och berättade det drängen utlåtitt sig för henne att han törer väl taga Brita Svendsdotter till Hustru, mer vet hon intet här om, och för det övriga hade Brita Svendsdotter nu inga flere bevis att framte om äktenskapslöfte som hon påstår Ryttaren Ullbom henne tillsagt; Tingsrätten resolverade här över, att som kvinfolket Brita Svendsdotter intygat med Hustru Kerstin Svendsdotters edeliga utsago att Ryttaren Lars Ullbom sig för henne utlåtitt, att han tör väl vigas vid henne; dy pålägges bemälte Lars Ullbom i följe av dom: Reg. 31 punkt att värja sig med ens sins ed det han intet under äktenskaps löfte besovit Brita Svendsdotter; men innan som han denne ed avlägger lämnade Tingsrätten honom frihet att betänka sig där på till Tingets slut och där i följe av Höglovliga Håfrättens brev av d. 9 maj 1712. nämnden berättar att kvinfolket Brita Svendsdotter begått lönskaläger tillförende med drängen Sven Hindriksson i Ullsberg där bött som av 1712 års protokoll är avtaga men Lars har nuligen med lägersmål tillförende, d. 11 juni vid tingets slut infann sig Lars Ivarsson och avlade sin värjemålsed i parternes närvaro, att han intet Brita under äktenskapslöfte besovit.

Resolutio.

Såsom 3dings Ryttaren drängen Lars Ivarsson Ulbom i Krångesta efter behörigt betänkande vid tingets slut avlagt sin värjemålsed, det han intet under äktenskaps löfte besovit kvinfolket Brita Svendsdotter på Krångesta ägor; alltdärföre bliver han i anledning av dom reglarnes innehåll därföre fri erkänd. Med dock skall Lars för det vedgående lägersmålet med Brita i följe av lag dat. 3 cap giftemåla balken och Kongliga Majts förordning de Anno 1694 böta 40 mkr smt och hon för sig 20 mkr dito mynt samt och för syndens itererande 20 mkr smt crono. ståendes drängen en söndag och kvinfolket 2ne söndagar på pliktepallen och efter visat botfärdighet taga behörig absolution, skolandes och så Lars Ivarsson giva till barnets education och uppfostran 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kan nära sig självt.

1715 hösttinget med början från den 24 oktober.

§ 11.

Soldate änkan Hustru Karin Nilsdotter i Yckestugan på Ycke ägor i Gammalkil socken har instämman låtit Ryttnästaren Vålborne Herr Samuel Duse på Vinäs för det han 2 gånger talvitt henne vara en trollpacka och att hon skulle svara för all skada och olycka, som är skedd i Vinäs, vilket hon med vittnen vill bevisa jämte här av förorsakade Rättegångs expenser; varpå Hustru Karin sig inställte, men Herr Ryttnästaren intet, utan dess dräng Jonas Jonsson inlevererade Herr Ryttnästarens brev av d. 23 oktober sistlidne varutinnan Herr Ryttnästaren berättar sig ej kunna comparera derföre att honom träffat ett slag över ansiktet och svulnat där av att han intet kan komma ut i vädret, dess utan förmäler sig hava en svår andeteppning och heesa, att han ej fördristar sig ut, men sådant har Herr Ryttnästaren ej bevis på, dock berättar drängen att en hylla med talg fallit på näsan och skrapat huden av och som Herr Ryttnästaren ej bör från varande dömmas, dy varder här med differerat.

1716 vinterting med början den 16 februari

§ 2.

Arrendatorn Lars Persson i Kappersta har låtit instämman Studenten Mons Johannes Grevillius och Gullsmeds gesällen Jöns Grevillius för det de vålsammelige nederbrutit en grind för dess fågård till Rusthållet i Kappersta natten emellan andra och tredje dag jul sistlidne och sedan den uppbrutit jämte härav förorsakade Rättegångs kostningar. Svaranderne äro nu intet tillstådes, utan deras syster Jungfru Helena Grevillia inlade deras skrifteliga svar till Tingsrätten, deruti de berätta sig hava fått cautionerne och studenten säger sig vara fri ifrån denne saken; gullsmeds gesällen föregiver sig skola fara till marknads på sin Herr Patronis vägnar, tillståendes dock sig hava nedbrutit grinden samt sägandes därhos, att der amorbroder Rusthållaren Daniel Kylander i Kapeprsta skall svara för dem, vilken nu intet är närvarande, utan nästa morgon komma hit till tinget; havandes dock ingendera lagligt förfall till deras uteblivande, d. 11 dito infann sig ej Daniel Kylander, dock kom Arrendatorn åter inför Rätten, begärandes slut i saken och framhade sina återopade vittnen nämligen Måns Larsson i Kappersta, vilken berättar att han icke allenast följde Nämndeman Per Larsson i skiesta till Johannes och Jöns Grevillius i Kappersta, när han bar stämningen till dem; utan och 3dje dag jul på Lars Perssons begäran ginge till dem då de intet nekade, att de varit delaktige och nederbrutit grinnen, och den samma oppbränd och sade med sådana ord när grinstolpen som stod uti stugan, blir oppbränd så skall Lars få sine märler igen, det samma på sin ed betygar också Nämndeman Per Larsson i Skiestad, i sanning vara, och berätta därhos att både Johannes och Jöns Grevillius för dem tillstått, att de sedermera nedhuggit gärdesgården som Lars oppsatt emellan bägge fårgårdarna, men därom är nu intet instämt. Drängen Simon Svensson i Drättinge och bonden Per Svensson ibm äro nu också närvarande och behörigen intyga, att de sistlidne 3dje dag jul följde Lars Persson till Johannes och Jöns Grevillius att förnimma om de nederivit och uppbränd hans grind de intet nekades till att de nederbrutit och oppbränd och sade med sådana ord att när grinstolpen är oppbränd, som då stod i stugan, så skall Lars få märorna igen som voro den samma, mera hava de intet att påminna nämnden med de flera av allmogen intyga at det är ingen allmän fare väg igenom denne grind, utan allenast för den ena gården, därest grinen står, havandes gårdboen en annan utväg på sin sida i samma gård och icke igenom denne grind d. 18 dito inlade Lars sin Expense Räkning på 4 daler 6 smt sägandes sig intet hava mer att påminna i saken, utan anhåller om dom i den samma. Nämnden värderade den nedbrutna grinnen med järnredskapen för 1 daler koppmt.

Resolutio.

Såsom Tingsrätten av föregående ransakning befinner att Gullsmeds gesällen Jöns Grevillius uti sin till Tingsrätten insinuerade skrift tillstår att han nederbrutit den nu av Arrendatorn Lars Persson i Kappersta grind som stod för dess fågård havandes nu varken bemälte Jöns Grevillius, ej heller dess broder Mons Johannes Grevillius därest laga förfall till deras ute-blivande och således av Nämndeman Per Larsson i Skiesta, Bonden Måns Larsson i Kapeprsta, Per Svensson i Drättinge och drängen Simon Svensson ibm inför rätten behörigen intygat är, att bemälte Grevellier icke allenast i

deras närvaro tillstått att de varit delaktige att nederbryta denne grind, utan den samma oppbränt, därtill med besannat är, att ingen allmän fareväg är igenom Larses fågård utan honom fritt stod att inhägna dess fågård det bästa han kunde och gitter med mera som är av ransakningen att avtaga; allt därföre som det befinnes att bägge Grevillierne varit tillsammans att föröva denne våldsvärkan och otidighet, prövar Tingsrätten skäligt i följe av lag det 28 cap Konungs balken det de bägge, som denne grind onytt gjort, böre böta 40 mkr smt crono till treskiftes och vedergälla skadan till Lars Persson med 1 daler koppmt efter nämndens värdering såsom och erlægga till honom uti Rättegångs expenser 2 daler 16 smt halvparten vardera.

§ 3.

Länsman Vält. Lars Kihlbom har å ämbetes vägnar instämt drängen Simon Persson i Skiesta samt kvinfolket Brita Eriksdotter i Önnersta för begånget lägersmål med varandra, vilket kvinfolket bekänner vara hänt litet för sistlidne midsommars tid uti en bod i Skiesta under dess tjänstetid uti 5 eller 6 år darsammastädes första gången, och andra gången en tid derfeter uti fåhuset samt åtskilliga flere gånger ändå, både förr och sedan, och en gång skall Soldatehustrun Elin Gudmundsdotter på Skiesta ägor sett Simon och henne uti fåhuset tillsammans allena, varav hon nu är havande, men drängen nekar enständigt till gärningen, och vill gladeligen med gått samvete avlägga sin ed på sin oskyldighet, dock vet intet att namngiva någon annan som haft med henne att beställa, och kvinfolket påstår att Simon, och ingen annan rätt henne med barn.

Oppskov.

Emedan som drängen Simon Persson enständigt nekar till gärningen; alltså måste bero med denne sak till nästa ting, emedlertid föder Brita Eriksdotter barn, då man kan få veta vad bekännelse hon under födslen ut i 2ne ärlige och opartiske Hustrurs närvaro görandes varder.

§ 4.

Länsman Lars Kihlbom har nu å nyo instämt kvinfolket Ingeborg Jonsdotter i Kibbelsbo för begånget lägersmål med 1/3dings Ryttaren Johan Jöransson i Tollstad, varandes kvinfolket nu fuller tillstädes, men Ryttaren intet, utan med de andra Rytterne marcherad till Örebro, och som kvinfolket ännu efter Rättens resolution å sista ting intet fött barn; alltså beror med dom härutinnan till nästa ting, då de Hustrur som hon kommer att hava hos sig under födslen, kunna då även komma hit till förhör och berätta vad bekännles Ingeborg där under görandes varder.

§ 10.

Nämndeman Per i Skiesta har instämt löskvinfolket Sissla Nilsson vid Gammalkils kyrka 75 år gammal för det hon i bygden utropat och beskyllt Per Larsson, det han har svart konst boken, vilken han lämnat till dess yngste son Simon som gör med henne, därmedelst, vad han vill och att Simons broder Måns givit honom tillstädes därtill, och att när hon för 9 år sedan fick allmosa av Per Larssons Hustru Anna Simonsdotter så har hon fått en hop djävlar i sig, så att hon sedan intet fått någon ro, med mera som under ransakningen uppkommer och uppenbaras kan; varandes löskvinfolket Sissla nu tillstädes och tillstår allt vad som hon är instämd före, men har intet annat bevis därpå än sitt eget samvete berättandes Sissla därhos att Per Larssons son Simon har satt 2ne djävlar på henne den ena i livet på henne och den andra i hennes qved, och har mycket ont av dem således att den elaka som Simon ställt i qveden på henne, så är det som en man hade med henne att beställa, och den elaka hon har i livet på sig den kniper och marterar henne så att alla lender må gå ifrån varandra, berättandes Sissla, att när hon för 3 år sedan fick allmosa av Per Larssons Hustru Anna Simonsdotter nämligen ett stycke bröd och en palt så fick hon straxt plågor av dess samma orena andar, och tager Gud till vittne på det som hon berättat emedan hon inga andra vittnen haver och beder att om Tingsrätten ville lägga aldrig så stort straff på henne så är hon lika fullt plågat av slikt ändå, och bekräftar detta med sitt eget samvete och vill häldre se att Rätten ville döma henne till döden, s åkan hon slippa allt besvär, uppvisandes Sissla det besked som hon av salig Kyrkoherden i Mjölby Laurentius Drethelius av d. 18 april Anno 1693 bekommit, varuti berättas att ehuruväl hon fallit genom lönskaläger, därför hon både politie och ecclesiastike pliktat, så har hon

likväl bott över 20 år i Mjölby församling och vist ett botfärdigt leverne och d. 10 juli 1693 har hon kommit till Gammalkil socken, berättades Sissla en hel hop väsende mera på simon, men det kan ingen rätta sig efter hennes tal, ty hon visar sig som hon vore fåkunnig och intet vid sitt rätta förstånd, villjandes Sissla tillräkna sig släktskap med Per Larssons Hustru men det är ingen som vet därom och Per nekar därtill, sägandes Sissla att hon olsmässa sistlidne bekänt om detta för Capellan Herr Nils Litzberg i Gammalkil; nämnden berättar härhos att det har intet förståtts med Nämndeman Per Larsson dess hus och folk än det som vackert och väl varit påståendes Per Larsson att Sissla måtte plikta för denne sin oppfundne osanning insinuerar därhos en attest av d. 16 febr Anno 1716 av Comminister i Gammalkil Herr Nils Litzberg, där uti han berättar sig ingalunda förstå om Cicilia detta tal som hon haft om Per Larsson och dess hus antingen som en envis eller fåkunnig människa fört, som själva attesten ad acta innehåller. Nämnden berättar att det försports, att denne Sissla varit fåkunnig och intet vid sina fulla sinnen, när hon gått i kring bygden, beklagandes för det övriga nämndeman Per Larsson att denne Sissla står uti kyrkan mitt för hans stol; begär i dy att hon måtte bliva pålagd att sitta där de andra fattiga sitta uti kyrkan, sägandes Per Larsson att varken han eller dess son Simon talt vid denne Sissla förrän han lät leverera stämningen till henne.

Resolutio.

Såsom Tingsrätten intet annat kan finna att gamla löskekvinfolket Sissla Nilsson vid Gammalkils kyrka, ej är vid sitt rätta förstånd, emedan hon ibland intet vet vad hon säger, vilket och nämnden berättar förspörjas av henne där hon går ikring i bygden, varandes detta som uti ransakningen behörigen annoterat är om Nämndeman Per Larsson i Skiesta av henne i ogrundat tal och intet vet hon varav det kommit, havandes man intet annat försport av långliga tider, än att hos bemälte nämndeman städse varit ett vackert och ärligt hus, och således kan denne Sissla, som icke vid sitt vett är, förklagas mycket mindre av någon disputeras och emot sägas, emedan henne icke fult skäl och förstånd är givit, och fördenskull lycka som frånvarande och död, och kan icke hållas hava fara någon vilja; alltså kan Sissla härutinnan inga böter påläggas; dock som Nämndeman Per Larsson besvärar sig däröver att Sissla gör honom och flere andre i församlingen förträt därmed att hon går och sätter sig mitt för hans stol uti kyrkan, så bliver henne slikt hädanefter förbjudet och måste hon sitta neder i kyrkan där de andra fattiga sitta, varom vederbörande kyrkobetjante böre hava noga uppsikt.

1716 sommaring med början den 6 juni

§ 4.

Cronans Länsman Vällt. Lars Kihlbom har nu andra gången instämt drängen Simon Persson i Skiesta för begånget lönskaläger med kvinfolket Brita Eriksdotter för detta i Skiesta, men nu i Hacksta, varom tillförende å sistlidne vinterting utransakat blev, tillståendes nu närvarande Simon Persson sig hava lägrat Brita och henne med barn rått vid den tid som hon bekänt, varefter hon fött ett piltebarn Erik kallat dagarna efter tingets slut, som lever, producerandes om hjälp till barnets uppfostran. Brita kan intet säga att Simon lovat henne äktenskapert och det nu så mycket mindre påstå kan. Simon vill ej heller bekvämas till äktenskaps ingående med brita. Ingendera av dem har tidigare med lägersmål försett. Britas broder Jöns Eriksson i Hacksta gå i borgen för hennes böter.

Resolutio.

Efter egen bekännelse samt lag det 3 cap giftemålsbalken och Kongliga Majts förordning de Anno 1694 skall drängen Simon Persson i Skiesta för detta med kvinfolket Brita Eriksdotter uti Hacksta, begångne lönskaläger böta 40 mkr smt och Brita för sig 20 dito mynt crono samt stå bägge 1 söndag uppenbar kyrkoplikt och taga absolution. Skolandes Simon Persson erlægga till barnets education och uppfostran 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det nära sig själv.

§ 7.

Cronans Länsman Välaktad Lars Kihlbom anklagade drängen Per Hindriksson i Krångesta för

begånget lägersmål med Soldate Hustrun Kerstin Månsdotter i Krångesta Soldatetorp; varp åde bekänna denna gärningen av dem vara skedd vid Michaelsmässa tiden förlidet år uti Krångesta, därav hon befinner sig havande vara, uppvisandes Kerstin en attest utgiven av Auditören och Regements skrivaren Vålbetrodde Isak Wettergren dat Huvudstad d. 2 juni sistlidne, varutinnan han berättar att Kerstins man soldaten Bengt Jonsson Nyman för Krångesta roten no 74 av Majorens Compani är d. 4 februari 1713 förmist eller bortkommen vid Husum, som själva attesten utvisar. Kerstin berättar att det är 5 år sedan nästkommande Kyndersmässa då hon blev vigd med sin man och 8 dagar derefter blev han bortcommenderad, havandes han på 4 år intet fått något brev ifrån honom ingen av Nämnden eller allmogen kan veta om denne Soldaten Nyman skall vara levandes eller död. Ingendera av dessa personer hava varit tillförende med lägersmål beträdde; drängens fader Hindrik Persson erbjuder sig att betala böterne för sin son där han bliver sakfälld till lönskaläger, och då kunde och kvinfolket komma ut med sine böter, men eljest intet, bedjandes fördenskull att Tingsrätten ville vara dem behjälplig på sådan ovisshet om hennes man är i livet eller intet, så att de kunde bliva ansedde med lönskalägers böter.

Resolutio.

Såsom drängen Per Hindriksson i Krångesta frivilligen bekänt sig hava lägrat och med barn rått Soldate Hustrun Kerstin Månsdotter i Krångesta Soldatetorp; varav hon nu är havande, och ehuruväl ingen annan underrättelse om hennes man Soldaten Bengt Jonsson Nyman inkommer är uti Rätten nu Auditörens och Regements skrivarens Vålbetrodde Isak Wettergrens attest, varuit berättas att bemälte Soldat d. 4 februari 1713 förmist eller bortkommen är vid Husum i Tyskland, så är likväl för rätten således ovisst antingen han varit vid livet när detta lägersmål skedde, eller ännu det är; alltdärför kan Rätten i så tvivelaktigt mål intet döma förberörde personer för enfalt hor efter Kongliga Straffordningen de Anno 1653; utan allenast att Per Hindriksson böter såsom för lönskaläger 40 mkr och hon för sig 20 mkr smt crono samt stå bägge en söndag kyrkoplikt och undergå behörig absolution; lever barnet efter födslen, skall Pere giva till dess uppfostran 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kunna nära sig själv; vilket dock allerödmjukast hemställes till Höglovliga Kongliga Håfrättens omprövande.

§ 10.

Cronans Länsman Vällt. Lars Kihlbom har instämt 1. Pigan Kerstin Thoresdotter i Fettjestad, att göra sig fri för det utgångne ryktet om lägersmål med Mönsterskrivaren under de Tyska Dragonerne Hans Herrman, 2. Olofs piga ibm. Karin Andersdotter som är beskylld för samma Mönsterskrivare 3. Emot Lars Anderssons piga ibm Kerstin Olofsdotter för dito beskyllning; varp åde sig nu inställte nekandes de högeligen sig intet hava förövat någon odygdig eller synd varken med den ena eller den andra, och ingen skall dem sådant kunna överbevisa, Länsman har intet skäl härtill; utan beropar sig på bonden Lars Andersson, som sagt för honom att det gått ett rykte därom, att bemälte Mönsterskrivare skolat haft med desse pigor att beställa; Lars Andersson närvarande tillstår att han så sagt, emedan det gått ett tal därom; men han kan intet annat intyga än det som erligit och gott är med desse pigor vidgåendes Lars Andersson att Håkan i Mosshult sagt för honom, att det går ett lätt rykte om pigorna här i Gammalkil socken, och han sade detta intet annat vara än laperi. Havandes Måns Andersson i Fettjestad och sagt att det gått ett rykte om desse pigor, men sade det vara hel ogrundat. Varandes Måns Andersson nu ej tillstädes, skönt Länsman berättar sig hava munteligen stämt honom.

Resolutio.

Såsom intet det ringaste bevis inkommit att pigorna Kerstin Thoresdotter i Fettjestad, Karin Andersdotter ibm, och Kerstin Olofsdotter darsammastädes skolat haft något olofligt umgänge eller sammangång med Mönsterskrivaren under den Tyska Dragonerne Hans Herrman; alltså blivande för Länsmans vidare tilltal härutinnan aldeles befriat, och förbindes vid 40 mkr smts plikt tillgörandes, att ingen skall understå sig utan skäl och bevis något förbemälte pigor till vanära hädanefter detta förkasta eller eftertala.

§ 11.

Cronobonden Anders Jönsson i Hägebo uti Gammalkils socken har instämman låtit sin dotter Elin Andersdotter i Hägebo för det hon efter egen bekännelse låtit sig lägga av gift man Frälsebonden under Lagerlunda Nils Andersson i Norregården på västra sidan om ån uti Krångesta i berörde socken, varav hon blivit havande, dito Nils Anderssons Hustru Sara Larsdotter instämt dess man Nils Andersson för förövat lägersmål med bemälte Elin Andersdotter, varpå de sig nu inställte, tillståendes Nils Andersson denne gärning av honom vara skedd förliden vintras uti Krångesta, varav Elin befinner sig nu havande vara. Bonden Nils inlade dess husbonde Frus Högvälborna Elisabet Maria von der Osten Genant Sackens skrift dat. d. 7 juni 1716 varutinnan frun eftergivit honom sin frälserätt av böterne som honom kunna uppå läggas av Tingsrätten, likaledes har Vålbemälte fru eftergivit frälserätten av böterne för kvinfolket Elin Andersdotter som fruns skrift av d. 6 juni 1716 innehåller.

Resolutio.

Såsom gift man Frälsebonden Nils Andersson i Norregården uti Krångesta frivilligen tillstått sig hava lagrat kvinfolket Elin andersdotter i Hägebo, varav hon befinner sig havande vara; alltdärför skall Nils Andersson såsom gift i följe av Kongliga Straffordningen de Anno 1653 böta 80 daler smt, och kvinfolket Elin för sig såsom ogift 40 daler dito mynt frälse, samt bägge stå vederhörig kyrkoplikt; lever barnet efter födslen skall Nils Andersson till dess education och uppfostran erlægga 3 daler smt årligen till dess det bliver så stort att det kan nära sig själv, för det övriga så påstår fuller Länsman Vällt. Lars Kihlbom målsägare rätten av Nils Anderssons böter änskönt han saken icke instämt, emedan dess Hustru Sara Larsdotter nu inför rätten vedgått att hon låg sjuk när stämningen av henes man blev uttagen, och således ej visste därav; men så kommer likväl målsägare rätten därav i följe av Kongliga Håfrättens brev av d. 1 okt 1700 henne att tillfalla, emedan hon nu inför rätten sig angivit och saken föredragit.

1716 höstting med början den 25 oktober.

§ 29.

Cronobonden Olof Eriksson i Önnerstad har instämt, dess granne Jonas Svensson för det han nästförliden söndags 8 dagar sedan med vrett mod dragit en del av hans skägg samt honom högslat med yxen över 1 ½ åker med vad mera som kan hava honom härutinnan att tilltala. Vice versa Jonas emot Olof och dess Hustru Kerstin för det de bägge utkastat skällsord på honom, således att Olof på kyrkovägen om söndagen kallat honom junker och sedan om afton samma dag bägge skällt honom för tjuv och skälm. 2. För det hans Hustru kallat Jonas Hustru madam och därhos sagt att Jonas intet kan bevisa henne den fläck som hans Hustru haver på sig, varpå parterne sig inställte och berättade sig vara förlikte, efter ingendera haver vittnen till sin talan dock tillstår Jonas att han tog Olof litet i håret och skägget i hastighet vetandes ingendera annat än det som gott är med den andre, blivandes ett vite parterne emellan satt, efter begäran, av 10 daler smt, vilket den utgiva skall, som den ena den andra hädanefter med ord eller gärningar först förolämpar. Dock reserveres härutinnan Cronans och Häradsrätt som vederbörande cronobetjante åtala och bevaka bör.

1718 sommaring med början den 23 maj.

§ 10.

Änkan Hustru Anna Larsdotter i Påtorp med dess döttrar pigorna Maria och Anna Persdöttrar darsammastädes emot löskekvinfolket Karin Larsdotter på Drättinges ägor 1. För det hon skärtorsdag sistlidne sagt, att mjölkebyttan och klädet blivit strukit av huvudet på Maria eller Anna för det de olovligen mjölkat Anders kor. 2. Att hon skall akta Drättinges kor för Hustru Anna och dess döttrars hemliga mjölkande, vittnen till beskyllningen och detta tal äre desse på hustru Anas och dess döttrars sida nämligen torparen Jöns Bengtsson Skörling i bemälte Drättinges torp, hans Hustru Karin, Soldaten Lars Månsson i Råå på Önnersta ägor, och dess Hustru Anna Månsson, vilka instämde äro. Karin Larsdotter nekar sig haft sådant tal om hustru Anna och dess döttrar,

Hustru Anna i Påtorp inlade en attest av d. 7 maj 1718 av Herr Kyrkoherden Nils Retzius i Gammalkil däruti han på församlingens vägnar betygat att Hustru Anna och dess döttrar ställt sig ärlig och väl i församlingen, bemälte Jöns Bengtsson Skörling och Hustru Anna Månsdotter som närvarande äro, avlade efter åklagarens begäran den vanliga vittnes eden med hand å bok och utsade särskilt som följer.

1. Jöns Bengtsson vittnade således huru Karin Larsdotter kom skärtorsdag emot aftonen att tala om Påtorp kan jag intet minnas, hon talte högt jag bad hon skulle innehålla med det talet, hon sade likväl jag skall väl akta Påtorpa för Drättinge köö att de intet skall mjölka dem, jag skall väl vakta ut dem. Jag svarade henne jag haver icke funnit dem på sådant, hon svarade ja det är härligt folk, när de togo byttan ifrån dem Maria eller Annika, men modern nämde hon intet och struke klädet av dem men vi svarade icke ett ord till Karins tal. Jag bodde i torpet 1 ½ år men blev ingen av kvinfolken i Påtorp der på sådant varse, ej heller bad min husbonde Sven Simonsson i Drättinge mig att se efter sådant, mer har jag intet att vittna.

2. Hustru Anna vittnade att Skörlingens Hustru sade när de begynte tala härom i stugun nu läre Påtorpa gå hit åch lyas. Jag sade jag har intet ärat mer säga, än jag kan svara, Karin svarade ja de säga intet så väl om dem i Vikingstad socken, de säga de skola hava mjölkat Anders köö men nämde intet vars de skulle varit så jag hördet, men jag skyller dem intet, jag hörde intet mer, skulle Karin mer sagt det minns jag intet. Karin Larsdotter nekar att hon intet så sagt som Jöns Skörling vittnat. Men tillstår det Hustru Anna har vittnat, berättandes därhos att Sven Busks Hustru Anna Zachrisdotter i Harg som blev död något på andra året sedan sade för henne, att som hon tyckte så skulle det varit pigorne Anna eller Maria i Påtorp som mjölkat andras kor, men de neka enständigt dertill begära att Karin måtte få plikt för sitt osannfärdiga tal härom, och att hon bliver pålagd vedergälla dem deras gjorde omkostnad till tinget för hennes skull.

Resolutio.

Såsom Rätten av de edeliga vittnens utsago befinner att löskekvinfolket Karin Larsdotter i Drättingstorpet hava haft ett sådant förtal om pigorna Maria och Anna Persdotter i Påtorp som deras heder och ära angår, vilket Karin nu intet kan bevisa dem vara brottslige uti, alltså skall hon derföre i följe av det 43 cap tingmål balken böta 3 mkr smt crono, såsom och erlægga till dem uti expenser 2 daler smt.